

ปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

ปริญญานิพนธ์
ของ
นางสาวกัญณัฐ บัวสาย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์
พฤษภาคม 2547
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

300.512

๗3๑๒

๑.3

ปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

บทคัดย่อ

ของ

กัญณัฐ บัวสาย

๑๔ ก.ย. 2547

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์
พฤษภาคม 2547

h 250009

นางสาวกันยณัฐ บัวสาย. (2547). ปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอน

วิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. ปรินญานิพนธ์, กศ.ม.(ภูมิศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณ พุทธาภูมิ ไกร, รองศาสตราจารย์วรรณ วงษ์วานิช.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ด้านปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอน, ด้านปัญหาการเลือกใช้ประเภทแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ทรัพยากรสังคม,ด้านปัญหาวิธีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น และเปรียบเทียบปัญหาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นของครูผู้สอนโดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน วุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา และภูมิสำเนา ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูที่ทำการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ที่ปฏิบัติการสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 121 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการหาค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความแปรปรวน (Variance) และทดสอบแบบที (t - test)

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า

1. ปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ด้านปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอน ด้านปัญหาการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นและแหล่งทรัพยากรสังคม โดยรวมอยู่ในระดับปัญหาลดลง ส่วนแหล่งทรัพยากรบุคคลโดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบปัญหาการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ด้านปัญหาพื้นฐานของครูสอนที่เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ปัญหาการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งจำแนกตามขนาดโรงเรียน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน สาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษาและภูมิสำเนา พบว่า

2.1. ปัญหาพื้นฐานของครูสอนที่เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น จำแนกตามขนาดโรงเรียน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนและภูมิสำเนาของครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามสาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษาของครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.ปัญหาของครูผู้สอนในการเลือกใช้ประเภทด้านแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามขนาดโรงเรียน เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน สาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษาและภูมิสำเนาของครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาของครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านทรัพยากรบุคคล จำแนกตามขนาดโรงเรียน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และภูมิสำเนา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามสาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษาของครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านทรัพยากรสังคมที่มนุษย์สร้างขึ้นและด้านทรัพยากรสังคม จำแนกตามขนาดโรงเรียน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน สาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา และภูมิสำเนาของครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3.ปัญหาของครูผู้สอนเกี่ยวกับวิธี การใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในการพานักเรียนไปศึกษา แหล่งทรัพยากรและการนำแหล่งทรัพยากรมาใช้ในชั้นเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน สาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา และภูมิสำเนาของครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามเพศ และอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**TEACHERS' PROBLEMS CONCERNING THE USE OF COMMUNITY RESOURCES
IN TEACHING "OUR COUNTRY 1" IN THE BASIC OPPORTUNITY PRIMARY
SCHOOLS IN CHANGWAT SURIN.**

**AN ABSTRACT
BY
KANYANAT BUASAI**

**Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Education Geography
of Srinakharinwirot University**

May 2004

Kanyanat Buasai. (2004). *Teacher' Problems Concerning the Use of Community Resources in teaching " Our country 1" in the Basic opportunity Primary School in Chagwat Surin.* Master thesis, M.Ed. (Education Geography). Bangkok : Graduate School , Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Asst. Prof. Wannee Buddhavudhikrai , Assoc. Prof. Wanna Wongwanit.

The purpose of this research was to study teachers' problems concerning uses of community resources in Teaching "our country 1" in the basic Opportunity primary school in Changwat Surin on Teachers background problems, The problems of the uses of kinds of natural resources , human resources , man – made resources , social resource , and comparison of problems in uses of community resources in teaching . Which were classified by school size , age , experience , level of education, major field of study and domicile. The samples used in this research consisted of 121 teachers who taught "Our country 1" in the first semester of 2001 academic year in the basic opportunity primary school in Changwat Surin The samples were selected by multi - stage random sampling.

A check list and rating scale questionnaire was prepared by the researcher. statistical analysis of data were percentage , arithmetic mean, variance and t-test.

The results of this study were as follows ;

1. The teachers' problems concerning the use of community resources in teaching "our country 1" on the teachers background problems, on the uses of kinds of natural resources, man-made resources , social resources problems are in the median level. But the human resources are in the highest level.

2. The comparison of problems of the uses of the community resources in teaching "our country 1" of the teachers in the basic opportunity primary school in Changwat Surin on the teachers background problems, The problems of the uses of kinds of community resources, and problems in uses of community resources in teaching. Which were classified by school size , age, level of education , experience , major field of study , and domicile are as follows :

- 2.1 There was no statistical significant difference on the teachers' background problems which were classified by school size, age , level of education, major field of study and domicile ; while there was a statistical significant difference at.05 when major field of study was concerned.

- 2.2 There was no statistical significant difference on the teachers' problems of the uses of kinds of natural resources which were classified by school size , age ,

experience , major field of study and domicile ; while there was a statistical significant difference at .05 when educational level was concerned. There was a statistical different with no significant on the teachers' problems of the uses of kinds of human resources which were classified by school size , age , sex , level of education, experience , major field of study , and domicile ; while there was a statistical significant difference at .05 When major field of study was concerned. And there was a statistical different with no significant on problems of the uses of man-made resources, and social resources which were classified by school size , age , level of education , experience , major field of study and domicile.

2.3 There was a statistical difference with no significant on the teachers' problems which were classified by school size , level of education , experience , major field of study and domicile where the uses of the community resources as students' visiting sites and available resources that can be brought in to classroom were concerned ; while there was a statistical significant difference at .05 when sex and age were concerned.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์

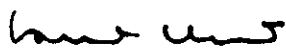
ของ

นางสาวกัญญ์ณัฐ บัวสาย

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร หะวานนท์)

วันที่ 18 เดือน พฤษภาคม พ.ศ 2547

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

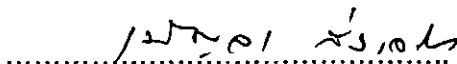
..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณี พุทธาวุฒิไกร)

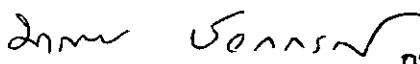
..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วรรณา วงษ์วานิช)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เบญจมา ส่องเจริญ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์มาร์ศรี บัววรารณ์)

**ปริญญาพันธ์ฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย
"ทุนงบประมาณแผ่นดิน จากทบวงมหาวิทยาลัย"
ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณในครั้งนี้**

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เป็นผลมาจากความเมตตาและกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์วรวิทย์ พุทธิชาวุฒิไกร ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์วรวิภา วงศ์วานิช กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องและการเรียบเรียงข้อความต่าง ๆ ในการทำวิจัยทุกขั้นตอนด้วยความเอาใจใส่อย่างดีเยี่ยม ผู้วิจัยรู้สึกประทับใจและขอกราบขอบพระคุณด้วยความซาบซึ้งยิ่งในพระคุณนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์เบญจมา ส่องเจริญ ท่านอาจารย์มารศรี บัววรารักษ์ ที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบปากเปล่า และได้ให้คำแนะนำที่มีคุณค่าเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์วรวิวัฒน์ กิตติศักดิ์ อาจารย์ผู้ช่วยชนม์และคณาจารย์จากภาควิชาคณิตศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และข้อคิดเห็น ตลอดจนจนประสบการณ์ต่าง ๆ อันทรงคุณค่าแก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ แนะนำ และตรวจแก้ไขเครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณทบวงมหาวิทยาลัยที่ให้ทุนงบประมาณแผ่นดินสนับสนุนการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทำงานวิจัยและครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐานของจังหวัดสุรินทร์ ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดีจนงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วง

สุดท้ายนี้ สิ่งที่เป็นประโยชน์และทรงคุณค่าอันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่คุณบิดา มารดา และนางสาวปราณี บัวสาย ผู้เป็นที่รักและเคารพยิ่ง ที่ให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยจนสำเร็จถึงขั้นมหาบัณฑิต

กันยณัฐ บัวสาย

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายในการศึกษา	5
	ความสำคัญในการศึกษา.....	5
	ขอบเขตในการศึกษา	6
	ข้อตกลงเบื้องต้น.....	7
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
	สมมติฐานในการวิจัย	11
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
	ความหมายของทรัพยากรท้องถิ่น	12
	ประเภทของทรัพยากรท้องถิ่น	13
	ลักษณะภูมิศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์	16
	ความหมายของทรัพยากรธรรมชาติ.....	30
	ทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์	30
	พื้นฐานของครูผู้สอนเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	47
	วิธีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นและปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากร ท้องถิ่น.....	47
	การขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	51
	หลักสูตรวิชาประเทศของเรา 1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533).....	53
	เอกสารและงานวิจัยที่สนับสนุนตัวแปรในการศึกษา	55
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	73
	การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	73
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	74

3(ต่อ) วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	75
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	76
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	77
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	80
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของครูผู้ตอบแบบสอบถาม	82
ตอนที่ 2 พื้นฐานของครูผู้สอนและการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น	84
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนเกี่ยวกับแหล่ง ทรัพยากรท้องถิ่น	106
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาของครูผู้สอนในการเลือกใช้ประเภทของ แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	107
ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาของครูผู้สอนเกี่ยวกับวิธีการใช้แหล่ง ทรัพยากรท้องถิ่น	111
ตอนที่ 6 การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากร ท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์	112
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	154
ความมุ่งหมายของการศึกษา	154
ความสำคัญในการศึกษา	154
สมมติฐานในการศึกษา	155
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	155
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	155
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	156
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	156
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	158

5 (ต่อ) อภิปรายผล	166
ข้อเสนอแนะ.....	171
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	171
บรรณานุกรม	172
ภาคผนวก.....	181
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ	182
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือ.....	185
ภาคผนวก ค รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	187
ภาคผนวก ง แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษา.....	194
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	212

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์.....	74
2	จำนวนและคำร้อยละของสถานภาพทั่วไปของครูผู้ตอบแบบสอบถาม	82
3	จำนวนและคำร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการรู้จักแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์.....	84
4	จำนวนและคำร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการสำรวจข้อมูลแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์.....	85
5	จำนวนและคำร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการสำรวจข้อมูลแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ แยกตามประเภท.....	86
6	จำนวนและคำร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่การเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์	88
7	จำนวนและคำร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ แยกตามประเภท	89
8	จำนวนและคำร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่ได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์.....	91
9	จำนวนและคำร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	92
10	จำนวนและคำร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น แยกตามประเภท.....	94
11	จำนวนและคำร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติมาประกอบการสอน	96
12	จำนวนและคำร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการเชิญทรัพยากรบุคคลมาเป็นวิทยากร.....	97
13	จำนวนและคำร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมาประกอบการสอน.....	99

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
14 จำนวนและร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการใช้ แหล่งทรัพยากรสังคมประกอบการสอน.....	100
15 จำนวนและร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการ พานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและการนำทรัพยากรท้องถิ่น มาใช้ในชั้นเรียน.....	101
16 จำนวนและร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการ พานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและการนำแหล่งทรัพยากร ท้องถิ่นมาใช้ในชั้นเรียน แยกตามประเภท.....	103
17 จำนวนและร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการ ใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นช่วยให้ประสบผลสำเร็จในการสอน	105
18 จำนวนและร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการ คิดจะนำแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ประกอบการสอน	105
19 ระดับปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับแหล่ง ทรัพยากรท้องถิ่น.....	106
20 ระดับปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ ประเภทของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ.....	107
21 ระดับปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภท ของแหล่งทรัพยากรบุคคล	108
22 ระดับปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ ประเภทของแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น	109
23 ระดับปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ ประเภทแหล่งทรัพยากรสังคม	110
24 ระดับปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับวิธีการใช้ แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในการพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรและการ นำทรัพยากรมาใช้ในชั้นเรียน.....	111
25 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น จำแนกตามขนาดโรงเรียน	112

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง		หน้า
26	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น จำแนกตามเพศ.....	113
27	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น จำแนกตามอายุ	114
28	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	115
29	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....	116
30	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น จำแนกตามสาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา	117
31	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น จำแนกตามภูมิสำเนา.....	118
32	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	119
33	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามเพศ.....	120
34	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามอายุ.....	121

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
35 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามวุฒิการศึกษา	122
36 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	123
37 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามสาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา.....	124
38 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามภูมิสำเนา.....	125
39 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรบุคคล จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	126
40 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรบุคคล จำแนกตามเพศ.....	127
41 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรบุคคล จำแนกตามอายุ.....	128
42 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรบุคคล จำแนกตามวุฒิการศึกษา	129
43 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรบุคคล จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	130

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
44 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรบุคคล จำแนกตามสาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา.....	131
45 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรบุคคล จำแนกตามภูมิลาเนา.....	132
46 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	133
47 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น จำแนกตามเพศ.....	134
48 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น จำแนกตามอายุ.....	135
49 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	136
50 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....	137
51 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น จำแนกตามสาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา.....	138
52 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น จำแนกตามภูมิลาเนา.....	139

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
53	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรสังคม จำแนกตามขนาดโรงเรียน..... 140
54	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรสังคม จำแนกตามเพศ..... 141
55	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรสังคม จำแนกตามอายุ..... 142
56	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรสังคม จำแนกตามวุฒิการศึกษา..... 143
57	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรสังคม จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน..... 144
58	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรสังคม จำแนกตามสาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา..... 145
59	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่ง ทรัพยากรสังคม จำแนกตามภูมิสำเนา..... 146
60	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับวิธีการใช้แหล่งทรัพยากรมา ใช้ในชั้นเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน..... 147
61	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับวิธีการใช้แหล่งทรัพยากรมา ใช้ในชั้นเรียน จำแนกตามเพศ..... 148

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง		หน้า
62	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับวิธี การใช้แหล่งทรัพยากรมา ใช้ในชั้นเรียน จำแนกตามอายุ.....	149
63	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับวิธี การใช้แหล่งทรัพยากรมา ใช้ในชั้นเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	150
64	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับวิธี การใช้แหล่งทรัพยากรมา ใช้ในชั้นเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....	151
65	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับวิธี การใช้แหล่งทรัพยากรมา ใช้ในชั้นเรียน จำแนกตามสาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา.....	152
66	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับวิธี การใช้แหล่งทรัพยากรมา ใช้ในชั้นเรียน จำแนกตามภูมิสำเนา	153

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนที่แสดงเขตจังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอของจังหวัดสุรินทร์.....	21
2 แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดสุรินทร์.....	22
3 แผนที่แสดงลักษณะทางธรณีวิทยาของจังหวัดสุรินทร์.....	24

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไข ปัญหาในสังคมได้ เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอด ช่วงชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพอย่างมีความสุขได้เร็วเท่ากับการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งเป็นพลัง สร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ การพัฒนาการศึกษาในระยะเวลาที่ผ่านมา ถึงแม้ว่าจะประสบผล สำเร็จในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะด้านปริมาณ ภายใต้สภาวะแวดล้อมในขณะนั้นก็ตาม แต่ในปัจจุบันและ อนาคต อาจมีปัจจัยการเปลี่ยนแปลงที่เป็นปัญหาเกิดขึ้น เช่น ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม เป็นต้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ ก่อให้เกิดผลกระทบที่สำคัญ คือ ผลกระทบต่อการเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจ ผลกระทบในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผลกระทบต่อชีวิตและวิถีการของกระบวนการ เศรษฐกิจและสังคม ผลกระทบทางด้านทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยมและการพัฒนาจิตใจ ผลกระทบต่อ สภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติ ผลกระทบต่อความคิดและพฤติกรรมทางการเมือง และผลกระทบต่อการ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างและองค์ประกอบของประชากร ผลกระทบดังกล่าวมีแนวโน้มจะทวีความรุนแรง มากขึ้น (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.2534 : 3)

ดังนั้น การศึกษาจะต้องเป็นกระบวนการที่เตรียมและนำประชากรในสังคมให้ก้าวสู่สังคมยุคใหม่ อย่างมั่นคงและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีสมรรถภาพ มีวินัย มีคุณธรรมตาม หลักธรรมทางศาสนา เสรีภาพ ความยุติธรรม เมตตากรุณา มีความสุข ครอบครัวยุบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติ เศรษฐกิจสมดุล มีเสถียรภาพ สิ่งแวดล้อมยั่งยืน เกิดการเคารพในสิทธิมนุษยชน ประเทศ ชาติมั่นคง มีความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านและเพื่อนร่วมโลก และสันติกับธรรมชาติ (คณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ. 2539 : 29) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษารื้อฟื้น เพื่อต้องการปรับ-ปรุงวิธีการเรียนการสอนให้ก้าวหน้าทันกับการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งต้องการจัดระบบการศึกษาที่มีคุณ-ภาพ เพื่อการพัฒนาประชากรให้มีศักยภาพทัดเทียมนานาชาติ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาและ เพิ่มพูนความรู้พื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้นเพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพได้อย่างเหมาะสมกับ เศรษฐกิจของไทย โดยจัดให้แก่กลุ่มนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาได้มี โอกาสศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น(คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2535 : 1)โดยให้โรงเรียน ประถมศึกษาที่มีความพร้อมเปิดสอนในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เช่นเดียวกับที่เปิดสอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษา ซึ่งเป็นการส่งเสริมการศึกษาให้สอดคล้องและเกื้อกูลต่อการ พัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมที่เหมาะสมกับสถานะความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนส่งเสริมผู้บริหารและครูอาจารย์ให้สามารถจัดการศึกษาเพื่อสอดคล้องความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และท้องถิ่น โดยพัฒนาความสามารถของนักเรียนแต่ละบุคคลให้บรรลุถึงขีดสูงสุดตามศักยภาพที่มีอยู่ (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2538 : 1)

การขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการบริการทางการศึกษาที่รัฐจัดขึ้นสำหรับเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยพิจารณาให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นผู้รับนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษา เพราะเป็นหน่วยงานหนึ่งซึ่งมีสถานศึกษาตั้งอยู่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในประเทศ (การขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.2535 :1)

การขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ได้ดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาต่อตามแนวนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในปี 2533 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2533 โดยกำหนดขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมที่มีอยู่แล้ว และมีห้องเรียนเพียงพอโดยไม่ต้องจัดสร้างโรงเรียนขึ้นใหม่และไม่มีโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษาตั้งอยู่แล้วในท้องถิ่นนั้น จนถึงปัจจุบันปี พ.ศ. 2544 เป็นระยะเวลา 11 ปี มีจำนวนโรงเรียนที่ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 202 โรงเรียน ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีระยะเวลาที่ดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไม่เท่ากัน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนในแต่ละแห่งภายในจังหวัดสุรินทร์มีความพร้อมทางด้านบุคลากร ห้องเรียน และสื่ออุปกรณ์ต่างกัน จึงทำให้เปิดการดำเนินการไม่พร้อมกัน ดังนั้นจึงทำให้ครูผู้สอนที่ได้รับมอบหมายในการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์แต่ละแห่งมีระยะเวลาที่ทำการสอนมีจำนวนน้อยระหว่าง 1 ปีและไม่เกิน 11 ปี ซึ่งนับว่าเป็นระยะเวลาสั้นมากเมื่อเปรียบเทียบกับครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่สังกัดกรมสามัญศึกษา จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ เพราะเป็นโรงเรียนที่เปิดขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระยะเวลาที่สั้น ทำให้ประสบปัญหาอุปสรรคต่างๆ จากโครงการวิจัยที่ประเมินความก้าวหน้าและความต้องการทางการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม เขตการศึกษา 6 เรื่องการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนและความต้องการการศึกษาของนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 6 (2534 : ก - ง) ด้านปัญหาอุปสรรคและความต้องการ ความช่วยเหลือในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ โรงเรียนขาดครูอาจารย์ที่มีความรู้เฉพาะสาขาวิชา ขาดสื่ออุปกรณ์การสอน ครูไม่มีความรู้ในการใช้สื่ออุปกรณ์หรือใช้ไม่เหมาะสม สอดคล้องกับรายงานผลการสัมมนาเรื่องขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2535 : 194)กล่าวว่าสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้คัดเลือกครูผู้สอนจากครูผู้สอนที่มีอยู่เดิมให้ทำการสอนระดับมัธยมศึกษาที่เปิดใหม่ โดยใช้คุณสมบัติด้านวุฒิการศึกษาและสาขาวิชาเอกเป็นเกณฑ์การคัดเลือก แต่สภาพความเป็นจริงพบปัญหาอีกว่าไม่มีครูที่จบการศึกษาเฉพาะสาขาวิชาในบางสาขาวิชา และครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษามาก่อน

ดังนั้นครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ประสบปัญหาหรืออุปสรรคต่อเนื่องในการปฏิบัติงานด้านกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนค่อนข้างมาก โดยลำพังของ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติหน่วยงานเดียวคงไม่อาจแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้เบาบางลงได้ ในระยะเวลาที่ผ่านมาแม้ว่าในระดับการปฏิบัติโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นของกรมสามัญศึกษาที่มีอยู่ใกล้เคียงจะทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาและช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องก็ตาม แต่โครงการการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการไปแล้วอย่างไม่หยุดยั้ง ทำให้โรงเรียนต่างๆของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแต่ละแห่งประสบปัญหาอุปสรรคทางด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดเวลา สมควรที่บุคลากรในหน่วยงานแต่ละสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตเพื่อนำมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การจัดการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ จะมีคุณภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายเพียงใดย่อมขึ้นกับองค์ประกอบในการจัดการศึกษา ได้แก่ หลักสูตร ครู และนักเรียน ซึ่งองค์ประกอบสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นคือ ครู ทั้งนี้เพราะคุณภาพของครูเป็นสาเหตุสำคัญที่จะทำให้คุณภาพของการเรียนการสอนดีหรือไม่ อาจกล่าวได้ว่าคุณภาพของการศึกษาขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2530 : 28) สอดคล้องกับแนวคิดของสุพจน์ เต็มแถม ที่ว่าถ้าครูผู้สอนด้อยสมรรถภาพก็อาจทำให้การศึกษาล้มเหลวได้ (สุพจน์ เต็มแถม. 2541 : 3) และยังสอดคล้องกับแนวคิดของสุญานี สุทธิพงษ์ ที่กล่าวว่าครูเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เป้าหมายทางการศึกษาของชาติบรรลุผลสำเร็จ ครูเป็นผู้กำหนดชะตาชีวิตของแต่ละบุคคลและเป็นผู้กำหนดชะตาชีวิตของประเทศชาติได้ด้วยพร้อมกัน (สุญานี สุทธิพงษ์. 2540 : 2)

จากการศึกษาสภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานปีการศึกษา 2537 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (กรมวิชาการ. 2538 ก : 11) พบว่าปัญหาด้านบุคลากรส่วนใหญ่เกิดจากครูคนเดียวต้องสอนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา รวมทั้งมีปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนและการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น และจากข้อมูลสรุปผลการติดตามตรวจเยี่ยมโรงเรียนในโครงการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของกรมวิชาการ(2538 ข : 20) พบว่า การดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคในด้านบุคลากร มีครูไม่เพียงพอ ครูไม่ได้สอนตรงตามวิชาเอกที่ศึกษามา ทำให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เพราะครูไม่ชำนาญและไม่มั่นใจในการสอนวิชาที่ตนไม่ถนัด ส่งผลกระทบโดยตรงต่อนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ พิบูลย์ศรี วาสนสมสิทธิ์ที่ว่า ครูผู้สอนต้องเป็นผู้มีความรู้เฉพาะวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง และต้องรู้จักแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการเรียนการสอน จึงจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีความสนุกสนานและมีความรู้ในการเรียนทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริง แต่กลับพบปัญหาที่ครูผู้สอนเนื่องจากครูผู้สอนไม่ได้สำเร็จสาขาวิชาเฉพาะ ทำหน้าที่สอนไม่ตรงสายวิชา และครูผู้สอนขาดความรู้เกี่ยวกับสื่อและแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นหรือมีความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรท้องถิ่นแต่มีปัญหาการนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน และครูผู้สอนไม่ค่อยสนใจในการใช้หรือแสวงหาสื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (พิบูลย์ศรี วาสนสมสิทธิ์. 2526 : 13)

วิชาประเทศของเรา 1 เป็นวิชาที่มีความสำคัญเพราะเป็นวิชาบังคับ นักเรียนทุกคนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต้องเรียนและสอบให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ วิชานี้บรรจุอยู่ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 ซึ่งระบุจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาประเทศของเราว่าเป็นวิชาที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสภาพและการเปลี่ยนแปลงทางภูมิศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศไทย ในเรื่องประชากรและสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และการประกอบอาชีพ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนาและการดำเนินชีวิต ประวัติความเป็นมาและหลักธรรมของพระพุทธศาสนา และศาสนาอื่นๆที่สำคัญในประเทศไทย โดยเน้นการปฏิบัติตามหลักธรรมในการพัฒนาตนเอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการดำรงชีวิต เห็นความสำคัญของการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชนและยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา (กรมวิชาการ. 2535 : 50) และจรรยา คุณมี กล่าวว่าในกระบวนการเรียนการสอนกลุ่มสังคมศึกษา ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญจึงไม่เพียงแต่มีความรู้ทางวิชาการเป็นเยี่ยมเท่านั้น แต่ยังต้องมีวิธีสอนที่ดีตลอดจนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ที่เหมาะสม (จรรยา คุณมี. 2520 : 11 -12) ซึ่งสอดคล้องกับสิริวรรณ ศรีพหล ที่ว่าถ้าการสอนมีคุณภาพแล้ว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจ ความคิด จริยธรรม ก็จะสูงขึ้นตามไปด้วย แต่จากสภาพการเรียนการสอนกลุ่มวิชาสังคมศึกษาที่ผ่านมา โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาต้องประสบปัญหามากมาย ทำให้การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาไม่ได้ผลตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ (สิริวรรณ ศรีพหล. 2525 : 140) และยังสอดคล้องกับแนวคิดของกิตติศักดิ์ วชิสุวรรณ ที่กล่าวว่าปัญหาของครูผู้สอน คือ ขาดแคลนวิทยากรท้องถิ่น โรงเรียนตั้งอยู่ไกล แหล่งสถานประกอบการที่เป็นแหล่งความรู้ในท้องถิ่นหาได้ยาก ทำให้ขาดการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ประกอบการสอน (กิตติศักดิ์ วชิสุวรรณ. 2537 : 66) ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาสังคมศึกษาจะเจริญก้าวหน้าหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับการพัฒนาครูผู้สอนอันดับแรก และต้องแก้ปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนควบคู่กันไป

จากสภาพปัญหาดังกล่าวย่อมเป็นดัชนีชี้ให้เห็นว่า ปัญหาเรื่องคุณภาพและพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีสอนของครูควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขอยู่เสมอ เพื่อให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ฉะนั้นผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาค้นคว้าต่อไปถึงปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ว่าครูผู้สอนมีปัญหาในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการเรียนการสอนวิชาประเทศของเรา 1 เหมือนกันหรือต่างกันหรือไม่ อย่างไร และด้านใดบ้าง ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลและแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นพื้นฐานในการปรับปรุงบุคลากร และพัฒนาครูผู้สอนกลุ่มสังคมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนัก งานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

- 1.1 ปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น
- 1.2 ปัญหาของครูผู้สอนในการเลือกใช้ประเภทของทรัพยากรท้องถิ่น
- 1.3 ปัญหาของครูผู้สอนเกี่ยวกับวิธีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น

2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน

3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน วุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา และภูมิสำเนาต่างกัน

ความสำคัญในการศึกษา

1. ทำให้ทราบปัญหาของครูผู้สอนที่แท้จริงในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

2. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างในปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ที่มีขนาดโรงเรียน เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน วุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาและภูมิสำเนาของครูผู้สอนต่างกัน

3. ผลการศึกษารั้งนี้ เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ได้พัฒนาตนเองในการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้หรือแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นต่างๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. เพื่อให้ศึกษานิเทศก์ ใช้เป็นแนวทางในการจัดอบรมสัมมนาครูผู้สอนหมวดสังคมศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

5. ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลให้กับครูผู้สอนเตรียมการป้องกันปัญหาและแก้ปัญหาในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตข้างหน้าต่อไป

ขอบเขตในการศึกษา

1. การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

- 1.1 ปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น
- 1.2 ปัญหาของครูผู้สอนในการเลือกใช้ประเภทของทรัพยากรท้องถิ่น
- 1.3 ปัญหาของครูผู้สอนเกี่ยวกับวิธีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น

2. ทรัพยากรท้องถิ่นที่จะศึกษาจำแนกประเภทตามกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2526) ซึ่งแบ่งประเภทของทรัพยากรท้องถิ่นเป็น 4 ประเภท ได้แก่

- 2.1 ทรัพยากรธรรมชาติ
- 2.2 ทรัพยากรบุคคล
- 2.3 ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น
- 2.4 ทรัพยากรสังคม

3. ประชากรในการศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 202 คน

4. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling)

5. ตัวแปร (Variable)

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

5.1 ขนาดของโรงเรียน แบ่งออกเป็น

- 5.1.1 ขนาดใหญ่
- 5.1.2 ขนาดกลาง
- 5.1.3 ขนาดเล็ก

5.2 เพศ

- 5.2.1 เพศชาย
- 5.2.2 เพศหญิง

5.3 อายุ

- 5.3.1 อายุ 35 ปีขึ้นไป
- 5.3.2 อายุต่ำกว่า 35 ปี

5.4 วุฒิการศึกษา

- 5.4.1 ปริญญาโท
- 5.4.2 ปริญญาตรี

5.5 ประสบการณ์ในการสอน

5.5.1 ประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป

5.5.2 ประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี

5.6 สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

5.6.1 สังคมศึกษาหรือภูมิศาสตร์

5.6.2 อื่น ๆ(ระบุ) และวิชาโท.....(ระบุ)

5.7 ภูมิสำเนาของครูผู้สอน

5.7.1 ภูมิสำเนาในจังหวัดที่ทำการสอน

5.7.2 ภูมิสำเนานอกเขตจังหวัดที่ทำการสอน

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยตั้งข้อตกลงเบื้องต้น ดังนี้

1. จำนวนครูที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษา 2544 เท่านั้น

2.การตอบแบบสอบถามของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ถือเป็นการตอบแบบสอบถามที่เป็นจริงทุกประการ

3.การวิเคราะห์ปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนครั้งนี้จะเฉพาะส่วนวิชาประเทศของเรา 1 ในกลุ่มวิชาสังคมศึกษาเท่านั้น

4.การวิจัยครั้งนี้ไม่คำนึงถึงพื้นฐานฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางครอบครัวและสภาพแวดล้อมทางสังคมของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

ทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง บุคคล สถานที่ แหล่งประกอบการ วัตถุสิ่งของต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นทั้งหมดของจังหวัดสุรินทร์ ที่จะก่อให้เกิดความรู้ มีคุณค่าทางการศึกษา และอยู่ในขอบเขตที่ครูผู้สอนจะสามารถนำมาใช้ประกอบการสอนได้

การใช้ทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง การนำแหล่งความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ในการสอนวิชาประเทศของเรา 1 เช่น การใช้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า การใช้เป็นแหล่งเยี่ยมชมหรือฟังคำบรรยายเป็นครั้งคราว การเชิญวิทยากร เป็นต้น

ปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง สภาพที่เป็นอุปสรรคหรือสิ่งขัดขวางที่ทำให้ครูผู้สอนไม่สามารถรู้ถึงแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและเรื่องราวรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นของจังหวัดสุรินทร์

ปัญหาของครูผู้สอนในการเลือกใช้ประเภทของทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง สภาพที่เป็นอุปสรรคหรือสิ่งขัดขวางในการนำแหล่งความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นทั้ง 4 ประเภท มาใช้ในการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ของครูผู้สอน

ปัญหาของครูผู้สอนเกี่ยวกับวิธีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง สภาพที่เป็นอุปสรรคหรือสิ่งขัดขวางที่ครูผู้สอนไม่สามารถนำทรัพยากรท้องถิ่นเข้าสู่ห้องเรียนและการนำนักเรียนไปสู่ทรัพยากรท้องถิ่น

ประเภทของทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง ชนิดของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ

1. ทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง สิ่งที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติทั้งเป็นสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตรวมทั้งมนุษย์ที่ครูผู้สอนสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการสอนวิชาประเทศของเรา 1 เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เช่น ป่าไม้ ดิน แหล่งน้ำ ลำธาร แร่ธาตุ ภูมิอากาศ ภูเขา ประชากร เป็นต้น

2. ทรัพยากรบุคคล หมายถึง บุคคลทั้งของรัฐและเอกชนซึ่งครูผู้สอนสามารถนำมาเป็นวิทยากรประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ เช่น ครู อาจารย์ ภิภษสามเณร พ่อค้า ชวนา ชาวไร่ ช่างต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จเฉพาะด้าน เป็นต้น

3. ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น หมายถึง สถานที่และอุปกรณ์ต่างๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นมา โดยครูสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการสอนวิชาประเทศของเรา 1 เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ เช่น สภาพการใช้ที่ดิน การพัฒนาแหล่งน้ำ การปลูกสร้างสวนป่า การพัฒนาอุตสาหกรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ สถานที่ราชการ สถานประกอบการ พิพิธภัณฑ์ สโตนัทศนุปรกรณ์ต่าง ๆ ในหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชน เป็นต้น

4. ทรัพยากรสังคม หมายถึง สิ่งที่สังคมสร้างขึ้นไว้อย่างมีจุดประสงค์ เพื่อความรู้ความเข้าใจอันเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ และความเพลิดเพลิน โดยครูผู้สอนสามารถนำมาใช้ประโยชน์ประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เช่น ขนบธรรมเนียม-นิยมประเพณี การละเล่น ความเชื่อ ความศรัทธาในพุทธศาสนา เพลง ดนตรี และความเป็นอยู่ของประชาชน เป็นต้น

ขนาดโรงเรียน หมายถึง การจัดประเภทของโรงเรียนตามจำนวนนักเรียนที่มีอยู่ในโรงเรียน โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกระทรวงศึกษาธิการ(2534 : 46) แบ่งออกเป็น 3 ขนาด ดังนี้

1. โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง จำนวนนักเรียนมากกว่า 301 คนขึ้นไป
2. โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง จำนวนนักเรียนระหว่าง 121 – 300 คน

3. โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง จำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

วิชาประเทศของเรา 1 หมายถึง รายวิชาสังคมศึกษา“ประเทศของเรา 1 (ส 101)” ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ที่ใช้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

ครูผู้สอน หมายถึง ครูหรืออาจารย์ที่ทำการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ที่เปลี่ยนจากระบบการศึกษาแบบเก่า คือ การศึกษาภาคบังคับ 6 ปี เป็นการศึกษา 9 ปี หรือจากการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2535 โดยใช้หลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

วุฒิทางการศึกษา หมายถึง วุฒิทางการศึกษาสูงสุดของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง จำนวนปีที่ครูผู้สอนเริ่มทำการสอนวิชาประเทศของเรา 1 จนถึงปัจจุบัน

สาขาที่สำเร็จการศึกษา หมายถึง สาขาวิชาเอกหรือวิชาโทที่ครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 สำเร็จการศึกษาออกจากสถาบันการศึกษา

ภูมิสำเนา หมายถึง ถิ่นฐานตั้งแต่แรกเกิดและอยู่อาศัยมั่นคงถาวรซึ่งมิได้รวมถึงที่พักชั่วคราว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขนาดโรงเรียน เพศ อายุ วุฒิการศึกษาประสบการณ์ในการสอน สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษากุมิลำเนา ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1

- 1.ขนาดโรงเรียน
 - 1.1 ขนาดใหญ่
 - 1.2 ขนาดกลาง
 - 1.3 ขนาดเล็ก
2. เพศ
 - 2.1 เพศชาย
 - 2.2 เพศหญิง
3. อายุ
 - 3.1 อายุ 35 ปี ขึ้นไป
 - 3.2 อายุต่ำกว่า 35 ปี
4. วุฒิการศึกษา
 - 4.1ปริญญาโท
 - 4.2 ปริญญาตรี
5. ประสบการณ์ในการสอน
 - 5.1 ประสบการณ์ 5 ปี ขึ้นไป
 - 5.2 ประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี
6. สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา
 - 6.1 สังคมศึกษาหรือภูมิศาสตร์
 - 6.2 อื่น...(ระบุ)วิชาโท.....(ระบุ)
7. กุมิลำเนา
 - 7.1 กุมิลำเนาในเขตจังหวัดที่ทำการสอน
 - 7.2 กุมิลำเนานอกเขตจังหวัดที่ทำการสอน

ปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

- 1.ปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น
- 2.ปัญหาของครูผู้สอนในการเลือกใช้ประเภทของทรัพยากรท้องถิ่น
- 3.ปัญหาของครูผู้สอนเกี่ยวกับวิธีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น

สมมติฐานในการศึกษา

1.ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาพื้นฐาน ปัญหาการเลือกใช้ และปัญหาวิธีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นต่างกัน

2. ครูผู้สอนที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน วุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาและภูมิสำเนา มีปัญหาพื้นฐาน ปัญหาการเลือกใช้ และปัญหาวิธีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โดยศึกษาพิจารณาแยกตามตัวแปรที่กำหนด ฉะนั้นเพื่อเป็นทักษะพื้นฐานและหลักทฤษฎีทางการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มาเป็นแนวคิดดังนี้

1. ความหมายของทรัพยากรท้องถิ่น
2. ประเภทของทรัพยากรท้องถิ่น
3. ลักษณะภูมิศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์
4. ความหมายของทรัพยากรธรรมชาติ
5. ทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์
6. พื้นฐานของครูผู้สอนเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น
7. วิธีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นและปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น
8. การขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
9. หลักสูตรวิชาประเทศของเรา 1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)
10. เอกสารและงานวิจัยที่สนับสนุนตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.ความหมายของทรัพยากรท้องถิ่น

ทรัพยากรท้องถิ่นมาจากคำว่า Community Resource ซึ่งในภาษาไทยมีความหมายแตกต่างกัน เช่น แหล่งวิชาการชุมชน แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น แหล่งทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอน แหล่งชุมชน เป็นต้น Community Resource มาจากคำ 2 คำ คือ Resource (ทรัพยากร) และ Community (ท้องถิ่น) ซึ่งปีเตอร์ เจร์วิส ได้ให้ความหมายของทรัพยากรท้องถิ่นว่า ทรัพยากรหมายถึง วัตถุ ระบบเศรษฐกิจ การเงิน การธนาคาร แหล่งความรู้และอื่น ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในกระบวนการศึกษาได้ ซึ่งการนำทรัพยากรมาใช้นั้น ต้องไม่มีผลกระทบกับหลักสูตรของโรงเรียน แต่เป็นปัจจัยในการช่วยพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้น ส่วนท้องถิ่นนั้น ปีเตอร์ เจร์วิสได้กล่าวว่า ในทางการศึกษาจะ

ความหมายแตกต่างกับทางสังคมศึกษา แต่อย่างไรก็ตามในการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่นั้นท้องถิ่นมีความหมายอย่างมีนัยสำคัญอยู่ 5 ประการ คือ 1.การตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัยแบบรวมเป็นกลุ่มของประชาชนหรือการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม 2.การตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัยรวมกันเชิงพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ 3. การตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัยรวมกันเชิงพื้นที่ในทางภูมิศาสตร์ และมีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัย 4. นอกจากนั้นยังเป็นสิ่งที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับชนบทรอบเนินมาแต่โบราณกาล 5.การอยู่อาศัยของประชาชนเป็นกลุ่มก้อน และมีการทำงานช่วยเหลือกันอย่างสามัคคีปรองดองกัน (Peter jarvis. 1990 : 292)

ส่วนนักวิชาการไทยให้ความหมายไว้มากมาย ส่วนใหญ่สาระสำคัญไม่ค่อยแตกต่างกันมากนัก ดังเช่นรัชนี้ ดุฎษณารมณ กัล่าวว่า ทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนซึ่งมีคุณค่าทางการศึกษาและอยู่ในขอบเขตความสามารถที่โรงเรียนจะนำมาใช้ประโยชน์ได้ ทั้งนี้รวมถึงบุคคลผู้มีความชำนาญในด้านต่างๆ ในท้องถิ่น (รัชนี้ ดุฎษณารมณ. 2528 : 2)ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเกตินี โซติเสถียร ที่หมายถึงสภาพทางภูมิศาสตร์ สภาพทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ตลอดจนบุคคลในท้องถิ่นที่สถาบันการศึกษาตั้งอยู่ หรือบริเวณใกล้เคียง หากเป็นท้องถิ่นอื่นที่ไกลออกไปจะถือว่าเป็นการศึกษานอกสถานที่ (Field Trip) หรือการศึกษาท้องถิ่น (Community Study) (เกตินี โซติเสถียร. 2523 : 88)และยังสอดคล้องกับแนวคิดของนิพนธ์ สุขปริดี ที่หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ในท้องถิ่น ซึ่งครูหรือนักเรียนอาจนำมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาได้ เช่น พิพิธภัณฑ์ สถานที่ราชการ โบราณสถาน โรงภาพยนตร์ สวนสัตว์ โรงงานอุตสาหกรรม สวนครัว แม่น้ำ ลำธาร และบุคคลที่โรงเรียนอาจจะเชิญมาเป็นวิทยากร หรือวิทยากรที่นักเรียนและครูออกไปสัมภาษณ์เยี่ยมเยียน เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา เช่น บุรุษไปรษณีย์ ตำรวจ ชาวสวน พ่อค้า หรือ เจ้าหน้าที่ราชการ เป็นต้น (นิพนธ์ สุขปริดี. 2528 : 87)

ดังนั้น ทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง บุคคล สถานที่ แหล่งประกอบการ วัตถุ สิ่งของต่าง ๆ ในท้องถิ่นทั้งของภาครัฐและเอกชน รวมถึงแหล่งความรู้ที่มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนของโรงเรียน อันได้แก่ มวลประสบการณ์ต่าง ๆ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียน บัตรงาน หนังสือ เป็นต้น ที่ครูผู้สอนสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการเรียน การสอน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและศักยภาพผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.ประเภทของทรัพยากรท้องถิ่น

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2526) จำแนกประเภทของทรัพยากรท้องถิ่นออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resources)
2. ทรัพยากรบุคคล (Human Resources)
3. ทรัพยากรวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man – Made Resources)
4. ทรัพยากรสังคม (Social Resources)

วาสนา ชาวหา (2522 : 93 – 94) กล่าวถึงประเภทของทรัพยากรท้องถิ่น ตามลักษณะของแหล่งวิชา ดังนี้

1. แหล่งวิชาที่เป็นบุคคล หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเป็นพิเศษในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และสามารถให้ความรู้แก่ผู้อื่นได้โดยตรง

2. แหล่งวิชาที่เป็นสถานที่อาจเป็นสถานที่ที่มีขึ้นตามธรรมชาติ เช่น ภูเขา น้ำตก ทะเล ฯลฯ หรือสถานที่ที่มนุษย์สร้างขึ้นมา ได้แก่ โรงเรียน สวนสัตว์ ฯลฯ ซึ่งสามารถหาความรู้ได้จากสถานที่เหล่านั้น

3. แหล่งวิชาที่เป็นวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนแล้วสามารถทำให้การเรียนรู้ดีขึ้น มีความหมายขึ้น

4. แหล่งวิชาที่เป็นกิจกรรม เช่น การละเล่นพื้นเมือง พิธีหรือประเพณีต่าง ๆ ในชุมชน

แหล่งวิชาดังกล่าวนี้จำแนกตามลักษณะการใช้ จะได้ 4 ชนิดดังนี้

1. แหล่งวิชาภายในโรงเรียน หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ตาม ที่อยู่ภายในบริเวณโรงเรียน เช่น ต้นไม้ แมลง บุคคลภายในโรงเรียน เป็นต้น

2. บุคลากรที่โรงเรียนเชิญมาเป็นวิทยากร อาจเป็นเจ้าหน้าที่ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยตรง และสามารถให้ความรู้แก่นักเรียนและครูได้ หรืออาจเป็นบุคคลในอาชีพต่าง ๆ เช่น ช่างนา ช่างสวน ช่างไร่ ช่างประมง ช่างไม้ ฯลฯ

3. แหล่งวิชาภายในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ หมายถึง สถานที่ต่าง ๆ ภายในชุมชนที่ไม่ห่างไกลจากโรงเรียนมากนัก ใช้เวลาในการเดินทางไปกลับไม่เกินหนึ่งวัน นั่นคือ ไม่ต้องค้างคืน ผู้บังคับบัญชาในสถานศึกษามีอำนาจอนุญาตได้ เป็นวิธีที่ใช้กันมาก ไม่สิ้นเปลือง และไม่ต้องมีระเบียบในการขออนุญาตต่อกรมเอง

4. ทักษนาจรเพื่อการศึกษา (Educational Field Trip) หรือทัศนศึกษา หมายถึงการพานักเรียนไปศึกษาหาความรู้จากต่างชุมชน ที่โรงเรียนตั้งอยู่ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

4.1. การพานักเรียน นิสิตและนักศึกษาไปนอกสถานศึกษา แต่ไม่ค้างคืน ผู้บังคับบัญชาในสถานศึกษานั้น ๆ มีอำนาจอนุญาต

4.2. การพานักเรียน นิสิตและนักศึกษาไปนอกสถานศึกษาและค้างคืน สำหรับส่วนภูมิภาค ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจอนุญาตและส่วนกลางผู้มีอำนาจอนุญาตคือกรมเจ้าสังกัด

4.3. การพานักเรียน นิสิตและนักศึกษา ไปศึกษานอกราชอาณาจักร กระทรวงเป็นผู้มีอำนาจอนุญาต

ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2532 : 72 - 73 ; วิชัย ราษฎร์ศิริ. 2524 : 63 - 64 ; ดวงเดือน เทควานิซ. 2530 : 300 - 303 ; นิตยา สุวรรณศรี. 2534 : 117 - 119) แบ่งประเภทของทรัพยากรท้องถิ่นออก 3 ประเภท สรุปได้ดังนี้

1. ทรัพยากรบุคคล (Human Resources) ในแต่ละท้องถิ่นนั้นมักจะประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ความถนัดพิเศษในวิชาการต่าง ๆ เช่น การอาชีพ ศาสนา วัฒนธรรม การปกครอง การสาธารณสุข ฯลฯ ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 วิทยาการท้องถิ่น ได้แก่ ผู้ที่มีถิ่นฐานบ้านเรือนและประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้แก่ ข้าราชการ ชาวนา ชาวสวน ชาวไร่ พระสงฆ์ เป็นต้น

1.2 วิทยาการผู้มาเยี่ยม ได้แก่ บุคคลในท้องถิ่นอื่นที่มาเยี่ยมหรือเป็นแขกของชุมชนเป็นครั้งคราว ครูควรพิจารณาเชิญบุคคลเหล่านั้นมาเป็นวิทยากร ให้ความรู้แก่นักเรียนเป็นครั้งคราว เช่น ศึกษาวิเคราะห์ พัฒนาการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ฯลฯ

2. ทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resources) ได้แก่ สิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ซึ่งครูสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน โดยทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีทัศนคติที่ถูกต้องและมีความซาบซึ้งในคุณค่าของสิ่งนั้น เช่น แม่น้ำ ลำคลอง อ่าว ทะเล ป่าไม้ ภูเขา ดิน หิน แร่ น้ำตก พืช สัตว์ในท้องถิ่น ฯลฯ

3. ทรัพยากรสังคม (Social Resources) หมายถึง สิ่งใด ๆ ที่สังคมสร้างไว้อย่างมีจุดประสงค์ เช่น เพื่อความรู้ ความเข้าใจ ความสุขและความเพลิดเพลิน ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการอบรม ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น วัด โบสถ์และสุเหร่า สมาคมต่าง ๆ ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน สถานประกอบการต่าง ๆ

วรรณ วลัยวานิช (2529 : 106 – 107) แบ่งประเภทของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นเป็น 2 ประเภท คือ

1. แหล่งทรัพยากรประเภทสถานที่ ได้แก่

- 1.1 ชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่
- 1.2 หน่วยงานต่าง ๆ เช่น โรงงาน บริษัท
- 1.3 พิพิธภัณฑ์
- 1.4 ศูนย์วัฒนธรรม ปุชนียสถาน
- 1.5 สถานที่สำคัญ

2. แหล่งทรัพยากรประเภทบุคคลหรือวิทยากร

การใช้วิทยากรในชุมชนนั้น ๆ วิทยากรเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ที่จะเป็นผู้อธิบายเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่นักเรียนได้ไปศึกษา ได้แก่

- 2.1 เชิญวิทยากรมาบรรยายให้นักเรียนฟัง
- 2.2 พานักเรียนไปพบวิทยากร

ประเสริฐ วิทยารัฐ. (2500 : 61 – 65) แบ่งประเภทของทรัพยากรท้องถิ่นดังนี้

1. แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในชุมชน ได้แก่

- 1.1 ตลาดสด
- 1.2 ถนนหนทางที่ติดต่อคมนาคม
- 1.3 สถานีรถไฟ
- 1.4 สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- 1.5 บ่อน้ำสาธารณะ
- 1.6 แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

1.7 โรงงานต่าง ๆ

1.8 ไร่ นา สวน

2. ทรัพยากรที่เป็นบุคคล ได้แก่

2.1 กำนัน อาจให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวและอาณาเขตของตำบล

2.2 พระสมภาร อาจให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติ ขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนเกี่ยวกับเรื่องศาสนาในตำบลได้

2.3 ช่างปั้นหม้อ อาจให้ความรู้เกี่ยวกับดิน การทำหม้อ การทำอิฐได้

2.4 ตำรวจ อาจให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยและการคมนาคมติดต่อได้

2.5 สุขาภิบาล อนามัย แพทย์ประจำตำบล อาจให้ความรู้เกี่ยวกับฤดูกาลที่มีโรคภัยชุกชุมได้

2.6 ชาวนา อาจให้ความรู้เกี่ยวกับการเพาะปลูก

2.7 บุรุษไปรษณีย์ อาจให้ความรู้เกี่ยวกับการคมนาคมติดต่อ ตลอดจนการติดต่อสื่อสารได้

2.8 เจ้าหน้าที่ตรวจอากาศ อาจให้ความรู้เกี่ยวกับดินฟ้าอากาศ ในท้องถิ่นได้

2.9 เจ้าหน้าที่ชลประทาน อาจให้ความรู้เกี่ยวกับน้ำและแม่น้ำลำคลองได้

2.10 ชาวประมง อาจให้ความรู้เกี่ยวกับปลา และ ทะเลได้

ทัศนีย์ ทองสว่าง (2523 : 147 – 148) แบ่งทรัพยากรท้องถิ่น 3 ประเภท ดังนี้

1. ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ดิน แร่ธาตุ น้ำ ลำธาร ป่า ภูเขา ทะเล มหาสมุทร ที่ราบสูง ฯลฯ

2. ทรัพยากรบุคคล เช่น นักอุดมศึกษา นักเศรษฐศาสตร์ นักทำแผนที่ นักธรณีวิทยา และผู้รู้ในท้องถิ่น

3. ทรัพยากรสังคม เช่น พิพิธภัณฑ์ ห้องฟ้าจำลอง เขื่อนกักน้ำ โรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ศูนย์วิจัยดิน ศูนย์วิจัยยาง ฯลฯ

การแบ่งประเภทของทรัพยากรท้องถิ่นดังกล่าว เป็นการแบ่งเพื่อความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า ประกอบการเรียนการสอนเท่านั้น แต่สภาพความจริง ทรัพยากรท้องถิ่นยังมีอีกมากมายหลายประเภท เช่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน ได้แก่ ศิลปพื้นบ้านต่าง ๆ ทั้งหัตถกรรม จิตรกรรม ดนตรี การละเล่น เป็นต้น เทคโนโลยีพื้นบ้าน ได้แก่ ไร่สวนผสม รถอีแต่น การชลประทานแบบหยดน้ำ เตาเศรษฐกิจ เป็นต้น

3. ลักษณะภูมิศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์

ลักษณะทางด้านกายภาพ

จังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคอีสานของประเทศไทย โดยมีพื้นที่ประมาณ 8,124.056 ตารางกิโลเมตร(สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2543 : 205) หรือประมาณ 5,490,625 ไร่ เท่ากับร้อยละ 10.5 ของพื้นที่ทั้งหมดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมีพื้นที่ติดต่อกับประเทศกัมพูชาเป็นระยะทางยาวประมาณ 90 กิโลเมตร ซึ่งสภาพทั่วไปของจังหวัดสุรินทร์มีลักษณะดังนี้

1.ที่ตั้ง (Location)

การบอกลักษณะที่ตั้งจังหวัดสุรินทร์บอกได้ 3 ลักษณะ คือ ที่ตั้งเฉพาะหรือที่ตั้งทางพิกัดภูมิศาสตร์ (Geographical Location) ที่ตั้งสัมพันธ์ (Relative Location) และที่ตั้งทางยุทธศาสตร์และทางการเมือง (Political Location)

1.1.ที่ตั้งเฉพาะหรือที่ตั้งทางพิกัดภูมิศาสตร์ (Geographical Location)

จังหวัดสุรินทร์ตั้งอยู่ระหว่างละติจูดที่ $14^{\circ} 20'$ เหนือถึง $15^{\circ} 30'$ เหนือ ลองจิจูดที่ $103^{\circ} 25'$ ตะวันออกถึง $104^{\circ} 06'$ ตะวันออก (แผนที่กรมแผนที่ทหาร L 7017 มาตราส่วน 1 : 50,000) ตั้งอยู่ในเขตร้อนชื้นบริเวณซีกโลกเหนือ มีอุณหภูมิของอากาศโดยเฉลี่ยสูงสุดตลอดปีและจังหวัดสุรินทร์ยังตั้งอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดผ่าน

1.2. ที่ตั้งสัมพันธ์ (Relative Location)

จังหวัดสุรินทร์ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศใกล้เคียงและติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้ (สมชาย พุ่มสอาด. 2529 : 547)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอเกษตรวิสัย อำเภอสุวรรณภูมิ อำเภอโพนทราย จังหวัดร้อยเอ็ด และติดต่อกับอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
ทิศใต้	ติดต่อกับประเทศกัมพูชา ซึ่งมีเทือกเขาพนมดงรักกั้นพรมแดนระหว่างประเทศ
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอชุมขันธ์ อำเภอปรางค์ อำเภอห้วยทับทัน อำเภออุทุมพรพิสัย อำเภอบึงบูรพ์ จังหวัดศรีสะเกษ
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอบ้านกรวด อำเภอประโคนชัย อำเภอกระสัง อำเภอสตึก อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์

1.3. ที่ตั้งทางยุทธศาสตร์และทางการเมือง (Political Location)

จังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชา ในเขตพื้นที่อำเภอบัวเชด อำเภอสังขะ อำเภอกาบเชิง อำเภอปราสาท และกิ่งอำเภอพนมดงรัก โดยมีเทือกเขาพนมดงรักกั้นพรมแดนทางทิศใต้ของจังหวัดเป็นระยะทางประมาณ 90 กิโลเมตร และมีช่องทางที่ขึ้นลงเทือกเขาระหว่างทั้งสองประเทศ 36 ช่องทาง ได้แก่ ช่องระยี่ ช่องโจรก ช่องจอม ช่องโดนแก้ว ช่องประสาทตาเมื่อน เป็นต้น ซึ่งบริเวณชายแดนทางด้านทิศใต้ของประเทศเป็นบริเวณที่ทุรกันดารและเป็นจุดที่มีการเคลื่อนไหวมากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย เนื่องจากมีการอพยพเข้าเมืองของชาวกัมพูชาที่อพยพเพื่อหนีภัยสงครามเข้ามาขายแรงงาน

การที่จังหวัดสุรินทร์มีพรมแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชา เมื่อเกิดความขัดแย้งภายในประเทศกัมพูชาครั้งใด จังหวัดสุรินทร์มักได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมเพราะต้องช่วยเหลือผู้ลี้ภัยมาค้าแรงงานในจังหวัดสุรินทร์เสมอ ซึ่งแรงงานเหล่านี้จะนำปัญหามาให้กับจังหวัดสุรินทร์หลายประการ เช่น ปัญหาการแย่งงานคนไทย ปัญหาโรคระบาด ปัญหาอาชญากร ปัญหายาเสพติด รวมไปถึงปัญหาภาพลักษณ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการค้าแรงงาน เป็นต้น

2.ขนาดและรูปร่างของจังหวัดสุรินทร์

จังหวัดสุรินทร์มีพื้นที่ประมาณ 8,795 ตารางกิโลเมตรหรือ 5,490,625 ไร่ โดยมีพื้นที่คิดเป็นร้อยละ 10.5 ของพื้นที่ทั้งหมดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (สมชาย พุ่มสอาด. 2529 : 548)

รูปร่างของจังหวัดสุรินทร์มีลักษณะคล้ายกับสี่เหลี่ยมผืนผ้า ที่วางตัวในแนวตะวันออกเฉียงเหนือกับตะวันตกเฉียงใต้ มีศูนย์กลางการปกครองอยู่ก่อนไปทางทิศตะวันตกของพื้นที่จังหวัด ซึ่งมีระยะห่างจากกรุงเทพมหานครโดยเส้นทางรถไฟ 420 กิโลเมตร และเส้นทางรถยนต์ 450 กิโลเมตร

3.การแบ่งเขตการปกครอง

การแบ่งเขตการปกครองในปี 2543 จังหวัดสุรินทร์แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ กับ 4 กิ่งอำเภอ (สำนักสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2543 : 205) ดังนี้ (ดูภาพประกอบ 1 แผนที่แสดงเขตอำเภอ กิ่งอำเภอและตำบลของจังหวัดสุรินทร์)

- 1.อำเภอเมือง
- 2.อำเภอปราสาท
- 3.อำเภอสัญขะ
- 4.อำเภอกาบเชิง
- 5.อำเภอบัวเชด
- 6.อำเภอศีขรภูมิ
- 7.อำเภอสำโรงทาบ
- 8.อำเภอรัตนบุรี
- 9.อำเภอสนม
- 10.อำเภอท่าตูม
- 11.อำเภอจอมพระ
- 12.อำเภอชุมพลบุรี
- 13.อำเภอลำดวน
- 14.กิ่งอำเภอพนมดงรัก
- 15.กิ่งอำเภอศรีณรงค์
- 16.กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์
- 17.กิ่งอำเภอโนนนารายณ์

4.ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดสุรินทร์ พิจารณาตามแผนที่ของกรมแผนที่ทหาร (L 7017) มาตราส่วน 1 : 50,000) สามารถแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ (ดูภาพประกอบ 3 แผนที่ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดสุรินทร์)

4.1.ลักษณะพื้นที่ทางตอนเหนือของจังหวัด ได้แก่ บริเวณทางด้านเหนือของอำเภอศีขรภูมิ อำเภอรัตนบุรี อำเภอท่าตูม อำเภอชุมพลบุรีจะมีพื้นที่เป็นที่ราบต่ำ แต่บริเวณที่เป็นที่ราบต่ำที่สุดของจังหวัดสุรินทร์จะอยู่บริเวณอำเภอท่าตูมและอำเภอชุมพลบุรี ที่เรียกว่าบริเวณทุ่งกุลาร้องไห้ ซึ่งในช่วง

ฤดูฝนจะเกิดภาวะน้ำท่วมทุกปี ดังเช่นประเทือง จินตสกุล กล่าวถึงบริเวณทุ่งกุลาร้องไห้ว่าได้รับความเสียหายจากการถูกน้ำท่วมอยู่เสมอพื้นที่ที่มีปริมาณฝนตกมากขึ้น เนื่องจากแม่น้ำไม่สามารถระบายน้ำที่ได้รับเพิ่มให้ออกไปอย่างรวดเร็วและเพียงพอกับความจุของน้ำและยังมีสาเหตุมาจากชั้นดินดานลูกรัง (Laterite Layer) ในดินชั้นล่างที่มีอยู่ทั่วไปในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ป้องกันการไหลซึมลงข้างล่างของน้ำได้ดิน รวมทั้งการทำลายป่าไม้ในบริเวณต้นน้ำลำธาร (ประเทือง จินตสกุล . 2528 : 115) และเมื่อถึงฤดูแล้งในบริเวณนี้จะแห้งผากขาดน้ำ เนื่องจากโครงสร้างทางธรณีวิทยาของจังหวัดสุรินทร์เป็นดินทราย บางส่วนมีชั้นเกลือแทรกอยู่ด้วย เมื่อหินทรายสลายตัวก็จะได้รับดินที่เป็นดินทรายที่มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำและไม่อุ้มน้ำ และประกอบกับมีการระบายสูงทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำมากในฤดูแล้ง ส่วนพื้นที่ที่จะใช้ประโยชน์ในการเพาะปลูกได้บ้างก็มีเฉพาะบริเวณริมฝั่งแม่น้ำมูลกับแม่น้ำชีเท่านั้น

ในปีพ.ศ.2532รัฐบาลออสเตรเลียได้ร่วมมือกับรัฐบาลไทยให้การช่วยเหลือสนับสนุนพัฒนาแหล่งน้ำบริเวณทุ่งกุลาร้องไห้ในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดยโสธร และจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการขุดเจาะน้ำบาดาล โครงการชลประทานขนาดเล็ก เป็นต้น

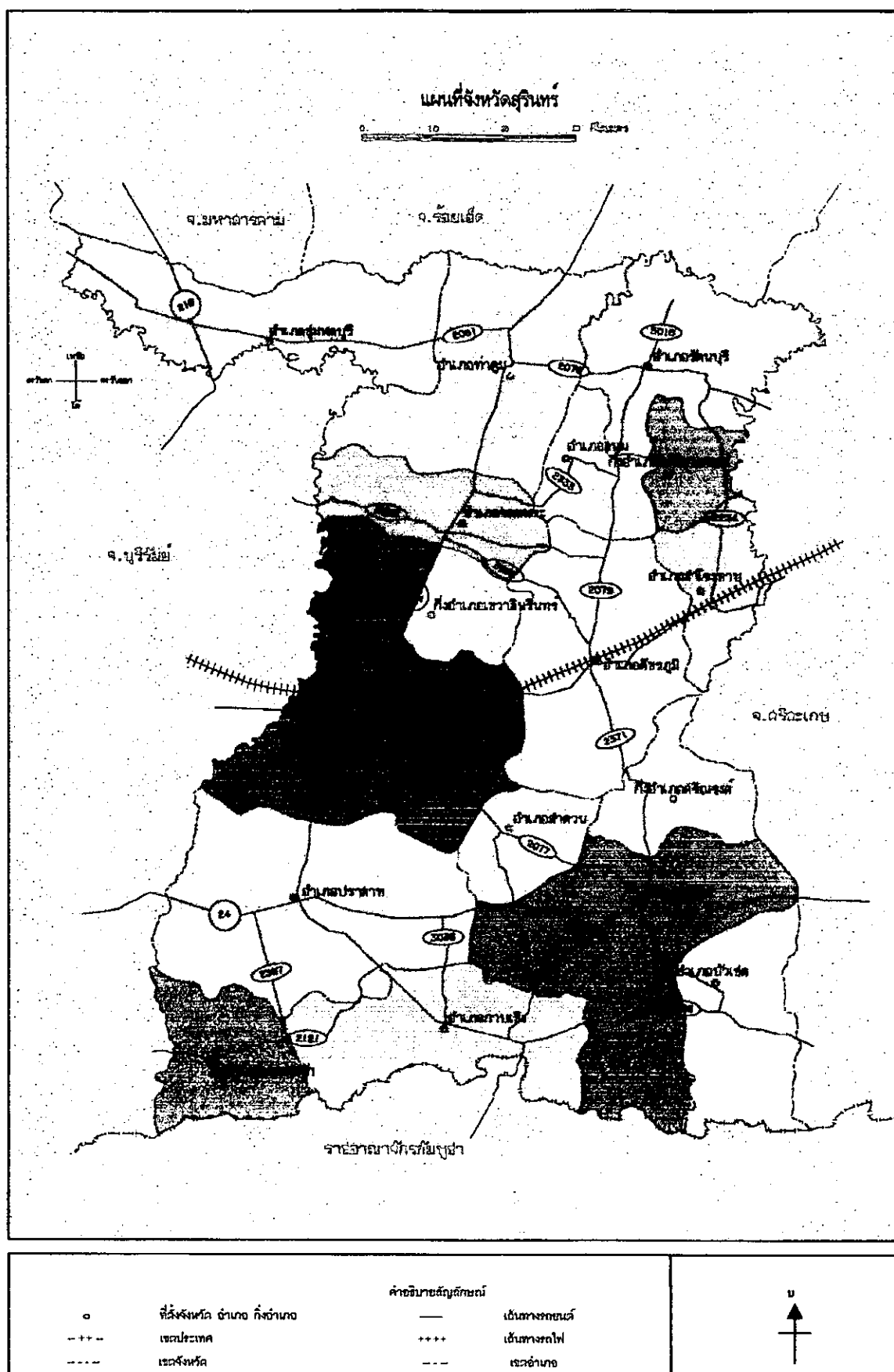
ลักษณะลำน้ำในเขตพื้นที่ทางตอนเหนือ ลำธารต่างๆจะไหลลงสู่ห้วยทับทันในเขตพื้นที่ลำโรงทาบก่อนไหลลงสู่แม่น้ำมูลที่จังหวัดศรีสะเกษต่อไป

4.2.ลักษณะพื้นที่ทางตอนใต้ของจังหวัด ได้แก่ บริเวณอำเภอเมือง อำเภอปราสาท อำเภอกาบเชิง อำเภอสังขะ อำเภอบัวเขต และกิ่งอำเภอพนมดงรักจะมีพื้นที่เป็นที่ราบลูกฟูก ซึ่งเป็นส่วนที่มีพื้นที่ติดต่อกับประเทศกัมพูชา ที่มีเทือกเขาพนมดงรักขวางกั้นเขตแดนกับประเทศไทยจะเป็นพื้นที่ที่สูงของจังหวัด

ลักษณะของเทือกเขาพนมดงรักจะเป็นทิวเขายอดตัด (Flat Hill) ที่มีขอบสูงชันอยู่ทางด้านประเทศกัมพูชา ประกอบด้วยหินชุดพระวิหารและภูพานที่มีหินทรายหนามาก หินกรวดมน หินดินดานปนไมก้าและหินทรายแป้ง ส่วนบริเวณทางด้านเหนือของเทือกเขานี้มีลักษณะทางธรณีวิทยาที่เปลี่ยนแปลงที่น่าสนใจมาก คือ จะพบเนินหินบะซอลต์ ยุคเทอร์เทียรี (แผนที่ธรณีวิทยาประเทศไทย.1987. มาตราส่วน 1 : 2,500,000) ปรากฏให้เห็นบริเวณ "เขาสวาย" เขตพื้นที่บ้านกระหม ตำบลนาบัว อำเภอเมือง บริเวณเทือกเขาพนมดงรักในเขตพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ จะมีช่องเขาต่างๆที่สามารถติดต่อค้าขายกับประเทศกัมพูชาได้ เช่น ช่องโดนแก้ว ช่องโจรก ช่องปราสาทตาเหมือน ช่องระยี่ ช่องจอม เป็นต้น แต่ละช่องเขาไม่มีการพัฒนาให้ใช้เป็นเส้นทางรถยนต์ ยกเว้นบริเวณช่องจอม ตำบลด่าน อำเภอกาบเชิงเท่านั้นที่ได้รับการพัฒนาเส้นทางและเป็นแหล่งการค้าชายแดนที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย โดยมีการเปิดการค้าในวันเสาร์ วันอาทิตย์ และวันจันทร์เท่านั้น

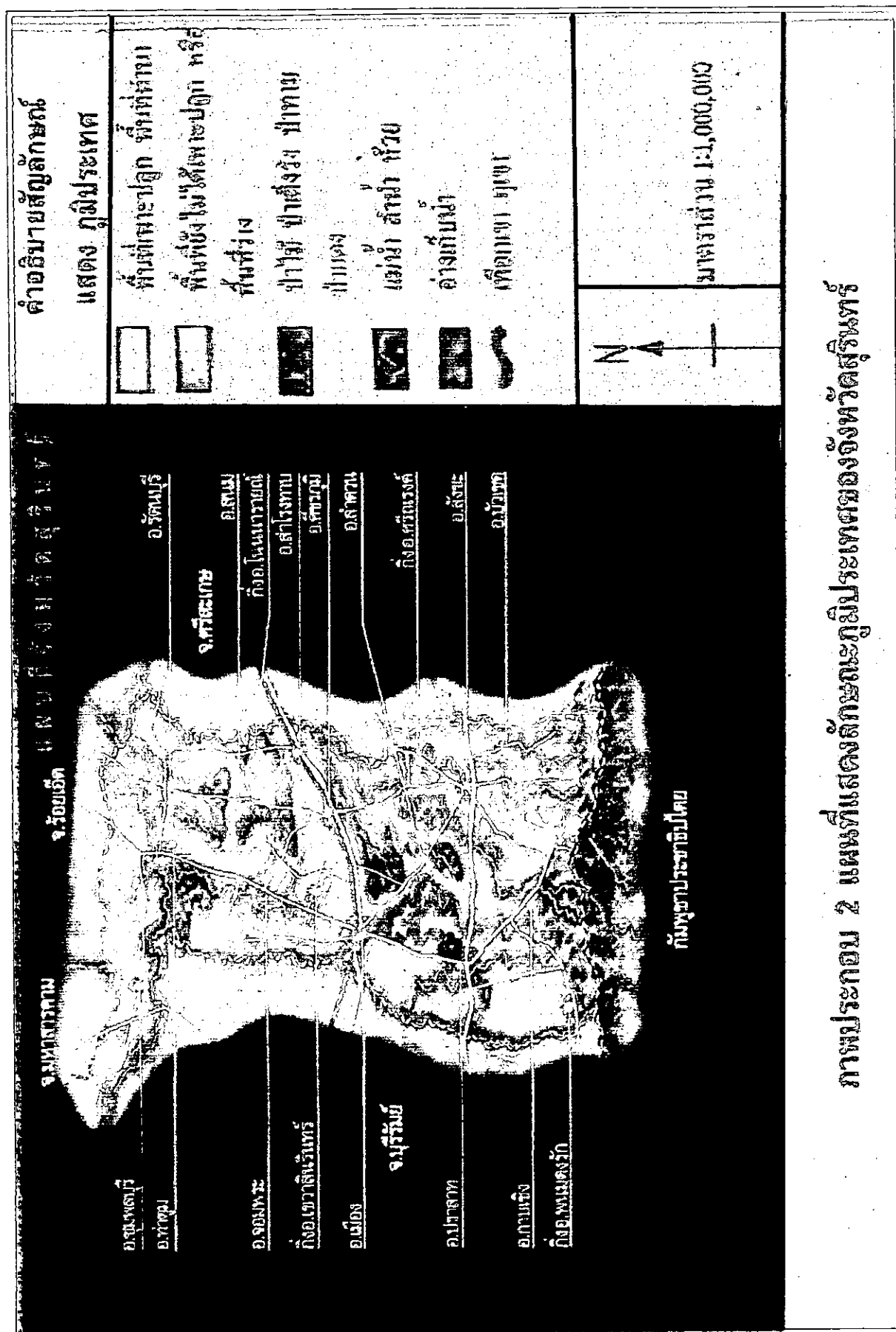
ลักษณะลำน้ำในเขตพื้นที่ทางตอนใต้มีแม่น้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำชีเป็นแม่น้ำสาขาที่สำคัญของแม่น้ำมูล และมีลำห้วยสาขาที่สำคัญ ๆ ที่เป็นต้นน้ำมาจากเทือกเขาพนมดงรักไหลลงสู่แม่น้ำชี

โดยมีลำห้วยเส่งเป็นลำห้วยที่สำคัญที่มีต้นน้ำในเขตพื้นที่อำเภอทาบเชิง ไหลผ่านอำเภอปราสาทไป
บรรจบกับลำห้วยชีทางทิศตะวันตกของอำเภอเมือง

ภาพประกอบ 1 แผนที่แสดงเขตจังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอของจังหวัดสุรินทร์

7 250 909 5.3

5. ลักษณะธรณีวิทยาของจังหวัดสุรินทร์

จากรายงานแผนการใช้ที่ดินจังหวัดสุรินทร์ของกองวางแผนการใช้ที่ดินกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2533 : 13 - 16) กล่าวว่า

จังหวัดสุรินทร์ตั้งอยู่บนที่ราบสูงโคราช บริเวณที่เรียกว่า ขอบที่ราบสูงโคราช บริเวณอีสานใต้และแอ่งโคราช - อุบลราชธานี ลักษณะทางธรณีวิทยามีรายละเอียดดังในรูปประกอบ 2 แผนที่แสดงลักษณะธรณีวิทยาจังหวัดสุรินทร์

บริเวณขอบที่ราบสูงโคราชแถบจังหวัดสุรินทร์เป็นแนวเทือกเขาพนมดงรักวางตัวในแนวทิศตะวันตก - ทิศตะวันออก เกิดเนื่องจากชั้นหินโคราชถูกยกตัวขึ้น โดยวางตัวเฉียงเทเข้าหาแอ่งของที่ราบสูงโคราช ด้านนอกของแนวภูเขาจึงมีลักษณะเป็นผาหรือมีความลาดเอียงมากกว่าด้านใน

บริเวณอีสานใต้ ได้แก่ ลักษณะทั่วไปบริเวณด้านใต้ของลำน้ำมูลลงไปหาเทือกเขาพนมดงรักเป็นเนินราบบริเวณด้านเหนือ มีแนวของเนินชั้นกรวดมนยาวในทิศตะวันตก - ทิศตะวันออกโดยประมาณ ส่วนทางด้านใต้มีแนวของเนินหินบะซอลต์และศิลาแลง

บริเวณแอ่งโคราช - อุบลราชธานี อยู่ตอนเหนือของจังหวัดสุรินทร์ ลักษณะทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มระดับความสูงโดยเฉลี่ยของที่ราบประมาณ 115 -125 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง เป็นบริเวณที่ราบลุ่มของแม่น้ำชีและแม่น้ำมูลที่มีแนวภูเขาอยู่ทางทิศใต้ ซึ่งลักษณะบริเวณแอ่งนี้จะมีพื้นที่ไม่ราบเรียบโดยตลอดแต่มีลักษณะเป็นที่ราบลูกฟูกสลับลูกเนินอยู่ทั่วไป ทำให้ในปลายฤดูฝนเมื่อฝนตกชุกน้ำไหลไปรวมกันในบริเวณแอ่งในเขตพื้นที่จังหวัดสุรินทร์และจังหวัดศรีสะเกษที่เป็นที่ราบต่ำที่เรียกกันว่าบริเวณทุ่งกุลาร้องไห้ จึงทำให้เกิดภาวะน้ำท่วมทุกปี เนื่องจากแม่น้ำมูลเอ่อท่วมฝั่งเพราะไหลลงแม่น้ำโขงไม่สะดวก จึงเอ่อท่วมที่ลุ่มในแอ่งโคราช - อุบลราชธานีได้ง่าย ซึ่งสาเหตุมาจากโครงสร้างทางธรณีวิทยาของชั้นดินที่เป็นดินลูกรัง (Laterite Layer)

ลักษณะชั้นหินของจังหวัดสุรินทร์มีลำดับชั้นหินดังนี้

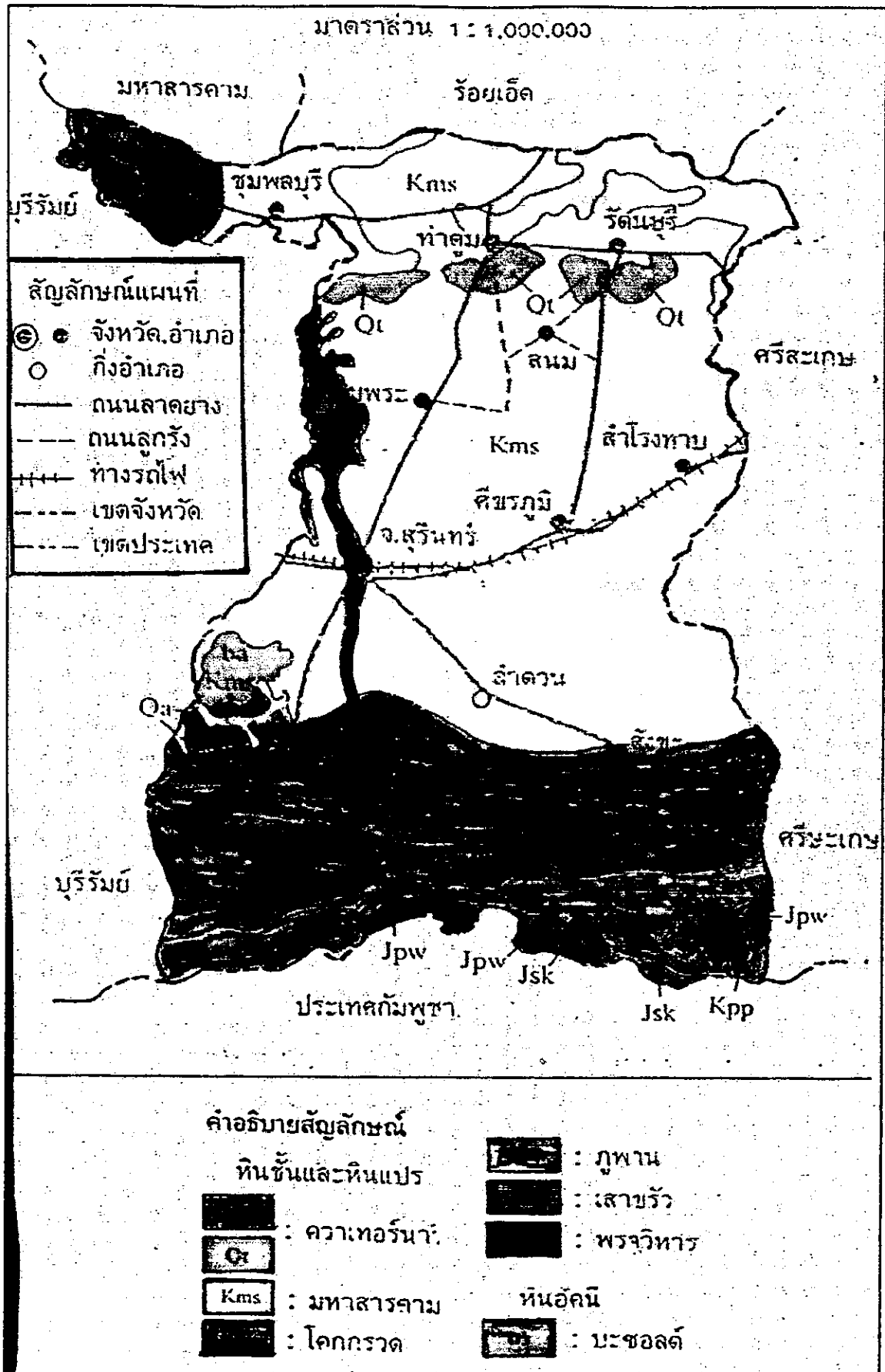
1.ชุดหินโคราช เป็นชื่อของกลุ่มของลำดับชั้นหิน ซึ่งพบมากที่สุดบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือที่ราบสูงโคราช ลักษณะเด่น คือ ส่วนใหญ่เป็นหินตะกอนสีน้ำตาลปนแดง เกิดสะสมตัวบนแผ่นดินในจังหวัดสุรินทร์ ชุดหินโคราชถูกจัดแบ่งออกเป็นหมวดหิน ดังนี้

- 1.1.หมวดหินพระวิหาร (Jpw)
- 1.2.หมวดหินเสาขัว (Jsk)
- 1.3.หมวดหินภูพาน (Kpp)
- 1.4.หมวดหินโคกกรวด (Kkk)
- 1.5.หมวดหินมหาสารคาม (Kms)

2.ตะกอนยุคควอเทอร์นารี

- 2.1.ชั้นกรวดมนชั้นล่าง (Qt)
- 2.2.ตะกอนลำนํ้า (Qa)

3.หินอัคนี (Ba) พบเป็นหินบะซอลต์ ซึ่งประกอบด้วยพวกที่มีลักษณะให้เห็นเป็นรูปภูเขา

ภาพประกอบ 3 แผนที่แสดงลักษณะทางธรณีวิทยาของจังหวัดสุรินทร์

6. ลักษณะธรณีสัณฐานของจังหวัดสุรินทร์

จากรายงานแผนการใช้ที่ดินจังหวัดสุรินทร์ของกองวางแผนการใช้ที่ดินกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2533 : 8) กล่าวถึงธรณีสัณฐานของจังหวัดสุรินทร์สามารถแบ่งออกได้ดังนี้ คือ

1. ที่ราบดินตะกอนปัจจุบัน (Recent Alluvial Plain) พบในบริเวณใกล้แม่น้ำ ลำห้วยต่าง ๆ ในบริเวณดังนี้

- 1.1. สันดินริมน้ำ (Levee)
- 1.2. ที่ราบต่ำหลังแม่น้ำ (Back Swamp)
2. ไหล่น้ำระดับต่ำ (Low Terrace)
3. ไหล่น้ำระดับกลาง (Middle Terrace)
4. ไหล่น้ำระดับสูง (High Terrace)
5. พื้นผิวที่ถูกเซาะกร่อน (Erosion Surface)
6. ที่ลาดเชิงเขา (Footslope)

7. ภูเขา (Mountain)

7. ระบบระบายน้ำ

ระบบแม่น้ำของจังหวัดสุรินทร์ แม่น้ำไหลจากทิศตะวันตกไปสู่ทิศตะวันออก โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มน้ำใหญ่ คือ

6.1 กลุ่มน้ำตอนบน มีแม่น้ำและลำห้วยสาขาไหลลงสู่แม่น้ำมูลโดยตรง เช่น ลำห้วยพลับพลา แม่น้ำชี

6.2 ลำน้ำตอนกลาง คือ ลำน้ำชี แม่น้ำชีเป็นแม่น้ำสาขาที่สำคัญที่สุดของแม่น้ำมูลในบริเวณจังหวัดสุรินทร์ ลำห้วยสาขาที่สำคัญ ๆ ทั้งหมดไหลลงสู่แม่น้ำชี เช่น ลำห้วยเสนง ลำห้วยทับทัน เป็นต้น

ระบบแม่น้ำต่าง ๆ ที่ไหลลงสู่แม่น้ำชีในจังหวัดสุรินทร์ มีลักษณะเหมือนกังปลา คือ มีแม่น้ำที่เป็นโครงกระดูกกลาง แล้วมีลำห้วยสาขาไหลมาบรรจบกับแม่น้ำใหญ่เป็นลำดับทั้งฝั่งซ้ายและฝั่งขวา หรือมีระบบลำน้ำแบบรูปกิ่งไม้ (Dendritic Pattern) ซึ่งเป็นรูปแบบที่พบมากบนหินตะกอนที่วางตัวเป็นชั้นตามแนวระนาบ สำหรับจังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ โครงสร้างของหินทรายนั่นเอง

8. ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศของจังหวัดสุรินทร์ มีลักษณะเป็นเช่นเดียวกับสภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปของจังหวัดอื่น ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดสุรินทร์มีส่วนทำให้ภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงแตกต่างไปจากบริเวณจังหวัดอื่น ๆ ในตอนเหนือของภาค คือ มีเทือกเขาพนมดงรักวางตัวขวางกั้นลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ แต่ก็ยังได้รับลมมรสุมที่พัดผ่านมาตามช่องเขา ได้แก่ ช่องจอม ช่องโจรก เป็นต้น

จากรายงานการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2533 : 4) แบ่งลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดสุรินทร์ออกดังนี้

8.1.ฤดูกาล

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ เป็นลมที่พัดมาจากทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดผ่านมาจากอ่าวตังเกี๋ย ประเทศเวียดนามที่นำความหนาวเย็นเข้ามาสู่ประเทศไทยและจังหวัดสุรินทร์ก็ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมนี้ด้วย

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม เนื่องจากจังหวัดสุรินทร์ตั้งอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 200 เมตร ทำให้อากาศในฤดูนี้ร้อนอบอ้าวมาก พื้นที่ทั่วไปแห้งแล้งระแหง

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ถือว่าเป็นจังหวัดที่มีปริมาณน้ำฝนตกน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดหนองคาย ทั้งนี้เนื่องจากมีลักษณะภูมิประเทศที่มีเทือกเขาพนมดงรักกั้นทิศทางของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ทางด้านใต้ของจังหวัด แต่เทือกเขานี้ยังมีช่องเขาที่เกิดจากรอยเลื่อนทางธรณีวิทยา เช่น ช่องจอม ช่องโกรก ช่องหมอดวล เป็นต้น จึงทำให้จังหวัดสุรินทร์ได้รับปริมาณน้ำฝนที่เกิดจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ทุกปี แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกระแสลมที่พัดผ่านเข้ามาสู่พื้นที่

8.2. มวลอากาศ

จังหวัดสุรินทร์มีมวลอากาศร้อนและมวลอากาศเย็นที่ปกคลุมอยู่ทั่วพื้นที่บริเวณจังหวัด คือในช่วงมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน - กันยายน จะมีมวลอากาศที่มีคุณสมบัติร้อนและชุ่มชื้น เรียกว่า มวลอากาศร้อน ส่วนเดือนพฤศจิกายน - กุมภาพันธ์ มีมวลอากาศเย็นปกคลุมซึ่งมวลอากาศนี้พัดผ่านแผ่นดินใหญ่ไซบีเรียเข้ามาสู่จังหวัดสุรินทร์ จะมีอากาศหนาวเย็น เรียกว่า มวลอากาศเย็น เป็นมวลอากาศที่เกิดจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ

8.3.ปริมาณน้ำฝน

ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยในรอบปีของจังหวัดสุรินทร์ประมาณ 4,303.1 มิลลิเมตร ซึ่งทางกรมอุตุนิยมวิทยาถือว่าเป็นปริมาณน้ำฝนที่สามารถทำการเกษตรได้เฉพาะฤดูเท่านั้น เริ่มประมาณเดือนเมษายนสิ้นสุดประมาณเดือนตุลาคม บางระยะมีฝนทิ้งช่วงและบางระยะมีปริมาณน้ำฝนมากเกินไป ทำให้มีผลต่อความเสียหายของพืชพันธุ์

8.4.ความชื้นสัมพัทธ์

ค่าเฉลี่ยของความชื้นสัมพัทธ์จังหวัดสุรินทร์ประมาณ 74.1 % มีค่าสูงในช่วงฤดูฝนตกชุกในเดือนมิถุนายนถึงตุลาคม และมีค่าต่ำในฤดูหนาว ซึ่งอากาศจะแห้งอุณหภูมิต่ำและไม่ค่อยมีฝน

9.ลักษณะดิน

จากรายงานการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2533 : 9) กล่าวถึงลักษณะดินของจังหวัดสุรินทร์ส่วนใหญ่เป็นดินที่มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย แต่บริเวณที่เกิดจากอิทธิพลของหินบะซอลต์ จะเป็นดินเหนียวตลอดชั้นดิน สามารถแบ่งได้ดังนี้

- 1.ดินบริเวณสองข้างลำน้ำสาขาต่าง ๆ และแม่น้ำมูล
- 2.ดินบริเวณทุ่งกุลาร้องไห้
- 3.ดินบริเวณด้านเหนือตั้งแต่ทิศใต้ของแม่น้ำมูลถัดจากดินบริเวณสองข้างลำน้ำ
- 4.ดินบริเวณที่เกิดจากอิทธิพลของหินบะซอลต์

5.ดินบริเวณด้านใต้แนวประมาณตะวันออก - ตะวันตกของจังหวัด

10.ป่าไม้

จากรายงานการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2533 : 19) กล่าวถึงป่าไม้ของจังหวัดสุรินทร์ว่ามีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 1,397,520 ไร่ แบ่งเป็นป่าสงวน จำนวน 27 ป่า มีเนื้อที่รวมกันทั้งสิ้นประมาณ 952,023 ไร่ ป่าถาวร จำนวน 28 ไร่ มีเนื้อที่ประมาณ 2,398.374 กิโลเมตร

11.แร่ธาตุ

จากลักษณะทางธรณีวิทยาของจังหวัดสุรินทร์พบว่าหินที่มีอายุมากและสภาพพื้นที่ที่เป็นภูเขาจะอยู่ทางตอนใต้ของจังหวัด ในบริเวณเขตอำเภอกาบเชิง อำเภอบัวเขต อำเภอสังขะ และกิ่งอำเภอยางชุมน้อย ดังนั้นโอกาสที่จะพบแหล่งแร่ต่าง ๆ จึงจำกัดอยู่ในบริเวณดังกล่าวเป็นส่วนใหญ่ แต่ในปัจจุบันไม่มีการสำรวจว่าพบแร่ชนิดใดในบริเวณของจังหวัดสุรินทร์นอกจาก เกลือหิน เท่านั้น

ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม

สภาพเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดสุรินทร์มีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1.ประชากร

จังหวัดสุรินทร์แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ 4 กิ่งอำเภอ และจากรายงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี (2543 : 8) กล่าวว่าจังหวัดสุรินทร์มีประชากรประมาณ 1,382,274 คน อัตราการเกิด 1.59 คน อัตราการตาย 0.49 ต่อประชากร 100 คน และอัตราการเพิ่มของประชากร 11.43 ต่อประชากร 1000 คน มีความหนาแน่นของประชากร 166 คนต่อตารางกิโลเมตร จะเห็นว่าการเพิ่มของประชากรไม่รวดเร็วมากนัก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการรณรงค์การวางแผนครอบครัว

ประชากรที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสุรินทร์ แบ่งออกได้ 4 เผ่าพันธุ์ คือ

- 1.เผ่าพันธุ์ไทย - เขมร
- 2.เผ่าพันธุ์ไทย - ลาว
- 3.เผ่าพันธุ์ไทย - กูย (ส่วย)
- 4.เผ่าพันธุ์ไทย - เยอ

ประชากรจังหวัดสุรินทร์ร้อยละ 97 นับถือศาสนาพุทธ ส่วนศาสนาอื่น ๆ มีเพียงเล็กน้อย (กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2533 : 27)

2.แรงงาน

จากรายงานสถิติภาคตะวันออกเฉียงเหนือของสำนักงานนายกรัฐมนตรี (2538 : 10) กล่าวถึงแรงงานของประชากรในจังหวัดสุรินทร์ว่ามีกำลังแรงงานจำนวนประมาณ 1,291,684 คน ของจำนวนประชากรทั้งหมด ส่วนใหญ่จะทำงานภาคเกษตรกรรมซึ่งจะว่างงานตามฤดูกาลในแต่ละปี และจะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานไปทำงานตามจังหวัดต่าง ๆ

แรงงานด้านการเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ทำไร่ ทำสวน เป็นต้น

แรงงานด้านอุตสาหกรรม ได้แก่ แรงงานการทอผ้าไหม แรงงานโรงอัดปอกระสอบ แรงงานโรงเลื่อย แรงงานกัตตาการ แรงงานโรงมันสำปะหลัง แรงงานโรงสีข้าว เป็นต้น
 แรงงานการไปทำงานต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศไต้หวัน ประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น

3.การใช้ประโยชน์ที่ดินและการถือครอง

จากรายงานการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรของสำนักสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตร (2543 : 205) ได้กล่าวถึงพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดสุรินทร์ว่ามีประมาณ 5,077,533 ไร่ เป็นพื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตรประมาณ 3,305,417 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 65.09 ของพื้นที่ทั้งหมด จึงจะเห็นได้ว่าประชากรของจังหวัดสุรินทร์มีอาชีพทางด้านกสิกรรมเป็นหลัก

4.การผลิต

การผลิตที่สำคัญของจังหวัดสุรินทร์ เป็นการผลิตด้านการเกษตร ซึ่งสินค้าทางการเกษตรจะมีทั้งการแปรรูปและยังไม่ได้แปรรูป โรงงานแปรรูปสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดสุรินทร์ คือ โรงสีข้าว ส่วนโรงงานแปรรูปสินค้าการเกษตรอื่น ๆ คือ โรงงานทอกระสอบ โรงงานหัตถ์ผักกาดหวาน โรงงานทำมันสำปะหลัง เป็นต้น

การผลิตภาคเกษตรกรรมที่สำคัญของจังหวัดสุรินทร์มีดังนี้

1.การกสิกรรม

1.1.ข้าว เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดสุรินทร์ ส่วนใหญ่จะปลูกข้าวหอมมะลิ 105 และข้าวขาวมะลิ กข 15 และพันธุ์ส่งเสริมอื่น ๆ

1.2.ปอแก้ว เป็นพืชเศรษฐกิจที่ปลูกรองจากการข้าว ปอแก้วเป็นพืชที่ปลูกง่าย แต่มีปัญหาเรื่องแหล่งน้ำสำหรับแช่ปอ

1.3. มันสำปะหลัง เป็นพืชที่ปลูกง่ายไม่ต้องดูแลรักษามากและยังขึ้นได้ในดินแทบทุกชนิด

1.4.ถั่วลิสง เป็นพืชน้ำมันที่พอมีปลูกบ้าง ซึ่งสาเหตุที่เกษตรกรปลูกน้อย เนื่องจากถั่วลิสงเป็นพืชที่ต้องการน้ำมาก แต่จังหวัดสุรินทร์ค่อนข้างประสบภาวะฝนแล้ง พื้นดินไม่ชุ่มชื้นพอที่จะปลูกถั่วลิสงให้เจริญงอกงามได้ดีเท่าที่ควร

2.การปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์มีการส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงสัตว์โดยเฉพาะโคนมและโคเนื้อควบคู่กับการทำการเกษตรเพื่อเพิ่มรายได้ เนื่องจากปลูกพืชไม่ได้ผลดีเท่าที่ควรซึ่งสาเหตุจากภาวะฝนแล้ง

3.การประมง สถานีประมงจังหวัดสุรินทร์มีการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงปลาในนาข้าว เพื่อเพิ่มรายได้พิเศษนอกเหนือจากการใช้บริโภค

5.การอุตสาหกรรม

ลักษณะอุตสาหกรรมของจังหวัดสุรินทร์ส่วนมากจะเป็นอุตสาหกรรมเบาที่ทำในครัวเรือน ทั้งเพื่อการยังชีพและเพื่อการค้า มีดังนี้

5.1.อุตสาหกรรมการทอผ้า จะเน้นในการทอผ้าไหมเพื่อใช้ในชีวิตประจำวันและเพื่อการค้า

5.2.อุตสาหกรรมเครื่องเงิน จะทำเพื่อการค้าเป็นส่วนใหญ่ โดยมีตลาดการค้าที่สำคัญอยู่ที่กรุงเทพมหานคร และจังหวัดอื่น ๆ เป็นต้น

5.3.อุตสาหกรรมหัตถ์จักสานหวาน จะทำการค้าเป็นส่วนใหญ่ โดยมีตลาดการค้าอยู่ทั่วประเทศ

ส่วนอุตสาหกรรมหนัก ได้แก่ โรงงานทอกระสอบ โรงสีข้าว เป็นต้น

6.การค้าและการขนส่ง

การค้า

การค้าของจังหวัดสุรินทร์มีทั้งการค้าภายในประเทศและการค้าต่างประเทศรวมถึงการค้าชายแดน โดยมีสินค้าที่สำคัญเป็นสินค้าภาคเกษตรกรรม ได้แก่ ข้าวหอมมะลิ โค กระบือ และสุกร เป็นต้น

การขนส่ง

การขนส่งภายในจังหวัดสุรินทร์และการติดต่อกับจังหวัดอื่น ๆ นั้น การขนส่งทางบกมีความสำคัญมาก ได้แก่ การขนส่งทางรถไฟ การขนส่งทางรถยนต์ เป็นต้น

จังหวัดสุรินทร์อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครโดยทางรถไฟประมาณ 420 กิโลเมตร และเส้นทางรถยนต์ประมาณ 450 กิโลเมตร ที่มีการติดต่อขนส่งได้สะดวกตลอดฤดูกาล

7.การคมนาคมและการติดต่อสื่อสารในจังหวัดสุรินทร์

ระบบการคมนาคมติดต่อของจังหวัดสุรินทร์และจังหวัดใกล้เคียงหรือภายในท้องที่ต่าง ๆ ของจังหวัดสุรินทร์มีการพัฒนาปรับปรุงเส้นทางติดต่อกันสะดวกมากขึ้น โดยมีการสร้างถนนเชื่อมโยงกันภายในท้องที่ของจังหวัด ทั้งนี้เนื่องจากการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นมากขึ้นจึงทำให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นของตนโดยผ่านองค์การบริหารส่วนตำบล (อ.บ.ต.) จนสามารถติดต่อกับคมนาคมได้ทุกฤดูกาลทั้งทางรถยนต์และทางรถไฟ ส่วนระบบการสื่อสารก็สามารถติดต่อสื่อสารกับจังหวัดอื่น ๆ รวมทั้งกรุงเทพมหานครได้สะดวก

8.การท่องเที่ยวของจังหวัดสุรินทร์

การท่องเที่ยวภายในจังหวัดสุรินทร์มีความสำคัญต่อรายได้ของประชากรในจังหวัดและมีความสำคัญต่อรายได้ของประเทศเช่นกัน เพราะว่าการท่องเที่ยวเป็นการที่ผู้ท่องเที่ยวมีความพร้อมที่จะใช้จ่ายอย่างมีความสุข

สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดสุรินทร์ที่ได้รับความสนใจส่วนใหญ่ ได้แก่ โบราณสถาน โบราณวัตถุต่าง ๆ เช่น ปราสาทโบราณต่าง ๆ นอกจากนั้นยังมีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ได้แก่ งานแสดงของช้าง การละเล่นพื้นเมืองต่าง ๆ เป็นต้น

ดังนั้นลักษณะภูมิศาสตร์โดยทั่วไปของจังหวัดสุรินทร์ ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคอีสานของประเทศไทย โดยมีพื้นที่ทางทิศใต้ของจังหวัดติดต่อกับประเทศกัมพูชาและเป็นพื้นที่ที่มีความเคลื่อนไหวทางยุทธศาสตร์และการเมืองอยู่เนื่อง ๆ ทั้งนี้เนื่องจากเกิดจากความขัดแย้งภายในประเทศกัมพูชาจึงทำให้ประเทศไทยมีผลกระทบตามไปด้วยซึ่งต่อไปถ้าประเทศกัมพูชามีการยุติความขัดแย้งกันได้ บริเวณด่านช่องจอมจังหวัดสุรินทร์ ก็จะกลายเป็นแหล่งที่ตั้งทางเศรษฐกิจการค้าชายแดนที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทยที่จะทำรายได้ให้แก่จังหวัดสุรินทร์อย่างมาก

ส่วนข้อมูลลักษณะโครงสร้างที่สำคัญของจังหวัดสุรินทร์ในปี พ.ศ. 2543 ได้แบ่งเขตการปกครอง 13 อำเภอ กับ 4 กิ่งอำเภอ มีตำบลทั้งหมด 159 ตำบล จำนวนหมู่บ้าน 1,988 หมู่บ้าน เป็นข้อมูลแสดงจำนวนประชากร เนื้อที่ทำการเกษตร ข้อมูลอุตสาหกรรม เป็นต้น

4. ความหมายของทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resources) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ลักษณะคล้าย ๆ กันดังนี้ โฮวี่ (Howe. 1979 : 1) ได้ให้ความหมายของทรัพยากรธรรมชาติว่าหมายถึง สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตที่ธรรมชาติสร้างขึ้นมาจากพื้นพิภพ ซึ่งรวมไปถึงระบบนิเวศน์และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของคน

สัวส์ดี โนเนสสูง.(2543 : 1) ได้ให้ความหมายของทรัพยากรธรรมชาติว่าหมายถึงสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มนุษย์สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นได้ เช่น แสงอาทิตย์ อากาศ น้ำ ดิน ป่าไม้ สัตว์ป่า หิน แร่ และมนุษย์

สมมต สมบูรณ์. (2528 : 3) และศิริ ศิริพันธ์แก้ว. (2525 : 2) ได้ให้ความหมายของทรัพยากรธรรมชาติว่าหมายถึงสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติหรือเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ซึ่งมนุษย์สามารถใช้ประโยชน์ได้

วิชัย เทียนน้อย. (2533 : 8) ได้ให้ความหมายของทรัพยากรธรรมชาติว่าหมายถึงสรรพสิ่งทั้งหลายที่ธรรมชาติได้สร้างไว้ ที่มนุษย์สามารถหยิบฉวยมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้ อันได้แก่ ดิน น้ำ ป่าไม้ ทุ่งหญ้า สัตว์ป่า แร่ธาตุ อากาศ สถานที่นันทนาการ และมนุษย์ชาติ

สมิทธิ์ สระอุบล. (2515 : 2) ได้ให้ความหมายของทรัพยากรธรรมชาติว่าหมายถึง สิ่งที่ธรรมชาติได้สะสมเอาไว้และเป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ทุกด้าน ได้แก่ ดิน น้ำ ป่าไม้ แร่ธาตุ ทุ่งหญ้า (Grass Lands) สัตว์ (Wild Life)

ดังนั้นทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ ทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตที่มีอยู่ในโลกโดยรวมทั้งมนุษย์

5. ทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์

ทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ พิจารณาตามกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2528) จำนวน 4 ประเภท คือ

5.1. ทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resources)

ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นสิ่งที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ และครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ประกอบการเรียนการสอน โดยทำให้นักเรียนมีความรู้และเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของสิ่งนั้น จิราพร กองทอง (2540 : 16 – 17) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปที่ท่องเที่ยวบริเวณด่านช่องจอม อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ โดยกล่าวถึงทรัพยากรธรรมชาติจังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

1.1 ป่าไม้ จังหวัดสุรินทร์มีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ 1,417,176 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 27.91 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด เป็นป่าสงวนแห่งชาติจำนวน 29 ป่ามีพื้นที่ประมาณ 1,126,284 ไร่ ป่าไม้ส่วนใหญ่ ในจังหวัดสุรินทร์เป็นป่าเบญจพรรณ (เบญจพรรณแล้ง – เบญจพรรณชื้น) และป่าแดง (เต็ง – รัง) ชนิดของไม้ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ ได้แก่ ไม้ยาง ไม้กระบาก ไม้ประดู่ ไม้แดง ไม้พยุง ไม้ มะค่าโมง ไม้กระด ไม้ตะเคียน เป็นต้น

1.2 ที่ดิน ที่ดินในจังหวัดสุรินทร์ สามารถแบ่งประเภทออกได้ 28 ชุด ตามหลักวิชาการด้าน ธรณีวิทยา ดินที่มีมากที่สุดได้แก่ดินชุดร่อยเอ็ด ดินชุดโคราช ดินชุดร่อยเอ็ดค่อนข้างเหนียว และดินชุด ทำดุม หรือมีการจำแนกประเภทการใช้ดิน ได้เป็นกลุ่มดินนา ร้อยละ 54.23 กลุ่มดินกละ ร้อยละ 24.62 กลุ่มดินไร่ ร้อยละ 18.85 และกลุ่ม ดินภูเขา ร้อยละ 2.30 ของพื้นที่ดินทั้งจังหวัด

1.3 แหล่งน้ำธรรมชาติ จังหวัดสุรินทร์ มีแหล่งน้ำ ลำธาร ที่สำคัญดังนี้

1.3.1 แม่น้ำมูล มีต้นกำเนิดจากภูเขาตมพญาเย็น อำเภอครบุรี จังหวัด นครราชสีมา ไหล - ผ่านจังหวัดสุรินทร์ในท้องที่อำเภอชุมพลบุรี อำเภอท่าตูมและอำเภอรัตนบุรี

1.3.2 ลำห้วยชี เป็นลำห้วยเส้นแบ่งเขตจังหวัดสุรินทร์กับจังหวัดบุรีรัมย์ ทางทิศตะวันตก ของจังหวัด ไหลผ่านพื้นที่อำเภอปราสาท อำเภอเมือง และอำเภอจอมพระ บรรจบกับแม่น้ำมูลที่บ้าน ดากลาง ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม

1.3.3 ลำห้วยพลับพลา เป็นลำน้ำแบ่งเขตจังหวัดสุรินทร์กับจังหวัดมหาสารคาม และ จังหวัดร้อยเอ็ด ทางตอนเหนือของจังหวัดสุรินทร์ ขนานกับลำน้ำมูล ไหลผ่านพื้นที่อำเภอชุมพลบุรี อำเภอท่าตูม และอำเภอรัตนบุรี ไปบรรจบกับแม่น้ำมูลในพื้นที่อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ

1.3.4 ลำห้วยทับทัน เป็นลำน้ำแบ่งเขตจังหวัดสุรินทร์กับจังหวัดศรีสะเกษ ทางทิศตะวัน ออกของจังหวัดสุรินทร์ ไหลผ่านอำเภอบัวเซด อำเภอสังขะ อำเภอสำโรงทาบ และอำเภอรัตนบุรี ไป บรรจบกับแม่น้ำมูลที่บ้านบัวเสียว ตำบลดอนแรด อำเภอรัตนบุรี

1.3.5 ลำห้วยเสนง ต้นน้ำเกิดในท้องที่อำเภอกาบเชิง ไหลผ่านอำเภอปราสาทไปบรรจบ กับลำห้วยชีทางทิศตะวันตกของอำเภอเมือง และมีการสร้างเขื่อนขนาดกลางกันเพื่อเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการ เกษตร การประปา ในท้องที่ตำบลเจเนียง อำเภอเมือง ก่อให้เกิดอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ที่มีชื่อของจังหวัด เนื่องจากอยู่ใกล้กับเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์

1.3.6 ลำห้วยระวี ไหลผ่านท้องที่อำเภอเมือง อำเภอจอมพระ และอำเภอท่าตูม มีการ สร้างฝายน้ำล้นในบางช่วง เพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ในการเกษตร และอุปโภคบริโภคของประชาชนในพื้นที่

1.3.7 ลำห้วยละหาน ไหลผ่านอำเภอเมือง อำเภอจอมพระ น้ำจะท่วมและไหลเชี่ยวใน ฤดูฝน ส่วนฤดูแล้งจะแห้งขอดเนื่องจากลำห้วยมีความกว้าง และตื้นเขิน

1.3.8 ลำห้วยแก้ว อยู่ในท้องที่อำเภอรัตนบุรี สภาพทั่วไปจะมีน้ำใช้ในฤดูฝน และแห้ง ขอดเป็นช่วง ๆ ในฤดูแล้ง

1.4 แร่ธาตุ ปัจจุบันนี้ยังไม่ข้อมูลแสดงถึงผลการสำรวจแร่ธาตุต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัด สุรินทร์อย่างชัดเจน แต่แร่ธาตุที่พบเห็นอยู่ทั่วไปคือ เกลือหิน ซึ่งพบมากบริเวณริมฝั่งแม่น้ำมูล ชาวบ้าน นิยมนำมาทำเกลือสินเธาว์ ในเขตพื้นที่ อำเภอชุมพลบุรี อำเภอท่าตูม และอำเภอรัตนบุรี

สุนทร หัสภาค และคณะ (2533 : 3 ; 30-31) ศึกษาการใช้ที่ดินของจังหวัดสุรินทร์ กล่าวถึง ทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

1. ภูมิอากาศ

ภูมิอากาศของจังหวัดสุรินทร์ เมื่อแบ่งตามการจำแนกประเภทของอากาศของเคปเป็น (Koppen's Classification) โดยใช้ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิเป็นหลักในการแบ่ง จัดอยู่ในลักษณะ ภูมิอากาศแบบร้อนชื้นสลับแล้ง (Tropical Wet and Dry Climate "Aw") คือ มีฤดูฝนและฤดูแล้งแห้ง ชัดเจน โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้เกิดฝนตกตลอดฤดู แต่ในฤดูหนาวหรือฤดู มรสุมตะวันออกเฉียงเหนืออากาศจะแห้งแล้งหนาวเย็น

2. พื้นที่ภูเขา (Mountain) พื้นที่สูงชัน (Steep) พื้นที่ภูเขาหรือพื้นที่สูงชัน ที่เป็นแหล่ง ทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ มีไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะปรากฏอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัด บริเวณชาย แดนของอำเภอสังขะและบัวเชด ที่ติดต่อกับประเทศกัมพูชา และเขาพนมสวายในเขตอำเภอเมือง

3. ลักษณะเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงลักษณะเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดสุรินทร์ ขึ้นอยู่ กับการกสิกรรม คือ ข้าว เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวหอมมะลิ 105 และข้าวขาว กข 15 ส่วน พืชรอง ได้แก่ ปอแก้ว มันสำปะหลัง เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีลักษณะดิน ที่มีโครงสร้างเป็นดินทรายจึงทำให้ดินของจังหวัดสุรินทร์เป็นดิน ทรายนทราย และดินเหนียวที่เกิดจากหินบะซอลท์

ดังนั้น แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นของจังหวัดสุรินทร์ ที่ครูสามารถนำมาใช้ประกอบการเรียนการ สอนวิชาประเทศของเรา 1 ได้แก่ ป่าไม้ ดิน แหล่งน้ำ ลำธาร แร่ธาตุ ภูมิอากาศ พื้นที่ภูเขา ลักษณะ เศรษฐกิจ ประชากร เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการบูรณาการ (integration) ของครูผู้สอนที่ต้องนำหน่วย ย่อยอันหนึ่งเข้ารวมกับหน่วยย่อยอื่นๆภายในองค์กรรวม เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ (พระธรรมปิฎก . 2540 : 29)

5.2. ทรัพยากรบุคคล (Human Resources)

ทรัพยากรบุคคล ถือว่าเป็นแหล่งวิชาการที่สำคัญและมีค่าที่สุดที่ครูผู้สอนควรนำมาใช้ ประกอบการสอนเพื่อเพิ่มศักยภาพของนักเรียน จากรายงานประวัติศาสตร์ไทยส่วนภูมิภาคจังหวัด สุรินทร์ (2526) กล่าวถึงทรัพยากรบุคคล ในท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ บุคลากรทั้งของรัฐและเอกชน เช่น ครู อาจารย์ ภิกษุ พ่อค้า ชวนา ชาวสวน ชาวไร่ ช่างต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จเฉพาะด้านที่ สามารถนำมาเป็นทรัพยากรบุคคลเพื่อใช้ในการสอนได้ทั้งสิ้น ซึ่งอาจเป็นวิทยากรท้องถิ่นหรือวิทยากรผู้ มาเยี่ยม เป็นแขกของชุมชนเป็นครั้งคราว โดยครูผู้สอนควรพิจารณาเชิญบุคคลเหล่านี้มาเป็นวิทยากร ให้ความรู้กับนักเรียน

ทรัพยากรบุคคลของจังหวัดสุรินทร์ที่ประสบความสำเร็จเฉพาะด้านมีอยู่จำนวนมาก ดังเช่น นพมาศ พระทอง ได้กล่าวถึงมหาอยู่ สุนทรชัยหรือนายอยู่ สุนทรชัย บ้านตระแบก อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ เป็นเกษตรกรที่ได้ชื่อว่าเป็นต้นแบบการทำเกษตรแบบผสมผสานเป็นที่รู้จักและยอมรับ อย่างกว้างขวางจากหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชน เช่น ได้รับการยอมรับจากสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ สภาวิจัยแห่งชาติ สถาบันวิจัยและพัฒนา และสถาบันการศึกษาต่างๆโดยได้รับเชิญ

ให้ไปเป็นวิทยากรร่วมในการเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการใช้เกษตรแบบผสมผสานในการพัฒนาประเทศและมีผู้ไปศึกษาดูงานที่ไร่นาของมหาอยู่ตลอดเวลา ทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ ในด้านเกียรติประวัติและการยอมรับนั้นมหาอยู่ได้รับรางวัลมากมาย เช่น ในปี 2531 ได้รับการสดุดีเกียรติคุณเป็นผู้นำด้านอาชีพก้าวหน้าจากกระทรวงมหาดไทยและได้รับเหรียญสดุดีเกียรติคุณในฐานะเป็นวิทยากรเกษตรตัวอย่างจากองค์การการเกษตรและอาหารแห่งสหประชาชาติ (F.A.O) ปี พ.ศ. 2532 ได้รับปริญญากิตติมศักดิ์วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เทคโนโลยี – เกษตร) จากมหาวิทยาลัยอีสานใต้สุรินทร์และได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรมสาขามนุษยศาสตร์ (การพัฒนาสังคม) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และในปีพ.ศ. 2534 ได้รับการยกย่องให้เป็นผู้นำชุมชนตัวอย่างด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องในโอกาสวันสิ่งแวดล้อมจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (นพมาศ พระทอง. 2536 : 5 - 6) และสอดคล้องกับอเนก นาครบุตร ได้กล่าวว่าเกษตรแบบผสมผสานที่มหาอยู่ได้ปฏิบัติเป็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างชีวิตกับการเกษตร โดยยึดหลักผสมผสานระหว่างการปลูกพืชกับการเลี้ยงสัตว์ให้สัมพันธ์กันในพื้นที่เดียวกัน ผสมผสานการใช้จากพืชและสัตว์อย่างต่อเนื่องครบวงจร จึงส่งผลดีต่อระบบนิเวศวิทยาท้องถิ่น (อเนก นาครบุตร. 2530 : 26)

การที่มหาอยู่ สุนทรชัย ประสบความสำเร็จเฉพาะด้านในการเกษตรแบบผสมผสานและเป็นวิทยากรได้รับเชิญ ไปบรรยายเกี่ยวกับประสบการณ์ด้านประกอบอาชีพทั้งในประเทศและต่างประเทศในฐานะปราชญ์ชาวบ้านนั้น ครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในแต่ละโรงเรียนควรพิจารณาเชิญวิทยากรบุคคลนี้มาให้ความรู้ และแนะแนวการประกอบอาชีพแก่นักเรียนเป็นตัวอย่าง เนื่องจากนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นบางคนไม่ได้ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น แต่จะออกไปประกอบอาชีพส่วนใหญ่ คือ การเกษตรซึ่งเป็นอาชีพหลักของผู้ปกครองนักเรียน

นอกจากนี้ ยังมีวิทยากรบุคคลที่มีความรู้เฉพาะด้านอีกเป็นจำนวนมาก เช่น วิทยากรบุคคลที่มีข้อมูลความรู้เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านกันตรึม ดังเช่น พรพรรณราย คำโสภา (2542 : 248 – 249) ได้กล่าวในการศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์เพลงพื้นบ้านกันตรึมของหมู่บ้านดงมัน จังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

1. วิทยากรบุคคลที่มีข้อมูลความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเพลงพื้นบ้านกันตรึมได้แก่

1.1 นายปิ่น ดีสม อายุ 80 ปี(ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว) บ้านเลขที่ 45 บ้านดงมันตำบลโคโค อำเภอมือง จังหวัดสุรินทร์ เป็นศิลปินพื้นบ้านดีเด่นประจำปี พ.ศ. 2530 มีความสามารถทางด้านดนตรีพื้นบ้าน และการละเล่นพื้นบ้านของจังหวัดสุรินทร์

1.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์เครือจิต ศรีบุญนาถ บ้านพักอาจารย์ สถาบันราชภัฏสุรินทร์ ตำบลนอกเมือง อำเภอมือง จังหวัดสุรินทร์

1.3 อาจารย์ธงชัย สามสี บ้านดงมัน ตำบลโคโค อำเภอมือง จังหวัดสุรินทร์

1.4 อาจารย์อิศราพร จันทรทอง บ้านพักอาจารย์ สถาบันราชภัฏสุรินทร์ ตำบลนอกเมือง อำเภอมือง จังหวัดสุรินทร์

1.5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์นภดล พูลสวัสดิ์ สถาบันราชภัฏสุรินทร์ ตำบลนอกเมือง อำเภอมือง จังหวัดสุรินทร์

1.6 ดร. อัจฉรา ภาณุรัตน์ สถาบันราชภัฏสุรินทร์ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

1.7 นางผ่องศรี ทองหล่อ ข้าราชการบำนาญ อายุ 73 ปี บ้านเลขที่ 106 ถนนสุริยะราช ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

1.8 นางแก่นจันทร์ นามวัฒน์ ข้าราชการบำนาญ อายุ 62 ปี บ้านเลขที่ 220 ถนนกรุงศรีนอก ตำบลในเมือง จังหวัดสุรินทร์

1.9 นางสุจินต์ ทองหล่อ ข้าราชการบำนาญ อายุ 62 ปี บ้านเลขที่ 4 ถนนกิจประชา 1 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

2. ทรัพยากรบุคคลที่มีข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายในการละเล่นกันตรึม ได้แก่

2.1 อาจารย์อัคราพร จันทร์ทอง บ้านพักอาจารย์สถาบันราชภัฏสุรินทร์ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

2.2 ดร. อัจฉรา ภาณุวัฒน์ สถาบันราชภัฏสุรินทร์ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

2.3 นางผ่องศรี ทองหล่อ ข้าราชการบำนาญ อายุ 73 ปี บ้านเลขที่ 106 ถนนสุริยะราช ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

2.4 นางแก่นจันทร์ นามวัฒน์ ข้าราชการบำนาญ อายุ 62 ปี บ้านเลขที่ 220 ถนนกรุงศรีนอก ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

2.5 นางสุจินต์ ทองหล่อ ข้าราชการบำนาญ อายุ 62 ปี บ้านเลขที่ 4 ถนนกิจประชา 1 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

2.6 อาจารย์ธงชัย สามสี บ้านดงมัน ตำบลคอโค อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

3. ทรัพยากรบุคคลที่มีข้อมูลความรู้เกี่ยวกับโอกาสและวิธีการแสดงกันตรึม ดังนี้

3.1 นายพูน สามสี บ้านดงมัน ตำบลคอโค อำเภอเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

3.2 นายโฆษิต ดีสม บ้านดงมัน ตำบลคอโค อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

3.3 นายสุริยา ดีสม บ้านดงมัน ตำบลคอโค อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

3.4 นายเกียรติ สนิทจักร บ้านดงมัน ตำบลคอโค อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

3.5 อาจารย์ธงชัย สามสี บ้านดงมัน ตำบลคอโค อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

3.6 ผู้ช่วยศาสตราจารย์เครือจิต ศรีบุญนาถ บ้านพักอาจารย์สถาบันราชภัฏสุรินทร์ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

3.7 นางผ่องศรี ทองหล่อ ข้าราชการบำนาญ อายุ 73 ปี บ้านเลขที่ 106 ถนนสุริยะราช ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

3.8 นางแก่นจันทร์ นามวัฒน์ ข้าราชการบำนาญ อายุ 62 ปี บ้านเลขที่ 220 ถนนกรุงศรีนอก ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

4. ทรัพยากรบุคคลที่มีข้อมูลความรู้เกี่ยวกับดนตรี และบทเพลงประกอบการแสดงกันตรึม มีดังนี้

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพดล พูลสวัสดิ์ สถาบันราชภัฏสุรินทร์ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

4.2 สำรวม ดีสม บ้านดงมัน ตำบลคอโค อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

4.3 นายพูน สามสี บ้านดงมัน ตำบลคอโค อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

4.4 นายโฆษิต ดีสม บ้านดงมัน ตำบลคอโค อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

4.5 นายสุริยา ดีสม บ้านดงมัน ตำบลคอโค อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

4.6 นายเกียรติ สนิทจักร บ้านดงมัน ตำบลคอโค อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

4.7 นายริ ช่อมทอง บ้านดงมัน ตำบลคอโค อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

4.8 อาจารย์ธงชัย สามสี บ้านดงมัน ตำบลคอโค อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

4.9 นายโบราณ จันทรกลั่น บ้านเลขที่ 75/2 บ้านดงมัน ตำบลคอโค อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

นอกจากนี้ยังมีทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ อีกมากมายหลายแขนง ดังนี้

1. ทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับผ้ามัดหมี่ และการทอผ้ามัดหมี่เป็นงานที่ปราณีตและเป็นศิลปะที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษมีความเฉพาะเป็นของตนเอง มีดังนี้

1.1 นางพอง บัวสาย บ้านเจניים ตำบลเจניים อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

1.2 นางแก้วศรี ศรีงาม บ้านเจניים ตำบลเจניים อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

1.3 นางเสมีย ยงคง บ้านเจניים ตำบลเจניים อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

1.4 นางภูมิ บัวสาย บ้านเจניים ตำบลเจניים อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

1.5 นางผ่อง แสงศักดิ์ บ้านเจניים ตำบลเจניים อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

1.6 นางยวน ศรีรัมย์ บ้านเจניים ตำบลเจניים อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

1.7 นางนารี ผิวงาม บ้านเจניים ตำบลเจניים อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

1.8 นางปวน เรืองเกษม บ้านเจניים ตำบลเจניים อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

1.9 นางสาวโพธิ์ กะมุดิรา บ้านเจניים ตำบลเจניים อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

1.10 นางเอี้ย บัวสาย บ้านโซคณาสาม ตำบลโซคณาสาม อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

2. ทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับยาสมุนไพร มีดังนี้

2.1 นายเมิน บัวสาย บ้านเจניים ตำบลเจניים อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

2.2 หลวงตาเอียน ทรัพย์ทวี วัดป่าบ้านเจניים ตำบลเจניים อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

2.3 นายชา ศรีสด บ้านเจניים ตำบลเจניים อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

3 ทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารสถานที่ต่าง ๆ มีดังนี้

3.1 นายสำเนา ทองย้อย บ้านเจניים ตำบลเจניים อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

3.2 นายเตียง ยอดมี บ้านเจניים ตำบลเจניים อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

3.3 นายเดือน แก่นดี บ้านเจניים ตำบลเจניים อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

3.4 นายสมพร ถึงดี บ้านเจניים ตำบลเจניים อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

- 3.5 นายสุพร มุ่งสุข บ้านเจเนียง ตำบลเจเนียง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
 3.6 นายฉลาด บัวสาย บ้านเจเนียง ตำบลเจเนียง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
 3.7 นายสุเทพ โจมรัมย์ บ้านเจเนียง ตำบลเจเนียง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
 3.8 นายนที ศรีสด บ้านเจเนียง ตำบลเจเนียง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
 3.9 นายนรินทร์ ศรีงาม บ้านเจเนียง ตำบลเจเนียง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

4. ทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับการร้องเพลงลูกทุ่งไทย ดังนี้

4.1 นางสาวสังเวียน บัวสาย (แก้ว กังสดาล) บ้านเจเนียง ตำบลเจเนียง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

5. ทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับร้องเพลงพื้นบ้านกันตรึม มีดังนี้

- 5.1 นางสาวน้ำผึ้ง เมืองสุรินทร์ บ้านเสม็ด ตำบลคอโค อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
 5.2 ส.อ คง (รือคงคย) อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์
 5.3. นายสมชาย คงสุดี (ดาร์กกันตรึมร็อก) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
 5.4 นางประยูรยาตร คงสุดี ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
 5.5 นายสังวร พรสวรรค์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
 5.6 นางสมหวัง คงสุดี ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

ทรัพยากรบุคคลท้องถิ่นของจังหวัดสุรินทร์ ที่ประสบความสำเร็จเฉพาะด้านนั้น มีจำนวนมาก แต่การพิจารณาเชิญทรัพยากรบุคคลเป็นวิทยากรผู้สอนต้องเป็นผู้พิจารณาความเหมาะสมของวิทยากร และควรสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนของวิชาประเทศของเรา 1 เป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อต้องการให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่แท้จริง และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์พิจารณาแก้ไขปัญหา

5.3. ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man - Made Resources)

ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นของจังหวัดสุรินทร์ มีมากมายหลายประการ ได้แก่ สภาพการใช้ที่ดิน การพัฒนาแหล่งน้ำ การปลูกสร้างสวนป่า การใช้ประโยชน์จากป่าไม้ สถานที่ราชการ สถานประกอบการ ห้องสมุด โบราณสถาน พิพิธภัณฑ์ สถานีวิทยุโทรทัศน์ต่าง ๆ ในหน่วยงาน ซึ่งจากรายงานกองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2533 : 22 - 27) กล่าวถึงทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ดังนี้

1.สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน(2530)มีกิจกรรมการใช้ที่ดินเกิดขึ้นในจังหวัดสุรินทร์หลายประเภทด้วยกัน คือ

- 1.1.พื้นที่อยู่อาศัย
- 1.2.พื้นที่เพาะปลูก ได้แก่ นาข้าว พืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชสวน ทุ่งหญ้า
- 1.3.พื้นที่ป่าไม้
- 1.4.พื้นที่แหล่งน้ำ

2.การพัฒนาแหล่งน้ำ

จังหวัดสุรินทร์มีการพัฒนาแหล่งน้ำตามโครงการต่าง ๆ เพื่อนำน้ำมาใช้ในการเกษตร อุปโภค บริโภค ที่สำคัญ ๆ ได้แก่

2.1.โครงการชลประทานโดยอาศัยแหล่งน้ำผิวดิน ในลักษณะการสร้างอ่าง ทำนบกั้นน้ำ และฝาย มีโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าโดยอาศัยแหล่งน้ำจากแม่น้ำมูล 1 โครงการ

2.2.โครงการพัฒนาแหล่งน้ำใต้ดิน ดำเนินการขุดเจาะโดยหลาย ๆ หน่วยงาน อาทิ กรมทรัพยากรธรณี สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทสำนักงานจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สาธารณะสุขจังหวัด เป็นต้น เพื่อการใช้น้ำและการบริโภคของประชากร บ่อน้ำที่สามารถนำมาใช้ในการเกษตรเพื่อการทำนาและปลูกพืชจะมีในบริเวณอำเภอสังขะ อำเภอรัตนบุรี และอำเภอเมือง เป็นต้น

2.3.การปลูกสร้างสวนป่า

2.3.1.การปลูกป่าโดยหน่วยงานของรัฐ

2.3.2.การปลูกต้นไม้ด้วยประชาอาสาตามโครงการต่าง ๆ ของจังหวัด อำเภอ วัด โรงเรียน สถานที่ราชการ เป็นต้น

2.3.3.การปลูกป่าไม้ตามเงื่อนไขสัมปทาน

2.3.4.การปลูกต้นไม้ตามโครงการปลูกไม้ใช้สอยชุมชน

2.3.4.การปลูกไม้พืชชุมชนสำหรับหมู่บ้าน

2.4.การใช้ประโยชน์จากป่าไม้

2.4.1.ป่าสัมปทาน

2.4.2.การเข้าทำประโยชน์เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ได้แก่ กรมชลประทาน หน่วยงาน ทหาร เกษตรจังหวัด สาธารณะสุขจังหวัด หน่วยเร่งรัดพัฒนาชนบท ฯลฯ ส่วนใหญ่เพื่อวัตถุประสงค์ในการสร้างอ่าง ฝาย เก็บกักน้ำ เป็นสถานที่เพื่อกิจการทหารหรือเพื่อความมั่นคง สถานที่ปลูกพืช สร้างโรงพยาบาล ก่อสร้างถนน เป็นต้น

2.4.3.ผลิตภัณฑ์จากป่าที่เป็นไม้กระยาเลย

2.5.การพัฒนาอุตสาหกรรมเหมืองแร่

ปัจจุบันยังไม่มีให้การสัมปทานในการทำเหมืองแร่ เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติทาง ด้านนี้ยังไม่มี การค้นพบในปริมาณที่มีความเหมาะสมในทางเศรษฐกิจ

นอกจากนี้ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นในจังหวัดสุรินทร์ยังมีอีกมาก ดังเช่นจากรายงานประวัตินิคมอุตสาหกรรมส่วนภูมิภาคจังหวัดสุรินทร์ (2526 : 111 - 116) กล่าวถึงสถานที่และสิ่งก่อสร้างที่สำคัญของสุรินทร์ ดังนี้

1. หลักเมืองสุรินทร์ ตั้งอยู่ที่ถนนหลักเมืองห่างจากศาลากลางจังหวัดไปทางทิศตะวันตกประมาณครึ่งกิโลเมตร เดิมเป็นศาลที่ยังไม่มีเสาหลักเมือง แต่มีความศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมือง เป็นที่เคารพบูชาของประชาชนทั่วไป มาเป็นเวลานานกว่า 100 ปี ครั้งเมื่อ พ.ศ. 2511 ได้ดำเนินการขอให้กรมศิลปากร ออกแบบแปลนก่อสร้างตัวศาลหลักเมือง และด้วยความร่วมมือจากทุกฝ่ายหาเงินมาก่อสร้างเป็นเงิน 337,557 บาท ไม้หลักเมือง กรมป่าไม้ได้ไม้ชัยพฤกษ์มาจาก นายประสิทธิ์ มณีกาญจน์

บ้านหมู่ที่ 1 ตำบลลุ่มลุ่ม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี เป็นไม้สูง 3 เมตร วัดโดยรอบได้ 1 เมตร และสลักตกแต่งโดยเจ้าหน้าที่ของกรมศิลปากร

2. หลวงพ่อพระชีว์ (ประจี) เป็นพระพุทธรูป ขนาดหน้าตักกว้าง 8 ศอกประดิษฐานอยู่ ณ วัดบูรพาราม ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ ใกล้กับศาลากลาง จังหวัดสุรินทร์ เป็นปูชนียวัตถุที่ประชาชนชาวจังหวัดสุรินทร์ เคารพบูชาและนับถือว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์มากที่สุดของจังหวัดสุรินทร์

3. พระพุทธสุรินทรมงคลเขาพนมสวาย อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดประมาณ 22 กิโลเมตร (ถนนลาดยางสายสุรินทร์ - ปราสาท 14 กิโลเมตร ถนนผิวจราจร ลูกรัง 8 กิโลเมตร) อยู่ในท้องที่ตำบลนาบัว อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เป็นภูเขาเตี้ย ๆ มีความสูงเป็น 3 ชั้น ชั้นแรกสูง 200 เมตร ในชั้นนี้มีวัดชื่อว่าวัดเขาพนมสวาย มีบันไดก่ออิฐถือปูนขึ้นถึงวัด และมีสระน้ำกว้างใหญ่ ดันไม้ร่มรื่น ชั้นที่สองมีความสูงประมาณ 210 เมตรมีชื่อเรียกว่า เขาพนมเปราะหรือเขาผู้ชาย เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปใหญ่ปางประทานพร ขนาดหน้าตักกว้าง 15 เมตร หันพระพักตร์ไปทางทิศตะวันออก พุทธลักษณะและฐานพระแบบเดียวกับพระพุทธรูปก.ป.ร. ก่อสร้างให้ฐานพระสูงเพื่อมิให้ยอดเขาชั้นที่สามทางทิศตะวันตกที่เรียกว่า เขาพนมสวายหรือเขาผู้หญิง ซึ่งมีความสูง 228 เมตรบังองค์พระได้ ทำให้สามารถมองเห็นองค์พระพุทธรูปเด่นชัดได้ทุกทิศทาง พระพุทธรูปนี้ได้เริ่มดำเนินการก่อสร้างมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2512 จนกระทั่งดำเนินการแล้วเสร็จเรียบร้อย เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2520 ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามพระพุทธรูปนี้ว่า “พระพุทธสุรินทรมงคล” ถือเป็นพุทธสถานอันเป็นที่เคารพสักการะบูชา และเป็นที่ยอมรับของปวงชนชาวสุรินทร์

4. พระพุทธบาทจำลองเขาพนมสวาย ในหมู่เขาพนมสวายมียอดเขาอยู่ 3 ยอด ยอดที่ 1 มีชื่อว่ายอดเขาหญิง (พนมสรัย) ทางวัดได้จัดสร้างพระพุทธรูปองค์ ขนาดกลางประดิษฐานบนยอดเขายอดที่ 2 มีชื่อว่ายอดเขาชาย (พนมเปราะ) เป็นยอดเขาเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธสุรินทรมงคล ยอดที่ 3 มีชื่อว่าเขาคอก (พนมกรอล) พุทธสมาคมจังหวัดสุรินทร์ได้จัดสร้างศาลาอัฐระมุข เป็นอนุสรณ์ฉลองครบรอบ 200 ปีแห่งการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เพื่อประดิษฐานพระพุทธบาทจำลอง ซึ่งเดิมประดิษฐานอยู่บนยอดเขาชายโดยเริ่มทำการก่อสร้างแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2524 และสำเร็จโดยสมบูรณ์ในวันที่ 15 กรกฎาคม 2525 พระพุทธบาทจำลองนี้ พระสงฆ์อันเป็นที่เคารพของชาวสุรินทร์ได้ร่วมกับพุทธศาสนิกชนชาวสุรินทร์จัดสร้างขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2471

ที่หมู่เขาพนมสวายนี้ บรรพบุรุษชาวสุรินทร์ ถือว่าเป็นสถานที่แสวงบุญโดยการเดินทางไปขึ้นยอดเขาในวันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 5 ซึ่งเป็นวันหยุดงานตามประเพณีของชาวสุรินทร์มาแต่โบราณกาล เมื่อได้จัดสร้างถาวรวัตถุทางศาสนาพุทธประดิษฐานไว้ทุกยอดของหมู่เขาพนมสวายแล้ว นับแต่นี้เป็นต้นไปสถานที่แห่งนี้จะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแสวงบุญโดยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. ปราสาทโบราณ จังหวัดสุรินทร์มีปราสาทต่าง ๆ อยู่ตามอำเภอในเขตจังหวัดหลายแห่งซึ่งมีคุณค่าทางด้านการศึกษาทางประวัติศาสตร์เป็นอย่างมาก สันนิษฐานว่าในสมัยขอมเรืองอำนาจ จังหวัดสุรินทร์คงเป็นดินแดนแห่งหนึ่งที่อยู่ในเส้นทางไปมาของขอมระหว่างเขาพระวิหาร เขาพนมรุ้ง กับนครวัด นครธม จึงได้สร้างปราสาทขึ้นเรียงรายตามแนวเส้นทาง ระหว่างสถานที่ดังกล่าวปราสาทต่าง ๆ มีดังนี้

ปราสาทเมืองที ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 1 ตำบลเมืองที ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองสุรินทร์ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 16 กิโลเมตร ลักษณะเป็นปราสาทรูปสี่เหลี่ยมย่อมุมก่อด้วยอิฐโบกปูน 3 องค์ ตั้งอยู่บนพื้นฐานเดียวกัน

ปราสาทสระแสรอ ตั้งอยู่ในเขต หมู่ที่ 8 ตำบลตาตุก อำเภอเมืองสุรินทร์ มีลักษณะเป็นปราสาทสี่เหลี่ยมก่อด้วยอิฐ มีอายุเก่าแก่รุ่นเดียวกับปราสาทเมืองที

ปราสาทบ้านเจเนียง ตั้งอยู่ริมบริเวณวัดปราสาท หมู่ที่ 4 ตำบลเจเนียง อำเภอเมืองสุรินทร์ ปัจจุบันศิลาแลงได้ถูกรื้อจนสูญสิ้นรูปลักษณะปราสาทโบราณหมดแล้ว

ปราสาทศีขรภูมิ ตั้งอยู่ที่บ้านปราสาท ตำบลระแงง อำเภอศีขรภูมิ ห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 800 เมตร ลักษณะเป็นปราสาทก่อด้วยอิฐ 5 องค์ ตั้งอยู่บนพื้นฐานเดียวกันที่ก่อด้วยศิลาแลง ปราสาทศีขรภูมิเป็นปราสาทที่มีลักษณะสมบูรณ์

ปราสาทบ้านช้างปี ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลช้างปี อำเภอศีขรภูมิ ห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ทางถนนสายสุรินทร์ - ศีขรภูมิ ระยะทาง 12 กิโลเมตร ปราสาทแห่งนี้ก่อสร้างด้วยศิลาแลงทั้งองค์

ปราสาทหินบ้านพลวง ตั้งอยู่ที่บ้านพลวง ตำบลกังแอน อำเภอปราสาท ห่างจากที่ว่าการอำเภอ 4 กิโลเมตร ทางถนนสายสุรินทร์ - ช้องจอม ปราสาทแห่งนี้ มีลักษณะก่อยกฐานด้วยศิลาแลง องค์ปราสาทก่อด้วยหินทรายเป็นรูปสี่เหลี่ยมย่อมุม ประตูปราสาทหลักเป็นรูปเทวคางคกรข้างขึ้นแท่นอยู่เหนือเกียรติมุขพระหัตถ์ทั้งสองทรงพวงมาลัย ริมขอบด้านบนสลักเป็นรูปโยคินั่งสมาธิเรียงแถว 6 คน หน้าบันสลักเป็นรูปพระกฤษณะยืนอยู่บนเตียรเกียรติมุข พระหัตถ์ซ้ายท้าวพระกฤษณ์พระหัตถ์ขวาทรงแบกเขาวรรณะ มีรูปโคประกอบและสลักเป็นรูปนาคราช 5 เตียร ข้างละ 1 ตัว องค์ปราสาทหลักเป็นลายดอกไม้ ดอนโค่นเป็นรูปทวารบาลยืนกุมกระบอง ริมปราสาทมีสระน้ำข้างละ 1 สระ

ปราสาทตาเมือนโต้ง ตั้งอยู่ทางทิศใต้และห่างจากบ้านตาเมียง ตำบลบักได อำเภอกาบเชิงประมาณ 12 กิโลเมตร ติดเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย เป็นปราสาทที่มีปราสาทและก่อฐานด้วยหินทรายเป็นรูปสี่เหลี่ยมลักษณะเดียวกันกับปราสาทบ้านพลวง

ปราสาทตาเมือนธม ตั้งอยู่ถัดจากปราสาทตาเมือนโต้งไปทางทิศใต้ประมาณ 200 เมตร ตั้งอยู่ริมลำธารซึ่งไหลมาจากเทือกเขาบรรทัด ปราสาทนี้มีปราสาท 3 องค์ ทุกเหลี่ยมขององค์ปราสาทหลักเป็นลายดอกไม้ ดอนล่างสลักเป็นเทวรูปยืน ชุ่มประตูล้อมด้วยหินทรายมีลายสลักงดงามมากมีวิหาร 2 หลังสร้างด้วยศิลาแลง มีระเบียงคดสร้างด้วยหินทราย มีท่อน้ำรินธาร บันไดทำน้ำสร้างด้วยท่อนศิลาเฉพาะตัวบันได กว้าง 2 เมตร ยาว 30 เมตร มีสระน้ำอยู่ภายนอกปราสาท ตัวสระน้ำเรียงด้วยท่อนศิลาเป็นชั้น ๆ โดยรอบลึกลงไปถึงกันสระ

ปราสาทบ้านไพล ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 11 ตำบลไพล อำเภอปราสาท ห่างจากที่ว่าการอำเภอปราสาท ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 10 กิโลเมตร ตัวปราสาท มีลักษณะเป็นปราสาท 3 องค์ สร้างด้วยอิฐขัดตั้งเรียงเป็นแนวเดียวกัน

ปราสาทบ้านปราสาท ตั้งอยู่ที่บ้านปราสาท หมู่ที่ 3 ตำบลไพล อำเภอปราสาท ห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ 5 กิโลเมตร โบราณสถานแห่งนี้ชำรุดทรุดโทรมมาก สิ่งก่อสร้างเหลือเพียง

กำแพงก่อด้วยศิลาแลงล้อมรอบบริเวณ มีสระน้ำขนาดใหญ่ 1 สระ ห่างจากกำแพงไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 2 เมตรเท่านั้น ที่แสดงให้เห็นว่าเป็นปราสาทโบราณแห่งหนึ่ง

ปราสาทสังขีศิลปชัย ตั้งอยู่ที่บ้านจารย์ หมู่ที่ 1 ตำบลจารย์ อำเภอสังขะ ห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ประมาณ 14 กิโลเมตร ปราสาทแห่งนี้ก่อสร้างด้วยอิฐเป็นรูปสี่เหลี่ยมย่อมุมไม้สิบสอง

ปราสาทบ้านจารย์ ตั้งอยู่ห่างจากปราสาทสังขีศิลปชัย ไปทางทิศตะวันออก 16.70 เมตร สภาพของปราสาทปรักหักพังเหลือเพียงซากของเจดีย์ซึ่งก่อด้วยอิฐเท่านั้น

ปราสาทหมื่นชัย ตั้งอยู่ที่ตำบลกระเทียม อำเภอสังขะ ห่างจากปราสาทสังขีศิลปชัย ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือประมาณ 4 - 5 กิโลเมตร ตัวปราสาทก่อด้วยอิฐตั้งอยู่บนฐานรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส

ปราสาทบ้านปราสาท ตั้งอยู่ห่างปราสาทหมื่นชัยไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 74.60 เมตร ตัวปราสาทประกอบด้วยปราสาท วิหาร และกำแพงก่อด้วยศิลาแลง

ปราสาทยายเหงา ตั้งอยู่ที่บ้านโพนทราย อำเภอสังขะ ห่างจากที่ว่าการอำเภอ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ 4 กิโลเมตร อยู่ริมถนนสายโชคชัย - เดชอุดม ตัวปราสาทก่อด้วยอิฐเป็นรูปปราสาทสี่เหลี่ยมย่อมุมไม้สิบสอง

ปราสาทภูมิโพน ตั้งอยู่ที่บ้านดม อำเภอสังขะ ห่างจากที่ว่าการอำเภอทางทิศใต้ประมาณ 8,500 เมตร ตัวปราสาทก่อสร้างเป็นรูปปราสาทสี่เหลี่ยมก่ออิฐ ฐานก่อด้วยศิลาแลงย่อมุมไม้สิบสอง

ปราสาทจอมพระ ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 4 ตำบลจอมพระ อำเภอจอมพระ ตัวปราสาทก่อด้วยศิลาแลง ประกอบด้วยปราสาท วิหาร และกำแพงปราสาทแห่งนี้อยู่ในบริเวณวัดปราสาทจอมพระ

ปราสาทตะเปียงเตีย (แปลว่าหนองเป็ด) ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 5 ตำบลโชคเหนือ กิ่งอำเภอ ลำดวน ลักษณะปราสาทเป็นรูปสี่เหลี่ยมมียอดปราสาท 5 ยอด เป็นรูปบัวตูม ตัวปราสาทก่อด้วยอิฐ ลักษณะการก่อสร้างเป็นสถาปัตยกรรมแบบลาว สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย

นอกจากนี้ยังมีทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นด้านสถานที่ราชการทั้งของรัฐและเอกชนของจังหวัด สุรินทร์จำแนกเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ 757 โรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา 47 โรงเรียน วิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา 5 แห่ง สังกัดสำนักงานสภาพัฒนาการ ราชภัฏมีสถาบันราชภัฏสุรินทร์ 1 แห่ง โรงเรียนสาธิต 1 โรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน มีโรงเรียนเอกชนสายสามัญ 14 โรงเรียน สายอาชีพตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ 4 โรงเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาล 9 โรงเรียน สำหรับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ศูนย์กลางศึกษานอก ระบบโรงเรียนจังหวัดสุรินทร์ดำเนินการจัดการศึกษา 3 รูปแบบ คือ การให้ความรู้พื้นฐาน ข่าวสารข้อมูล และการให้ทักษะและอาชีพแก่เยาวชนและประชาชนทั่วไปคือ จัดการศึกษาประเภทการศึกษาสามัญ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่ม สนใจหลักสูตร 30 ชั่วโมง วิชาชีพระยะสั้นหลักสูตร 150 ชั่วโมง ที่อ่านหนังสือพิมพ์หมู่บ้านและห้องสมุด ประชาชน (สุบิน จันทะนันท์. 2543 : 10 - 11)

ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นในจังหวัดสุรินทร์มีอีกหลายแห่ง เช่น ศูนย์ศิลปชีพบางไทร พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น วัด สำนักสงฆ์ ศาลเจ้า ธนาคาร สหกรณ์ โรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น ซึ่งแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นเหล่านั้น ล้วนมีประโยชน์และมีคุณค่าต่อการนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนทั้งสิ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของครูผู้สอน

5.4. ทรัพยากรสังคม (Social Resources)

ทรัพยากรสังคม เป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้นไว้อย่างมีจุดประสงค์เพื่อความรู้ความเข้าใจอันเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติและความเพลิดเพลิน โดยครูผู้สอนสามารถนำมาใช้ประกอบการจัดการสอนได้ เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณี การละเล่น ความเชื่อ ความศรัทธาในพระพุทธศาสนา เพลงดนตรีและความเป็นอยู่ของประชากร เป็นต้น

ทรัพยากรสังคมจังหวัดสุรินทร์มีจำนวนมาก ดังเช่น กมล เกตุศิริ กล่าวในประเพณีเก่าของชาวสุรินทร์ว่ามีทรัพยากรสังคมมากมายหลายอย่างล้วนน่าสนใจทั้งสิ้น แต่ไม่สามารถเขียนได้ครบทุกเรื่องขอหยิบยกมาเอาเรื่องเดียวที่เด่นที่สุดแปลกประหลาดและน่าสนใจที่สุด คือ ดนตรีตุ้มมุง ที่ใช้ประกอบงานศพของผู้สูงอายุเท่านั้น ส่วนงานศพที่มีใช้ผู้สูงอายุหากมีดนตรีบรรเลงจะใช้วงพิณพาทย์ และบางงานศพของผู้สูงอายุบางคนจะมีทั้งวงตุ้มมุงและวงพิณพาทย์ (กมล เกตุศิริ. 2526 : 178) และเสนอ มุลศาสตร์ (2526 : 161 – 168) ได้กล่าวถึง ทรัพยากรสังคมของสุรินทร์เกี่ยวกับการละเล่นพื้นเมือง เพลง – ดนตรี ว่ามีแบบอย่างเฉพาะเป็นของตนเอง พอจำแนกได้ดังนี้

1. นาฏศิลป์ ได้แก่ เรือมหรือลุดอันเร (รำหรือเต้นสาก) รำกรับหรือจะกรับ

2. สังคีตศิลป์ แบ่งย่อย 2 ประเภท

2.1 เจริญหรือจำเรียง (ขับร้อง) เป็นการขับหรือออกเสียงเป็นทำนองใช้กลอนสดเป็นส่วนใหญ่ ขับขานนิทานชาดกอันเนื่องในพุทธศาสนา หรือบรรยายเหตุการณ์ในอดีตและปัจจุบัน ได้แก่ เจริญนอแรก้ว เจริญปันนา เจริญตรัว (ซอ) เจริญชันตุจ เจริญเบริน เจริญจะแปย เจริญกันตรึม

2.2 เจริญหรือเรือมตรุษ (ตรุษ) เป็นประเพณีการเล่นในวันตรุษสงกรานต์ ซึ่งถือเป็นวันขึ้นปีใหม่ เพื่ออวยพรซึ่งกันและกัน

3. ดุริยางค์ศิลป์ ได้แก่ การเป่าปอไม้ กระแซเดี่ยว อังกยว โหวด วงดนตรีตุ้มมุง วงดนตรีพิณพาทย์

4. เรือมมะเมื่อด เป็นการเล่นที่ประกอบทั้งวงดนตรี การขับร้อง และบุคคลภายนอกอาจเข้าร่วมได้ด้วย

นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงการทอดผ้าไหมที่เป็นงานปราณีต และเป็นศิลปะที่สืบทอดกันมาแต่ครั้งบรรพบุรุษ ด้วยกรรมวิธีและขั้นตอนอันละเอียดอ่อน และไม่มีบรรจุอยู่ในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยใด ๆ แต่สตรีชาวสุรินทร์สามารถผลิตผ้าที่มีคุณภาพ มีความสวยงาม เป็นที่รู้จักกันดี รวมทั้งความสามารถพิเศษในการรับจ้าง และเลี้ยงช้างของชาวส่วยและมีการดำเนินชีวิตอย่างสงบ และเรียบง่าย มีตำราทอผ้าซึ่งเป็นศาสตร์อันล้ำลึก ที่เป็นมรดกสืบทอดกันมาแต่ครั้งบรรพบุรุษ

พรรณราย คำโสภา (2542 : 2 ; 33) ได้กล่าวถึงทรัพยากรสังคมเกี่ยวกับการละเล่นพื้นบ้านในการศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์เพลงพื้นบ้านกันตรึมของหมู่บ้านดงมัน จังหวัดสุรินทร์ว่าเพลงพื้น

บ้าน เป็นสมบัติอันล้ำค่ายิ่งของมนุษย์ในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมการรักษาวัฒนธรรม ถือเป็นการรักษาสมบัติอันมีค่ายิ่งของชาติเพราะศิลปวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น บ่งบอกถึงความเป็นชาติต่างๆ ศิลปวัฒนธรรมของไทยก็บ่งบอกถึงความเป็นชาติไทยวัฒนธรรมไทยแต่ละท้องถิ่นก็ย่อมแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสภาพของสังคม ความเชื่อ ความศรัทธาในแต่ละท้องถิ่นนั้นๆ เพลงพื้นบ้าน นอกจากจะเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นแล้ว เพลงพื้นบ้านยังให้คุณค่าทางด้านต่างๆ แก่ มนุษย์ในแต่ละสังคมอีกด้วย คือ

1. คุณค่าทางจิตใจ

เพลงพื้นบ้าน นอกจากจะใช้ประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ แล้วยังถือเป็นอาหารสำหรับจิตใจช่วย ผ่อนคลายความตึงเครียดของอารมณ์ ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยให้สภาพของจิตใจดีขึ้น

2. คุณค่าทางสังคม

เพลงพื้นบ้านเป็นกิจกรรมร่วมกันของชุมชน เช่น เรือมตรด (ไร่ตรุษ การละเล่นพื้นบ้านของ ชาวสุรินทร์) ซึ่งเป็นการร่วมมือร่วมใจแสดงสามัคคีของสังคมโดยรวมกัน ร้องแก้ในขบวน และทำให้ได้เรียนรู้กฎเกณฑ์ประเพณีของสังคม ได้ทำงานร่วมกันก่อให้เกิดความเป็นมิตรเกิดความรับผิดชอบ ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม

3. คุณค่าทางวัฒนธรรม

เพลงพื้นบ้านเป็นมรดกทางวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นและบ่งบอกถึงความเป็นท้องถิ่นและ ชาติต่างๆ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจความเป็นชาติของตน เป็นสิ่งที่ช่วยสร้างค่านิยมที่ดีในชุมชน เพลง พื้นบ้านยังสะท้อนให้เห็นสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนในแต่ละท้องถิ่น แต่ละชาติ ในเรื่องต่างๆ เช่น วิธีการดำรงชีวิต ความเชื่อ ประเพณี ภาษา เครื่องดนตรี และอื่น ๆ ในเขตจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ ภาษาที่ประชากรส่วนใหญ่ใช้เป็นภาษาถิ่น คือ ภาษาเขมร ดังนั้นศิลปวัฒนธรรมทั้งหลายจึงเป็นของกลุ่ม ภาษาเขมรมากที่สุด โดยเฉพาะจังหวัดสุรินทร์ ภาษาที่ใช้ในจังหวัดสุรินทร์ส่วนใหญ่จะคล้ายกับภาษา เขมรกัมพูชา มีบางส่วนผิดเพี้ยนไปบ้าง เพราะได้รับอิทธิพลจากสังคมไทย ศิลปวัฒนธรรม ชีวิตความเป็นอยู่ก็มีส่วนคล้ายกับกัมพูชา เช่น เจริญ กันตรึม และเรียมต่างๆ โดยเฉพาะกันตรึมซึ่งเป็นวงดนตรีที่ ได้รับความนิยมมากกันตรึมเกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อไรไม่มีใครสามารถบอกได้ ตามเอกสารหลักฐานได้ระบุไว้ ชัดเจนว่าถือเป็นการแสดงที่สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตของคนในชุมชนที่พูดภาษาเขมร ในเขตจังหวัด สุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ หรืออาจได้รับการสืบทอดมาจากภาษาขอมแต่เดิม

สุบิน จันทะนันท์ (2543 : 10) ได้กล่าวถึงทรัพยากรสังคมด้านวัฒนธรรมและประเพณีของ จังหวัดสุรินทร์ ในการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสุรินทร์ว่า จังหวัดสุรินทร์ประกอบด้วยกลุ่มชน หลายชาติพันธุ์ซึ่งแต่ละกลุ่มต่างก็มีประเพณีและวัฒนธรรมแตกต่างกันไป แต่มีวัฒนธรรมและประเพณีที่ สำคัญของกลุ่มที่พูดภาษาเขมร ซึ่งเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ของจังหวัดนี้ คือ

1. วัฒนธรรมทางด้านภาษา ชาวสุรินทร์จะมีภาษาพูดที่เป็นเอกลักษณ์ คือ ภาษาเขมร ซึ่งเป็นภาษาในตระกูลมอญ - เขมร แต่สำหรับภาษาเขียนนั้นได้เลิกใช้กันนานแล้ว จะมีใช้บ้างเฉพาะตำรา เก่าๆ สำหรับคนเฒ่าคนแก่บางคนในพื้นที่เท่านั้น

2.วัฒนธรรมในด้านการแต่งกาย ชาวสุรินทร์นับว่าเป็นผู้มีความสามารถในเรื่องฝีมือสูงมากในการผลิตผ้าไหมที่มีลวดลายสวยงามและที่ขึ้นชื่อมากคือ “ ลายโฮล ”

3.การเล่นพื้นเมือง นอกจากชาวสุรินทร์มีภาษาและการแต่งกายเป็นเอกลักษณ์แล้ว ยังมีการเล่นที่มีลีลาและทำนองไพเราะเข้าใจอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งปัจจุบันยังเล่นอยู่โดยทั่วไป เช่น เจริญหรือจำเรียง เจริญหรือกันตรึม ฯลฯ

สุเมธ คงสวัสดิ์ (2531 : 29 – 43) ได้กล่าวถึงทรัพยากรสังคมเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีในการศึกษาเรื่องความเชื่อของชาวบ้านพลวง ตำบลปราสาท จังหวัดสุรินทร์ว่าบ้านพลวงเป็นหมู่บ้านที่มีขนบธรรมเนียมประเพณีสืบต่อกันมา และชาวบ้านได้ยึดถือติดต่อกันมาเป็นประจำ ประเพณีที่สำคัญต่าง ๆ ดังนี้

1. ขนบธรรมเนียมเกี่ยวกับการเกิด
2. การตัดจุก
3. การอุปสมบท
4. การลาสิกขาบท
5. พิธีแต่งงาน
6. การปลูกบ้าน
7. การเซ่นปู่ย่า (เนียะตา)
8. การเซ่นยายตา (แชนโดนตา)
9. การเซ่นข้าวขึ้นยั้ง (แชนสะเรอเลิงยุง)
10. การเข้าทรงมะมีวด (โจลมะมีวด)
11. การเรียกขวัญ (ชาวบ้านหมายถึงฮาวปลึง)
12. พิธีสะเดาะเคราะห์ (กัดกร๊วะ)
13. การจัดพิธีศพ
14. ประเพณีต่าง ๆ ในรอบ 12 เดือนในบ้านพลวงสรุปจากการสังเกตพอยกได้ ดังนี้

มกราคม	ทำบุญตักบาตรขึ้นบ้านใหม่
กุมภาพันธ์	ข้าวขึ้นยั้ง (แชนสะเรอเลิงยุง)
มีนาคม	ชักมहाบังสุกุล
เมษายน	บวชพราหมณ์ สงกรานต์
พฤษภาคม	เซ่นเนียะตา
มิถุนายน	แรกนาของแต่ละคน
กรกฎาคม	เข้าพรรษา
สิงหาคม	ทำบุญระหว่างพรรษา
กันยายน	แชนโดงตา ออกพรรษา
ตุลาคม	ไม่ปรากฏพิธีกรรม
พฤศจิกายน	ทอดกฐิน ทอดผ้าป่า

ชัณวาคม

ไม่ปรากฏพิธีกรรม

ในการกำหนดงานประเพณีจะไม่ตรงกันกับหมู่บ้านอื่นเป็นบางอย่าง แต่บางอย่างจะตรงกันทั้งจังหวัด เช่น การเข้าพรรษา การออกพรรษา การขึ้นเขาสวาย

15. การขึ้นเขาสวาย
16. ประเพณีการแรกรนา
17. ประเพณีสงกรานต์
18. ประเพณีนับถือครูกำเนิด
19. พิธีชักมหาบังสกุล
20. พิธีแก้สะเดาะเคราะห์ (แก้วรีวะ)
21. พิธีไล่ผีออกจากผู้ป่วย
22. การตอนกระบือตัวผู้
23. ประเพณีการทำบุญขึ้นบ้านใหม่

ทรัพยากรสังคมเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีของบ้านพลวง เป็นลักษณะขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวไทยเขมรที่นับถือปฏิบัติเหมือนกันทั้งจังหวัด แต่ก็มีขนบธรรมเนียมประเพณีบางประเภทเปลี่ยนแปลงไปจากยุคสมัย เช่น ขนบธรรมเนียมเกี่ยวกับการเกิด การจัดพิธีศพ เป็นต้น เพราะได้รับอิทธิพลจากสังคมไทยและประชาชนมีการศึกษาสูงขึ้น จึงได้นำวิธีการทางวิทยาศาสตร์ทางด้านแพทย์ผสมผสานกับขนบธรรมเนียมประเพณี

ยุพดี จรรย์ยานนท์ (2542 : 48 – 52) กล่าวถึงทรัพยากรสังคมเกี่ยวกับประเพณีและการละเล่นในการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาถิ่นฐานชาวบ้าน ตำบลจอมพระ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ ว่าประเพณีของชาวจอมพระได้รับอิทธิพลมาจากเขมรและลาว ดังนี้

1. ประเพณีแซนประภูมิ (แซนพระภูมิ)
2. ประเพณีการทำบุญวันสารท
3. การเทศน์มหาชาติ จัดเมื่อออกพรรษาแล้ว พิธีจัดคล้ายภาคอื่น ๆ มีต่างกันบ้างเฉพาะเทศน์กัณฑ์มหาธาตุ กัณฑ์ชูชก เพราะมีแหล่งเป็นภาษาพื้นเมืองทำนองไพเราะ
4. ประเพณีวันสงกรานต์ ในวันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 5 ชาวสุรินทร์จะไปนมัสการพระพุทธบาทจำลองที่เขาสวายเป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจะหยุดงานกัน 3 วันหรือ 7 วัน ถือเป็นวันหยุดเนื่องจากวันขึ้นปีใหม่ ชาวบ้านจะได้พักผ่อนและเล่นรื่นเริงต่าง ๆ เช่น เล่นสละบ้า เล่นตรด (ตรุษ) เล่นเซิ้งบั้งไฟ ฯลฯ ภายหลังจากที่เคร่งเครียดต่อการทำงานมานาน และในโอกาสเดียวกันได้ประกอบการกุศลไปด้วยการเล่นรื่นเริงที่ต่างกว่าที่อื่นต่าง ๆ คือ

1. เต้นสาก ชาวบ้านเรียกว่า โสดอันเร (เต้นสาก) หรือเรือมอันเร (ร้าสาก)
2. เจริญและหมอลำ เป็นการเล่นที่ได้อิทธิพลจากเขมรและลาว
2. เล่นตรด (ตรุษ) หรือรำตรึง
4. ประเพณีขี่ม้าล่อช้าง มักมีในงานบวช ชาวบ้านนิยมแห่หน้าด้วยช้าง ผู้ไปแห่หน้าที่มีม้าขับขี่

ก็มักจะขี้อ้างให้ข้างใล้จับ ถ้าข้างเชือกไหนใล้มาทัน เจ้าของม้าจะเสียค่าไถ่ตามที่ความญจะเรียก ร้องเอา ปัจจุบันไม่มีใครจะมีประเพณีนี้เพราะข้างหายาก

5. ประเพณีการคล้องช้าง ประเพณีนี้เริ่มมีเมื่อ พ.ศ.2499 เป็นการฟื้นฟูประเพณีเก่าส่วนหนึ่ง และเป็นการแสดงความสามารถในการฝึกช้างอีกส่วนหนึ่ง จัดขึ้นครั้งแรกที่ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม โดยคณะครูที่กระโพเป็นผู้จัด เป็นที่สนใจแก่ประชาชนมาก จึงจัดให้เป็นประเพณี ปัจจุบัน อ. ส .ท. ร่วมกับทางจังหวัดสุรินทร์จัดขึ้นควบคู่กับงานกาชาดจังหวัดราวเดือน พฤศจิกายน ทุกปี

6. ประเพณีการเล่นแม่มด เป็นเรื่องของความเชื่อถือและวิธีรักษาผู้ป่วย

7. ประเพณีการทำบุญศพ ประเพณีนี้ได้รับอิทธิพลจากเขมรเช่นเดียวกัน

8. ประเพณีการแต่งงาน

ทรัพยากรสังคมเกี่ยวกับประเพณีและการละเล่นของประชาชนอำเภอจอมพระ ถือเป็น ประเพณีและการละเล่นที่รับอิทธิพลมาจากเขมรและลาว ซึ่งเป็นลักษณะขนบธรรมเนียมประเพณีบาง ประเภทที่จะมีส่วนคล้ายแบบของไทยเขมร ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนจังหวัดสุรินทร์มีหลายชนเผ่า กล่าวคือ ไทย-เขมร ไทยลาว และไทยส่วย จึงทำให้มีการผสมกลมกลืนของขนบธรรมเนียมประเพณี แต่ก็ยังเป็นสิ่งที่ดำรงอันเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติและความเฟิดเฟิด ที่ครูผู้สอนวิชาประเทศ ของเรา 1 ควรนำทรัพยากรท้องถิ่นนี้มาใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพแก่นักเรียนได้

ปราณี วงศ์เทศ (2526 : 147) ได้ศึกษาแนวทางการศึกษาการเล่นทางมานุษยวิทยา ความสัมพันธ์ของพิธีกรรมกับการละเล่นในเพลงพื้นบ้าน และการละเล่นพื้นบ้านจังหวัดสุรินทร์ กล่าวว่า ประเพณีของจังหวัดสุรินทร์มีทั้งประเพณีที่เป็นสากลและประเพณีเฉพาะตน พอจำแนก 3 ประเภท คือ

1. ประเพณีเทศกาลทั้งท้องถิ่นสุรินทร์ ได้แก่ สงกรานต์ เข้าพรรษา ทอดกฐิน ผ้าป่า เป็นต้น
2. พิธีกรรมเกี่ยวกับชีวิต ได้แก่ การเกิด การบวช แต่งงาน พิธีศพ โกงจุก เป็นต้น
3. พิธีกรรมเกี่ยวกับเกษตรกรรม ได้แก่ พิธีแรกนา ทำขวัญนา พิธีขอฝน เป็นต้น

ความศรัทธาในศาสนาต่าง ๆ

ศาสนาเป็นวัฒนธรรมทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมด้านอื่น ๆ ประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดสุรินทร์ร้อยละ 97 % นับถือศาสนาพุทธ ส่วนศาสนาอื่น ๆ มีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น (กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2533. : 27)

ศาสนาที่มีประชากรนับถือในจังหวัดสุรินทร์มีดังนี้

- 1.ศาสนาพุทธ
- 2.ศาสนาคริสต์
- 3.ศาสนาพราหมณ์
- 4.ศาสนาอิสลาม

ภาษา

ภาษาที่ประชากรใช้ในจังหวัดสุรินทร์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

- 1.ภาษาราชการ

ภาษาที่ใช้เป็นภาษาราชการในจังหวัดสุรินทร์มีเพียงภาษาเดียวเท่านั้น คือ ภาษาไทย

2. ภาษาพูด

ภาษาที่ใช้พูดหรือสื่อสารในจังหวัดสุรินทร์นั้นมี 4 ภาษา คือ

2.1. ภาษาไทย - เขมร

2.2 ภาษาไทย - ลาว

2.3 ภาษาไทย - กูย (ส่วย)

2.4 ภาษาไทย - เยอ

ข้อสังเกต ภาษาแต่ละเผ่าที่ใช้สื่อสารกันนั้น จะสามารถสื่อสารได้เฉพาะในเผ่าพันธุ์ของตนเท่านั้น เช่น คนที่พูดภาษาไทย - เขมร ส่วนใหญ่ไม่สามารถฟังภาษาไทย - กูย ไทย - ลาว ไทย - เยอ ได้ ดังนั้นจึงมีการใช้ภาษาราชการเป็นเวลากลางในการติดต่อสื่อสารในทุกเผ่าพันธุ์ และภาษาเหล่านี้จะไม่มีภาษาเขียน นอกจากภาษาพูดเท่านั้น

ประเพณี

ประเพณีของจังหวัดสุรินทร์ ถือว่าเป็นแนวทางปฏิบัติที่คนในท้องถิ่นยึดถือและสืบทอดกันมา ด้วยเห็นว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องและดีงาม ทำให้การอยู่ร่วมกันอย่างเป็นปกติสุข แบ่งได้ 4 ประเภท

1. ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต เป็นประเพณีที่เกี่ยวกับจุดเปลี่ยนแปลงสำคัญ ๆ ในชีวิต เช่น การเกิด การตาย การบวช การแต่งงาน เป็นต้น มักทำกันในวงศาคณาญาติตลอดจนบุคคลที่คุ้นเคยเท่านั้น

2. ประเพณีความเป็นอยู่ เป็นประเพณีเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวันและมักมีความแตกต่างกันในแต่ละเผ่าพันธุ์ในจังหวัดสุรินทร์ เช่น ประเพณีการแต่งกายของประชากรไทย - เขมร, ไทย - ลาว, ไทย - กูย(ส่วย), ไทย - เยอ จะมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน

3. ประเพณีทางศาสนา เป็นประเพณีทางศาสนาที่ตนนับถือ เช่น ประเพณีเกี่ยวกับการรักษาศีล ประเพณีการทำบุญต่าง ๆ เป็นต้น

4. ประเพณีเกี่ยวกับเทศกาล เป็นประเพณีการทำบุญและรื่นเริงในโอกาสต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในท้องถิ่นในแต่ละเผ่าพันธุ์ในจังหวัดสุรินทร์ แต่ส่วนมากจะเป็นประเพณีที่มีลักษณะเหมือน ๆ กันเป็นส่วนใหญ่

ดังนั้น ทรัพยากรสังคมของจังหวัดสุรินทร์ ถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่สังคมกำหนดขึ้นมาตั้งแต่บรรพบุรุษ เพื่อต่อต้านข้อห้ามระเบียบกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดไว้ โดยเฉพาะระหว่างความสัมพันธ์ของผู้หญิงกับผู้ชาย เป็นต้น ซึ่งเป็นการต่อต้านที่ไม่เพียงเป็นที่ยอมรับจากสังคมเท่านั้น ยังเป็นการสนับสนุนให้ปฏิบัติอีกด้วย ทรัพยากรทางสังคมของจังหวัดสุรินทร์ล้วนมีประโยชน์ต่อการนำมาใช้ประกอบการสอนของครู เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนได้เกิดการ เรียนรู้และซาบซึ้งในทรัพยากรสังคมของท้องถิ่นของตนเอง

6. พื้นฐานของครูผู้สอนเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น

การใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อประกอบการสอน ครูผู้สอนจะต้องมีพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นที่ตนเองจะสอนในโรงเรียนนั้น ๆ หรือจังหวัดนั้น ดังเช่นประสิทธิ์ อ๋ามาตร์ กล่าวไว้ว่า ครูต้องรู้ถึงท้องถิ่นของตนเองว่ามีแหล่งทรัพยากรอะไรบ้าง ที่จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ เพราะท้องถิ่นทุกแห่งต่างมีทรัพยากรท้องถิ่นที่เป็นแหล่งวิชาหลายอย่างต่างกัน โดยครูควรสำรวจแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในชุมชนอยู่เสมอเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการใช้ (ประสิทธิ์ อ๋ามาตร์. 2529 : 38) ซึ่งการสำรวจหรือค้นหาเพื่อรวบรวมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน อาจทำได้หลายวิธี ดังนิพนธ์ สุขปรีดี กล่าวว่า ครูและนักเรียนต้องช่วยกันสำรวจว่าในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่นั้น มีแหล่งทรัพยากรใดบ้างที่จะนำมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาในวิชาที่ตนสอนได้บ้าง (นิพนธ์ สุขปรีดี. 2521 : 68 – 69) และสอดคล้องกับวรลักษณ์ รัตติกาลชลกร ที่ว่าครูจำเป็นต้องหาแหล่งทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า ในสาขาวิชาต่าง ๆ ให้พบ แล้วจัดรายชื่อย่อพร้อมที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ ใส่แฟ้มไว้เพื่อสะดวกในการเลือกบุคคลและติดต่อ เมื่อต้องการใช้ประโยชน์และรายชื่อเหล่านี้ต้องเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยอยู่เสมอ(วรลักษณ์ รัตติกาลชลกร. 2525 : 27)

การที่ครูผู้สอนมีพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นนั้น นิพนธ์ สุขปรีดีกล่าวว่า เป็นการช่วยแก้ปัญหาสำหรับครูเกี่ยวกับการขาดแคลนแหล่งความรู้ อุปกรณ์การสอน และช่วยให้ครูกับนักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น สามารถนำความรู้ที่ได้จากท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในห้องเรียนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการเรียนการสอนให้ดีขึ้น (นิพนธ์ สุขปรีดี. 2521 : 68) สอดคล้องกับแนวคิดของสุนทร สุนันท์ชัย ที่ว่าเป็นการสนับสนุนการใช้สื่ออุปกรณ์ในท้องถิ่นให้มากขึ้น โดยเฉพาะวิทยากรชาวบ้านที่มีความรู้ความชำนาญ (สุนทร สุนันท์ชัย. 2533 : 127) ดังนั้น ครูผู้สอนต้องสนใจแสวงหาความรู้และแสวงหาสื่ออุปกรณ์การสอน ที่เป็นทรัพยากรท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอยู่เสมอ ทั้งในด้านแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและเรื่องราวรายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งครูผู้สอนยังรู้จักแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและเรื่องราวรายละเอียดต่าง ๆ ของทรัพยากรท้องถิ่นมากเพียงใด ก็ยิ่งใช้ประโยชน์จากแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในการศึกษาได้มากยิ่งขึ้น

7. วิธีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นและปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น

วิธีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการเรียนการสอน

การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการเรียนการสอน ทำได้หลายวิธีทั้งนี้ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนว่าจะเลือกวิธีการใช้แบบใดจึงจะเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา การเรียนการสอนและเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้ได้ประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุด (วรลักษณ์ รัตติกาลชลกร. 2525 : 20)

วิชณี ดุฎณารมย์ (ม.ป.ป. : 6) ได้เสนอแนะวิธีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1.การสำรวจ การให้บริการแก่ชุมชน การสัมภาษณ์บุคคลสำคัญในชุมชนหรือท้องถิ่น การออกไปตั้งค่ายเพื่อศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น

2. การนำทรัพยากรท้องถิ่นมาสู่ห้องเรียนทำได้โดยวิธีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ในชั้นเรียน หรือโรงเรียน การจัดนิทรรศการ การจัดป้ายนิเทศหรือป้ายแสดงต่างๆเกี่ยวกับทรัพยากรท้องถิ่น เป็นต้น ลัดดา ศุขปริดี (2524 : 77) เสนอแนะการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ดังนี้

1. การนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียน เช่น การนำวัสดุอุปกรณ์บางอย่างในชุมชนมาประกอบการเรียนการสอน เชิญวิทยากรมาบรรยาย เป็นต้น

2. พานักเรียนออกไปทัศนศึกษานอกสถานที่ยังแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ ได้แก่ พาไปชมฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ไปดูการทำนา ไปชมสถานที่ราชการใกล้ ๆ โรงเรียน เป็นต้น นอกจากนี้ยังรวมถึงการพาไปทัศนศึกษานอกสถานที่ ยังแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นที่อยู่นอกชุมชน ซึ่งโรงเรียนตั้งอยู่ เช่น ไปชมพิพิธภัณฑสถาน โบราณวัตถุ สถานที่สำคัญ ๆ ทางประวัติศาสตร์

ปรีชา นิพนธ์พิทย (2525 : 256 – 257) กล่าวถึงการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นไว้ว่าสามารถใช้ได้ 2 วิธี คือ

1. การนำท้องถิ่นสู่โรงเรียน

1.1 เชิญบุคคลผู้ปกครองมาเป็นวิทยากรบรรยายในโรงเรียนตามความสามารถพิเศษ เช่น แพทย์ หนายความ ช่าง นักการเกษตร

1.2 นำเอกสารและสิ่งตีพิมพ์ของท้องถิ่น เช่น ประกาศ หนังสือพิมพ์ โฆษณางานต่าง ๆ มาเผยแพร่ในโรงเรียน

1.3 การร่วมทำกิจกรรมพิเศษของโรงเรียน เช่น เชิญผู้ปกครองมาร่วมงาน จัดนิทรรศการ แจกประกาศนียบัตร ดนตรี สังสรรค์

2. การนำโรงเรียนสู่ท้องถิ่น

2.1 จัดศูนย์อาชีพขึ้นในโรงเรียนเพื่อบริการแก่ชุมชน

2.2 ครูออกไปเยี่ยมศึกษาชุมชน สำรวจชุมชน แล้วหาแนวทางนำข้อมูลที่ได้ มาปรับปรุงการเรียนการสอน

2.3 ให้ความร่วมมือช่วยเหลือพัฒนาชุมชนทุกวิถีทางตามความสามารถ เข้าร่วมกิจกรรม และประเพณีของท้องถิ่น

2.4 จัดทัศนศึกษาเยี่ยมชมโรงงานอุตสาหกรรม การทำไร่ ทำนา ทำสวน การประกอบอาชีพอื่น ๆ ในท้องถิ่น เป็นต้น

ไมเกลิส จอห์น ยู.(ประสิทธิ์ อำนวย . 2529 : 36 ; อ้างอิงจาก Michaelis. 1972 : 466 – 467) ได้เสนอแนะการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในการเรียนการสอน ดังนี้

1. การนำประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของนักเรียนมาใช้ในการเรียนการสอน (Daily Experiences) ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่นักเรียนได้พบเห็นได้ยินได้ฟังในชีวิตประจำวัน เช่น ข่าว - เหตุการณ์ การประกอบอาชีพของชุมชน กิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ สามารถนำมาใช้ประกอบบทเรียนได้ โดยการอภิปราย ชักถาม ระหว่างครูกับนักเรียน หรือนักเรียนกับนักเรียน

2. การทัศนศึกษา (Study Trips) ในชุมชนมีสถานที่มากมาย ที่ครูสามารถพานักเรียนไปทัศนศึกษาได้ เช่น โรงงาน ฟาร์มโคนม โรงสี สถานที่เพาะพันธุ์พืช ห้างสมุด เป็นต้น ซึ่งอาจจะใช้เวลาในการเดินทางมากขึ้นอยู่กับระยะทางของสถานที่ที่จะไป อาจจะไปในชั่วโมงเรียน โดยไปเต็มวัน เต็มสัปดาห์ หรือไปในวันหยุดราชการ

3. เชิญผู้มีความรู้ความชำนาญมาบรรยายให้นักเรียนฟัง หรือสาธิตให้นักเรียนดูในโรงเรียน

4. ให้นักเรียนไปสัมภาษณ์ผู้รู้ ผู้ชำนาญเฉพาะด้านในท้องถิ่น

ฉะนั้น วิธีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรพิจารณาและพยายามเลือกแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นที่ดีและเหมาะสมที่สุด โดยพิจารณาจากเกณฑ์ที่ว่าแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นนั้นจะต้องเป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอนมากกว่าการใช้อุปกรณ์การสอนอย่างอื่น ๆ และนักเรียนจะต้องได้รับประโยชน์จากแหล่งความรู้ที่แท้จริง ๆ เพราะการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในการเรียนการสอนต้องใช้เวลา

ปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น

ปัจจุบันปัญหาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการเรียนการสอนยังมีปัญหาต่าง ๆ อยู่มาก ทำให้ครูผู้สอนทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนที่ไปใช้บริการแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นนั้น ไม่สามารถทำได้อย่างกว้างขวางเท่าที่ควร เนื่องจากมีสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาหลายประการ เช่น ตัวครูผู้สอนเอง หน่วยงานหรือสถานที่ที่เข้าไปใช้ทรัพยากรท้องถิ่นนั้น ๆ มีกฎระเบียบยุ่งยาก สถานที่ตั้งอยู่ห่างไกล และขาดการโฆษณาประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ดังเช่น สุวัฒน์ พุษปะเมธา (2524 : 78 - 80) สรุปไว้ว่า ปัญหาของครูผู้สอนในการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นเกิดจากครูไม่นำเอาทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาเท่าที่ควรนั้น เนื่องมาจากเหตุผลหลายประการ คือ

1. ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงเกี่ยวกับ การศึกษาในปัจจุบัน ครูยังมุ่งสอนนักเรียนแต่ในด้านเนื้อหาวิชาอย่างเดียว ไม่คิดถึงการฝึกอบรมควบคู่ไปด้วย ครูจึงไม่ค่อยคิดถึงวิธีการอย่างอื่นที่จะให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อการศึกษา มุ่งแต่สอนให้นักเรียนท่องจำเป็นส่วนใหญ่

2. ครูเกรงว่าถ้านักเรียนได้เรียนจากของจริงได้สัมผัสของจริง และสภาพที่แท้จริงมาก ๆ แล้วจะทำให้เสียเวลา สอนไม่ทันตามหลักสูตร จึงทำให้นักเรียนขาดโอกาส ขาดประสบการณ์ที่แท้จริงของชีวิตที่ควรจะเป็น และเหมาะสมกับวัยของตนไป และที่สำคัญที่สุด คือ การศึกษาในโรงเรียนมีค่าต่อการดำรงชีวิตอย่างแท้จริงของผู้เรียนน้อยมาก

3. ครูไม่นำแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ เนื่องจากขาดการสนับสนุนส่งเสริมจากผู้บริหาร ผู้บริหารเองก็เกรงว่าจะเสียเวลาเรียนเนื้อหาวิชาของนักเรียน จึงไม่สนับสนุน และส่งเสริมครู ผู้บริหารมีส่วนอย่างสำคัญ ในการที่จะทำให้นักเรียนนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

4. ครูไม่ได้นำแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ อาจเนื่องจากครูยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนดีเท่าที่ควร

5. ครูถือว่าแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นเป็นสิ่งแวดล้อมของผู้เรียนผู้เรียนมีความรู้ดีแล้วเพราะพบเห็นอยู่ทุกวัน ครูไม่รู้ว่าจะสอนไปทำไม และไม่รู้ว่าจะสอนอย่างไร

6.ครูและผู้บริหารยังไม่เห็นความจำเป็น และความสำคัญของความร่วมมือกับชุมชน และการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น

7.ครูขาดอุปกรณ์ทุนทรัพย์ในการที่จะใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

8.เนื่องจากแรงผลักดันจากความต้องการของพ่อแม่ผู้ปกครองนักเรียนเอง ไม่ต้องการให้ผู้เรียนสิ้นเปลืองเวลาไปในเวลาอื่น นอกจากเรียนรู้เนื้อหาวิชาอย่างเดียว

9.ขาดแรงกระตุ้นทางด้านผลตอบแทนของอาชีพ ครูที่สอนดีมุ่งเพื่อผลดีในการให้การศึกษาแก่เด็กนั้น มักไม่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนในการบำเหน็จความดี ความชอบเท่าที่ควร ทำให้ครูขาดกำลังใจที่จะพยายามคิดค้นปรับปรุงการเรียนการสอน

10.เป็นผลจากการฝึกอบรมในสถาบันการฝึกหัดครูที่ไม่ได้เน้นให้เห็นความสำคัญของการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น นอกจากนั้นวิธีสอนของสถาบันการฝึกหัดครูเอง ก็ไม่แตกต่างไปจากวิธีการเดิม ทำให้ผู้สำเร็จจากสถาบันการฝึกหัดครู ไม่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

11. เป็นผลของความเชื่อ และความเคยชินดั้งเดิมที่เคยปฏิบัติกันมา

พิภพ กาญจนะ (2533 : 676 – 677) ได้สรุปปัญหาการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นสำคัญๆ ไว้ดังนี้

1. สถานที่ตั้ง ปัญหาเรื่องสถานที่ตั้งของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น คือ ที่ตั้งอยู่ห่างไกลศูนย์กลางชุมชน จึงทำให้ผู้ใช้บริการแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมีจำนวนน้อย

2. กฎระเบียบในการใช้ ปัญหาเรื่องกฎระเบียบในการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นเป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ทำให้ผู้ต้องการไปใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นโดยเฉพาะแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นที่สังกัดหน่วยงานราชการทั้งหลายที่มีกฎระเบียบรัดกุมมาก ทั้งนี้เพื่อรักษาผลประโยชน์ของทางราชการนั้น กลายเป็นอุปสรรคกีดขวางผู้ใช้บริการแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น เกิดความรู้สึกเป็นเรื่องน่าเบื่อหน่าย รำคาญใจ ผู้ใช้ส่วนหนึ่งจึงไม่นิยมเข้าไปใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ที่มีกฎระเบียบหยาบหยุมหยิมเช่นนี้

นอกจากนี้ กฎระเบียบราชการ เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ให้บริการแก่ผู้ใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นส่วนใหญ่ ก็ยังใช้ระเบียบเดียวกับระเบียบจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทั่ว ๆ ไป ที่หน่วยงานราชการอื่นๆ ใช้อยู่ซึ่งกฎระเบียบดังกล่าวไม่คล่องตัว และมีผลต่อการไปใช้บริการของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในทางลบ คือทำให้ผู้ใช้ เกิดความเบื่อหน่ายไม่ทันใจ ไม่มีแรงกระตุ้นและจูงใจให้ผู้ใช้บริการเข้ามาใช้บริการเพิ่มมากขึ้นได้

3. เวลาที่ให้บริการ แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นบางประเภท เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์สถาน โบสถ์วิหาร ศาสนสถานต่าง ๆ ฯลฯ เป็นต้น แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นเหล่านี้ ส่วนใหญ่จะมีกำหนดระยะเวลา เปิด - ปิด เพื่อให้บริการที่แน่นอนตายตัว ผู้ที่ไปใช้บริการผิดเวลา ก็ไม่สามารถเข้าไปใช้บริการได้ แม้จะมีความต้องการเข้าไปใช้บริการแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นเหล่านั้นมากสักเพียงใดก็ตาม จึงถือเป็นข้อจำกัดและเป็นปัญหาในการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นอีกประการหนึ่ง ซึ่งถ้าหากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่สามารถปรับเวลาให้ตรงกันได้ แม้ผู้ประสงค์จะใช้บริการจะมีความประสงค์แรงกล้าอย่างไร ก็ไม่สามารถเข้าไปใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นที่มีอยู่ได้

4. กิจกรรมที่จัดบริการ ปัญหาเรื่องกิจกรรมและบริการที่แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นให้กับผู้มาใช้บริการยังไม่น่าสนใจ และยังไม่ดึงดูดใจให้ประชาชนเข้าไปใช้บริการในแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมากเท่าที่ควร ในการจัดกิจกรรมให้ความรู้ของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นนั้น ส่วนใหญ่จะจัดกิจกรรมที่ให้บริการความรู้โดยตรงในแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ส่วนการจัดบริการให้กว้างขวางและมีประสิทธิภาพโดยทางอ้อม เช่น

การร่วมมือกับหน่วยงานอื่น จัดนิทรรศการและกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ในงานประจำปีของจังหวัด หรืองานที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน เป็นต้น ยังมีน้อยและการขาดโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวนั้น เป็นเหตุให้ขาดการเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนทั่วไป ใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์กับประชาชนอย่างกว้างขวางด้วย จึงทำให้ยอดผู้ไปใช้บริการไม่เพิ่มขึ้นแม้จำนวนประชากรและความเจริญของชุมชน จะเพิ่มมากก็ตาม

5. การประชาสัมพันธ์ แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นส่วนใหญ่ขาดการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ความรู้แก่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ผู้เกี่ยวข้อง และผู้ที่จะมาใช้บริการ ขาดการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน ที่จะเผยแพร่กระจายความรู้ความเข้าใจไปสู่คนส่วนใหญ่ การขาดการประชาสัมพันธ์ดังกล่าว เป็นสาเหตุให้การไปใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมีน้อย และไม่เพิ่มจำนวนผู้ไปใช้บริการมากเท่าที่ควร

6. บุคลากร แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นส่วนใหญ่จะประสบปัญหาด้านบุคลากรทั้งบุคลากรประจำ และชั่วคราวหรือบุคลากรอาสาสมัครในรูปของคณะกรรมการ เป็นการขาดทั้งด้านปริมาณ คือ จำนวนบุคลากรที่มีอยู่ในการให้บริการไม่เพียงพอ สำหรับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นบางประเภท เช่น ห้องสมุดประชาชน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เป็นต้น และรวมทั้งการขาดบุคลากรที่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริการผู้มาใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพด้วย

7. เจตคติของประชาชน เจตคติของประชาชนต่อการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นนั้นสามารถแยกกล่าวได้ 2 ประเด็น คือ ประเด็นแรกประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่ยังมีความคิดฝังใจอยู่กับความเชื่อดั้งเดิมที่ว่า แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นบางประเภท เช่น ห้องสมุดประชาชนหรือที่อ่านหนังสือเป็นสถานที่สำหรับคนบางกลุ่ม เช่น ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษาเท่านั้นที่จะไปใช้บริการ คนทั่ว ๆ ไปจะไม่เข้าไปใช้บริการมากนักเพราะคิดว่าตนไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง ประเด็นที่สองคือ ประชาชนยังมองไม่เห็นประโยชน์ของการใช้บริการแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นว่าจะมีประโยชน์ต่อการดำเนินวิถีชีวิตอย่างไรจึงไม่ไปใช้บริการจากแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นที่จัดไว้ให้

8. การขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535 : 44 – 45) กล่าวถึงการขยายโอกาสทางการศึกษาว่า เป็นแนวทางการพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้พื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้น เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมไทย โดยจัดให้แก่กลุ่มนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา ได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2533 ได้กำหนดหลักการไว้ดังนี้

1. ให้ขยายการศึกษาภาคบังคับต่ออีก 3 ปี โดยการประกาศในท้องที่ที่มีความพร้อมเป็นปี ๆ ไป ทั้งนี้ โดยให้มีการแก้ไขแผนการศึกษาแห่งชาติและพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

2. ในระยะที่ดำเนินการแก้ไขแผนการศึกษาแห่งชาติและพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติดำเนินโครงการนำร่องขยายโอกาสทางการศึกษาโดยยังไม่บังคับต่อไปอีก 3 ปี โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยให้หน่วยงานดังกล่าวสามารถใช้งบประมาณที่ได้รับตามปกติได้และอนุมัติให้ดำเนินการต่อไปได้ในพื้นที่เขตชนบทที่มีการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีอัตราค่อนข้างต่ำ เนื่องจากความยากจนของประชาชน ต่อมากระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายเร่งรัดการขยายโอกาสทางการศึกษาให้กระจายไปสู่ส่วนภูมิภาคอย่างทั่วถึงโดยให้โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเปิดทำการสอนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในปีการศึกษา 2534 เพิ่มอีก 1,150 โรงเรียน อีกทั้งมีนโยบายให้เปิดดำเนินการเพิ่มประมาณปีละ 1,000 โรงเรียน ตลอดแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535 – 2539) ภายใต้โครงการ ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน" การดำเนินการเพื่อตอบสนองนโยบายเร่งรัดการ ขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าว เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีซึ่งได้ประชุม เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2534 และลงมติว่า

1. เห็นชอบให้กระทรวงศึกษาธิการ(สปช.) ดำเนินงานการขยายโอกาสทางการศึกษา (โครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ) สู่ส่วนภูมิภาคในลักษณะของการกระจายอย่างทั่วถึงได้ โดยมีเงื่อนไขดังนี้

1.1 ให้เปิดการเรียนการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอยู่แล้ว และมีห้องเรียนเพียงพอ โดยไม่ต้องจัดสร้างโรงเรียนขึ้นใหม่ และไม่มีโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษา ของกรมสามัญศึกษาดังอยู่แล้วในท้องที่นั้น

1.2 ให้จัดการเรียนการสอนได้ในโรงเรียนที่มีบุคลากรผู้สอนเพียงพอ

1.3 ให้เปิดการเรียนการสอนได้โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียนแต่ให้ตั้งงบประมาณอุดหนุนนักเรียนเป็นรายหัว ให้ครอบคลุมค่าเล่าเรียนที่ไม่เก็บค่าแบบเรียนเพื่อให้ยืมเรียน ทั้งนี้เพื่อมิให้เกิดความแตกต่าง ระหว่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัด สปช. กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา

2. สำหรับงบประมาณดำเนินการตามข้อ 1 ให้กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับสำนักงบประมาณรับไปพิจารณาในรายละเอียดร่วมกัน

3. ให้กระทรวงศึกษาธิการ

3.1 รับข้อเสนอของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแนวนโยบายไปดำเนินการ

3.2 เน้นการดำเนินงานในพื้นที่ชนบทยากจน และพื้นที่ที่มีประชากรประกอบอาชีพหญิงบริการพิเศษ เป็นจำนวนมากเป็นอันดับแรก

3.3 ดำเนินการให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา ในระบบมัธยมศึกษาให้มากยิ่งขึ้น โดยกระทรวงศึกษาธิการต้องควบคุมมาตรฐาน ทั้งนี้ เพื่อจะได้ใช้งบประมาณมาใช้ในพื้นที่ชนบทยากจนได้มากยิ่งขึ้น

การขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นการบริการทางการศึกษาที่รัฐจัดขึ้นเพื่อให้เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาทั้งปวง โดยพิจารณาให้สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นผู้รับนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษา เพราะเป็นหน่วยงานหนึ่งซึ่งมีสถานศึกษา ตั้งอยู่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในประเทศ (การขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2539 : 1) และสุพัตรา เทียนฤกษ์ กล่าวว่าการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชน ที่จบเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คงไม่เพียงพอสำหรับการดำรงชีวิตในสภาพสังคมปัจจุบัน ควรขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น 9 ปี เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประชาชน เด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ยังมีวุฒิภาวะด้านต่าง ๆ ไม่เพียงพอในการประกอบอาชีพ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จัดได้ว่าเป็นกำลังคนระดับกลางที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นหลักสำคัญของชาติต่อไป ดังนั้นจึงควรหาวิธีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สูงขึ้น (สุพัตรา เทียนฤกษ์. 2536 : 18) เนื่องจากการศึกษาขั้นพื้นฐานของคนในชาติเป็นเรื่องสำคัญอันดับแรกที่ต้องคำนึงถึง และขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้นเรื่อย ๆ (สำเนียง สร้อยนาคพงษ์. 2533 : 23 – 24) ดังนั้น การขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้น จึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม

9.หลักสูตรวิชาประเทศของเรา 1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) (กรมวิชาการ. 2535 : 50) ได้อธิบายรายละเอียดวิชาประเทศของเรา 1 (ส 101) ดังนี้

1.หลักสูตรรายละเอียดยวิชาประเทศของเรา 1

ศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสภาพและการเปลี่ยนแปลงทางภูมิศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศไทย ในเรื่องประชากรและสิ่งแวดล้อมเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนาและการดำเนินชีวิต

ศึกษาประวัติความเป็นมาและหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา และศาสนาอื่น ๆ ที่สำคัญในประเทศไทย โดยเน้นการปฏิบัติตามหลักธรรมในการพัฒนาตนเอง

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการดำรงชีวิต เห็นความสำคัญของการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชน และยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา (กรมวิชาการ. 2535 : 50)

2.โครงสร้างวิชาประเทศของเรา 1

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2535 : 48) กำหนดไว้ว่ารายวิชาประเทศของเรา 1 (ส. 101) เป็นวิชาบังคับแก่น ที่นักเรียนทุกคนต้องเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

3.เวลาเรียน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดไว้ว่ารายวิชาประเทศของเรา 1 (ส. 101) โรงเรียนจะต้องจัดเวลาเรียนในคาบใดก็ได้ในหนึ่งสัปดาห์ โดยต้องมีเวลาเรียนจำนวน 2 คาบต่อสัปดาห์ ซึ่งต้องมีเวลาเรียนคาบละ 50 นาที

4.หน่วยการเรียนรู้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดไว้ว่ารายวิชาประเทศของเรา 1 (ส. 101) ที่ใช้เวลาเรียน 2 คาบต่อสัปดาห์ ให้นับหน่วยการเรียนรู้ 1 หน่วยการเรียนรู้

5.การประเมินผลการเรียน

การประเมินผลการเรียนและการโอนผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533

6.เกณฑ์การจบรายวิชาประเทศของเรา 1

นักเรียนทุกคนต้องเรียนวิชาบังคับนี้ที่กำหนดไว้ในโครงสร้าง และต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนไม่ต่ำกว่า 1

7.เนื้อหาวิชาประเทศของเรา 1

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดเนื้อหาวิชาประเทศของเรา 1 (ส. 101) ดังนี้

- บทที่ 1 สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทย
- บทที่ 2 ลักษณะทางเศรษฐกิจของประเทศไทยและการเปลี่ยนแปลง
- บทที่ 3 ลักษณะของสังคมไทยและการเปลี่ยนแปลง
- บทที่ 4 ภาวะประชากรและการเปลี่ยนแปลงภาวะประชากรไทย
- บทที่ 5 สิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- บทที่ 6 ศาสนาและหลักธรรมเพื่อการพัฒนาตนเอง

เมื่อพิจารณาจากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ถึงคำอธิบายรายวิชาประเทศของเรา 1 รวมทั้งเนื้อหาวิชานั้น เป็นการมุ่งเน้นทางด้านความคิดและการปฏิบัติแก่นักเรียน โดยเฉพาะต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อม สภาพสังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือด้วย ดังเช่นคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 7) กล่าวไว้ว่าการประกาศใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง (พุทธศักราช 2533) เป็นการมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นหลัก โดยกำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งหมายถึง การสอนที่จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิต ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน การสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้คิดค้นหาความรู้และลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน จนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทุกรูปแบบ

ในท้องถิ่น ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ ศูนย์การศึกษา และ
 ภัณฑาคาร แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่น (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 7) ซึ่ง
 สอดคล้องกับแนวคิดของสันต์ ธรรมบำรุง ที่ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา จึง
 ต้องเน้นประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็ก โดยถือว่ากลุ่มนักเรียนมีความสำคัญ ครูมีหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์
 ที่เชี่ยวชาญนำทาง รวมทั้งการใช้การสอนหลาย ๆ วิธี (สันต์ ธรรมบำรุง. 2523 : 78) และสอดคล้องกับ
 แนวคิดของสุนทร สุนันชัย ที่ว่าการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ครูผู้สอนต้องฝึก
 ทักษะที่สำคัญให้แก่ นักเรียน คือ ทักษะทางสังคม ทักษะในการศึกษาค้นคว้า ทักษะในการทำงานเป็น
 กลุ่ม ทักษะทางปัญหา (สุนทร สุนันชัย. 2514 : 14)

จากจุดมุ่งหมายและความสำคัญของวิชาประเทศของเรา 1 ซึ่งเห็นว่าวิชาสังคมศึกษา มีความ
 สำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของนักเรียน เพราะวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาหลักในการสร้างคนให้เป็น
 พลเมืองที่ดีมีคุณภาพของประเทศชาติ สามารถเข้ามามีบทบาทในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้
 วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางสังคม ซึ่งหัวใจ
 สำคัญของวิชานี้คือ “ คน ” ฉะนั้นครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับ
 สภาพแวดล้อมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้า
 มาใช้บูรณาการระหว่างเนื้อหาของหลักสูตรกับทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์
 มากที่สุด เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นการแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่าง
 มนุษย์กับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

10.เอกสารและงานวิจัยที่สนับสนุนตัวแปรในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา
 เรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์
 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่นำมาสนับสนุนตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของครูผู้สอน
 ได้แก่ ขนาดโรงเรียน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน สาขาวิชาที่สำเร็จการ
 ศึกษา และภูมิสำเนา โดยได้รวบรวมนำมาสรุปไว้ดังนี้

ขนาดโรงเรียน

จากงานข้อมูลสถิติและรายงานฝ่ายแผนงานและงบประมาณ สำนักงานการประถมศึกษา
 จังหวัดสุรินทร์ ของฝ่ายทะเบียนโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (2541)
 มีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของจังหวัดสุรินทร์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 – 2544 จำนวน
 202 โรงเรียน เมื่อแบ่งขนาดของโรงเรียนประถมศึกษา สามารถจัดแบ่งกลุ่มขนาดโรงเรียนออกเป็น 3
 ขนาดโดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานของคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติกระทรวงศึกษาธิการที่แบ่งตาม
 จำนวนนักเรียนที่มีอยู่ในโรงเรียน แบ่งออกดังนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่จำนวนนักเรียนมากกว่า 301 คน
 ขึ้นไป โรงเรียนขนาดกลาง จำนวนนักเรียนระหว่าง 121 – 300 คน โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน
 นักเรียนไม่เกิน 120 คน

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ จำนวนโรงเรียนที่อนุมัติให้เปิดขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2533 – 2544 มีจำนวนไม่เท่ากันคือ พ.ศ. 2533 จำนวน 2 โรงเรียน, พ.ศ. 2534 จำนวน 28 โรงเรียน, พ.ศ. 2535 จำนวน 27 โรงเรียน พ.ศ. 2536 จำนวน 24 โรงเรียน พ.ศ. 2537 จำนวน 48 โรงเรียน, พ.ศ. 2538 จำนวน 39 โรงเรียน พ.ศ. 2539 จำนวน 39 โรงเรียน พ.ศ. 2540 จำนวน 15 โรงเรียน พ.ศ. 2541 จำนวน 17 โรงเรียน พ.ศ. 2542 จำนวน 2 โรงเรียน พ.ศ. 2543 - 2544 ยังไม่มีการขยายโอกาสทางการศึกษา ทำให้มีโรงเรียนทั้งหมดจำนวน 202 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียน 83,616 คน และยังพบว่าโรงเรียนที่อนุมัติให้เปิดขยายโอกาสขั้นพื้นฐานในแต่ละปีจะมีโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางเท่านั้น ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กไม่พบว่ามีเปิดโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะโรงเรียนขนาดเล็กขาดความพร้อมทางด้านอาคารสถานที่ บุคลากร เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้แบ่งขนาดของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ออกเป็น 2 ขนาดตามจำนวนนักเรียนที่มีอยู่ในโรงเรียน ได้โรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 160 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 42 โรงเรียนและทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) จะได้กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 105 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดกลาง 28 โรงเรียน รวม 133 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 65.84 ของกลุ่มประชากรทั้งหมดที่ใช้ศึกษา

ชานาญ วัฒนะ (2529 : 501 – 502) ศึกษาสภาพการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน ในหัวเรื่องสภาพปัญหาและอุปสรรคของการใช้ทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน ดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็กมาก

ปัญหาระดับมากที่สุด คือ ต้องสอนหลายกลุ่มประสบการณ์ ไม่มีเวลาในการเตรียมตัวเพื่อใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่มีงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีงบประมาณน้อยไม่เพียงพอเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับมาก คือ ใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องรับผิดชอบมากขึ้น

ปัญหาระดับน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้และประสบการณ์ในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

โรงเรียนขนาดเล็ก

ปัญหาระดับมากที่สุด คือ ไม่มีงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับมาก คือ มีงบประมาณน้อยไม่เพียงพอเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้แหล่งทรัพยากรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้และประสบการณ์ในการใช้แหล่งทรัพยากรชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

โรงเรียนขนาดกลาง

ปัญหาระดับมากที่สุด คือ ไม่มีงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและมีงบประมาณน้อยไม่เพียงพอเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับมาก คือ การใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบางกิจกรรมลำบากต่อการควบคุมนักเรียน

ปัญหาระดับน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้และประสบการณ์ในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

โรงเรียนขนาดใหญ่

ปัญหาระดับมากที่สุด คือ มีงบประมาณน้อยไม่เพียงพอเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับมาก คือ เมื่อใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องรับผิดชอบมากขึ้น และแหล่งทรัพยากรในชุมชนบางประเภทไม่สะดวกในการใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับน้อยที่สุด คือ การใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบางกิจกรรมผู้ปกครองไม่อนุญาตให้นักเรียนเข้าร่วม

โรงเรียนขนาดใหญ่มาก

ปัญหาระดับมากที่สุด คือ การใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบางกิจกรรมลำบากต่อการควบคุมนักเรียน

ปัญหาระดับมาก คือ เมื่อใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องรับผิดชอบมากขึ้นและขาดการประสานงานระหว่างคณะครูในโรงเรียนด้วยกันเกี่ยวกับการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนไม่สนับสนุนให้ใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คณะครูในโรงเรียนไม่เห็นความจำเป็นในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบางกิจกรรมผู้ปกครองไม่อนุญาตให้นักเรียนเข้าร่วม

มรกต อิศราวัฒน์ (2541 : 84) ศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ทั้ง 3 ขนาด มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนคล้ายคลึงกัน

วิชัย คุรุทอรัญ (2543 : 110) ศึกษาการติดต่อสื่อสารในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดตราด จำแนกขนาดโรงเรียน 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดใหญ่

ขนาดกลาง และขนาดเล็ก พบว่า โรงเรียนขนาดกลาง มีปัญหาแตกต่างกับโรงเรียนขนาดเล็กมากกว่า

ขนาดใหญ่ ส่วนโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีปัญหาการติดต่อสื่อสารในการบริหารวิชาการโรงเรียนคล้ายคลึงกัน

ดังนั้นโดยภาพรวมของโรงเรียนขนาดใหญ่ ต้องมีบุคลากรทั้งครูและนักเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก ทำให้บุคคลทั่วไปมองว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีบุคลากร สื่อการเรียนการสอนหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความพร้อมกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ๆ และคาดหวังว่าครูผู้สอนที่ได้รับมอบหมายให้ทำการสอนแต่ละรายวิชามีความพร้อมทั้งคุณวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในด้านการสอนและสำเร็จการศึกษาสาขาเฉพาะ แต่ในสภาพความเป็นจริงโรงเรียนขนาดใหญ่บางแห่งกลับมีปัญหาในการสอนมากกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้บริหาร ครู นักเรียนและหลักสูตรเป็นต้น ที่มาสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนและครูผู้สอนต้องเป็นผู้ที่รู้จักบูรณาการ (Integration) ในการสอน จึงทำให้กระบวนการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ

เพศ

ในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับเพศ จะต้องทำความเข้าใจกับศัพท์ 2 คำ คือ Sex และ Gender ดังนี้คำว่า Sex หมายถึง ความเป็นหญิงและชายจากสภาพชีววิทยาของร่างกายที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ในความเป็นเพศที่บุคคลจะเรียนรู้อารมณ์ ความรู้สึก และการแสดงออกทางเพศ ที่เรียกว่า พฤติกรรมทางเพศ ส่วนคำว่า Gender เป็นศัพท์ประดิษฐ์ใหม่ หมายถึง การปลูกฝังบทบาทหญิงชายต่อสมาชิกใหม่ในสังคม ดังนั้นบทบาทหญิงชาย (Gender) จึงมาจากการที่เด็กถูกสอนให้เรียนรู้ว่าถ้าเป็นผู้หญิง ควรทำอะไร หรือต้องทำอะไร ถ้าเป็นผู้ชายควรทำอะไรหรือต้องทำอะไรนักสังคมวิทยาและนักมนุษยวิทยาจำนวนมากมีความเชื่อว่า บทบาทหญิงชายเป็นบทบาทที่ “ถูกสังคมและวัฒนธรรมสร้างขึ้น” (กฤตยา อาชวนิจกุล 2538 : 7 – 8)

ดังนั้นคำว่า “ เพศ ” จึงเป็นคำที่ใช้ในความหมายที่แสดงคุณสมบัติระหว่างชายหญิงที่มีความแตกต่างกันในมิติทางชีววิทยา และตามลักษณะที่ปรากฏให้เห็นเกี่ยวกับลักษณะทางร่างกายหรือสภาพที่ติดตัวมาแต่กำเนิด

เพศชายหญิงที่มีความแตกต่างกันในทางชีววิทยาหรือสภาพที่ติดตัวมาแต่กำเนิด มีผลต่อบทบาทต่าง ๆ ในสังคมรวมถึงการรับรู้หรือเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในสังคมได้ไม่เหมือนกัน และครูผู้สอนที่เป็นชายหญิงก็มีความสามารถในการสอนแตกต่างเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น สติปัญญา (I.Q) ความตั้งใจหรือสนใจในการศึกษาค้นคว้า สภาพแวดล้อมอื่น ๆ เป็นต้น

ชานาญ วัฒนะ (2529 : 503) ศึกษาสภาพการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการบริการงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตาม เพศ ในหัวเรื่องสภาพปัญหาและอุปสรรคของการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า

1. เพศชาย

ปัญหาระดับมากที่สุด คือ ไม่มีงบประมาณในการใช้จ่ายใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับมาก คือ เมื่อใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน ในการจัดกิจกรรมเรียนการสอนต้อง รับผิดชอบมากขึ้น

ปัญหาระดับน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้และประสบการณ์ในการใช้แหล่ง ทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. เพศหญิง

ปัญหาระดับมากที่สุด คือ ไม่มีงบประมาณ เป็นค่าใช้จ่ายในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับมาก คือ แหล่งทรัพยากรในชุมชนบางประเภทไม่มีเวลาให้ความช่วยเหลือใน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้และประสบการณ์ในการใช้แหล่ง ทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

มรกต อิศรานุวัฒน์ (2541 : 82) ศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ที่มีเพศแตกต่าง พบ ว่าครูเพศชายมีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนด้านหลักสูตรมากกว่าเพศหญิง

สมนึก จันทรแดง (2536 : 122) ศึกษาการปฏิบัติงานของครูกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย จำแนกตามเพศ พบว่า ครูเพศหญิงมีการใช้สื่อการเรียนการสอนได้ดีกว่าเพศชาย สอดคล้องกับอุไรพร พานิชกุล ศึกษา พฤติกรรมการสอนและความต้องการพัฒนาดนของครูผู้สอนคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา จำแนกตามเพศ พบว่า ครูเพศหญิงมีพฤติกรรมในด้านการ เตรียมการสอนมากกว่าครูเพศชาย (อุไรพร พานิชกุล . 2529 : 120)

ฉะนั้น เพศของครูผู้สอนมีผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและตระหนักในคุณค่าของ การใช้ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน รวมถึงปัญหาในการใช้อุปกรณ์หรือทรัพยากรไม่เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ มีชัย วรสายันต์ ที่ว่ากลุ่มครูเพศหญิงมองเห็นความสำคัญในการใช้อุปกรณ์ หรือทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมามากกว่ากลุ่มครูผู้ชาย (มีชัย วรสายันต์ . 2513 : 115)

อายุ

อายุของครูผู้สอนทั้งชายหญิงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการ เรียนการสอน เพราะอายุเป็นสิ่งที่สามารถอธิบายประสบการณ์ต่างๆ ในชีวิตของบุคคลนั้นรวมทั้งความ คิดการใช้วิจารณ์ฐานในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ย่อมต่างกันไปด้วย เช่น เด็กที่มีอายุ 10-15 ปี กับผู้ใหญ่ ที่มีอายุ 40-45 ปี จะมีวิธีการแก้ไขจุดอ่อนหรือปัญหาต่างๆ และมีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของชีวิตหรือ ความรู้ในวิชาการไม่เหมือนกันดังเช่น วิสุทธิ์ ราชศรี ศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียนที่สัมพันธ์กับความ สำเร็จของโรงเรียน ในโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ ประสบผลสำเร็จมากมีอายุมากกว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จน้อยและมีอายุน้อย (วิสุทธิ์ ราชศรี . 2532 : 134) สอดคล้องกับแนวคิดของสุวัฒน์ วัฒนวงศ์ที่กล่าวว่า ผู้ใหญ่วัยกลางคนมีพัฒนาการ และการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน และมีศักยภาพจะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่(สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 253 : 19)

สมนึก จันทรแดง (2536 : 122) ศึกษาการปฏิบัติงานของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย จำแนกตามอายุ พบว่า ครูที่มีอายุ 30-40 ปีและอายุมากกว่า 40 ปี มีการใช้ทรัพยากรที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นมากกว่าครูที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี เนื่องจากครูที่มี อายุ 30-40 ปีและอายุมากกว่า 40 ปี เป็นครูที่มีวุฒิภาวะสูง มีความรับผิดชอบ มีความเข้าใจถึงความจำเป็นและความสำคัญของการใช้สื่อการเรียนการสอน มีเทคนิคและวิธีการใช้สื่อ อุปกรณ์การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าครูที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี อาจมองข้ามความสำคัญของด้านนี้

มรกต อิตราณวัฒน์ (2541 : 82 - 83) ศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามอายุ พบว่าครูส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 35-45 ปี และสูงกว่า 45 ปี มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทั้งสี่ด้าน คล้ายคลึงกัน และจากงานวิจัยของธีระ ศรีแก้ว พบว่าอายุของผู้บริหารและครูมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จขององค์กร (Theera Somkeaw . 1987 : 121)

สุชินดิษฐ์ หลักคำ (2541 : 67) ศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตาม อายุ ต่ำกว่า 30 ปี ระหว่าง 30 -40 ปีและสูงกว่า 41 ปี ขึ้นไปพบว่ามีปัญหาการปฏิบัติงานโดยรวมปานกลางทั้ง 3 ช่วงอายุ

วันลาด ตรีสุวรรณ (2540 : 69) ศึกษาความต้องการทางการศึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติทางนันทนาการ สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ จำแนกตามอายุ พบว่า นักวิชาการ สำนักงานศึกษาธิการอำเภอที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการทางการศึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานไม่เหมือนกัน โดยนักวิชาการงานศึกษาธิการ ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีความต้องการศึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากกว่านักวิชาการ สำนักงานศึกษาธิการที่มีอายุ 35 - 45 ปี

ดังนั้น อายุของครูผู้สอนเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญอีกประการที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะอายุของครูเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงการเรียนรู้หรือการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติของวิชาที่ทำการสอนและธรรมชาติของชีวิตต่างกัน

วุฒิการศึกษา

ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาสูงย่อมผ่านการเรียนเทคนิคการสอนและวิชาการมากกว่าครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่ำว่าจึงน่าจะมีโอกาสนำมาใช้ให้บังเกิดผลแก่การสอนมากกว่า การวิจัยแบบผลการเรียนของสำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (1978) พบว่า วุฒิของครูเป็นองค์ประกอบหนึ่งในรูปแบบและจากการศึกษาของหลายคน พบว่า วุฒิของครูสัมพันธ์กับผลการเรียน ดังเช่นอารี ยังสกุล ศึกษาอิทธิพลของสภาพแวดล้อมบางประการ ที่อาจส่งผลต่อความสามารถในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2513 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดพระนคร พบว่าวุฒิของครูที่สอนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเรียนภาษาไทย (อารี ยังสกุล . 2514 : 56-6)

ชานาญ วัณณะ (2529 : 503 – 504) ศึกษาสภาพการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ในหัวเรื่องสภาพปัญหาและอุปสรรคของการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังนี้

วุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา

ปัญหาระดับมากที่สุด คือ ไม่มีงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับมาก คือ ต้องสอนหลายกลุ่มประสบการณ์ไม่มีเวลาเตรียมตัวเพื่อใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และขาดความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับน้อยที่สุด คือ การใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บางกิจกรรมผู้ปกครองไม่อนุญาตให้เด็กนักเรียนเข้าร่วม

วุฒิอนุปริญญา

ปัญหาระดับมากที่สุด คือ ไม่มีงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับมาก คือ แหล่งทรัพยากรในชุมชนบางประเภทไม่มีเวลาให้ความช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้และประสบการณ์ในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

วุฒิปริญญาตรี

ปัญหาระดับมากที่สุด คือ ไม่มีงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับมาก คือ เมื่อใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องรับผิดชอบมากขึ้น

ปัญหาระดับน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้และประสบการณ์ในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีการใช้สื่อการเรียนการสอนน้อยกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า เพราะครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า เป็นครูที่มีความเข้าใจในความสำคัญของการใช้สื่อการเรียนการสอน มีศักยภาพสูงในการวิเคราะห์ปัญหา และเห็นประโยชน์ของการใช้และการพัฒนาปรับปรุงสื่ออุปกรณ์และทรัพยากรท้องถิ่นในการสอนเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน

ทศพร เชาว์ดี (2517 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องการใช้ประโยชน์แหล่งความรู้ประกอบการสอนวิชาภูมิศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์การสอน พบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการเลือกใช้ประเภทของทรัพยากรท้องถิ่นคล้าย ๆ กัน แต่ปาริชาติ

วรรณประภา ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนวิชาภูมิศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอนนั้น ผู้บริหารและนักเรียนให้ความเห็นเกี่ยวกับตัวครูผู้สอนตรงกันว่า มีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นที่มนุษย์สร้างขึ้น แม้ว่าครูผู้สอนส่วนมากจะได้รับวุฒิการศึกษาชั้นปริญญาตรีก็ตาม (ปาริชาติ วรรณประภา. 2518 : 80)

วุฒิการศึกษาของครู เป็นปัจจัยที่บ่งบอกว่าครูแต่ละคนได้ผ่านการเรียนการสอนทางวิชาการระดับใด ซึ่งเป็นการนำมาใช้ประโยชน์ในการสอน ดังเช่นปัจจุบันที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ผู้ที่สอบบรรจุแต่งตั้งรับราชการครูส่วนใหญ่ต้องจบวุฒิการศึกษานั้นต่ำปริญญาตรี และมีใบประกาศวิชาชีพครู ทั้งนี้เนื่องจากวุฒิการศึกษาของครูผู้สอนแสดงถึง วิทยและฐานะของตนที่ได้รับการศึกษาในแต่ละระดับและยังแสดงถึงความสามารถในทางวิชาการ

ประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ในการสอนหรือระยะเวลาในการสอนนั้น ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากย่อมเห็นจุดอ่อนและปัญหา มีโอกาสในการแก้ไขจุดอ่อนและปัญหาต่างๆ มีความชำนาญในการสอนมากขึ้น มีความรู้ในวิชาการสะสมมากขึ้น จึงมีโอกาที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของนักเรียนซึ่งถ้าหากเป็นไปในลักษณะดังกล่าวนี้ จะทำให้สหสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ของครูกับผลการเรียนมีค่าเป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตามถ้ามีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไปจากเดิมมาก หรือ / และต้องใช้เทคนิควิธีการสอนแบบใหม่ ครูที่จบการศึกษาไปใหม่ๆก็อาจได้เปรียบในการสอนมากกว่าถึงแม้จะมีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่าและถ้าใช้จำนวนปีที่เคยสอนเป็นเครื่องมือวัดประสบการณ์ สหสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ของครูกับผลการเรียนของนักเรียนอาจมีค่าเป็นลบอย่างมีนัยสำคัญ (บุญชม ศรีสะอาด . 2524 : 65)

ชำนาญ วัฒนะ(2529 :504 - 506)ศึกษาสถานภาพการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์จำแนกตามประสบการณ์ในหัวเรื่องสภาพปัญหาและอุปสรรคของการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนดังนี้

ประสบการณ์การสอน 1 - 5 ปี

ปัญหาระดับมากที่สุด คือ ไม่มีงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับมาก คือ แหล่งทรัพยากรในชุมชนบางประเภทไม่สะดวกการใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับน้อยที่สุด คือ ขาดการประสานงานระหว่างครูในโรงเรียนด้วยกันเกี่ยวกับการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ประสบการณ์การสอน 6 - 10 ปี

ปัญหาระดับมากที่สุด คือ ไม่มีงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับมาก คือ การใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บางกิจกรรมลำบากต่อการควบคุมนักเรียน

ปัญหาระดับน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้และประสบการณ์ในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ประสบการณ์การสอน 11 – 15 ปี

ปัญหาระดับมากที่สุด คือ ไม่มีงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้ทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับมาก คือ มีงบประมาณน้อยไม่เพียงพอเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับน้อยที่สุด คือ คณะครูในโรงเรียนไม่เห็นความจำเป็นในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ประสบการณ์การสอน 16 – 20 ปี

ปัญหาระดับมากที่สุด คือ ไม่มีงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้ทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับมาก คือ เมื่อใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องรับผิดชอบมากขึ้น การใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบางกิจกรรมลำบากต่อการควบคุมนักเรียน แหล่งทรัพยากรในชุมชนบางประเภทไม่มีเวลาให้ความช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและมีงบประมาณน้อยไม่เพียงพอเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้และประสบการณ์ในการใช้ทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ประสบการณ์การสอน 21 – 25 ปี

ปัญหาระดับมากที่สุด คือ ไม่มีงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีงบประมาณน้อยไม่พอเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับมาก คือ แหล่งทรัพยากรในชุมชนบางประเภทไม่สะดวกในการใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับน้อยที่สุด คือ ขาดการประสานงานระหว่างครูในโรงเรียนด้วยกันเกี่ยวกับการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ประสบการณ์การสอน 26 – 30 ปี

ปัญหาระดับมากที่สุด คือ ไม่มีงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับมาก คือ แหล่งทรัพยากรในชุมชนบางประเภทไม่มีเวลาช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบางกิจกรรมผู้ปกครองไม่อนุญาตให้เด็กนักเรียนเข้าร่วมประสบการณ์การสอน 31 ปี ขึ้นไป

ปัญหาระดับมากที่สุด คือ ไม่มีงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับมาก คือ ต้องสอนหลายกลุ่มประสบการณ์ไม่มีเวลาเตรียมตัว เพื่อใช้แหล่ง ทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและขาดความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้ แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาระดับน้อยที่สุด คือ การใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บางกิจกรรมผู้ปกครองไม่อนุญาตให้เด็กนักเรียนเข้าร่วม

ประทีป เกียรติบรรจง (2516 : 29) ศึกษาการสำรวจการใช้วิธีการสอน กิจกรรม และ อุปกรณ์ในการสอนวิชาภูมิศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา ปีการศึกษา 2515 โดยแบ่งครูผู้ สอนตามประสบการณ์การสอนได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้สอนที่มีประสบการณ์สอนน้อย (1 - 2 ปีขึ้นไป) กับกลุ่มผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนมาก (3 ปีขึ้นไป) ปรากฏว่า กลุ่มผู้สอนที่มีประสบการณ์น้อยใช้ วิธีการสอนแบบเน้นความสำคัญที่ตำราเรียนมากกว่ากลุ่มผู้สอนที่มีประสบการณ์สอนมาก และจาก การศึกษาของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่ง ชาติ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของสำนักงานการประถมแห่งชาติจังหวัดสุรินทร์เปิดขยาย- โอกาสทางการศึกษาในปีการศึกษา 2533 มี 2 โรงเรียนและดำเนินการขยายโอกาสถึงปีการศึกษา 2544 จำนวน 202 โรงเรียน ฉะนั้นครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ จึงได้รับ การบรรจุแต่งตั้งเป็นข้าราชการได้ไม่นาน ประกอบกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ ละแห่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณและอัตราครูเพื่อบรรจุแต่งตั้งล่าช้า จึงมีผลทำให้ประสบการณ์ด้าน การสอนของครูผู้สอนค่อนข้างน้อย นอกจากนี้การที่โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินโครงการขยายโอกาสทาง การศึกษามาไม่นานนี้ ย่อมมีผลทำให้ครูผู้สอนส่วนใหญ่ขาดความเชี่ยวชาญในประสบการณ์การสอนใน ระดับมัธยมศึกษา

สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

วิชาเอกหรือวิชาโทที่ครูผู้สอนสำเร็จการศึกษานั้น บ่งบอกว่าครูผู้สอนแต่ละสาขาวิชามีความรู้ ความเข้าใจเฉพาะวิชาที่สำเร็จโดยตรงอย่างแท้จริง และสามารถจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิ ภาพนักเรียนเกิดความสนุกสนานและมีความสุขในการเรียน ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียน อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมรกต อิศรานุวัฒน์ ที่ว่าครูผู้สอนทั้งชายหญิงต่างเห็นว่าการ สอนเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ไปในทางที่พึงประสงค์ของสังคม (มรกต อิศรานุวัฒน์ . 2541 : 82) การเรียนการสอนของครูใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่จะมีครูที่ไม่ได้สำเร็จสาขาวิชาเฉพาะมาสอนใน วิชาที่ได้รับมอบหมาย เช่น ครูที่สำเร็จสาขาวิชาภาษาไทยแต่ทำการสอนบางวิชาในกลุ่มสังคมศึกษา เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของจิตรา ศาสนัส กล่าวไว้ว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่ไม่ตระหนักถึงความสำคัญในการบรรจุแต่งตั้งครูที่มีคุณวุฒิตรงสาขาวิชาและถูกละเลยในปัญหา ที่เกิดขึ้นหรือได้รับการพิจารณาแก้ไขปัญหาด้านแคลนครู (จิตรา ศาสนัส . 2542 : 60) ซึ่งแตกต่าง จากกรมสามัญศึกษา กรมอาชีวศึกษา สถาบันราชภัฏและมหาวิทยาลัยที่บรรจุแต่งตั้งครูที่สำเร็จในแต่ละ

สาขาและมอบหมายให้ทำการสอนตรงสาขาที่สำเร็จมา ดังเช่นมีชัย วรสาพันธ์ ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของครูอาจารย์ผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา ปีการศึกษา 2512 พบว่าเมื่อพิจารณาถึงวิชาเอกที่ได้รับการศึกษาของครูที่มาสอนวิชาภูมิศาสตร์ ปรากฏว่าเป็นครูที่สำเร็จการศึกษาทางสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์เป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ ภูมิศาสตร์ สังคมศึกษา และประวัติศาสตร์ (มีชัย วรสาพันธ์ . 2513 : 74)

ดังนั้น สาขาวิชาเอกหรือวิชาโทที่ครูผู้สอนสำเร็จการศึกษา มีผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละวิชา เนื่องจากสาขาวิชาที่ครูผู้สอนสำเร็จการศึกษาจะมีเทคนิควิชาการไม่เหมือนกันรวมถึงทักษะพื้นฐานที่ครูผู้สอนได้รับการถ่ายทอดในระหว่างการเรียนรู้ก็ต่างกัน ฉะนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายให้ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน จัดครูผู้สอนให้ตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จมา แต่บางโรงเรียนมีการจัดครูผู้สอนไม่ตรงสาขาวิชา เช่น กลุ่มวิชาสังคมศึกษาผู้บริหารโรงเรียนมองว่าใครก็สามารถทำการสอนได้โดยไม่จำเป็นต้องสำเร็จสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์เฉพาะสาขา ขอให้สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีก็พอสามารถทำการสอนได้ทั้งนั้น ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ผิดพลาดอย่างยิ่งที่ต้องมีการพัฒนาแนวคิดแบบเดิม ๆ ที่ปฏิบัติกันมานาน

ภูมิสำเนา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 619) ได้ให้ความหมายของคำว่า ภูมิสำเนา หมายถึง ที่อยู่อันเป็นแหล่งสำคัญ

ทศพร ขวัญสุวรรณ (2526 : 5) ได้ให้ความหมายของคำว่า ภูมิสำเนา หมายถึง ถิ่นที่ครูพักอาศัยอย่างถาวร และภูมิสำเนาจังหวัดอื่น หมายถึง ผู้ที่มีบ้านพักอาศัยอยู่อย่างถาวรในจังหวัดอื่นและมาทำการสอนในจังหวัดที่ทำการสอนลักษณะเข้าไปเย็นกลับ หรือมาพักอาศัยชั่วคราวในจังหวัดที่ทำการสอน

ดังนั้น ภูมิสำเนา หมายถึง ถิ่นฐานตั้งแต่แรกเกิดและอยู่อาศัยมั่นคงถาวร ซึ่งมีได้หมายถึงที่พักชั่วคราว

ภูมิสำเนาของครูผู้สอน มีความสำคัญต่อการรับรู้และรับข่าวสารเกี่ยวกับทรัพยากรท้องถิ่นของตนดังเช่น สมปอง วิชุงษ์ ได้กล่าวไว้ในโครงการฝึกสอนแบบกลับภูมิสำเนาว่าเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้กลับไปปฏิบัติงานในท้องถิ่นของตน เป็นการลดปัญหาทางเศรษฐกิจและปรับตัวเข้ากับโรงเรียนและท้องถิ่น ช่วยให้อาจารย์และนักศึกษา ได้สัมผัสชีวิตจริงในชุมชนมากขึ้นเพื่อเป็นการช่วยพัฒนาท้องถิ่นของตน (สมปอง วิชุงษ์. 2529 : 11) และสอดคล้องกับวราภรณ์ ปาลี ที่ว่าครูที่มีภูมิสำเนาในเขตท้องที่ที่ทำการสอนกับครูที่มีภูมิสำเนาอยู่ต่างอำเภอ หรือจังหวัด จะมีความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นแตกต่างกันและรู้สมรรถภาพขั้นพื้นฐานทางวิชาการทางวิทยาศาสตร์ต่างกันด้วย (วราภรณ์ ปาลี. 2537 : 48)

11.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังไม่พบว่ามีผู้ใดได้ทำการวิจัยไว้แต่มีงานวิจัยที่ทำในลักษณะใกล้เคียงกัน ดังนี้

งานวิจัยต่างประเทศ

โรเจอร์ส และคนอื่น ๆ (Rogers and Others. n.d. : 16) ได้ศึกษาทำการวิจัยเรื่อง การเผยแพร่ความคิดใหม่ทางการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย (The Diffusion of Educational Innovations in the Government Secondary School of Thailand) ผลการศึกษาพบว่า แหล่งที่มีอิทธิพลต่อการเผยแพร่แนวคิดใหม่ ๆ ทางการศึกษาของครูผู้สอน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์ในวิทยาลัยครู ครูในโรงเรียน ห้องสมุด หนังสือต่าง ๆ การศึกษาต่อ และเอกสารต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ

มินิเตอร์ . (Miniter 1982 : 4262 – A) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ Boundary Living : Black and White Students and Adults Study their Community through an Ethnographic / Ethnohistoric Perspective ” โดยศึกษาถึงการนำความรู้ทางวัฒนธรรมมาใช้ประกอบการเรียนการสอน การนำท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษา และศึกษา ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นโดยอาศัยแนวทางการศึกษาทางชาติพันธุ์วรรณา โดยให้นักเรียนผิวขาว ผิวดำ รวมทั้งผู้ใหญ่เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการศึกษาประวัติความเป็นมาของประชาชนในท้องถิ่น ผลการศึกษา พบว่าปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับสมาชิกในท้องถิ่น ทำให้คนในท้องถิ่นเข้าใจท้องถิ่นดีขึ้น และมีการประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมของโรงเรียนและวัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิมเข้ากันได้เป็นอย่างดี

แอลัน เฮร์เบิร์ต เฟลด์แมน (Alan Herbert Feldman . 1982 : 4743 – A) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ Local History and Secondary Schools : An Historiographic Perspective ” ผลการศึกษาพบว่าตามโครงการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเฉพาะกรณี 16 เรื่องนั้นนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเข้าไปเกี่ยวข้องกับการใช้พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น การศึกษาเฉพาะกรณีช่วยให้เห็นแนวทางการใช้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดมโนทัศน์ในประวัติศาสตร์ทางสังคม วัฒนธรรม ทำให้รู้จักการใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าทางประวัติศาสตร์ มีความสามารถในการแปลความหมายจากหลักฐานที่ปรากฏได้ การสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจึงสรุปเป็นหลักการที่สำคัญได้ 2 ประการ คือ หลักการเปรียบเทียบทางประวัติศาสตร์ และหลักการใช่วิธีทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่ทำให้เกิดผลดีต่อการสอนวิชาประวัติศาสตร์

งานวิจัยในประเทศ

โจน ดุลยากร. (2507 : 45 – 47) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาเรื่องการใช้แหล่งวิชาในชุมชนเพื่อประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนฝึกหัดครูและวิทยาลัยครูของกรมการฝึกหัดครูในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่าแหล่งวิชาในชุมชนที่ครูผู้สอนได้ใช้มากที่สุด คือ เอกสารและสิ่งพิมพ์

ส่วนวิธีการใช้แหล่งวิชาในชุมชนที่ครูผู้สอนใช้มากที่สุด คือ การแนะนำให้นักเรียนไปฟังปาฐกถา และ ยังพบว่าครูผู้สอนชายมีแนวโน้มการใช้แหล่งวิชาในชุมชนมากกว่าครูผู้สอนหญิง

ปัญหาและอุปสรรคในการพานักเรียนออกไปทัศนศึกษานอกสถานที่ คือ นักเรียนไม่มีเงิน และครูไม่มีเวลาเตรียมการล่วงหน้า ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการเชิญวิทยากรมาบรรยาย คือ ไม่มีค่าใช้จ่ายสำหรับวิทยากร และปัญหาอุปสรรคในการใช้แหล่งวิชาการชุมชน คือ วิทยากรที่ที่มีความรู้เฉพาะ มีจำนวนน้อย

กัญญา ดันพิทยคุปต์. (2514 : ง - จ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการใช้แหล่งความรู้ในการสอน ประวัติศาสตร์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า แหล่งความรู้ชุมชนที่ครูใช้มากที่สุด คือ เอกสารสิ่งพิมพ์ โบราณวัตถุ และแหล่งความรู้ที่ใช้น้อยที่สุด คือ วิทยากร และโทรทัศน์ ส่วนวิธีการที่ครูใช้น้อยที่สุดในการนำเอาแหล่งความรู้ชุมชนมาสู่โรงเรียน คือ การแนะนำให้นักเรียนไปซักถามผู้ปกครองและการเชิญวิทยากร มาบรรยายให้นักเรียนฟัง ส่วนปัญหาอุปสรรคที่ทำให้ครูไม่ค่อยใช้วิธีการ ทัศนศึกษา คือ ความปลอดภัยของนักเรียนในด้านพาหนะการเดินทาง และสำหรับการเชิญวิทยากร ครูตอบมาบรรยายด้วย พบว่าไม่มีค่าใช้จ่ายและชั่วโมงพิเศษเพื่อการนี้โดยเฉพาะ

ทศพร เชาวนดี. (2516 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการใช้ประโยชน์แหล่งความรู้ใน ชุมชนประกอบการสอนวิชาภูมิศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการศึกษา พบว่า ประเภทของ สื่อการสอนจากแหล่งความรู้ในชุมชนที่ครูและนักเรียนนิยมใช้มากที่สุด คือ เอกสารต่าง ๆ และภาพ ยนต์ สื่อการสอนที่ใช้น้อย คือ फिल्मสตริป และการไปศึกษานอกสถานที่ที่กรมอุตุนิยมวิทยา วิธีการ ที่ครูและนักเรียนนำเอาแหล่งความรู้ในชุมชนมาใช้มากที่สุด คือ การไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม จากแหล่งความรู้อื่น ๆ นอกจากโรงเรียน และการชมภาพยนตร์จากแหล่งความรู้ทางวิชาการภูมิศาสตร์ วิธีการที่ใช้น้อย คือ การไปสัมภาษณ์ผู้มีความรู้ในชุมชน ส่วนวิธีการที่เจ้าหน้าที่แหล่งความรู้ในชุมชน ใช้มากในการให้บริการ คือ การตอบข้อซักถามทางโทรศัพท์และการแจก เอกสารต่าง ๆ วิธีการที่ใช้น้อย คือการอภิปราย ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่ครูและนักเรียนพบมากที่สุดในการไปทัศนศึกษา คือ นักเรียนขาดระเบียบวินัย และครูผู้ควบคุมมีจำนวนน้อยไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนนักเรียน สำหรับการฟัง วิทยากรพบว่า ไม่มีชั่วโมงพิเศษจัดไว้เพื่อฟังวิทยากรและนักเรียนไม่รู้จักรับประทานในการฟังเท่าที่ควร ส่วนการยืมเครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ นั้น ครูไม่มีเวลาและไม่สะดวกในการคมนาคมติดต่อ และ ปัญหาที่เจ้าหน้าที่แหล่งความรู้พบมากในการให้บริการ คือ ผู้ใช้บริการไม่แจ้งรายละเอียดให้ชัดเจนล่วงหน้าเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการพานักเรียนไปศึกษา

ประหยัด สายวิเชียร. (2519 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการใช้ประโยชน์ของ แหล่งชุมชนประกอบการสอนสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า ครูและนักเรียนทุกคนใช้แหล่งความรู้ชุมชนบางแหล่งเพื่อประกอบการเรียนการสอนสังคมศึกษา ประเภทของแหล่งความรู้ที่ชุมชนที่ครูและนักเรียนนิยมใช้มากที่สุด คือ สิ่งที่อยู่ตามธรรมชาติ เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และภาพยนตร์ แหล่งความรู้ชุมชนที่ใช้น้อย คือ ศูนย์การคมนาคม สถานกงสุลหรือ สำนักงานชาวต่างประเทศ วิธีการที่ครูและนักเรียนใช้มากที่สุด คือ การไปค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจาก แหล่งความรู้อื่น วิธีการที่ใช้น้อย คือ การไปสัมภาษณ์ผู้มีความรู้ในชุมชน ส่วนวิธีการที่เจ้าหน้าที่

ประจำแหล่งความรู้ชุมชนใช้มากในการให้บริการ คือ การบรรยาย การแจกเอกสาร การให้ขอยืมเอกสาร หรือวัสดุต่าง ๆ และการให้ค้นคว้าจากหนังสือ หรือเอกสารต่าง ๆ ภายในสถานที่แหล่งความรู้วิธีการที่ใช้น้อย คือ การอภิปรายปัญหาและอุปสรรคที่ครูและนักเรียนพบมาก คือ จำนวนนักเรียนมีมาก ครูไม่มีเวลาเพียงพอสำหรับเตรียมงาน โรงเรียนไม่จัดเวลาพิเศษเพื่อฟังวิทยากร และนักเรียนไม่รู้จักรายการในการฟัง ครูไม่มีเวลาและสะดวกในการไปติดต่อขอยืมเครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ประจำแหล่งความรู้ ประสบปัญหาในการให้บริการ คือ ผู้ขอใช้บริการไม่แจ้งรายละเอียดให้ชัดเจนล่วงหน้าเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการพานักเรียนไปศึกษา

วรัลัษณ์ รัตติกาลชลกร. (2524 : 118 –126) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการใช้แหล่งชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง ผลการศึกษาพบว่า วิธีการใช้แหล่งชุมชน คือ การมอบหมายให้นักเรียนไปค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งอื่น ๆ การแนะหรือพานักเรียนไปร่วมกิจกรรมของชุมชน ส่วนปัญหาการใช้แหล่งชุมชนประกอบการเรียนการสอน คือ ปัญหาเกี่ยวกับเวลาซึ่งมีจำกัด วิทยากรและเจ้าหน้าที่ประจำแหล่งชุมชนมีน้อย นักเรียนบางส่วนไม่เห็นคุณค่าประโยชน์การใช้แหล่งชุมชน รวมทั้งขาดทักษะการใช้

ชำนาญ วัฒนะ. (2527 : จ - ฉ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ใช้ครูวิชาการกลุ่มมากที่สุดในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยใช้ในลักษณะเชิญมาเป็นวิทยากรให้ความรู้หรือสาธิตและขอคำปรึกษาหารือ ส่วนปัญหาและอุปสรรคของการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการบริหารงานวิชาการ ที่ประสบปัญหาในระดับมากที่สุด คือ โรงเรียนไม่มีงบประมาณเพื่อเป็นค่าตอบแทนทรัพยากรในชุมชนประเภทบุคคลบางกลุ่มที่เชิญมาเป็นวิทยากร และปัญหาระดับมากที่สุด คือ ทรัพยากรในชุมชนประเภทบุคคลบางกลุ่มไม่มีเวลาว่างพอที่จะให้ความช่วยเหลืองานบริการด้านวิชาการ และจากการเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคของการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการบริหารงานวิชาการ ระหว่างโรงเรียนดีเด่นกับโรงเรียนธรรมดาพบว่า โรงเรียนดีเด่นที่ประสบปัญหามากที่สุด คือ โรงเรียนไม่มีงบประมาณเพื่อเป็นค่าตอบแทนทรัพยากรในชุมชนประเภทบุคคลบางกลุ่มที่เชิญมาเป็นวิทยากรและปัญหาระดับมากที่สุด คือ ทรัพยากรในชุมชนประเภทบุคคลบางกลุ่มไม่มีเวลาว่างพอที่จะให้ความช่วยเหลืองานบริหารด้านวิชาการ โรงเรียนธรรมดาที่ประสบปัญหาระดับมากที่สุด คือ โรงเรียนไม่มีงบประมาณ เพื่อเป็นค่าตอบแทนทรัพยากรในชุมชนประเภทบุคคลบางกลุ่มที่เชิญมาเป็นวิทยากรและปัญหาระดับมากที่สุด คือ ทรัพยากรในชุมชนประเภทบุคคลบางกลุ่มไม่มีเวลาว่างพอที่จะให้ความช่วยเหลืองานบริหารด้านวิชาการ

ส่วนปัญหาและอุปสรรคของการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาระดับมากที่สุด คือ ไม่มีงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และปัญหาระดับมากที่สุด คือ เมื่อใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องรับผิดชอบมากขึ้น และจากการเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคของการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระหว่างโรงเรียนดีเด่นกับโรงเรียนธรรมดาพบว่า โรงเรียนดีเด่นที่ประสบปัญหาระดับมากที่สุด คือ มีงบประมาณน้อยไม่เพียงพอเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้

แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาระดับ คือ ไม่มีงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนธรรมดา ที่ประสบปัญหาระดับมากที่สุด คือ ไม่มีงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และปัญหาระดับมาก คือ เมื่อใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องรับผิดชอบมากขึ้น

วนิดา เลหาวัฒน์. (2527 : 105 - 114) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการใช้ประโยชน์จากแหล่งวิชาการชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ด้านขอบเขตและลักษณะการใช้แหล่งวิชาการชุมชน ครูส่วนใหญ่ใช้สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติประกอบการสอนเรื่องที่มีอยู่รอบตัวเรา ใช้สถานประกอบการสอนเรื่องการทำมาหากิน โดยแนะนำหรือพานักเรียนไปร่วมกิจกรรมและให้บุคคลประกอบการสอนโดยแนะนำหรือพานักเรียนไปสัมภาษณ์บุคลากร ครูไม่ได้ใช้สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติประกอบการสอนเรื่องข่าว เหตุการณ์และวันสำคัญกับเรื่องการสื่อสารและการคมนาคม ไม่ได้ใช้สถานที่ประกอบการสอนเรื่องจักรวาลและอวกาศไม่ได้ให้บุคคลประกอบการสอนเรื่องพลังงานและสารเคมีและเรื่องประเทศของเรา ส่วนด้านปัญหาความต้องการและความคิด พบว่า ครูส่วนใหญ่มีปัญหาไม่มีค่าใช้จ่ายในการศึกษานอกสถานที่ การเชิญวิทยากรและการขอยืมวัสดุอุปกรณ์ ต้องการให้โรงเรียนไปติดต่อแหล่งชุมชนให้ และมีความเห็นว่าการใช้แหล่งวิชาการชุมชนประกอบการสอนจะช่วยให้นักเรียนมีความรู้และประสบการณ์กว้างขวาง ส่วนด้านความต้องการและความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้บริหารส่วนใหญ่ต้องการที่จะให้ความช่วยเหลือครูในการใช้แหล่งวิชาชุมชนในทุกๆ ด้าน และมีความเห็นว่าการใช้แหล่งวิชาชุมชนมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจสภาพแวดล้อมที่แท้จริง ส่วนด้านปัญหาครูผู้สอนแตกต่างกัน คือ ปัญหาการไปศึกษานอกสถานที่ ครูไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งวิชาชุมชนนั้นอย่างเพียงพอ เสียเวลา การติดต่อแหล่งวิชาการชุมชนมีพิธีการมากเกินไป ผู้บริหารไม่สนับสนุน นักเรียนไม่สนใจไปศึกษานอกสถานที่และเจ้าหน้าที่แหล่งวิชาชุมชนไม่ให้ความร่วมมือ

ประสิทธิ์ อามาตร์. (2529 : จ) ได้ทำการศึกษาและวิจัยเรื่องการใช้แหล่งความรู้ในชุมชนในการสอนกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของครูโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 10 ผลการศึกษาพบว่า ประเภทแหล่งความรู้ที่ครูมีความต้องการใช้และนำมาใช้จริงมากที่สุดในการสอนกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ คือ การใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ส่วนการพานักเรียนไปศึกษาดูงานหรือฝึกงานนอกสถานที่ครูมีความต้องการใช้และนำมาใช้จริงน้อยที่สุด ส่วนการเปรียบเทียบความต้องการใช้แหล่งความรู้ชุมชนกับการนำแหล่งความรู้ในชุมชนมาใช้จริง พบว่า ครูมีความต้องการใช้แหล่งความรู้ในชุมชนในการสอนมากกว่าการนำแหล่งความรู้ในชุมชนมาใช้จริง ความต้องการใช้และการนำมาใช้จริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการใช้แหล่งความรู้ในชุมชนของครู พบว่า ครูประสบปัญหาและอุปสรรคในระดับปานกลางในด้านไม่มีค่าใช้จ่ายสำหรับวิทยากร ครูไม่สะดวกที่จะไปติดต่อวิทยากรที่อยู่ห่างไกลจากโรงเรียน ครูไม่มีเวลาศึกษาและวางแผนเชิญวิทยากรที่เหมาะสมกับแขนงงานไว้ล่วงหน้าแต่เนิ่น ๆ เสียค่าใช้จ่ายสูง นักเรียนไม่มีความสามารถที่จะไปสัมภาษณ์ผู้รู้หรือศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้รู้หรือผู้ชำนาญไม่ค่อยมีเวลาว่างและขาดงบประมาณที่จะซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่หายากในท้องถิ่น ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่ครูประสบในระดับ

น้อย คือผู้บริหารและครูในโรงเรียนเดียวกันไม่สนับสนุนไม่เห็นคุณค่าความสำคัญของการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่น และนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือ

ประพนธ์ จันทรัตน์. (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2 ผลการศึกษาพบว่า ทรัพยากรท้องถิ่นที่โรงเรียนส่วนใหญ่นำมาใช้ในงานวิชาการนั้น ประเภททรัพยากรทางบุคคล ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ครูอาจารย์โรงเรียนอื่น และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ประเภททรัพยากรวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ สถานประกอบการ และห้องสมุด ประเภททรัพยากรทางธรรมชาติ ได้แก่ ดิน หิน แร่ และวนอุทยาน

ส่วนลักษณะการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการ นั้น ทรัพยากรบุคคลโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้ในลักษณะขอคำปรึกษาหารือหรือข้อเสนอแนะและขอพิมพ์เอกสารทางวิชาการ ส่วนทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้นใช้ในลักษณะมอบหมายงานให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลความรู้ด้วยตนเอง ขอพิมพ์เอกสารทางวิชาการ และให้ครูนักเรียนไปร่วมกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับทรัพยากรทางธรรมชาติ ใช้ในลักษณะเป็นวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนและการศึกษานอกสถานที่ ทรัพยากรสังคมใช้ในลักษณะให้นักเรียนไปร่วมกิจกรรมและนำข้อมูลมาจัดนิทรรศการ ส่วนปัญหาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น และทรัพยากรทางธรรมชาติ ปัญหาการใช้ที่โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบ ได้แก่ ระยะเวลาใกล้ และปริมาณมีน้อย ส่วนทรัพยากรทางสังคม ปัญหาการใช้ ได้แก่ ขาดการอนุรักษ์เพื่อการศึกษา และคุณภาพทรัพยากรไม่เป็นแบบอย่างที่ดี สำหรับปัญหาการดำเนินการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นนั้น ได้แก่ ขาดงบประมาณและข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น และปัญหาความปลอดภัย

พิชยา นันทวิเชตพงษ์. (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการใช้แหล่งชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า ครูใช้แหล่งชุมชนในเวลาเรียน วิธีที่ครูใช้ คือ ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งชุมชน ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม และการสำรวจชุมชน ส่วนปัญหาการใช้แหล่งชุมชน คือ ผู้ปกครองไม่สนับสนุน ระเบียบในการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ไม่คล่องตัวไม่มีค่าใช้จ่ายในการใช้แหล่งชุมชน ครูส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการใช้แหล่งชุมชนในการสอนวิชาสังคมศึกษา

นิติพันธ์ นิลพงษ์. (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการใช้แหล่งวิชาการตามธรรมชาติของครูผู้สอนกลุ่มการงานและอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้ใช้แหล่งวิชาการชุมชน 1 ประเภท จาก 15 ประเภท คือ แหล่งวิชาการที่เป็นห้องสมุด โดยใช้ในระดับปานกลาง ส่วนแหล่งวิชาการชุมชนอื่น ๆ อีก 14 ประเภท ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ได้นำมาใช้ ส่วนปัญหาครูผู้สอนที่ประสบปัญหาทั้ง 5 ลักษณะ ในการใช้แหล่งวิชาการชุมชน ปัญหาที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ ผู้บังคับบัญชาสนับสนุนให้ใช้แต่มีปัญหาเรื่องอื่น ๆ ส่วนปัญหาที่เป็นปัญหาน้อยที่สุด คือ รู้จักแหล่งวิชา แต่ไม่เห็นคุณค่าที่จะนำมาใช้ และผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุนให้ใช้

สมจิต จริยะโสภิต. (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการสำรวจและการใช้แหล่งวิชาการชุมชนจังหวัดภูเก็ตประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการศึกษาพบว่าแหล่งวิชาการชุมชนในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 26 แหล่ง คือ หอสมุดแห่งชาติ วัดเจริญสมณกิจ ห้องสมุดประชาชนจังหวัด พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติกลาง ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด วัดพระนางสร้าง ประมงจังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานสถิติจังหวัด ทรัพยากรธรณีเขต 2 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ป่าไม้จังหวัด หอสมุดวิทยาลัยครูภูเก็ต ศาลจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด หน่วยจัดการป่าชายเลนที่ ภก. 1 สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง สรรพากรจังหวัด สัสดีจังหวัด สำนักงานเทศบาล ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคใต้ฝั่งตะวันตก สำนักงานสวัสดิการและการคุ้มครองแรงงานจังหวัด ที่ทำการปกครองจังหวัด อุทยานเขาพระแสว คุณประสิทธิ์ ชินการณ แหล่งวิชาการชุมชนที่มีอยู่ตามธรรมชาติ สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ ยินดีให้การสนับสนุนการศึกษาและสามารถนำมาประกอบการสอนวิชาท้องถิ่นของเรา ตามบทเรียนที่จัดทำโดยศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ต ได้ทั้งหมด 8 บทเรียน ส่วนวิชากฎหมายนำรู้ตามบทเรียนของสำนักพิมพ์อักษรทัศน์ได้ 11 บทเรียน จากทั้งหมด 20 บทเรียน และวิชาประชากรและสิ่งแวดล้อมตามบทเรียนของไทยวัฒนาพานิชได้ 6 บทเรียน จากทั้งหมด 11 บทเรียน ส่วนวิธีการใช้แหล่งวิชาการชุมชนของครูและนักเรียน ส่วนมากใช้วิธีค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมวิชาสังคมศึกษาจากแหล่งวิชาการชุมชน ใช้รายการวิทยุ โทรทัศน์ ให้เป็นประโยชน์ต่อการสอน ค้นคว้าหาความรู้จากการอ่านหนังสือจากห้องสมุดอื่น ๆ นอกจากโรงเรียน และฟังวิทยากรมาบรรยายในโรงเรียน แต่ในการนำแหล่งวิชาการชุมชนมาใช้ในการประกอบการสอน มีปัญหาเกี่ยวกับเวลาเรียนไม่เพียงพอ จำนวนนักเรียนมีมากเกินไป ค่าใช้จ่ายสูง กระทบกระเทือนต่อเวลาเรียนของวิชาอื่น ครูขาดความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการใช้อุปกรณ์เหล่านั้น ระเบียบการติดต่อขอยืมยุ่งยาก ไม่มีภาพยนตร์สไลด์ หรือฟิล์มสตริปที่ต้องการให้ยืม

สมคิด เพ็งปรีชา. (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาช่าง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ครูช่างมีความคิดเกี่ยวกับสภาพการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนในด้านประเภทแหล่งวิทยาการชุมชน วิธีการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนอยู่ในระดับน้อย แต่ในด้านปัญหาการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และครูช่างที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิจพร สุขสวัสดิ์อำนาจ. (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาชีววิทยาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ผลการศึกษาพบว่า แหล่งวิทยาการในชุมชนที่ครูส่วนใหญ่ คือประเภทที่เป็นบุคคล ได้แก่ อาจารย์จากโรงเรียนมัธยมศึกษาอื่นและนักวิชาการจากหน่วยงานทางด้านสาธารณสุข ประเภทที่เป็นสถานที่ ได้แก่ แหล่งน้ำธรรมชาติและห้องสมุด ประเภทที่เป็นวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่วัสดุธรรมชาติ เช่น ดอกไม้ พืชดอก และแมลง ประเภทที่เป็นกิจกรรม ได้แก่ การแข่งขันการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์ นิทรรศการทางวิทยาศาสตร์ และการประกวดโครงงานทางวิทยาศาสตร์ ส่วนระดับการใช้พบว่าการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชนทุกประเภทของครูส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับระดับน้อย ส่วนขั้นตอนการใช้แหล่ง

วิทยาการในชุมชน ครูมีการสำรวจค้นหาแหล่งวิทยาการในชุมชนและมีแนวทางการเลือกใช้โดยคำนึงถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ ความปลอดภัย ความสะดวก ประสิทธิภาพและคุณสมบัติของแหล่งวิทยาการ และปัญหาการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชน ได้แก่ ขาดข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งวิทยาการในชุมชน ขาดงบประมาณ แหล่งวิทยาการบางประเภทมีน้อย บางประเภทมีความยุ่งยากในการใช้

บทที่ 3. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนสังคมศึกษาวิชาประเทศของเรา 1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2544 จำนวน 202 โรงเรียน มีครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 โรงเรียนละ 1 คน รวม 202 คน

กลุ่มตัวอย่าง

1.กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มตัวอย่างจากประชากรจำนวน 202 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ดังนี้

1.1 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ที่ใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) และพิจารณาขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดโดยเทียบตามตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ตามแนวคิดของเกรจเซีย โรเบิร์ต วี. และ ดาร์ลี อี. มอร์แกน. (Krejcia, Robert V. and Daryle E. Morgan. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 65.84 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ศึกษา

1.2 ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple random Sampling) ที่ใช้ตารางเลขสุ่ม (table of random number) ของเลห์แมน ริชาร์ด เอส. (Lehman , Richard S. 1991 : 526 - 532)

2.จากนั้นเทียบอัตราส่วนจากประชากรตามขนาดโรงเรียนได้กลุ่มตัวอย่างแสดงในตาราง 2

ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

ขนาดโรงเรียน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดใหญ่	160	105
โรงเรียนขนาดกลาง	42	28
รวม	202	133

หมายเหตุ* โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 139 โรงเรียน ที่ไม่ได้เปิดขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีคิดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คิดดังนี้

2.1. เทียบอัตราส่วนจากประชากรจำนวน 202 โรงเรียน เพื่อหาค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งคิดได้ร้อยละ 65.84 ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

2.2. เทียบอัตราส่วนหากกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง.

2.การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษารายละเอียด จุดมุ่งหมาย สมมติฐาน ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้าเพื่อทราบแนวทางและขอบเขตในการออกแบบสอบถาม

2. ศึกษาขอบข่ายการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารหนังสือ งานวิจัย และปริญญานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) ได้แก่ ขนาดโรงเรียน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา และภูมิสำเนาของครูผู้สอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามพื้นฐานของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) และเติมคำลงในช่องว่าง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการพิจารณาหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Validity) มีดังนี้

1. นำแบบสอบถามให้ประธานและกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท พิจารณาความครอบคลุมในเนื้อหา สำนวนและภาษาที่ใช้พร้อมขอคำแนะนำเพิ่มเติม เพื่อให้แบบสอบถามมีความชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง จึงนำเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง ความชัดเจน และความสมบูรณ์ ก่อนนำไปทดลองใช้.

3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูผู้สอนกลุ่มสังคมศึกษาวิชาประเทศของเรา 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 20 คน (คิดเป็นร้อยละ 13.67 เมื่อรวมกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 79.51) แล้วนำคำตอบในแบบสอบถามตอนที่ 3 มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซ็น เพื่อแบ่งกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ แล้วเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละข้อโดยใช้การทดสอบค่าที ($t = 1.75$ ขึ้นไป) มาใช้ในการวิจัย

4. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่ระบุในข้อ 3 มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.93

5. นำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์มาปรับปรุงอีกครั้ง ก่อนนำเสนอให้ประธานควบคุมปริญญาโทและกรรมการตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง จึงนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

3.วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.ขอหนังสือราชการเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

2.ขอหนังสือราชการเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ถึงสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอในจังหวัด เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในการไปเก็บข้อมูล

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปขอความร่วมมือและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองทุกโรงเรียน

4.การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมีการจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอนในแบบสอบถามตอนที่ 1 ตามตัวแปรที่กำหนดโดยการแจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละรายชื่อซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check list) มาคิดโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ เสนอในรูปตารางและความเรียง
3. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของครูผู้สอนและการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในแบบสอบถามตอนที่ 2 มาคิดค่าสถิติร้อยละ (Percent) เสนอในรูปตารางและความเรียง
4. ตรวจให้คะแนนแบบสอบถามตอนที่ 3 โดยกำหนดค่าน้ำหนักออกเป็น 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งกำหนดค่าคะแนนดังนี้ (Best. 1970 : 174 – 179)

มีปัญหามากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
มีปัญหามาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
มีปัญหาปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ปัญหาน้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ปัญหาน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

การแปลผลคะแนนเฉลี่ยระดับปัญหาของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำเอาคะแนนเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ซึ่งกำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ยและความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.50 – 5.00	มีปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50 – 4.49	มีปัญหามาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50 – 3.49	มีปัญหาปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50 – 2.49	ปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.49	ปัญหาน้อยที่สุด

5. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 3 ตามจุดมุ่งหมาย โดยวิเคราะห์ผลตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนดด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ของข้อมูลทั้งรายชื่อ รายด้าน และรวมทุกด้าน แล้วนำผลคะแนนเฉลี่ยที่ได้ ไปเปรียบเทียบกับค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้กำหนดไว้

6. หาค่าความแปรปรวน (Variance) เพื่อหาการกระจายของข้อมูลทั้งรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน แล้วนำผลคะแนนเฉลี่ยที่ได้ ไปเปรียบเทียบกับค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้กำหนดไว้

7. วิเคราะห์ข้อมูลทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตามขนาดโรงเรียน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา และภูมิฐานะของครูผู้สอนในแต่ละรายข้อรายด้านและโดยรวม โดยใช้สถิติการทดสอบแบบที (t-test) เสนอในรูปตารางและความเรียง

จากการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน 121 ฉบับ แล้วนำมาวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ได้ค่าที (t) ที่มีความเชื่อมั่นทางสถิติที่ระดับ .05 เท่ากับ 1.980 ($t = 1.980$)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าร้อยละ ใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบ} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$$

1.2 หาค่าคะแนนเฉลี่ย โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้ตอบข้อมูล

1.3 หาความแปรปรวนของคะแนน โดยใช้สูตร

$$S^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามตัวแปรโดยใช้ t - test สูตรดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจง t
	$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ คำนวณได้จากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} - \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

3.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมค่าความแปรปรวนของคะแนนในแบบสอบถามแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนในแบบสอบถามทั้งฉบับ
	n	แทน	จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถาม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อต่าง ๆ ในการแปลความหมายดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t - distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การแปลผลคะแนนเฉลี่ยระดับปัญหาของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำเอาคะแนนเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ซึ่งกำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ยและความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.50 – 5.00	มีปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50 – 4.49	มีปัญหามาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50 – 3.49	มีปัญหาปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50 – 2.49	มีปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.49	มีปัญหาน้อยที่สุด

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วได้ฉบับสมบูรณ์ จำนวน 121 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.98 ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจำแนกตามตัวแปรอิสระ ได้แก่ ขนาดโรงเรียน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา และภูมิลำเนา โดยการหาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นของครูผู้สอน โดยการหาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาของครูผู้สอนในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาของครูผู้สอนในการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 6 วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาของครูผู้สอนในการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งจำแนกตามตัวแปรอิสระในแต่ละคู่โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t - test Independent) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียงผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งจำแนกตามขนาดโรงเรียน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา และภูมิสำเนา โดยการหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพทั่วไปของครูผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	รายละเอียดสถานภาพทั่วไป	N = 121	
		จำนวน	ร้อยละ
1	ขนาดโรงเรียน		
	ขนาดใหญ่	96	79.34
	ขนาดกลาง	25	20.66
	รวม	121	100.00
2	เพศ		
	ชาย	73	60.33
	หญิง	48	39.67
	รวม	121	100.00
3	อายุ		
	35 ปีขึ้นไป	95	78.51
	ต่ำกว่า 35 ปี	26	21.49
	รวม	121	100.00
4	วุฒิการศึกษา		
	ปริญญาโท	5	4.13
	ปริญญาตรี	116	95.87
	รวม	121	100.00
5	ประสบการณ์ในการสอน		
	5 ปีขึ้นไป	100	82.64
	ต่ำกว่า 5 ปี	21	17.36
	รวม	121	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อ	รายละเอียดสถานภาพทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
6	สาขาที่สำเร็จการศึกษา		
	สังคมศึกษาหรือภูมิศาสตร์	55	45.45
	อื่น ๆ.....วิชาโท.....	66	54.55
	รวม	121	100.00
7	ภูมิสำเนา		
	ในจังหวัดที่ทำการสอน	103	85.12
	นอกเขตจังหวัดที่ทำการสอน	18	14.88
	รวม	121	100.00

จากตาราง 2 พิจารณาจำแนกตามขนาดโรงเรียนของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่าครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 79.34 ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 20.66 ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก ไม่ปรากฏว่ามีการเปิดขยายโอกาสทางการศึกษาขึ้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

พิจารณาจำแนกตามเพศของครูผู้สอน ปรากฏว่าเป็นเพศชาย จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 60.33 และเป็นเพศหญิงจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 39.67 ซึ่งจะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

พิจารณาจำแนกตามอายุของครูผู้สอน ปรากฏว่าครูที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป มีจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 78.51 และครูที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 21.49

พิจารณาจำแนกตามวุฒิการศึกษาของครูผู้สอน ปรากฏว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.13 และครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีจำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 95.87

พิจารณาจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน ปรากฏว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 5 ปีขึ้นไป มีจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 82.64 และครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 17.36

พิจารณาจำแนกตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ปรากฏว่าครูที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาและภูมิศาสตร์ มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 ส่วนสาขาวิชาอื่น ๆ นั้นมีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 ซึ่งมีสาขาวิชาเอกต่าง ๆ ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ประถมศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษา เทคโนโลยีเกษตร พัฒนาชุมชน บริหารการศึกษา และประวัติศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งในแต่ละสาขาวิชาเอกที่กล่าวมานี้ไม่มีครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 คนใดที่เลือกเรียนวิชาโท สังคมศึกษาหรือวิชาภูมิศาสตร์เลย

พิจารณาจำแนกตามภูมิสำเนาของครูผู้สอน ปรากฏว่าครูที่มีภูมิสำเนาในจังหวัดที่ทำการสอนมีจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 85.12 ส่วนครูที่มีภูมิสำเนานอกเขตจังหวัดที่ทำการสอนมีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 14.88 ซึ่งได้แก่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ร้อยเอ็ด สกลนคร และอุบลราชธานี เป็นต้น

ตอนที่ 2 พื้นฐานของครูผู้สอนและการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของครูผู้สอนและการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น พิจารณาจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ดังในตาราง 3 - 18

ตาราง 3 จำนวนและค่าร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการรู้จักแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์

ข้อ	การรู้จักแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
1	การรู้จักเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น		
	ไม่รู้จัก	1	0.83
	เนื่องจาก (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
	1.1 มีภูมิสำเนาที่อื่น	1	100.00
	1.2 ไม่ได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์จากแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	0	0.00
	1.3 อื่น ๆ	0	0.00
2	รู้จัก	120	99.17
	ประเภทของแหล่งทรัพยากรที่รู้จัก (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
	2.1 แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ลักษณะภูมิประเทศ เขตการปกครอง แหล่งน้ำธรรมชาติ ป่าไม้ ลักษณะดิน ลักษณะธรณีวิทยา ภูมิอากาศ เป็นต้น	105	87.50
	2.2 แหล่งทรัพยากรบุคคล ได้แก่ ครู-อาจารย์ พระภิกษุ-สามเณร ชาวนา ชาวไร่ ชาวนา ชาวประมง นักการเมืองท้องถิ่นคณะกรรมการ อ.บ.ค เป็นต้น	83	69.17
	2.3 แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ สภาพการใช้ที่ดิน การพัฒนาแหล่งน้ำ การปลูกป่า โบราณสถาน โบราณวัตถุ โบราณคดี พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัด เป็นต้น	104	86.67
	2.4 แหล่งทรัพยากรสังคม ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธา เพลง-ดนตรี การละเล่นพื้นเมือง เป็นต้น	106	88.33

จากตาราง 3 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่ไม่รู้จักแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.83 ของจำนวนครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่ไม่รู้จักแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ เนื่องจากมีภูมิสำเนาที่อื่น

สำหรับครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่รู้จักแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ มีจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 99.17 ของจำนวนครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ซึ่งแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นที่ครูผู้สอนรู้จักมากที่สุด คือ แหล่งทรัพยากรสังคม มีจำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 88.33 ของจำนวนครูผู้สอนที่รู้จักแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ รองลงมา คือ แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ มี

จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น มีจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67 และแหล่งทรัพยากรบุคคล มีจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 69.17 คน

ตาราง 4 จำนวนและค่าร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่ทำการสำรวจข้อมูลแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์

ข้อ	การสำรวจข้อมูลแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่เคย	64	52.89
	เนื่องจาก (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
	1.1 ขาดงบประมาณสนับสนุน	50	78.13
	1.2 มีหน่วยงานอื่นทำอยู่แล้ว	26	40.63
	1.3 อื่น ๆ	2	3.13
2	เคย	57	47.11
	จำนวน 1 ครั้ง/ภาคเรียน	41	71.93
	จำนวน 2 ครั้ง/ภาคเรียน	11	19.30
	จำนวน 3 ครั้งขึ้นไป/ภาคเรียน	5	8.77
	ประเภทของการสำรวจข้อมูลแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นโดยรวม 4 ประเภท		
	2.1.แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)	30	52.63
	2.2.แหล่งทรัพยากรบุคคล (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)	46	80.70
	2.3.แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)	48	84.21
	2.4.แหล่งทรัพยากรสังคม (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)	45	78.95

จากตาราง 4 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่ไม่เคยทำการสำรวจข้อมูลแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ มีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 52.89 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่ไม่เคยทำการสำรวจข้อมูล เนื่องจากขาดงบประมาณสนับสนุนมากที่สุด มีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 78.13 รองลงมา คือ คิดว่ามีหน่วยงานอื่นทำอยู่แล้ว มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 40.63

ส่วนครูผู้สอนที่เคยทำการสำรวจแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ มีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 47.11 ของจำนวนครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 โดยทำการสำรวจจำนวน 1 ครั้ง / ภาคเรียน มีมากที่สุด จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 71.93 รองลงมา คือ จำนวน 2 ครั้ง / ภาคเรียน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 19.30 และจำนวน 3 ครั้ง / ภาคเรียน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 8.77

และเมื่อมีการแยกตามประเภทของการสำรวจข้อมูลแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 โดยรวม 4 ประเภทนั้น พบว่าข้อมูลที่มีการสำรวจมากที่สุด คือ แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น มีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 84.21 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1

ที่เคยทำการสำรวจข้อมูล รองลงมา คือ แหล่งทรัพยากรบุคคล จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 80.70 แหล่งทรัพยากรสังคม จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 78.95 และแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 52.63

ตาราง 5 จำนวนและค่าร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่ทำการสำรวจข้อมูล แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามประเภท

ข้อ	การสำรวจข้อมูลแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
2.1	แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)	30	52.63
2.1.1	ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะธรณีวิทยา และลักษณะธรณีสัณฐานวิทยา	19	63.33
2.1.2	ลักษณะภูมิอากาศ ระบบระบายน้ำ	15	50.00
2.1.3	ลักษณะดิน ป่าไม้ และแร่ธาตุต่าง ๆ	23	76.67
2.1.4	อื่น ๆ	0	0.00
2.2	แหล่งทรัพยากรบุคคล (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)	46	80.70
2.2.1	ครู - อาจารย์ พระภิกษุ - สามเณร	34	73.91
2.2.2	ชาวนา ชาวไร่ ชาวลาว ชาวประมง	33	71.74
2.2.3	นักการเมืองท้องถิ่น คณะกรรมการ อ.บ.ค	34	73.91
2.2.4	อื่น ๆ	5	10.87
2.3	แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)	48	84.21
2.3.1	สภาพการใช้ที่ดิน (พื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่เพาะปลูก พื้นที่แหล่งน้ำ)	23	47.92
2.3.2	การพัฒนาแหล่งน้ำ(โครงการชลประทาน โครงการแหล่งน้ำใต้ดิน)	22	45.83
2.3.3	สถานที่หรือสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ(ปราสาทต่าง ๆ แหล่งโบราณคดี)	40	83.33
2.3.4	อื่น ๆ	2	4.17
2.4	แหล่งทรัพยากรสังคม (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)	45	78.95
2.4.1	การเล่น เพลง - ดนตรี	32	71.11
2.4.2	การประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ	41	91.11
2.4.3	ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเป็นอยู่ของประชากร	35	77.78
2.4.4	อื่น ๆ	1	2.22

จากตาราง 5 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เคยมีการสำรวจแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมากที่สุด จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 84.21 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยทำการสำรวจข้อมูล โดยมีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่หรือสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ (ปราสาทต่าง ๆ แหล่งโบราณคดี) มีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ของจำนวนครูผู้สอนที่สำรวจข้อมูลแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น รองลงมา คือ สภาพการใช้ที่ดิน (พื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่เพาะปลูก พื้นที่แหล่งน้ำ) มี

จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 47.92 และการพัฒนาแหล่งน้ำ (โครงการชลประทาน , โครงการแหล่งน้ำใต้ดิน) จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 45.83

รองลงมาครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 มีการสำรวจข้อมูลแหล่งทรัพยากรบุคคล จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 80.70 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยทำการสำรวจข้อมูล โดยทำการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับครู อาจารย์ พระภิกษุ สามเณร เท่ากับ นักการเมืองท้องถิ่น คณะกรรมการ อ.บ.ต. จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 73.91 ของจำนวนครูผู้สอนที่สำรวจข้อมูลแหล่งทรัพยากรบุคคล รองลงมา คือ ชาวนา ชาวไร่ ชาวสวน ชาวประมง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 71.74

ส่วนแหล่งทรัพยากรสังคม ครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 มีการสำรวจข้อมูล จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 78.95 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยทำการสำรวจข้อมูล โดยมีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ มากที่สุด จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 91.11 ของจำนวนครูผู้สอนที่สำรวจข้อมูลแหล่งทรัพยากรสังคม รองลงมา คือ ขนบธรรมเนียมประเพณีและความ เป็นอยู่ของประชากร จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 และการละเล่น เพลง ดนตรี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 71.11

และแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 มีการสำรวจข้อมูลแหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 52.63 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่ เคยทำการสำรวจข้อมูล โดยทำการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะดิน ป่าไม้ และแร่ธาตุต่าง ๆ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67 ของจำนวนครูผู้สอนที่สำรวจข้อมูลแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ รองลงมา คือ ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะธรณีวิทยา และลักษณะธรณีสัณฐานวิทยา จำนวน 19 คน คิด เป็นร้อยละ 63.33 และลักษณะภูมิอากาศ ระบบระบายน้ำ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

ตาราง 6 จำนวนและค่าร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์

ข้อ	การศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่เคย	49	40.50
	เนื่องจาก (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
	1.1 รู้จักแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นน้อย	6	12.24
	1.2 การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมีความลำบาก	27	55.10
	1.3 ขาดงบประมาณสนับสนุน	47	95.92
	1.4 อื่นๆ	0	0.00
2	เคย	72	59.50
	จำนวน 1 ครั้ง/ภาคเรียน	52	72.22
	จำนวน 2 ครั้ง/ภาคเรียน	16	22.22
	จำนวน 3 ครั้งขึ้นไป/ภาคเรียน	4	5.56
	ประเภทของการเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น		
2.1.	แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ (ตอบได้มากกว่า 1)	40	55.56
2.2.	แหล่งทรัพยากรบุคคล (ตอบได้มากกว่า 1)	28	38.89
2.3.	แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น (ตอบได้มากกว่า 1)	64	88.89
2.4.	แหล่งทรัพยากรสังคม (ตอบได้มากกว่า 1)	50	69.44

จากตาราง 6 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่ไม่เคยที่เข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ มีจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 40.50 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่ไม่เคยเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชม เนื่องจากขาดงบประมาณสนับสนุนมากที่สุด มีจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 95.92 รองลงมา คือ การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นนั้นมีความลำบาก มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 55.10 และมีการรู้จักแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นน้อย มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.24 ตามลำดับ.

ส่วนครูผู้สอนที่เคยเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์มีจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 59.50 ของจำนวนครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 โดยเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชม จำนวน 1 ครั้ง /ภาคเรียน มีมากที่สุด จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 72.22 รองลงมา คือ จำนวน 2 ครั้ง /ภาคเรียน มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 และจำนวน 3 ครั้งขึ้นไป/ภาคเรียน มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.56 ตามลำดับ

และเมื่อมีการแยกตามประเภทของการที่เข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 โดยรวม 4 ประเภทนั้น พบว่า ข้อมูลที่มีการเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมมากที่สุด คือ แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น มีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 88.89 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่ง

ทรัพยากรท้องถิ่น รองลงมา คือ แหล่งทรัพยากรสังคม มีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 69.44 แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 55.56 และแหล่งทรัพยากรบุคคล จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 38.89

ตาราง 7 จำนวนและค่าร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ แยกตามประเภท

ข้อ	แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ที่เข้าไปศึกษาหรือเยี่ยมชม	จำนวน	ร้อยละ
2.1	แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	40	55.56
2.1.1	ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะธรณีวิทยา และลักษณะธรณีสัณฐานวิทยา	25	62.50
2.1.2	ลักษณะภูมิอากาศ ระบบระบายน้ำ	22	55.00
2.1.3	ลักษณะดิน ป่าไม้ และแร่ธาตุต่าง ๆ	25	62.50
2.1.4	อื่น ๆ	1	2.50
2.2	แหล่งทรัพยากรบุคคล	28	38.89
2.2.1	นายอยู่ สุนทรชัย(เกษตรกรต้นแบบการทำนาแบบผสมผสาน)	13	46.43
2.2.2	ดร.อัจฉรา ภาณุรัตน์ (อธิการบดีศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสถาบันราชภัฏสุรินทร์)	9	32.14
2.2.3	รศ.เจริญ ไวรวัจนกุล (ผู้จัดการศูนย์การศึกษา)	16	57.14
2.2.4	อื่น ๆ	3	10.71
2.3	แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น	64	88.89
2.3.1	สภาพการใช้ที่ดิน(พื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่เพาะปลูก พื้นที่แหล่งน้ำ)	31	48.44
2.3.2	การพัฒนาแหล่งน้ำ (โครงการชลประทาน โครงการแหล่งน้ำใต้ดิน)	41	64.06
2.3.3	สถานที่หรือสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ (ปราสาทต่าง ๆ แหล่งโบราณคดี)	48	75.00
2.3.4	อื่น ๆ	0	0.00
2.4	แหล่งทรัพยากรสังคม	50	69.44
2.4.1	การเล่น เพลง - ดนตรี	32	64.00
2.4.2	การประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ	43	86.00
2.4.3	ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเป็นอยู่ของประชากร	45	90.00
2.4.4	อื่น ๆ	1	2.00

จากตาราง 7 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เคยมีการเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมากที่สุด จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 88.89 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น โดยมีการเข้าไปศึกษาหรือเยี่ยมชมสถานที่หรือสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ(ปราสาทต่าง ๆ แหล่งโบราณคดี) มีจำนวน 48 คน

คิดเป็นร้อยละ 75.00 ของจำนวนครูผู้สอนที่เข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น รองลงมา คือ การพัฒนาแหล่งน้ำ (โครงการชลประทาน โครงการแหล่งน้ำใต้ดิน) จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 64.06 และสภาพการใช้ที่ดิน (พื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่เพาะปลูก พื้นที่แหล่งน้ำ) จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 48.44

รองลงมาที่ครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 มีการเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรสังคม มีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 69.44 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรสังคม โดยเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรทางด้านขนบธรรมเนียมประเพณีและความเป็นอยู่ของประชากร มีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ของจำนวนครูผู้สอนที่เคยเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรสังคม รองลงมา คือ การประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 86.00 และการละเล่นเพลง ดนตรี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00

ส่วนแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 มีการเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากร มีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 55.56 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ โดยเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรทางด้านลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะธรณีวิทยา และลักษณะธรณีสัณฐานวิทยา เท่ากับ ลักษณะดิน ป่าไม้ และแร่ธาตุต่าง ๆ มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 ของจำนวนครูผู้สอนที่เคยเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ รองลงมา คือ ลักษณะภูมิอากาศ ระบบระบายน้ำ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00

และแหล่งทรัพยากรบุคคล ครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 มีการเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากร มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 38.89 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรบุคคล โดยเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรของ รศ.เจริญ ไวรวัจนกุล (ผู้จัดการศูนย์คชศึกษา) มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 ของจำนวนครูผู้สอนที่เคยเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรบุคคล รองลงมา คือ นายอยู่ สุนทรชัย (เกษตรกรต้นแบบของการทำนาแบบผสมผสาน) จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 46.43 และ ดร.อัจฉรา ภานุรัตน์ (อธิการบดีศูนย์วัฒนธรรมสถาบันราชภัฏสุรินทร์) จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 32.14

ตาราง 8 จำนวนและค่าร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่ได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์

ข้อ	การได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่เคย	17	14.05
	เนื่องจาก (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
	1.1 อยู่ไกลจากแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	10	58.82
	1.2 การติดต่อสื่อสารไม่สะดวก	9	52.94
	1.3 อื่น ๆ	3	17.65
2	เคย	104	85.95
	จำนวน 1 ครั้ง/ภาคเรียน	48	46.15
	จำนวน 2 ครั้ง/ภาคเรียน	28	26.92
	จำนวน 3 ครั้งขึ้นไป/ภาคเรียน	28	26.92
	การได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
	2.1 เอกสารการแนะนำของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	65	62.50
	2.2 โทรทัศน์ วิทยุ	71	68.27
	2.3 หนังสือสารคดี หนังสือแนะนำการท่องเที่ยว	54	51.92
	2.4 อื่น ๆ	3	2.88

จากตาราง 8 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่ไม่เคยได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 14.05 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เนื่องจากอยู่ไกลจากแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมากที่สุด มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 58.82 ของครูผู้สอนที่ไม่เคยได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น รองลงมา คือ การติดต่อสื่อสารไม่สะดวก จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 52.94 และอื่น ๆ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.65

ส่วนครูผู้สอนที่เคยได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์มีจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 85.95 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 โดยมีการได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์แหล่งทรัพยากรจำนวน 1 ครั้ง/ภาคเรียน มีมากที่สุด จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 46.15 ของครูผู้สอนที่เคยได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น รองลงมา คือ จำนวน 2 ครั้ง/ภาคเรียน เท่ากับ จำนวน 3 ครั้งขึ้นไป/ต่อภาคเรียน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 26.92

และเมื่อมีการแยกตามการได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์แล้ว พบว่า ครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์ วิทยุ มากที่สุด มีจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 68.27 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์

รองลงมา คือ เอกสารการแนะนำของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น จำนวน 65 คิดเป็นร้อยละ 62.50 และหนังสือสารคดี หนังสือแนะนำการท่องเที่ยว จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 51.92

ตาราง 9 จำนวนและค่าร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น

ข้อ	การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่เคย	63	52.07
	เนื่องจาก (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
	1.1 ไม่รู้จักแหล่งที่ตั้งของหน่วยงาน	25	39.68
	1.2 ผู้บริหารไม่สนับสนุน	5	7.94
	1.3 อื่น ๆ	38	60.32
2	เคย	58	47.93
	จำนวน 1 ครั้ง/ภาคเรียน	45	77.59
	จำนวน 2 ครั้ง/ภาคเรียน	11	18.97
	จำนวน 3 ครั้งขึ้นไป/ภาคเรียน	2	3.45
	ประเภทของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นทั้งของรัฐและเอกชนที่ครูผู้สอนเข้าไปติดต่อประสานงาน		
2.1.	แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ (ตอบได้มากกว่า 1)	27	46.55
2.2.	แหล่งทรัพยากรบุคคล (ตอบได้มากกว่า 1)	31	53.45
2.3.	แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น (ตอบได้มากกว่า 1)	17	29.31
2.4.	แหล่งทรัพยากรสังคม (ตอบได้มากกว่า 1)	34	58.62

จากตาราง 9 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่ไม่เคยติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ มีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 52.07 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เนื่องจากสาเหตุอื่น ๆ มีจำนวนมากที่สุด (เพราะไม่ใช่คนในท้องถิ่น ไม่เคยศึกษาค้นคว้า เป็นต้น) จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 60.32 ของครูผู้สอนที่ไม่เคยติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากร รองลงมา คือ ไม่รู้จักแหล่งที่ตั้งของหน่วยงาน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 39.68 และผู้บริหารไม่สนับสนุน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.94

ส่วนครูผู้สอนที่เคยติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ มีจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 47.93 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 โดยติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรจำนวน 1 ครั้ง / ภาคเรียน มีมากที่สุด จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 77.59 ของครูผู้สอนที่เคยติดต่อประสานงานกับ

หน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากร รongลงมา คือ จำนวน 2 ครั้ง / ภาคเรียน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 18.97 และจำนวน 3 ครั้งขึ้นไป /ภาคเรียน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.45

และเมื่อมีการแยกตามประเภทการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 โดยรวม 4 ประเภทนั้น พบว่า ข้อมูลที่มีการติดต่อประสานงานมากที่สุด คือ แหล่งทรัพยากรสังคม มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 58.62 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น รongลงมา คือ แหล่งทรัพยากรบุคคล จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 53.45 แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 46.55 และแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 29.31

ตาราง 10 จำนวนและค่าร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น แยกตามประเภท

ข้อ	การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
2.1	แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	27	46.55
2.1.1	กรมป่าไม้ กรมประมง	22	81.48
2.1.2	กรมอุตุนิยมวิทยา	3	11.11
2.1.3	กรมพัฒนาที่ดิน	12	44.44
2.1.4	อื่น ๆ	0	0.00
2.2	แหล่งทรัพยากรบุคคล	31	53.45
2.2.1	องค์กรอิสระ (N. G. O)	10	32.26
2.2.2	หน่วยงานของรัฐ	27	87.10
2.2.3	หน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ	5	16.13
2.2.4	อื่น ๆ	0	0.00
2.3	แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น	17	29.31
2.3.1	กรมพัฒนาที่ดิน กรมทรัพยากรธรณี	3	17.65
2.3.2	สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท สำนักงานจังหวัด	8	47.06
2.3.3	สำนักงานพัฒนาชุมชน ศูนย์คชศึกษา	12	70.59
2.3.4	อื่น ๆ	0	0.00
2.4	แหล่งทรัพยากรสังคม	34	58.62
2.4.1	ศูนย์วัฒนธรรมตำบล/อำเภอ/จังหวัด	18	52.94
2.4.2	พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัด	5	14.71
2.4.3	แหล่งโบราณคดี	22	64.71
2.4.4	อื่น ๆ	1	2.94

จากตาราง 10 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เคยมีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรสังคมมากที่สุด จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 58.62 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน โดยมีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนด้านแหล่งโบราณคดี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 64.71 ของจำนวนครูผู้สอนที่เคยติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรสังคม รองลงมา คือ ศูนย์วัฒนธรรมตำบล / อำเภอ / จังหวัด / จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 52.94 และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 14.71

รองลงมาครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรบุคคล จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 53.45 ของครูผู้สอนวิชาประเทศ

ของเรา 1 ที่เคยติดต่อประสานงาน โดยมีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรทางด้านหน่วยงานของรัฐ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 87.10 ของจำนวนครูผู้สอนที่เคยติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรบุคคล รองลงมา คือ องค์กรอิสระ (N.G.O.) จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 32.26 และ หน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.13

ส่วนแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 46.55 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน โดยมีการติดต่อประสานงานกับกรมป่าไม้ กรมการประมงมากที่สุด มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 81.48 ของจำนวนครูผู้สอนที่เคยติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ รองลงมา คือ กรมพัฒนาที่ดิน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 และกรมอุตุนิยมวิทยา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11

และแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 29.31 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน โดยมีการติดต่อประสานงานกับสำนักงานพัฒนาชุมชน ศูนย์ศึกษามากที่สุด มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 70.59 ของจำนวนครูผู้สอนที่เคยติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น รองลงมา คือ สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท สำนักงานจังหวัด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 47.06 และกรมพัฒนาที่ดิน กรมทรัพยากรธรณี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.65

ตาราง 11 จำนวนและค่าร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติมาประกอบการสอน

ข้อ	การใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติมาประกอบการสอน	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่เคย	41	33.88
	เนื่องจาก (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
	1.1 เวลาเรียนมีจำกัด	26	63.41
	1.2 แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นอยู่ไกล	32	78.05
	1.3 แหล่งทรัพยากรธรรมชาติมีไม่ตรงกับเนื้อหาวิชา	9	21.95
	1.4 อื่น ๆ	3	7.32
2	เคย	80	66.12
	จำนวน 1 ครั้ง/ภาคเรียน	56	70.00
	จำนวน 2 ครั้ง/ภาคเรียน	13	16.25
	จำนวน 3 ครั้งขึ้นไป/ภาคเรียน	11	13.75
	แหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่นำมาประกอบการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
	2.1 ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะธรณีวิทยา ลักษณะธรณีสัณฐานวิทยา ลักษณะดิน ป่าไม้ แร่ธาตุต่าง ๆ	68	85.00
	2.2 ลักษณะภูมิอากาศ ระบบระบายน้ำ	31	38.75
	2.3 ข้อมูลประชากรและแรงงาน ที่ใหม่ทันเหตุการณ์	34	42.50
	2.4 อื่น ๆ	3	3.75

จากตาราง 11 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่ไม่เคยใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ในจังหวัดสุรินทร์มาใช้ประกอบการสอน มีจำนวน 41 คิดเป็นร้อยละ 33.88 ของจำนวนครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เนื่องจากแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นอยู่ไกลมากที่สุด 32 คน คิดเป็นร้อยละ 78.05 ของครูผู้สอนที่ไม่เคยใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ รองลงมา คือ เวลาเรียนมีจำกัด มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 63.41 และ แหล่งทรัพยากรธรรมชาติมีไม่ตรงกับเนื้อหาวิชา จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 21.95

สำหรับครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ มีจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 66.12 ของจำนวนครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 โดยมีการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 1 ครั้ง / ภาคเรียนมากที่สุด มีจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ของจำนวนครูผู้สอนที่เคยมีการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ รองลงมา คือ จำนวน 2 ครั้ง / ภาคเรียน มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 16.25 และจำนวน 3 ครั้งขึ้นไป /ภาคเรียน มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 13.75

และเมื่อมีการแยกตามลักษณะการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่นำมาประกอบการสอน พบว่า ครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 มีการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติเกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะธรณีวิทยา ลักษณะธรณีสัณฐานวิทยา ลักษณะที่ดิน ป่าไม้ แร่ธาตุต่าง ๆ มีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยมีการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ รองลงมา คือ ข้อมูลประชากรและแรงงาน ที่ใหม่ทันเหตุการณ์ มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 และ ลักษณะภูมิอากาศ ระบบระบายน้ำ มีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 38.75

ตาราง 12 จำนวนและค่าร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการเชิญทรัพยากรบุคคลมาเป็นวิทยากร

ข้อ	การเชิญทรัพยากรบุคคลมาเป็นวิทยากร	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่เคย	83	68.60
	เนื่องจาก (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
	1.1 ทรัพยากรอยู่ห่างไกล	56	67.47
	1.2 ทรัพยากรที่มีความชำนาญหรือเชี่ยวชาญมีจำนวนน้อย	36	43.37
	1.3 ทรัพยากรที่มีความชำนาญหรือเชี่ยวชาญไม่ตรงกับเนื้อหา	25	30.12
	1.4 อื่น ๆ	11	13.25
2	เคย	38	31.40
	จำนวน 1 ครั้ง/ภาคเรียน	22	57.89
	จำนวน 2 ครั้ง/ภาคเรียน	7	18.42
	จำนวน 3 ครั้งขึ้นไป/ภาคเรียน	9	23.68
	แหล่งทรัพยากรบุคคล (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
	2.1 ครู - อาจารย์ พระภิกษุ - สามเณร	29	76.32
	2.2 ช่างนา ช่างไร่ ช่างสวน ช่างประมง	22	57.89
	2.3 นักอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	8	21.05
	2.4 อื่น ๆ	2	5.26

จากตาราง 12 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่ไม่เคยเชิญทรัพยากรบุคคลในจังหวัดสุรินทร์มาเป็นวิทยากรในการใช้ประกอบการสอน มีจำนวน 83 คิดเป็นร้อยละ 68.60 ของจำนวนครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เนื่องจากแหล่งทรัพยากรอยู่ไกลมีมากที่สุด จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 67.47 ของครูผู้สอนที่ไม่เคยเชิญทรัพยากรบุคคลมาเป็นวิทยากร รองลงมา คือ ทรัพยากรที่มีความชำนาญหรือเชี่ยวชาญมีจำนวนน้อย จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 43.37 และแหล่งทรัพยากรที่มีความชำนาญหรือเชี่ยวชาญไม่ตรงกับเนื้อหา มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 30.12

สำหรับครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยมีการเชิญทรัพยากรบุคคลมาเป็นวิทยากร มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 31.40 ของจำนวนครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 โดยมีการเชิญทรัพยากรบุคคลมาเป็นวิทยากร จำนวน 1 ครั้ง / ภาคเรียนมากที่สุด มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 57.89 ของจำนวนครูผู้สอนที่เคยมีการเชิญทรัพยากรบุคคลมาใช้ประกอบการสอน รองลงมา คือ จำนวน 3 ครั้งขึ้นไป /ภาคเรียน มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 23.68 และจำนวน 2 ครั้ง / ภาคเรียน มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 18.43

และเมื่อมีการแยกตามลักษณะที่เคยมีการเชิญทรัพยากรบุคคลมาเป็นวิทยากร ในการนำมาประกอบการสอน พบว่า ครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 มีการเชิญทรัพยากรบุคคลที่เป็นครู อาจารย์ พระภิกษุ สามเณร มากที่สุด มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 76.32 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยมีการเชิญทรัพยากรบุคคลมาเป็นวิทยากร รองลงมา คือ ชาวนา ชาวไร่ ชาวนวน ชาวประมง มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 57.89 และนักอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 21.05

ตาราง 13 จำนวนและค่าร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมาประกอบการสอน

ข้อ	การใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมาประกอบการสอน	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่เคย	35	28.93
	เนื่องจาก (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
	1.1 แหล่งทรัพยากรอยู่ทั่วโลก	30	85.71
	1.2 แหล่งทรัพยากรมีไม่เพียงพอ	12	34.29
	1.3 แหล่งทรัพยากรมีไม่ตรงกับเนื้อหาวิชา	10	28.57
	1.4 อื่น ๆ	2	5.71
2	เคย	86	71.07
	จำนวน 1 ครั้ง/ภาคเรียน	63	73.26
	จำนวน 2 ครั้ง/ภาคเรียน	19	22.09
	จำนวน 3 ครั้งขึ้นไป/ภาคเรียน	4	4.65
	แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นที่นำมาประกอบการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
	2.1 สภาพการใช้ที่ดิน(พื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่เพาะปลูก พื้นที่แหล่งน้ำ)	59	68.60
	2.2 การพัฒนาแหล่งน้ำ (โครงการชลประทาน โครงการแหล่งน้ำใต้ดิน)	31	38.05
	2.3 สถานที่หรือสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ (ปราสาทต่าง ๆ แหล่งโบราณคดี)	57	66.28
	2.4 อื่น ๆ	0	0.00

จากตาราง 13 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่ไม่เคยใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมาในจังหวัดสุรินทร์มาในการใช้ประกอบการสอน มีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 28.93 ของจำนวนครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เนื่องจากแหล่งทรัพยากรอยู่ไกลมีมากที่สุด จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 ของครูผู้สอนที่ไม่เคยใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมาในการใช้ประกอบการสอน รองลงมา คือ แหล่งทรัพยากรมีไม่เพียงพอ มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 34.29 และแหล่งทรัพยากรมีไม่ตรงกับเนื้อหาวิชา มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57

สำหรับครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยมีการใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมาในการใช้ประกอบการสอน มีจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 71.07 ของจำนวนครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 โดยมีการใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมาในการใช้ประกอบการสอน จำนวน 1 ครั้ง / ภาคเรียน มากที่สุด มีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 71.07 ของจำนวนครูผู้สอนที่เคยมีการใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมาในการใช้ประกอบการสอน รองลงมา คือ จำนวน 2 ครั้ง / ภาคเรียน มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 22.09 และจำนวน 3 ครั้งขึ้นไป /ภาคเรียน มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.65

และเมื่อมีการแยกตามลักษณะที่เคยมีการใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมาในการใช้ประกอบการสอน พบว่า ครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 มีการนำแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมาใช้ประกอบการสอนเกี่ยวกับสภาพการใช้ที่ดิน (พื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่เพาะปลูก พื้นที่แหล่งน้ำ) มีจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 68.60 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยมีการใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น รองลงมา คือ สถานที่หรือสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ (ปราสาทต่าง ๆ แหล่งโบราณคดี) มีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 66.28 และการพัฒนาแหล่งน้ำ (โครงการชลประทาน โครงการแหล่งน้ำใต้ดิน) มีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 36.05

ตาราง 14 จำนวนและค่าร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการใช้แหล่งทรัพยากรสังคมมาประกอบการสอน

ข้อ	การใช้แหล่งทรัพยากรสังคมมาประกอบการสอน	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่เคย	13	10.74
	เนื่องจาก (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
	1.1 แหล่งทรัพยากรอยู่ห่างไกล	8	61.54
	1.2 แหล่งทรัพยากรมีไม่เพียงพอ	4	30.77
	1.3 แหล่งทรัพยากรมีไม่ตรงกับเนื้อหาวิชา	7	53.85
	1.4 อื่น ๆ	0	0.00
2	เคย	108	89.26
	จำนวน 1 ครั้ง/ภาคเรียน	50	46.30
	จำนวน 2 ครั้ง/ภาคเรียน	40	37.04
	จำนวน 3 ครั้งขึ้นไป/ภาคเรียน	18	16.67
	แหล่งทรัพยากรสังคมที่นำมาประกอบการสอน(ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
	2.1 ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ	103	95.37
	2.2 วัฒนธรรมต่าง ๆ	89	82.41
	2.3 ความเชื่อ - ความศรัทธา	73	67.59
	2.4 อื่น ๆ	2	1.85

จากตาราง 14 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่ไม่เคยใช้แหล่งทรัพยากรสังคมในจังหวัดสุรินทร์มาในการใช้ประกอบการสอน มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.74 ของจำนวนครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เนื่องจากแหล่งทรัพยากรอยู่ไกลมีมากที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 61.54 ของครูผู้สอนที่ไม่เคยใช้แหล่งทรัพยากรสังคมในการใช้ประกอบการสอน รองลงมา คือ แหล่งทรัพยากรมีไม่ตรงกับเนื้อหาวิชา มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 53.85 และแหล่งทรัพยากรมีไม่เพียงพอ มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77

สำหรับครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยมีการใช้แหล่งทรัพยากรสังคมในการใช้ประกอบการสอน มีจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 89.26 ของจำนวนครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 โดยมีการใช้แหล่งทรัพยากรสังคมในการใช้ประกอบการสอน จำนวน 1 ครั้ง / ภาคเรียนมากที่สุด มีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 46.30 ของจำนวนครูผู้สอนที่เคยมีการใช้แหล่งทรัพยากรสังคมในการใช้ประกอบการสอน รองลงมา คือ จำนวน 2 ครั้ง / ภาคเรียน มีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 37.04 และจำนวน 3 ครั้งขึ้นไป /ภาคเรียน มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

และเมื่อมีการแยกตามลักษณะที่เคยมีการใช้แหล่งทรัพยากรสังคมในการใช้ประกอบการสอนพบว่า ครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 มีการนำแหล่งทรัพยากรสังคมเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ มีจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 95.37 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยมีการใช้แหล่งทรัพยากรสังคม รองลงมา คือ วัฒนธรรมต่าง ๆ มีจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 82.41 และความเชื่อความศรัทธา มีจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 67.59

ตาราง 15 จำนวนและค่าร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียน

ข้อ	การพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียน	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่เคย	61	50.41
	เนื่องจาก (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
1.1	ระเบียบการนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรและระเบียบการขอใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นยุ่งยาก	22	36.07
1.2	ความปลอดภัยของนักเรียน	51	83.61
1.3	ค่าใช้จ่ายมาก	57	93.44
1.4	อื่น ๆ	1	1.64
2	เคย	60	49.59
	จำนวน 1 ครั้ง/ภาคเรียน	46	76.67
	จำนวน 2 ครั้ง/ภาคเรียน	11	18.33
	จำนวน 3 ครั้งขึ้นไป/ภาคเรียน	3	5.00
	ประเภทของการพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียนโดยรวม 4 ประเภท		
2.1	แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)	39	65.00
2.2	แหล่งทรัพยากรบุคคล (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)	8	13.33
2.3	แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)	46	76.67
2.4	แหล่งทรัพยากรสังคม (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)	17	28.33

จากตาราง 15 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่ไม่เคยพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและไม่เคยนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียน มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 50.41 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายมีจำนวนมากที่สุด มีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 93.44 ของครูผู้สอนที่ไม่เคยพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและไม่เคยนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียน รองลงมา คือ ครูผู้สอนคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน มีจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 83.61 และระเบียบการพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรและระเบียบการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมีความยุ่งยาก มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 36.07

ส่วนครูผู้สอนที่เคยพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียน มีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 49.59 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 โดยเคยพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียนจำนวน 1 ครั้ง / ภาคเรียน มีมากที่สุด จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67 ของครูผู้สอนที่เคยพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียน รองลงมา คือ จำนวน 2 ครั้ง / ภาคเรียน มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 18.33 และจำนวน 3 ครั้งขึ้นไป / ภาคเรียน มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00

และเมื่อมีการแยกตามประเภทของการพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียน ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 โดยรวมพบว่า ครูผู้สอนมีการพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียน เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ของครูผู้สอนที่เคยพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียน รองลงมา คือ แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 แหล่งทรัพยากรสังคม จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 28.33 และแหล่งทรัพยากรบุคคล จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33

ตาราง 16 จำนวนและค่าร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียน แยกตามประเภท

ข้อ	การพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียน	จำนวน	ร้อยละ
2.1	แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)	39	65.00
2.1.1.	ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะธรณีวิทยา ลักษณะธรณีสัณฐานวิทยา	27	69.23
2.1.2.	ลักษณะภูมิอากาศ ระบบระบายน้ำ	15	38.46
2.1.3.	ลักษณะดิน ป่าไม้ และแร่ธาตุต่างๆ	27	69.23
2.1.4.	อื่น ๆ	0	0.00
2.2	แหล่งทรัพยากรบุคคล (ตอบได้กว่า 1 คำตอบ)	8	13.33
2.2.1.	นายอยู่ สุนทรชัย (เกษตรกรตัวอย่างการทำเกษตรแบบผสมผสาน / องค์การอิสระ (N.G.O)	2	25.00
2.2.2.	ดร.อัจฉรา ภาณุรัตน์ (อธิการบดีศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสถาบันราชภัฏสุรินทร์ / หน่วยงานของรัฐ)	2	25.00
2.2.3.	รศ.เจริญ ไวรวัจนกุล (ผู้จัดการศูนย์ศึกษา / หน่วยงานของรัฐ)	2	25.00
2.2.4.	อื่น ๆ	2	25.00
2.3	แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น (ตอบได้กว่า 1 คำตอบ)	46	76.67
2.3.1.	สภาพการใช้ที่ดิน (พื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่เพาะปลูก พื้นที่แหล่งน้ำได้ดิน)	17	36.96
2.3.2.	การพัฒนาแหล่งน้ำ (โครงการชลประทาน โครงการแหล่งน้ำ)	22	47.83
2.3.3.	สถานที่หรือสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ (ปราสาทต่าง ๆ แหล่งโบราณคดี)	36	78.26
2.3.4.	อื่น ๆ	0	0.00
2.4	แหล่งทรัพยากรสังคม	17	28.33
2.4.1	พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดสุรินทร์	6	52.94
2.4.2	ศูนย์วัฒนธรรมตำบล/อำเภอ/จังหวัด	11	64.71
2.4.3	อื่น ๆ	0	0.00

จากตาราง 16 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เคยพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและมีการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียน พบว่า ด้านแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมีจำนวนมากที่สุด 46 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น โดยมีการพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและมีการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียนเกี่ยวกับสถานที่หรือสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ (ปราสาทต่าง ๆ แหล่งโบราณคดี) มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 78.26 ของจำนวนครูผู้สอนที่เคยพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและมีการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียนด้านแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมา รองลงมา คือ การพัฒนาแหล่งน้ำ (โครงการชลประทาน โครงการแหล่งน้ำได้ดิน) จำนวน

22 คน คิดเป็นร้อยละ 47.83 และสภาพการใช้ที่ดิน (พื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่เพาะปลูก พื้นที่แหล่งน้ำ) จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 36.69

รองลงมาครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เคยพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและมีการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียนด้านแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ มีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น โดยมีการพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและมีการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียนเกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะธรณีวิทยา ลักษณะธรณีสัณฐานวิทยามากที่สุด เท่ากับ ลักษณะดิน ป่าไม้ และแร่ธาตุต่าง ๆ มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 69.23 ของจำนวนครูผู้สอนที่เคยพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและมีการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียนด้านแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ รองลงมา คือ ลักษณะภูมิอากาศ ระบบระบายน้ำ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 38.46

ส่วนแหล่งทรัพยากรสังคม ครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เคยพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและมีการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียนด้านแหล่งทรัพยากรสังคม มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 28.33 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น โดยมีการพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและมีการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียนเกี่ยวกับศูนย์วัฒนธรรมตำบล / อำเภอ / จังหวัดมากที่สุด มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 64.71 ของจำนวนครูผู้สอนที่เคยพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและมีการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียนด้านแหล่งทรัพยากรสังคม รองลงมา คือ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 52.94

และแหล่งทรัพยากรบุคคล ครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เคยพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและมีการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียนด้านแหล่งทรัพยากรบุคคล มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่เคยพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น มีจำนวน 2 คนเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 25.00 โดยมีการพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและมีการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในห้องเรียนเท่ากัน คือ นายอยู่ สุนทรชัย (เกษตรกรตัวอย่างการทำเกษตรแบบผสมผสาน) / องค์กรออิสระ (N.G.O) ดร.อัจฉรา ภาณุรัตน์ (อธิการบดีศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสถาบันราชภัฏสุรินทร์ / หน่วยงานของรัฐ) รศ.เจริญ ไวรวิจันกุล (ผู้จัดการศูนย์การศึกษา / หน่วยงานของรัฐ) และอื่น ๆ (บุคคลในชุมชนในเขตบริการโรงเรียน)

ตาราง 17 จำนวนและค่าร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นช่วยให้ประสบผลสำเร็จในการสอน

ข้อ	แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นช่วยให้ประสบผลสำเร็จ	จำนวน	ร้อยละ
1	มาก	58	47.93
2	ปานกลาง	59	48.76
3	น้อย	4	3.31
	รวม	121	100.00

จากตาราง 17 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ยอมรับว่าการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นต่างๆ ประกอบการสอนช่วยให้ประสบผลสำเร็จในการสอนอยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 48.76 ของจำนวนครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 รองลงมา คือ ระดับมาก มีจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 47.93 และระดับน้อย มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.31

ตาราง 18 จำนวนและค่าร้อยละของคำตอบของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีการคิดจะนำแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ประกอบการสอน

ข้อ	การคิดจะนำแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ประกอบการสอน	จำนวน	ร้อยละ
1	ใช่	115	95.04
2	ไม่ใช่	6	4.96
	รวม	121	100.00

จากตาราง 18 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 มีความคิดที่จะใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ประกอบการสอนมีมากที่สุด จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 95.04 ของจำนวนครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ส่วนครูผู้สอนที่ไม่คิดจะใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนต่อไปนั้น มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.96

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น

การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ดังปรากฏในตาราง 19

ตาราง 19 ระดับปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น

ข้อ	ปัญหา	ค่าสถิติ		ระดับปัญหา
		$\bar{X}$	S^2	
1	ความรู้ความสามารถและทักษะการวางแผนการศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.14	0.62	ปานกลาง
2	การวางแผนการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นสอดคล้องกับสภาพแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่จริง	3.17	0.69	ปานกลาง
3	การใช้นวัตกรรมทางการศึกษาที่จำเป็นเพื่อนำมาพัฒนาการสอน	3.31	0.73	ปานกลาง
4	การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.54	0.98	มาก
5	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากร	3.79	1.30	มาก
6	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.99	1.42	มาก
	รวม	3.49	0.48	ปานกลาง

จากตาราง 19 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 มีปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในจังหวัดสุรินทร์ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 6 ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.99$) โดยมีระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ข้อ 5 การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรลำบาก มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.79$) และข้อ 4 การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.54$) ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาของครูผู้สอนในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากร ท้องถิ่น

การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาของครูผู้สอนในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น จำแนกเป็นราย
ด้าน รายข้อและโดยรวม โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ดังปรากฏในตาราง 20 - 23

ตาราง 20 ระดับปัญหาของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากร
ธรรมชาติ

ข้อ	ปัญหา	ค่าสถิติ		ระดับปัญหา
		$\bar{X}$	S^2	
1	ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติทางด้านกายภาพ ต่อการนำมาใช้ประกอบการสอน	3.19	1.04	ปานกลาง
2	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นป่าไม้ แร่ธาตุ แม่น้ำ ลำห้วย และลักษณะดินหรือหินประเภทต่างๆ อยู่ห่าง ไกลจากโรงเรียน	3.54	1.08	มาก
3	ความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติได้ เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.13	0.83	ปานกลาง
4	ความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติได้ เหมาะสมกับวิธีการสอน เช่น การสอนแบบทัศนศึกษา การ สอนแบบอภิปราย	3.12	0.83	ปานกลาง
5	การใช้ข้อมูลใหม่ทันเหตุการณ์ของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติมา ประยุกต์เข้ากับเนื้อหาวิชาและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ	3.24	0.75	ปานกลาง
6	ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของรัฐและเอกชน ในการส่งเสริมการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	3.41	0.91	ปานกลาง
7	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	3.82	1.07	มาก
8	ความเหมาะสมในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติกับเวลา เรียน	3.60	0.94	มาก
9	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการใช้แหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติ	4.11	1.18	มาก
รวม		3.46	0.44	ปานกลาง

จากตาราง 20 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 มีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของ
แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า ข้อที่มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 9 ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการใช้
แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{x} = 4.11$) โดยมีระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ข้อ 7 การเดิน

ทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.82$) ข้อ 8 ความเหมาะสมในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติกับเวลาเรียน มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.60$) ข้อ 2 ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นป่าไม้ แร่ธาตุ แม่น้ำ ลำห้วย และลักษณะดินหรือหินประเภทต่าง ๆ อยู่ห่างไกลจากโรงเรียน มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.54$) ส่วนในด้านอื่น ๆ มีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 21 ระดับปัญหาของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรบุคคล

ข้อ	ปัญหา	ค่าสถิติ		ระดับปัญหา
		$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรบุคคลอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.64	0.95	มาก
2	การติดต่อประสานงานกับแหล่งทรัพยากรบุคคล	3.48	1.02	ปานกลาง
3	ความร่วมมือสนับสนุนจากแหล่งทรัพยากรบุคคล	3.32	1.02	ปานกลาง
4	ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของทรัพยากรบุคคล	3.17	0.79	ปานกลาง
5	งบประมาณสนับสนุนที่เป็นค่าตอบแทนวิทยากรบุคคล	4.02	1.27	มาก
6	ความเหมาะสมในการเลือกใช้ทรัพยากรบุคคลกับเวลาเรียน	3.58	0.76	มาก
7	การเลือกใช้ทรัพยากรบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญตรงตามเนื้อหาวิชา	3.56	1.06	มาก
	รวม	3.54	0.53	มาก

จากตาราง 21 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 มีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรบุคคล โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 5 งบประมาณสนับสนุนที่เป็นค่าตอบแทนวิทยากรบุคคล ($\bar{x} = 4.02$) โดยมีระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ข้อ 1 ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรบุคคลอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.64$) ข้อ 6 ความเหมาะสมในการเลือกใช้ทรัพยากรบุคคลกับเวลาเรียน มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.58$) ข้อ 7 การเลือกใช้ทรัพยากรบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญตรงตามเนื้อหาวิชา มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.56$) ส่วนด้านอื่น ๆ มีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 22 ระดับปัญหาของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น

ข้อ	ปัญหา	ค่าสถิติ		ระดับปัญหา
		$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมา เช่น สภาพการใช้ที่ดิน การพัฒนาแหล่งน้ำ แหล่งปลูกสวนป่า การพัฒนาอุตสาหกรรม เป็นต้น อยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.54	1.08	มาก
2	ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นในการนำมาใช้ประกอบการสอน	3.30	1.06	ปานกลาง
3	การอนุรักษ์ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมิไว้ใช้ในการเรียนการสอน	3.42	0.86	ปานกลาง
4	ความสามารถและทักษะในการวางแผนการใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น	3.25	0.69	ปานกลาง
5	การเลือกใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวิธีการสอน	3.17	0.74	ปานกลาง
6	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น	3.98	1.12	มาก
7	ความร่วมมือสนับสนุนของผู้บริหาร	2.92	1.11	ปานกลาง
	รวม	3.37	0.42	ปานกลาง

จากตาราง 22 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 มีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 6 ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.98$) โดยมีระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ข้อ 1 ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น สภาพการใช้ที่ดิน การพัฒนาแหล่งน้ำ แหล่งปลูกสวนป่า การพัฒนาอุตสาหกรรม เป็นต้น อยู่ห่างไกลจากโรงเรียน มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.54$) ส่วนในด้านอื่น ๆ มีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 23 ระดับปัญหาของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากร
สังคม

ข้อ	ปัญหา	ค่าสถิติ		ระดับปัญหา
		$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรสังคมอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.10	1.22	ปานกลาง
2	ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรสังคมต่อการนำมาใช้ประกอบการสอน	3.07	1.17	ปานกลาง
3	การอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรสังคมมิไว้เพื่อการเรียนการสอน	3.25	0.80	ปานกลาง
4	การส่งเสริมและสนับสนุนจากชุมชนท้องถิ่นในการนำทรัพยากรสังคมมาใช้ในการเรียนการสอน	3.30	0.83	ปานกลาง
5	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรสังคม	3.49	1.19	ปานกลาง
6	ความเหมาะสมในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรสังคมกับเวลาเรียน	3.43	0.80	ปานกลาง
7	ความสามารถในการประยุกต์ใช้แหล่งทรัพยากรสังคมมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวิธีสอน	3.26	0.91	ปานกลาง
	รวม	3.27	0.43	ปานกลาง

จากตาราง 23 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 มีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรสังคม โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 5 การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรสังคม ($\bar{x} = 3.49$) โดยมีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ข้อ 6 ความเหมาะสมในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรสังคมกับเวลาเรียน มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.43$) และข้อ 4 การส่งเสริมและสนับสนุนจากชุมชนท้องถิ่นในการนำทรัพยากรสังคมมาใช้ในการเรียนการสอน มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.30$) ส่วนด้านอื่น ๆ มีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาของครูผู้สอนในการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น

การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาของครูผู้สอนในการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม ซึ่งใช้สถิติค่าเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ดังปรากฏในตาราง 24

ตาราง 24 ระดับปัญหาของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับวิธีการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในการพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรและการนำทรัพยากรมาใช้ในชั้นเรียน

ข้อ	ปัญหา	ค่าสถิติ		ระดับปัญหา
		$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.81	1.02	มาก
2	ความร่วมมือและสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานในการไปช่วยควบคุมดูแลนักเรียน	2.88	1.05	ปานกลาง
3	การเดินทางของนักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.45	1.12	ปานกลาง
4	ระเบียบการขออนุมัติหลายขั้นตอนในการนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.22	1.12	ปานกลาง
5	ระเบียบการขอเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นต่าง ๆ ยุ่งยาก	2.74	1.08	ปานกลาง
6	ความปลอดภัยของนักเรียน	3.93	1.24	มาก
	รวม	3.34	0.40	ปานกลาง

จากตาราง 24 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 มีปัญหาเกี่ยวกับการพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและการนำแหล่งทรัพยากรมาใช้ในชั้นเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 6 ความปลอดภัยของนักเรียน ($\bar{x} = 3.93$) โดยมีระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ข้อ 1 ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน ($\bar{x} = 3.81$) ซึ่งมีระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ พิจารณาจำแนกตามตัวแปรอิสระในแต่ละคู่ โดยใช้สถิติทดสอบค่าที(t-test Independent) ดังปรากฏในตาราง 25 - 64

ตาราง 25 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวนและค่าทีของปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ปัญหา	ขนาดใหญ่ N = 96		ขนาดกลาง N = 25		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ความรู้ความสามารถและทักษะการวางแผนการศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.13	0.57	3.20	0.83	0.422
2	การวางแผนการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นสอดคล้องกับสภาพแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่จริง	3.18	0.61	3.16	1.06	0.091
3	การใช้วัสดุกรรมทางการศึกษาที่จำเป็นเพื่อนำมาพัฒนาการสอน	3.27	0.68	3.48	0.93	1.088
4	การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.53	0.97	3.56	1.09	0.129
5	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากร	3.73	1.32	4.04	1.21	1.217
6	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.92	1.53	4.28	0.96	1.360
	รวม	3.46	0.47	3.62	0.50	1.042

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นปัญหาทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 26 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอน
วิชาประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น จำแนกตามเพศ

ข้อ	ปัญหา	ชาย N = 73		หญิง N = 48		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ความรู้ความสามารถและทักษะการวางแผนการศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.10	0.56	3.21	0.72	0.766
2	การวางแผนการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นสอดคล้องกับสภาพแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่จริง	3.18	0.62	3.17	0.82	0.073
3	การใช้นวัตกรรมทางการศึกษาที่จำเป็นเพื่อนำมาพัฒนาการสอน	3.23	0.68	3.44	0.80	1.289
4	การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.55	0.89	3.52	1.15	0.146
5	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากร	3.81	1.32	3.77	1.29	0.176
6	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	4.08	1.30	3.85	1.62	1.028
	รวม	3.49	0.44	3.49	0.55	0.017

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 26 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีเพศต่างกันมีปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในจังหวัดสุรินทร์โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นปัญหาในทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 27 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอน
วิชาประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น จำแนกตามอายุ

ข้อ	ปัญหา	35 ปีขึ้นไป N = 95		ต่ำกว่า 35 ปี N = 26		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ความรู้ความสามารถและทักษะการวางแผนการศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.14	0.59	3.15	0.78	0.097
2	การวางแผนการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นสอดคล้องกับสภาพแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่จริง	3.18	0.66	3.15	0.86	0.136
3	การใช้นวัตกรรมทางการศึกษาที่จำเป็นเพื่อนำมาพัฒนาการสอน	3.31	0.70	3.35	0.88	0.215
4	การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.57	0.93	3.42	1.21	0.660
5	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากร	3.85	1.21	3.58	1.61	1.094
6	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	4.07	1.26	3.69	1.98	1.275
	รวม	3.52	0.44	3.39	0.61	0.837

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 27 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นปัญหาในทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 28 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ข้อ	ปัญหา	ปริญญาโท N = 5		ปริญญาตรี N = 116		t
		$\bar{X}$	S ²	$\bar{X}$	S ²	
1	ความรู้ความสามารถและทักษะการวางแผนการศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	2.60	0.30	3.16	0.63	1.575
2	การวางแผนการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นสอดคล้องกับสภาพแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่จริง	2.20	0.70	3.22	0.66	2.739*
3	การใช้นวัตกรรมทางการศึกษาที่จำเป็นเพื่อนำมาพัฒนาการสอน	3.20	0.20	3.32	0.76	0.303
4	การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	2.80	0.70	3.57	0.98	1.711
5	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากร	2.80	3.20	3.84	1.20	2.016*
6	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.80	1.20	4.00	1.44	0.365
	รวม	2.90	0.40	3.52	0.47	1.980*

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 28 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 2 การวางแผนการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นสอดคล้องกับสภาพของแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่จริง และข้อ 5 การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากร โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีปัญหามากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท นอกจากนั้นประเด็นปัญหาในรายข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 29 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอน
วิชาประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ข้อ	ปัญหา	5 ปีขึ้นไป N = 100		ต่ำกว่า 5 ปี N = 21		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ความรู้ความสามารถและทักษะการวางแผนการศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.14	0.59	3.14	0.83	0.015
2	การวางแผนการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นสอดคล้องกับสภาพแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่จริง	3.14	0.69	3.33	0.73	0.966
3	การใช้นวัตกรรมทางการศึกษาที่จำเป็นเพื่อนำมาพัฒนาการสอน	3.30	0.72	3.38	0.85	0.392
4	การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.47	0.96	3.86	1.03	1.637
5	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากร	3.76	1.42	3.95	0.75	0.862
6	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.98	1.39	4.05	1.65	0.235
	รวม	3.47	0.48	3.62	0.46	0.928

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 29 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นปัญหาในทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 30 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น จำแนกตามสาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา

ข้อ	ปัญหา	สังคมศึกษา หรือภูมิศาสตร์ N = 55		อื่น ๆ และวิชา โท..... N = 66		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ความรู้ความสามารถและทักษะการวางแผนการศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	2.96	0.55	3.29	0.64	2.292*
2	การวางแผนการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นสอดคล้องกับสภาพแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่จริง	2.98	0.65	3.33	0.69	2.353*
3	การใช้นวัตกรรมทางการศึกษาที่จำเป็นเพื่อนำมาพัฒนาการสอน	3.20	0.79	3.41	0.68	1.341
4	การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.25	1.05	3.77	0.82	2.952*
5	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากร	3.55	1.36	4.00	1.17	2.220*
6	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.71	1.80	4.23	1.01	2.364*
	รวม	3.28	0.43	3.67	0.45	3.261*

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 30 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาเอกต่างกัน มีปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรในจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 1 ความรู้ความสามารถและทักษะการวางแผนการศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ข้อ 2 การวางแผนการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นสอดคล้องกับสภาพแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่จริง ข้อ 4 การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ข้อ 5 การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากร ข้อ 6 ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประเด็นปัญหาในข้ออื่นนั้นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 31 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น จำแนกตามภูมิสำเนา

ข้อ	ปัญหา	ในจังหวัดที่ทำ การสอน N = 103		นอกเขต จังหวัดที่ทำ การสอน N = 18		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ความรู้ความสามารถและทักษะการวางแผนการ ศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.10	0.66	3.39	0.37	1.455
2	การวางแผนการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นสอดคล้อง กับสภาพแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่จริง	3.12	0.75	3.50	0.26	1.818
3	การใช้นวัตกรรมทางการศึกษาที่จำเป็นเพื่อนำมา พัฒนาการสอน	3.27	0.81	3.56	0.26	1.897
4	การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานทั้งของรัฐและ เอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.50	1.04	3.72	0.68	0.857
5	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากร	3.76	1.34	4.00	1.06	0.833
6	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการศึกษา หาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	4.04	1.41	3.72	1.51	1.039
	รวม	3.46	0.51	3.65	0.27	1.299

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 31 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีภูมิสำเนาต่างกัน มีปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นปัญหาในทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 32 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ปัญหา	ขนาดใหญ่ N = 98		ขนาดกลาง N = 25		t
		$\bar{X}$	S ²	$\bar{X}$	S ²	
1	ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติทางด้านกายภาพต่อการนำมาใช้ประกอบการสอน	3.19	1.02	3.20	1.17	0.054
2	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นป่าไม้ ไร่ ไร่นา แม่น้ำ ลำห้วย และลักษณะดินหรือหิน ประเภทต่างๆ อยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.59	0.96	3.32	1.56	1.173
3	ความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.14	0.71	3.12	1.36	0.082
4	ความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติได้เหมาะสมกับวิธีการสอน เช่น การสอนแบบทัศนศึกษา การสอนแบบอภิปราย	3.11	0.73	3.16	1.22	0.222
5	การใช้ข้อมูลใหม่ทันเหตุการณ์ของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติมาประยุกต์เข้ากับเนื้อหาวิชา และวิธีการสอนแบบต่าง ๆ	3.22	0.68	3.32	1.06	0.519
6	ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของรัฐ และเอกชนในการส่งเสริมการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	3.34	0.84	3.68	1.14	1.579
7	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	3.75	1.07	4.08	0.99	1.429
8	ความเหมาะสมในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติกับเวลาเรียน	3.49	0.93	4.04	0.79	2.586*
9	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	4.02	1.28	4.44	0.67	1.733
	รวม	3.43	0.42	3.60	0.52	1.127

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 32 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทแหล่งทรัพยากรธรรมชาติโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 8 ความเหมาะสมในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติกับเวลาเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประเด็นปัญหาในข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 33 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามเพศ

ข้อ	ปัญหา	ชาย N = 73		หญิง N = 48		t
		$\bar{X}$	s^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติทางด้านกายภาพต่อการนำมาใช้ประกอบการสอน	3.21	0.94	3.17	1.21	0.204
2	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นป่าไม้ ไร่ ไร่นา แม่น้ำ ลำห้วย และลักษณะดินหรือหิน ประเภทต่างๆ อยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.53	0.86	3.54	1.45	0.036
3	ความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.14	0.70	3.13	1.05	0.070
4	ความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติได้เหมาะสมกับวิธีการสอน เช่น การสอนแบบทัศนศึกษา การสอนแบบอภิปราย	3.10	0.84	3.17	0.82	0.418
5	การใช้ข้อมูลใหม่ทันเหตุการณ์ของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติมาประยุกต์เข้ากับเนื้อหาวิชา และวิธีการสอนแบบต่าง ๆ	3.23	0.65	3.25	0.91	0.106
6	ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของรัฐ และเอกชนในการส่งเสริมการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	3.41	0.77	3.42	1.14	0.032
7	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	3.86	0.93	3.75	1.30	0.587
8	ความเหมาะสมในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติกับเวลาเรียน	3.56	0.86	3.67	1.08	0.581
9	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	4.14	1.06	4.06	1.38	0.368
	รวม	3.46	0.32	3.46	0.63	0.027

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 33 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นปัญหาในทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 34 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามอายุ

ข้อ	ปัญหา	35 ปีขึ้นไป N = 95		ต่ำกว่า 35 ปี N = 26		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติทางด้านกายภาพต่อการนำมาใช้ประกอบการสอน	3.18	1.06	3.23	0.98	0.229
2	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นป่าไม้ ไร่ ไร่นา แม่น้ำ ลำห้วย และลักษณะดินหรือหิน ประเภทต่างๆ อยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.56	0.95	3.46	1.62	0.358
3	ความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.15	0.79	3.08	1.03	0.348
4	ความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติได้เหมาะสมกับวิธีการสอน เช่น การสอนแบบทัศนศึกษา การสอนแบบอภิปราย	3.13	0.79	3.12	0.99	0.054
5	การใช้ข้อมูลใหม่ทันเหตุการณ์ของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติมาประยุกต์เข้ากับเนื้อหาวิชา และวิธีการสอนแบบต่าง ๆ	3.29	0.70	3.04	0.92	1.341
6	ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของรัฐ และเอกชนในการส่งเสริมการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	3.42	0.86	3.38	1.13	0.172
7	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	3.89	1.01	3.54	1.22	1.568
8	ความเหมาะสมในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติกับเวลาเรียน	3.66	0.86	3.38	1.21	1.301
9	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	4.18	1.08	3.85	1.50	1.390
	รวม	3.50	0.39	3.34	0.63	1.052

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 34 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีอายุต่างกันมีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นปัญหาในทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 35 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่า t ของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ข้อ	ปัญหา	ปริญญาโท N = 5		ปริญญาตรี N = 116		t
		$\bar{X}$	S ²	$\bar{X}$	S ²	
1	ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติทางด้านกายภาพต่อการนำมาใช้ประกอบการสอน	2.60	0.80	3.22	1.04	1.327
2	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นป่าไม้ ไร่ ทุ่ง แม่น้ำ ลำห้วย และลักษณะดินหรือหิน ประเภทต่างๆ อยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	2.60	0.30	3.58	1.08	2.084*
3	ความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	2.20	0.70	3.17	0.80	2.378*
4	ความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากร - ธรรมชาติได้เหมาะสมกับวิธีการสอน เช่น การสอนแบบทัศนศึกษา การสอนแบบอภิปราย	1.80	0.20	3.18	0.78	3.477*
5	การใช้ข้อมูลใหม่ทันเหตุการณ์ของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติมาประยุกต์เข้ากับเนื้อหาวิชา และวิธีการสอนแบบต่าง ๆ	2.40	1.30	3.28	0.71	2.251*
6	ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของรัฐ และเอกชนในการส่งเสริมการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	2.40	0.30	3.46	0.89	2.475*
7	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	3.60	2.30	3.83	1.03	0.481
8	ความเหมาะสมในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติกับเวลาเรียน	3.20	2.20	3.62	0.90	0.949
9	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	4.20	0.70	4.10	1.21	0.194
	รวม	2.78	0.35	3.49	0.42	2.411*

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 35 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 2 ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นป่าไม้ ไร่ ทุ่ง แม่น้ำ ลำห้วย และลักษณะดินหรือหินประเภทต่างๆ อยู่ห่างไกลจากโรงเรียน ข้อ 3 ความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ข้อ 4 ความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติได้เหมาะสมกับวิธีการสอน เช่น การสอนแบบทัศนศึกษา การสอนแบบอภิปราย ข้อ 5 การใช้ข้อมูลใหม่ทันเหตุการณ์ของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติมาประยุกต์เข้ากับเนื้อหาวิชาและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ข้อ 6 ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของรัฐและเอกชนในการส่งเสริมการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประเด็นปัญหาในข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 36 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ข้อ	ปัญหา	5 ปีขึ้นไป N = 100		ต่ำกว่า 5 ปี N = 21		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติทางด้านกายภาพต่อการนำมาใช้ประกอบการสอน	3.16	1.04	3.33	1.03	0.707
2	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นป่าไม้ แร่ธาตุ แม่น้ำ ลำห้วย และลักษณะดินหรือหิน ประเภทต่างๆ อยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.48	1.06	3.81	1.16	1.323
3	ความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.10	0.92	3.29	0.41	0.847
4	ความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติได้เหมาะสมกับวิธีการสอน เช่น การสอนแบบทัศนศึกษา การสอนแบบอภิปราย	3.07	0.89	3.38	0.45	1.431
5	การใช้ข้อมูลใหม่ทันเหตุการณ์ของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติมาประยุกต์เข้ากับเนื้อหาวิชา และวิธีการสอนแบบต่าง ๆ	3.22	0.78	3.33	0.63	0.543
6	ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของรัฐ และเอกชนในการส่งเสริมการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	3.42	0.95	3.38	0.75	0.170
7	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	3.80	1.09	3.90	0.99	0.421
8	ความเหมาะสมในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติกับเวลาเรียน	3.60	0.89	3.62	1.25	0.081
9	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	4.10	1.14	4.14	1.43	0.164
	รวม	3.44	0.46	3.58	0.33	0.867

*ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 36 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นปัญหาในทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 37 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่า t ของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามสาขาวิชาเอกที่
สำเร็จการศึกษา

ข้อ	ปัญหา	สังคมศึกษา หรือภูมิศาสตร์ N = 55		อื่นๆ....และ วิชาโท..... N = 66		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติทาง ด้านกายภาพต่อการนำมาใช้ประกอบการสอน	3.27	0.83	3.12	1.22	0.813
2	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นป่าไม้ แร่ธาตุ แม่น้ำ ลำห้วย และลักษณะดินหรือหิน ประเภทต่างๆ อยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.56	1.03	3.52	1.15	0.254
3	ความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้แหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.05	0.87	3.20	0.81	0.854
4	ความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้แหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติได้เหมาะสมกับวิธีการสอน เช่น การสอนแบบทัศนศึกษา การสอนแบบอภิปราย	2.98	0.91	3.24	0.74	1.580
5	การใช้ข้อมูลใหม่ทันเหตุการณ์ของแหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติมาประยุกต์เข้ากับเนื้อหาวิชา และวิธีการสอนแบบต่าง ๆ	3.16	0.73	3.30	0.77	0.881
6	ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของรัฐ และเอกชนในการส่งเสริมการใช้แหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติ	3.36	0.83	3.45	0.99	0.520
7	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	3.71	0.95	3.91	1.16	1.061
8	ความเหมาะสมในการเลือกใช้แหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติกับเวลาเรียน	3.38	0.83	3.79	0.97	2.334*
9	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการใช้ แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	3.89	1.40	4.29	0.95	2.027*
	รวม	3.38	0.38	3.54	0.48	1.325

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 37 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีสาขาวิชาเอกต่างกัน มีปัญหาในการ
เลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่
เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 8 ความเหมาะสมในการเลือกใช้แหล่ง
ทรัพยากรธรรมชาติกับเวลาเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และข้อ 9 ปริมาณ
การได้รับงบประมาณสนับสนุนในการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 ส่วนประเด็นปัญหาในข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 38 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามภูมิสำเนา

ข้อ	ปัญหา	ในจังหวัดที่ทำการสอน		นอกเขตจังหวัดที่ทำการสอน		t
		N = 103		N = 18		
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติทางด้านกายภาพต่อการนำมาใช้ประกอบการสอน	3.14	1.04	3.50	0.97	1.404
2	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นป่าไม้ ไร่ ไร่นา แม่น้ำ ลำห้วย และลักษณะดินหรือหินประเภทต่างๆ อยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.52	1.00	3.61	1.66	0.325
3	ความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.13	0.88	3.17	0.62	0.173
4	ความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติได้เหมาะสมกับวิธีการสอน เช่น การสอนแบบทัศนศึกษา การสอนแบบอภิปราย	3.12	0.85	3.17	0.74	0.215
5	การใช้ข้อมูลใหม่ทันเหตุการณ์ของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติมาประยุกต์เข้ากับเนื้อหาวิชา และวิธีการสอนแบบต่าง ๆ	3.26	0.76	3.11	0.69	0.681
6	ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของรัฐ และเอกชนในการส่งเสริมการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	3.40	0.97	3.50	0.82	0.417
7	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	3.83	1.09	3.78	1.01	0.179
8	ความเหมาะสมในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติกับเวลาเรียน	3.64	1.02	3.39	0.49	1.016
9	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	4.12	1.16	4.06	1.35	0.219
	รวม	3.46	0.46	3.48	0.31	0.086

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 38 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีภูมิสำเนาต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นปัญหาในทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 39 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทแหล่งทรัพยากรบุคคล จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ปัญหา	ขนาดใหญ่ N = 96		ขนาดกลาง N = 25		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรบุคคลอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.60	0.89	3.76	1.19	0.711
2	การติดต่อประสานงานกับแหล่งทรัพยากรบุคคล	3.44	0.96	3.64	1.24	0.893
3	ความร่วมมือสนับสนุนจากแหล่งทรัพยากรบุคคล	3.26	0.97	3.56	1.17	1.325
4	ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของทรัพยากรบุคคล	3.15	0.82	3.28	0.71	0.669
5	งบประมาณสนับสนุนที่เป็นค่าตอบแทนวิทยากรบุคคล	3.95	1.27	4.32	1.23	1.475
6	ความเหมาะสมในการเลือกใช้ทรัพยากรบุคคลกับเวลาเรียน	3.52	0.76	3.80	0.75	1.430
7	การเลือกใช้ทรัพยากรบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญตรงตามเนื้อหาวิชา	3.55	1.07	3.60	1.08	0.206
	รวม	3.50	0.51	3.71	0.57	1.310

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 39 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทแหล่งทรัพยากรบุคคล โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นปัญหาในทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 40 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทแหล่งทรัพยากรบุคคล จำแนกตามเพศ

ข้อ	ปัญหา	ชาย N = 73		หญิง N = 48		t
		$\bar{X}$	S ²	$\bar{X}$	S ²	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรบุคคลอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.82	0.84	3.35	1.00	2.646*
2	การติดต่อประสานงานกับแหล่งทรัพยากรบุคคล	3.55	1.00	3.38	1.05	0.922
3	ความร่วมมือสนับสนุนจากแหล่งทรัพยากรบุคคล	3.34	1.01	3.29	1.06	0.270
4	ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของทรัพยากรบุคคล	3.15	0.74	3.21	0.89	0.347
5	งบประมาณสนับสนุนที่เป็นค่าตอบแทนวิทยากรบุคคล	4.04	1.18	4.00	1.45	0.195
6	ความเหมาะสมในการเลือกใช้ทรัพยากรบุคคลกับเวลาเรียน	3.58	0.69	3.58	0.89	0.049
7	การเลือกใช้ทรัพยากรบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญตรงตามเนื้อหาวิชา	3.55	1.06	3.58	1.10	0.184
	รวม	3.58	0.50	3.49	0.58	0.667

*ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 40 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรบุคคล โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 1 ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรบุคคลอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประเด็นปัญหาในข้ออื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 41 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรบุคคล จำแนกตามอายุ

ข้อ	ปัญหา	35 ปีขึ้นไป N = 95		ต่ำกว่า 35 ปี N = 26		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรบุคคลอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.69	0.92	3.42	1.05	1.262
2	การติดต่อประสานงานกับแหล่งทรัพยากรบุคคล	3.51	1.06	3.38	0.89	0.539
3	ความร่วมมือสนับสนุนจากแหล่งทรัพยากรบุคคล	3.31	1.07	3.38	0.89	0.354
4	ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของทรัพยากรบุคคล	3.17	0.82	3.19	0.72	0.121
5	งบประมาณสนับสนุนที่เป็นค่าตอบแทนวิทยากรบุคคล	4.08	1.27	3.81	1.28	1.108
6	ความเหมาะสมในการเลือกใช้ทรัพยากรบุคคลกับเวลาเรียน	3.62	0.81	3.42	0.57	1.025
7	การเลือกใช้ทรัพยากรบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญตรงตามเนื้อหาวิชา	3.63	1.15	3.31	0.70	1.424
	รวม	3.57	0.57	3.42	0.38	0.966

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 41 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรบุคคล โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นปัญหาในทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยทางสถิติ

ตาราง 42 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรบุคคล จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ข้อ	ปัญหา	ปริญญาโท N = 5		ปริญญาตรี N = 116		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรบุคคลอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.00	1.00	3.66	0.94	1.499
2	การติดต่อประสานงานกับแหล่งทรัพยากรบุคคล	3.00	2.00	3.50	0.98	1.086
3	ความร่วมมือสนับสนุนจากแหล่งทรัพยากรบุคคล	3.00	1.50	3.34	1.01	0.727
4	ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของทรัพยากรบุคคล	2.60	0.30	3.20	0.80	1.477
5	งบประมาณสนับสนุนที่เป็นค่าตอบแทนวิทยากรบุคคล	4.00	2.00	4.03	1.26	0.050
6	ความเหมาะสมในการเลือกใช้ทรัพยากรบุคคลกับเวลาเรียน	3.40	0.30	3.59	0.78	0.465
7	การเลือกใช้ทรัพยากรบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญตรงตามเนื้อหาวิชา	3.60	1.30	3.56	1.07	0.084
	รวม	3.23	0.78	3.55	0.52	0.977

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 42 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรบุคคล โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นปัญหาในทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 43 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทแหล่งทรัพยากรบุคคล จำแนกตามประสบการณ์ในการ
สอน

ข้อ	ปัญหา	5 ปีขึ้นไป N = 100		ต่ำกว่า 5 ปี N = 21		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรบุคคลอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.64	0.94	3.62	1.05	0.089
2	การติดต่อประสานงานกับแหล่งทรัพยากรบุคคล	3.44	1.02	3.67	1.03	0.935
3	ความร่วมมือสนับสนุนจากแหล่งทรัพยากรบุคคล	3.27	1.09	3.57	0.68	1.246
4	ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของทรัพยากรบุคคล	3.10	0.84	3.52	0.46	2.005*
5	งบประมาณสนับสนุนที่เป็นค่าตอบแทนวิทยากรบุคคล	4.00	1.33	4.14	1.03	0.526
6	ความเหมาะสมในการเลือกใช้ทรัพยากรบุคคลกับเวลาเรียน	3.58	0.77	3.57	0.76	0.041
7	การเลือกใช้ทรัพยากรบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญตรงตามเนื้อหาวิชา	3.59	1.09	3.43	0.96	0.650
รวม		3.52	0.55	3.65	0.43	0.739

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 43 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรบุคคล โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 4 ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของทรัพยากรบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประเด็นปัญหาในข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 44 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรบุคคล จำแนกตามสาขาวิชาเอกที่
สำเร็จการศึกษา

ข้อ	ปัญหา	สังคมศึกษา หรือภูมิศาสตร์ N = 55		อื่น ๆ และวิชา โท..... N = 68		t
		$\bar{X}$	S ²	$\bar{X}$	S ²	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรบุคคลอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.47	0.92	3.77	0.95	1.699
2	การติดต่อประสานงานกับแหล่งทรัพยากรบุคคล	3.35	0.93	3.59	1.08	1.337
3	ความร่วมมือสนับสนุนจากแหล่งทรัพยากรบุคคล	3.18	0.86	3.44	1.14	1.402
4	ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของทรัพยากรบุคคล	2.93	0.70	3.38	0.79	2.856*
5	งบประมาณสนับสนุนที่เป็นค่าตอบแทนวิทยากรบุคคล	3.89	1.54	4.14	1.04	1.193
6	ความเหมาะสมในการเลือกใช้ทรัพยากรบุคคลกับเวลาเรียน	3.44	0.81	3.70	0.71	1.646
7	การเลือกใช้ทรัพยากรบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญตรงตามเนื้อหาวิชา	3.44	1.32	3.67	0.84	1.200
	รวม	3.38	0.45	3.67	0.56	2.178*

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 44 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีสาขาวิชาเอกต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้ของแหล่งทรัพยากรบุคคล โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 4 ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของทรัพยากรบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประเด็นปัญหาในข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 45 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรบุคคล จำแนกตามภูมิสำเนา

ข้อ	ปัญหา	ในจังหวัดที่ทำ การสอน N = 103		นอกเขต จังหวัดที่ทำ การสอน N = 18		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรบุคคลอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.58	1.03	3.94	0.41	2.002*
2	การติดต่อประสานงานกับแหล่งทรัพยากรบุคคล	3.45	1.09	3.67	0.59	0.853
3	ความร่วมมือสนับสนุนจากแหล่งทรัพยากรบุคคล	3.31	1.08	3.39	0.72	0.302
4	ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของทรัพยากรบุคคล	3.17	0.85	3.17	0.50	0.035
5	งบประมาณสนับสนุนที่เป็นค่าตอบแทนวิทยากรบุคคล	4.04	1.27	3.94	1.35	0.326
6	ความเหมาะสมในการเลือกใช้ทรัพยากรบุคคลกับเวลาเรียน	3.55	0.80	3.72	0.57	0.755
7	การเลือกใช้ทรัพยากรบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญตรงตามเนื้อหาวิชา	3.51	1.13	3.83	0.62	1.497
	รวม	3.52	0.56	3.67	0.35	0.803

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 45 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีภูมิสำเนาต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรบุคคล โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 1 ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรบุคคลอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประเด็นปัญหาในข้ออื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 46 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น จำแนกตามขนาดโรง-
เรียน

ข้อ	ปัญหา	ขนาดใหญ่ N = 96		ขนาดกลาง N = 25		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมา เช่น สภาพการใช้ที่ดิน การพัฒนาแหล่งน้ำ แหล่ง ปลูกสวนป่า การพัฒนาอุตสาหกรรม เป็นต้น อยู่ ห่างไกลจากโรงเรียน	3.50	1.12	3.68	0.98	0.769
2	ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ในการนำมาใช้ประกอบการสอน	3.24	1.05	3.52	1.09	1.215
3	การอนุรักษ์ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมิใช่ใช้ในการ เรียนการสอน	3.36	0.84	3.64	0.91	1.325
4	ความสามารถและทักษะในการวางแผนการใช้แหล่ง ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น	3.25	0.61	3.24	1.02	0.046
5	การเลือกใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมีความ สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวิธีการสอน	3.18	0.72	3.16	0.89	0.088
6	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการใช้ แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น	3.92	1.17	4.24	0.86	1.368
7	ความร่วมมือสนับสนุนของผู้บริหาร	2.89	1.05	3.04	1.37	0.652
	รวม	3.33	0.42	3.50	0.42	1.167

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 46 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดต่าง
กัน มีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นปัญหา
ในทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 47 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น จำแนกตามเพศ

ข้อ	ปัญหา	ชาย N = 73		หญิง N = 48		t
		$\bar{X}$	S ²	$\bar{X}$	S ²	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมา เช่น สภาพการใช้ที่ดิน การพัฒนาแหล่งน้ำ แหล่ง ปลูกสวนป่า การพัฒนาอุตสาหกรรม เป็นต้น อยู่ ห่างไกลจากโรงเรียน	3.53	1.14	3.54	1.02	0.038
2	ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ในการนำมาใช้ประกอบการสอน	3.32	1.02	3.27	1.14	0.230
3	การอนุรักษ์ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมิใช่ใช้ในการ เรียนการสอน	3.48	0.81	3.33	0.95	0.846
4	ความสามารถและทักษะในการวางแผนการใช้แหล่ง ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น	3.18	0.62	3.35	0.79	1.144
5	การเลือกใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมีความ สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวิธีการสอน	3.14	0.59	3.23	0.99	0.544
6	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการใช้ แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น	4.05	1.02	3.88	1.26	0.915
7	ความร่วมมือสนับสนุนของผู้บริหาร	2.90	0.95	2.94	1.38	0.170
	รวม	3.37	0.36	3.36	0.52	0.072

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 47 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้
ประเภทของแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่
เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นในปัญหาทุกข้อ แตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 48 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น จำแนกตามอายุ

ข้อ	ปัญหา	35 ปีขึ้นไป N = 95		ต่ำกว่า 35 ปี N = 26		t
		$\bar{X}$	S ²	$\bar{X}$	S ²	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมา เช่น สภาพการใช้ที่ดิน การพัฒนาแหล่งน้ำ แหล่ง ปลูกสวนป่า การพัฒนาอุตสาหกรรม เป็นต้น อยู่ ห่างไกลจากโรงเรียน	3.59	1.12	3.35	0.96	1.056
2	ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ในการนำมาใช้ประกอบการสอน	3.31	1.11	3.27	0.92	0.157
3	การอนุรักษ์ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมิใช่ใช้ในการ เรียนการสอน	3.43	0.91	3.38	0.73	0.228
4	ความสามารถและทักษะในการวางแผนการใช้แหล่ง ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น	3.21	0.68	3.38	0.73	0.948
5	การเลือกใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมีความ สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวิธีการสอน	3.23	0.69	2.96	0.92	1.420
6	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการใช้ แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น	4.11	0.97	3.54	1.46	2.475*
7	ความร่วมมือสนับสนุนของผู้บริหาร	3.01	1.03	2.58	1.29	1.879
	รวม	3.41	0.40	3.21	0.48	1.423

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 48 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้
ประเภทของแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่
เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 6 ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุน
ในการใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประเด็น
ปัญหาในข้ออื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 49 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น จำแนกตามวุฒิการ
ศึกษา

ข้อ	ปัญหา	ปริญญาโท N = 5		ปริญญาตรี N = 116		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมา เช่น สภาพการใช้ที่ดิน การพัฒนาแหล่งน้ำ แหล่ง ปลูกสวนป่า การพัฒนาอุตสาหกรรม เป็นต้น อยู่ ห่างไกลจากโรงเรียน	2.80	1.70	3.57	1.05	1.628
2	ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ในการนำมาใช้ประกอบการสอน	2.80	1.20	3.32	1.05	1.104
3	การอนุรักษ์ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมิใช่ใช้ในการ เรียนการสอน	2.80	0.20	3.45	0.88	2.973*
4	ความสามารถและทักษะในการวางแผนการใช้แหล่ง ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น	3.20	0.20	3.25	0.71	0.131
5	การเลือกใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมีความ สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวิธีการสอน	2.80	1.20	3.19	0.73	0.989
6	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการใช้ แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น	4.20	1.70	3.97	1.10	0.466
7	ความร่วมมือสนับสนุนของผู้บริหาร	2.20	1.20	2.95	1.09	1.564
	รวม	2.97	0.41	3.39	0.42	1.404

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตา 49 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีปัญหาใน
การเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 3 การอนุรักษ์ทรัพยากรที่
มนุษย์สร้างขึ้นมิใช่ใช้ในการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประเด็น
ปัญหาในข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 50 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น จำแนกตามประสพ-
การณ์ในการสอน

ข้อ	ปัญหา	5 ปีขึ้นไป N = 100		ต่ำกว่า 5 ปี N = 21		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมา เช่น สภาพการใช้ที่ดิน การพัฒนาแหล่งน้ำ แหล่ง ปลูกสวนป่า การพัฒนาอุตสาหกรรม เป็นต้น อยู่ ห่างไกลจากโรงเรียน	3.56	1.12	3.43	0.96	0.524
2	ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ในการนำมาใช้ประกอบการสอน	3.29	1.08	3.33	1.03	0.175
3	การอนุรักษ์ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมิใช่ใช้ในการ เรียนการสอน	3.46	0.88	3.24	0.79	0.995
4	ความสามารถและทักษะในการวางแผนการใช้แหล่ง ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น	3.21	0.69	3.43	0.66	1.099
5	การเลือกใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมีความ สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวิธีการสอน	3.17	0.75	3.19	0.76	0.098
6	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการใช้ แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น	3.99	1.12	3.95	1.15	0.148
7	ความร่วมมือสนับสนุนของผู้บริหาร	2.93	1.10	2.86	1.23	0.287
	รวม	3.37	0.42	3.35	0.46	0.166

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 50 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มี
ปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัย
สำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นปัญหาในทุก
ข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 51 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าที่ของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น จำแนกตาม
สาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา

ข้อ	ปัญหา	สังคมศึกษา หรือภูมิศาสตร์ N = 55		อื่น ๆ และวิชา โท..... N = 66		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมา เช่น สภาพการใช้ที่ดิน การพัฒนาแหล่งน้ำ แหล่ง ปลูกสวนป่า การพัฒนาอุตสาหกรรม เป็นต้น อยู่ ห่างไกลจากโรงเรียน	3.51	1.14	3.56	1.05	0.270
2	ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ในการนำมาใช้ประกอบการสอน	3.31	1.03	3.29	1.10	0.112
3	การอนุรักษ์ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมิใช่ใช้ในการ เรียนการสอน	3.42	0.95	3.42	0.80	0.036
4	ความสามารถและทักษะในการวางแผนการใช้แหล่ง ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น	3.24	0.78	3.26	0.62	0.139
5	การเลือกใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมีความ สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวิธีการสอน	3.18	0.71	3.17	0.79	0.096
6	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการใช้ แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น	3.82	1.26	4.12	0.97	1.581
7	ความร่วมมือสนับสนุนของผู้บริหาร	2.78	1.17	3.03	1.05	1.296
	รวม	3.32	0.46	3.41	0.39	0.716

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 51 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาต่างกัน
มีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัย
สำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นปัญหาในทุก
ข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 53 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรสังคม จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ปัญหา	ขนาดใหญ่ N = 96		ขนาดกลาง N = 25		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรสังคมอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.21	1.18	2.68	1.23	2.160*
2	ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรสังคมต่อการนำมาใช้ประกอบการสอน	3.11	1.20	2.92	1.08	0.800
3	การอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรสังคมไว้เพื่อการเรียนการสอน	3.22	0.85	3.36	0.66	0.700
4	การส่งเสริมและสนับสนุนจากชุมชนท้องถิ่นในการนำทรัพยากรสังคมมาใช้ในการเรียนการสอน	3.29	0.88	3.32	0.64	0.138
5	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรสังคม	3.43	1.15	3.72	1.29	1.200
6	ความเหมาะสมในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรสังคมกับเวลาเรียน	3.41	0.77	3.52	0.93	0.566
7	ความสามารถในการประยุกต์ใช้แหล่งทรัพยากรสังคมมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวิธีสอน	3.30	0.84	3.08	1.16	1.038
	รวม	3.28	0.44	3.23	0.43	0.356

*ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 53 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทแหล่งของทรัพยากรสังคม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 1 ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรสังคมอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประเด็นปัญหาในข้ออื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 54 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรสังคม จำแนกตามเพศ

ข้อ	ปัญหา	ชาย N = 73		หญิง N = 48		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรสังคมอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.18	1.18	2.98	1.30	0.968
2	ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรสังคมต่อการนำมาใช้ประกอบการสอน	3.16	1.14	2.94	1.21	1.130
3	การอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรสังคมไว้เพื่อการเรียนการสอน	3.29	0.74	3.19	0.92	0.599
4	การส่งเสริมและสนับสนุนจากชุมชนท้องถิ่นในการนำทรัพยากรสังคมมาใช้ในการเรียนการสอน	3.33	0.81	3.25	0.87	0.464
5	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรสังคม	3.60	0.96	3.31	1.50	1.378
6	ความเหมาะสมในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรสังคมกับเวลาเรียน	3.42	0.75	3.44	0.89	0.077
7	ความสามารถในการประยุกต์ใช้แหล่งทรัพยากรสังคมมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวิธีสอน	3.21	0.83	3.33	1.04	0.720
	รวม	3.31	0.36	3.21	0.54	0.883

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 54 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรสังคม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นปัญหาในทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 55 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรสังคม จำแนกตามอายุ

ข้อ	ปัญหา	35 ปีขึ้นไป N = 95		ต่ำกว่า 35 ปี N = 26		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรสังคมอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.12	1.23	3.04	1.24	0.315
2	ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรสังคมต่อการนำมาใช้ประกอบการสอน	3.06	1.25	3.12	0.91	0.217
3	การอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรสังคมไว้เพื่อการเรียนการสอน	3.31	0.81	3.04	0.76	1.348
4	การส่งเสริมและสนับสนุนจากชุมชนท้องถิ่นในการนำทรัพยากรสังคมมาใช้ในการเรียนการสอน	3.28	0.89	3.35	0.64	0.307
5	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรสังคม	3.53	1.25	3.35	0.96	0.746
6	ความเหมาะสมในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรสังคมกับเวลาเรียน	3.46	0.74	3.31	1.02	0.785
7	ความสามารถในการประยุกต์ใช้แหล่งทรัพยากรสังคมมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวิธีสอน	3.29	0.93	3.12	0.83	0.849
	รวม	3.29	0.43	3.19	0.43	0.731

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 55 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรสังคม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นปัญหาในทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 56 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรสังคม จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ข้อ	ปัญหา	ปริญญาโท N = 5		ปริญญาตรี N = 116		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรสังคมอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.00	1.50	3.10	1.22	0.204
2	ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรสังคมต่อการนำมาใช้ประกอบการสอน	2.40	0.30	3.10	1.19	1.430
3	การอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรสังคมไว้เพื่อการเรียนการสอน	2.60	0.80	3.28	0.79	1.662
4	การส่งเสริมและสนับสนุนจากชุมชนท้องถิ่นในการนำทรัพยากรสังคมมาใช้ในการเรียนการสอน	3.40	1.30	3.29	0.82	0.256
5	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรสังคม	3.40	1.80	3.49	1.17	0.183
6	ความเหมาะสมในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรสังคมกับเวลาเรียน	3.00	1.00	3.45	0.79	1.100
7	ความสามารถในการประยุกต์ใช้แหล่งทรัพยากรสังคมมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวิธีสอน	2.80	0.70	3.28	0.91	1.094
	รวม	2.94	0.48	3.28	0.43	1.141

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 56 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรสังคม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นปัญหาในทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 57 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรสังคม จำแนกตามประสบการณ์ใน
การสอน

ข้อ	ปัญหา	5 ปีขึ้นไป N = 100		ต่ำกว่า 5 ปี N = 21		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรสังคมอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.13	1.27	2.95	1.05	0.667
2	ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรสังคมต่อการนำมาใช้ประกอบการสอน	3.10	1.16	2.95	1.25	0.567
3	การอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรสังคมไว้เพื่อการเรียนการสอน	3.28	0.83	3.10	0.69	0.857
4	การส่งเสริมและสนับสนุนจากชุมชนท้องถิ่นในการนำทรัพยากรสังคมมาใช้ในการเรียนการสอน	3.30	0.82	3.29	0.91	0.065
5	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรสังคม	3.49	1.22	3.48	1.06	0.053
6	ความเหมาะสมในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรสังคมกับเวลาเรียน	3.44	0.79	3.38	0.85	0.274
7	ความสามารถในการประยุกต์ใช้แหล่งทรัพยากรสังคมมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวิธีสอน	3.28	0.99	3.14	0.53	0.598
	รวม	3.29	0.45	3.18	0.34	0.664

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 57 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรสังคม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นปัญหาในทุกข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 58 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรสังคม จำแนกตามสาขาวิชาเอกที่
สำเร็จการศึกษา

ข้อ	ปัญหา	สังคมศึกษา หรือภูมิศาสตร์ N = 55		อื่น ๆ.....และ วิชาโท..... N = 66		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรสังคมอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.11	1.17	3.09	1.28	0.090
2	ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรสังคมต่อการนำมาใช้ประกอบการสอน	3.18	1.15	2.98	1.18	0.998
3	การอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรสังคมมิไว้เพื่อการเรียนการสอน	3.27	0.83	3.23	0.79	0.276
4	การส่งเสริมและสนับสนุนจากชุมชนท้องถิ่นในการนำทรัพยากรสังคมมาใช้ในการเรียนการสอน	3.16	0.77	3.41	0.86	1.485
5	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรสังคม	3.45	1.18	3.52	1.21	0.304
6	ความเหมาะสมในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรสังคมกับเวลาเรียน	3.38	0.91	3.47	0.71	0.538
7	ความสามารถในการประยุกต์ใช้แหล่งทรัพยากรสังคมมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวิธีสอน	3.15	0.98	3.35	0.85	1.168
	รวม	3.24	0.47	3.29	0.40	0.400

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 58 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีสำเร็จการศึกษาสาขาวิชาเอกต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรสังคม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นปัญหาในทุกข้อ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 59 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา1 ในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรสังคม จำแนกตามภูมิสำเนา

ข้อ	ปัญหา	ในจังหวัดที่ทำการสอน		นอกเขตจังหวัดที่ทำการสอน		t
		N = 103		N = 18		
		$\bar{X}$	S ²	$\bar{X}$	S ²	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรสังคมอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.03	1.28	3.50	0.74	1.679
2	ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรสังคมต่อการนำมาใช้ประกอบการสอน	3.05	1.24	3.22	0.77	0.627
3	การอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรสังคมไว้เพื่อการเรียนการสอน	3.26	0.84	3.17	0.62	0.415
4	การส่งเสริมและสนับสนุนจากชุมชนท้องถิ่นในการนำทรัพยากรสังคมมาใช้ในการเรียนการสอน	3.33	0.85	3.11	0.69	0.942
5	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรสังคม	3.50	1.21	3.39	1.08	0.416
6	ความเหมาะสมในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรสังคมกับเวลาเรียน	3.46	0.78	3.28	0.92	0.781
7	ความสามารถในการประยุกต์ใช้แหล่งทรัพยากรสังคมมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวิธีสอน	3.23	0.96	3.39	0.60	0.638
	รวม	3.27	0.44	3.29	0.42	0.163

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 59 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีภูมิสำเนาต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรสังคม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นปัญหาในทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 60 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับวิธีการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในการพานักเรียนไปศึกษาแหล่ง
ทรัพยากรและการนำแหล่งทรัพยากรมาใช้ในชั้นเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ปัญหา	ขนาดใหญ่ N = 96		ขนาดกลาง N = 25		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นอยู่ห่างไกล จากโรงเรียน	3.86	0.92	3.60	1.42	1.167
2	ความร่วมมือและสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานในการ ไปช่วยดูแลนักเรียน	2.89	1.01	2.88	1.28	0.023
3	การเดินทางของนักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากร ท้องถิ่น	3.39	1.14	3.72	0.96	1.416
4	ระเบียบการขออนุมัติหลายขั้นตอนในการนำนัก เรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.20	1.07	3.32	1.39	0.511
5	ระเบียบการขอเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นต่าง ๆ ยุ่งยาก	2.76	1.05	2.68	1.23	0.344
6	ความปลอดภัยของนักเรียน	3.84	1.27	4.24	1.02	1.598
	รวม	3.32	0.36	3.41	0.58	0.587

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 60 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่มีขนาด
ต่างกัน มีปัญหาในการพานักเรียนไปทัศนศึกษาแหล่งทรัพยากรและการนำแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมา
ใช้ในชั้นเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
ประเด็นปัญหาในทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 61 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับวิธีการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในการพานักเรียนไปศึกษาแหล่ง
ทรัพยากรและการนำแหล่งทรัพยากรมาใช้ในชั้นเรียน จำแนกตามเพศ

ข้อ	ปัญหา	ชาย N = 73		หญิง N = 48		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นอยู่ห่างไกล จากโรงเรียน	3.89	0.85	3.69	1.28	1.036
2	ความร่วมมือและสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานในการ ไปช่วยดูแลนักเรียน	3.04	0.79	2.65	1.38	1.986*
3	การเดินทางของนักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากร ท้องถิ่น	3.67	0.83	3.13	1.39	2.719*
4	ระเบียบการขออนุมัติหลายขั้นตอนในการนำนัก เรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.40	1.08	2.96	1.10	2.265*
5	ระเบียบการขอยืมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นต่าง ๆ ยุ่งยาก	2.86	1.01	2.56	1.14	1.569
6	ความปลอดภัยของนักเรียน	4.00	1.11	3.81	1.43	0.907
	รวม	3.48	0.30	3.13	0.48	3.032*

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 61 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาในการพานักเรียนออกทัศนศึกษาแหล่งทรัพยากรและการนำแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในชั้นเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อ 2 ความร่วมมือและสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานในการไปช่วยดูแลนักเรียน ข้อ 3 การเดินทางของนักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ข้อ 4 ระเบียบการขออนุมัติหลายขั้นตอนในการนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประเด็นปัญหาในข้ออื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 62 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับวิธีการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในการพานักเรียนไปศึกษาแหล่ง
ทรัพยากรและการนำแหล่งทรัพยากรมาใช้ในชั้นเรียน จำแนกตามอายุ

ข้อ	ปัญหา	35 ปีขึ้นไป N = 95		ต่ำกว่า 35 ปี N = 26		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.95	0.80	3.31	1.58	2.432*
2	ความร่วมมือและสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานในการไปช่วยดูแลนักเรียน	3.02	1.08	2.38	0.65	2.886*
3	การเดินทางของนักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.56	1.10	3.08	1.03	2.085*
4	ระเบียบการขออนุมัติหลายขั้นตอนในการนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.29	1.15	2.96	1.00	1.426
5	ระเบียบการขอเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นต่างๆ ยุ่งยาก	2.79	1.13	2.58	0.89	0.925
6	ความปลอดภัยของนักเรียน	4.01	1.20	3.62	1.29	1.617
	รวม	3.44	0.36	2.99	0.39	3.341*

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 62 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีอายุต่างกันมีปัญหาในการพานักเรียนไปทัศนศึกษาแหล่งทรัพยากรและการนำแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในชั้นเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 1 ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน ข้อ 2 ความร่วมมือและสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานในการไปช่วยดูแลนักเรียน ข้อ 3 การเดินทางของนักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประเด็นปัญหาในข้ออื่นๆแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 63 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับวิธีการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในการพานักเรียนไปศึกษาแหล่ง
ทรัพยากรและการนำแหล่งทรัพยากรมาใช้ในชั้นเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ข้อ	ปัญหา	ปริญญาโท N = 5		ปริญญาตรี N = 116		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นอยู่ห่างไกล จากโรงเรียน	3.40	2.30	3.83	0.98	0.926
2	ความร่วมมือและสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานในการ ไปช่วยดูแลนักเรียน	2.80	2.70	2.89	1.00	0.119
3	การเดินทางของนักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากร ท้องถิ่น	3.00	1.50	3.47	1.10	0.982
4	ระเบียบการขออนุมัติหลายขั้นตอนในการนำ นักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	2.40	0.80	3.26	1.12	1.789
5	ระเบียบการขอเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ต่าง ๆ ยุ่งยาก	2.40	0.30	2.76	1.11	0.756
6	ความปลอดภัยของนักเรียน	3.80	1.70	3.93	1.23	0.257
	รวม	2.97	0.44	3.36	0.40	1.352

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 63 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการ
พานักเรียนไปทัศนศึกษาแหล่งทรัพยากรและการนำแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในชั้นเรียน โดยรวม
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นปัญหาในทุกข้อแตก
ต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 64 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน ท และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับวิธีการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในการพานักเรียนไปศึกษาแหล่ง
ทรัพยากรและการนำแหล่งทรัพยากรมาใช้ในชั้นเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ข้อ	ปัญหา	5 ปีขึ้นไป N = 100		ต่ำกว่า 5 ปี N = 21		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นอยู่ห่างไกล จากโรงเรียน	3.75	1.04	4.10	0.89	1.429
2	ความร่วมมือและสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานในการ ไปช่วยดูแลนักเรียน	2.85	1.12	3.05	0.75	0.914
3	การเดินทางของนักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากร ท้องถิ่น	3.45	1.18	3.48	0.86	0.103
4	ระเบียบการขออนุมัติหลายขั้นตอนในการนำนัก เรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.26	1.16	3.05	0.95	0.833
5	ระเบียบการขอเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นต่าง ๆ ยุ่งยาก	2.74	1.14	2.76	0.79	0.088
6	ความปลอดภัยของนักเรียน	3.90	1.28	4.05	1.05	0.552
	รวม	3.33	0.43	3.41	0.29	0.575

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 64 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน
มีปัญหาในการพานักเรียนไปทัศนศึกษาแหล่งทรัพยากรและการนำแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในชั้น
เรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็น
ในทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 65 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับวิธีการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในการพานักเรียนไปศึกษาแหล่ง
ทรัพยากรและการนำแหล่งทรัพยากรมาใช้ในชั้นเรียน จำแนกตามสาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา

ข้อ	ปัญหา	สังคมศึกษา หรือภูมิศาสตร์ N = 55		อื่น ๆ.....และ วิชาโท..... N = 66		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นอยู่ห่างไกล จากโรงเรียน	3.82	0.97	3.80	1.08	0.082
2	ความร่วมมือและสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานในการ ไปช่วยดูแลนักเรียน	2.75	1.16	3.00	0.95	1.363
3	การเดินทางของนักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากร ท้องถิ่น	3.40	1.10	3.50	1.15	0.517
4	ระเบียบการขออนุมัติหลายขั้นตอนในการนำนัก เรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.20	1.16	3.24	1.11	0.218
5	ระเบียบการขอเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นต่าง ๆ ยุ่งยาก	2.71	1.14	2.77	1.04	0.335
6	ความปลอดภัยของนักเรียน	3.96	1.29	3.89	1.20	0.342
	รวม	3.31	0.40	3.37	0.41	0.540

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 65 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาเอกต่างกัน
มีปัญหาในการพานักเรียนไปทัศนศึกษาแหล่งทรัพยากร และการนำแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในชั้นเรียน
โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นราย
ข้อ พบว่า ประเด็นปัญหาในทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 66 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าทีของปัญหาของครูผู้สอนวิชา
ประเทศของเรา 1 เกี่ยวกับวิธีการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในการพานักเรียนไปศึกษาแหล่ง
ทรัพยากรและการนำแหล่งทรัพยากรมาใช้ในชั้นเรียน จำแนกตามภูมิภาค

ข้อ	ปัญหา	ในจังหวัดที่ทำการสอน N = 103		นอกเขต จังหวัดที่ทำการสอน N = 18		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน	3.76	1.07	4.11	0.69	1.375
2	ความร่วมมือและสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานในการไปช่วยดูแลนักเรียน	2.90	1.07	2.78	1.01	0.476
3	การเดินทางของนักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.47	1.11	3.39	1.19	0.285
4	ระเบียบการขออนุมัติหลายขั้นตอนในการนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น	3.20	1.18	3.33	0.82	0.476
5	ระเบียบการขอเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นต่างๆ ยุ่งยาก	2.76	1.09	2.67	1.06	0.341
6	ความปลอดภัยของนักเรียน	3.99	1.19	3.56	1.44	1.539
	รวม	3.35	0.39	3.31	0.49	0.251

* ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 66 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่มีภูมิสำเนาต่างกัน มีปัญหาในการพานักเรียนไปทัศนศึกษาแหล่งทรัพยากรและการนำแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในชั้นเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นปัญหาในทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งในบทนี้จะเป็นกล่าวสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ดังนี้
 - 1.1 ปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น
 - 1.2 ปัญหาของครูผู้สอนในการเลือกใช้ประเภทของทรัพยากรท้องถิ่น
 - 1.3 ปัญหาของครูผู้สอนเกี่ยวกับวิธีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน วุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาและภูมิสำเนาต่างกัน

ความสำคัญในการศึกษา

1. ทำให้ทราบปัญหาของครูผู้สอนที่แท้จริงในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์
2. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างในปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ที่มีขนาดโรงเรียน เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน วุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาและภูมิสำเนาของครูผู้สอนต่างกัน
3. ผลการศึกษาครั้งนี้ เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ได้พัฒนาตนเองในการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้หรือแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นต่างๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
4. เพื่อให้ศึกษานิเทศก์ ใช้เป็นแนวทางในการจัดอบรมสัมมนาครูผู้สอนหมวดสังคมศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

4.เพื่อให้ศึกษานิเทศก์ ใช้เป็นแนวทางในการจัดอบรมสัมมนาครูผู้สอนหมวดสังคมศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

5.ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลให้กับครูผู้สอนเตรียมการป้องกันปัญหาและแก้ปัญหาในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตข้างหน้าต่อไป

สมมติฐานในการศึกษา

1.ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดต่างกันน่าจะมีปัญหาพื้นฐาน ปัญหาการเลือกใช้ และปัญหาวิธีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นต่างกัน

2. ครูผู้สอนที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน วุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา และภูมิสำเนา น่าจะมีปัญหาพื้นฐาน ปัญหาการเลือกใช้ และปัญหาวิธีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นต่างกัน

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนสังคมศึกษาวิชาประเทศของเรา 1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2544 จำนวน 202 โรงเรียน มีครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 โรงเรียนละ 1 คน รวม 202 คน

กลุ่มตัวอย่าง

1.กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มตัวอย่างจากประชากรจำนวน 202 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ดังนี้

1.1 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Randon Sampling) ที่ใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) และพิจารณาขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดโดยเทียบตามตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ตามแนวคิดของเครจเซีย โรเบิร์ต วี. และ ดาร์ลีส อี. มอร์แกน. (Krejcia, Robert V. and Daryle E. Morgan. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 65.84 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ศึกษา

1.2 ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple random Sampling) ที่ใช้ตารางเลขสุ่ม (table of random number) ของเลห์แมน ริชาร์ด เอส. (Lehman , Richard S. 1991 : 526 - 532)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียด จุดมุ่งหมาย สมมติฐาน ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้าเพื่อทราบแนวทางและขอบเขตในการออกแบบสอบถาม

2. ศึกษาขอบข่ายการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารหนังสือ งานวิจัย และปริยญาณิพนธ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) ได้แก่ ขนาดโรงเรียน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา และภูมิสำเนาของครูผู้สอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามพื้นฐานของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) และเติมคำ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

แบบสอบถามฉบับนี้ ได้ทำการทดลองใช้ (try Out) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น 0.93

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือราชการเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

2. ขอหนังสือราชการเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ถึงสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอในจังหวัด เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในการไปเก็บข้อมูล

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปขอความร่วมมือและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองทุกโรงเรียน

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมีการจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามได้ฉบับสมบูรณ์ 121 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 90.98

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอนในแบบสอบถามตอนที่ 1 ตามตัวแปรที่กำหนดโดยการแจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละรายข้อซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check list) มาคิดโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ เสนอในรูปตารางและความเรียง

3. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของครูผู้สอนและการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในแบบสอบถามตอนที่ 2 มาคิดค่าสถิติร้อยละ (Percent) เสนอในรูปตารางและความเรียง

4. ตรวจให้คะแนนแบบสอบถามตอนที่ 3 โดยกำหนดค่าน้ำหนักออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งกำหนดค่าคะแนนดังนี้ (Best. 1970 : 174 - 179)

มีปัญหามากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
มีปัญหามาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
มีปัญหาปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ปัญหาน้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ปัญหาน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

การแปลผลคะแนนเฉลี่ยระดับปัญหาของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำเอาคะแนนเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ซึ่งกำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ยและความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.50 - 5.00	มีปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50 - 4.49	มีปัญหามาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50 - 3.49	มีปัญหาปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50 - 2.49	ปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.49	ปัญหาน้อยที่สุด

5. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 3 ตามจุดมุ่งหมาย โดยวิเคราะห์ผลตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนดด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ของข้อมูลทั้งรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน แล้วนำผลคะแนนเฉลี่ยที่ได้ ไปเปรียบเทียบกับค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้กำหนดไว้

6. หาค่าความแปรปรวน (Variance) เพื่อหาการกระจายของข้อมูลทั้งรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน แล้วนำผลคะแนนเฉลี่ยที่ได้ ไปเปรียบเทียบกับค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้กำหนดไว้

7. วิเคราะห์ข้อมูลทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตามขนาดโรงเรียน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา และภูมิสำเนาของครูผู้สอนในแต่ละรายข้อรายด้านและโดยรวม โดยใช้สถิติการทดสอบแบบที (t - test) เสนอในรูปตารางและความเรียง

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ สรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลดังนี้

ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนมากสอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 79.34 โรงเรียนขนาดกลาง 25 คน คิดเป็นร้อยละ 20.66 เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เป็นเพศชายส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 60.33 เป็นเพศหญิงร้อยละ 39.67 และเมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 78.51 อายุต่ำกว่า 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.49 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 4.13 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 95.87 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 82.64 ประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.36 จำแนกตามการสำเร็จการศึกษาสาขาวิชาเอก พบว่า มีการสำเร็จการศึกษาสาขาวิชาเอกสังคมศึกษาหรือภูมิศาสตร์เป็นส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 45.45 ส่วนสาขาอื่นๆและวิชาโทนั้น คิดเป็นร้อยละ 54.55 ซึ่งในสาขาวิชาอื่นๆนั้น มีวิชาเอกคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย การประถมศึกษา เทคโนโลยีการศึกษา เทคโนโลยีเกษตร บริหารการศึกษา พัฒนาชุมชน และประวัติศาสตร์ เป็นต้น โดยครูผู้สอนที่ทำการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ที่สำเร็จสาขาวิชาอื่น ๆ นั้น ไม่มีใครสำเร็จการศึกษาวิชาโททางสังคมศึกษาหรือภูมิศาสตร์เลย จำแนกตามภูมิสำเนา พบว่า ภูมิสำเนาของครูผู้สอนส่วนมากมีภูมิสำเนาในจังหวัดที่ทำการสอน คิดเป็นร้อยละ 85.12 และภูมิสำเนาออกเขตจังหวัดที่ทำการสอน คิดเป็นร้อยละ 14.8 ซึ่งมีในจังหวัดร้อยเอ็ด เพชรบูรณ์ สกลนคร อุบลราชธานี เป็นต้น

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นของครูผู้สอน

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนมากรู้จักแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในจังหวัดสุรินทร์ คิดเป็นร้อยละ 99.17 และเคยทำการสำรวจข้อมูลแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 47.11 โดยมีการสำรวจแหล่งข้อมูล จำนวน 1 ครั้ง/ภาคเรียนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 71.93 และครูผู้สอนที่ไม่เคยทำการสำรวจข้อมูลเลย คิดเป็นร้อยละ 52.89

การเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในจังหวัดสุรินทร์นั้น พบว่า ครูผู้สอนเคยมีเข้าไปศึกษาหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 59.50 ซึ่งเคยเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น จำนวน 1 ครั้ง / ภาคเรียนเป็นส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 72.22 ส่วนครูผู้สอนที่ไม่เคยเข้าไปศึกษาหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 40.50 เนื่องจากขาดงบประมาณสนับสนุน คิดเป็นร้อยละ 95.92

การได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์ของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ครูผู้สอนส่วนมากเคยได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์ของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 85.95 ซึ่งเคยได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์ของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจำนวน 1 ครั้ง / ภาคเรียนเป็นส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 46.15 โดยได้รับจากสื่อโทรทัศน์ วิทยุ คิดเป็นร้อยละ 68.27 ส่วนครูผู้สอนที่ไม่เคยได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์ของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 14.05 เนื่องจากอยู่ไกลจากแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 58.82

การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น พบว่า ครูผู้สอนส่วนมาก ไม่เคยเข้าไปติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน เพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 52.07 เนื่องจากขาดงบประมาณสนับสนุน การเดินทางลำบาก เป็นต้น ส่วนครูผู้สอนที่เคยเข้าไปติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษา คิดเป็นร้อยละ 47.93 โดยเข้าไปติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจำนวน 1 ครั้ง/ภาคเรียนเป็นส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 77.59 โดยเข้าไปติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เป็นแหล่งทรัพยากรสังคม คิดเป็นร้อยละ 58.62

การใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติมาประกอบการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนมากมีการนำแหล่งทรัพยากรธรรมชาติมาประกอบการสอน คิดเป็นร้อยละ 66.12 โดยมีการนำมาใช้ประกอบการสอนจำนวน 1 ครั้ง / ภาคเรียนเป็นส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 70.00 ส่วนครูผู้สอนที่ไม่เคยนำแหล่งทรัพยากรธรรมชาติมาประกอบการสอน คิดเป็นร้อยละ 33.88 เนื่องจากแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นอยู่ห่างไกล คิดเป็นร้อยละ 78.05

การเชิญทรัพยากรบุคคลมาเป็นวิทยากรในการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนมากไม่เคยเชิญทรัพยากรบุคคลมาเป็นวิทยากรในการสอน คิดเป็นร้อยละ 68.60 เนื่องจากทรัพยากรบุคคลอยู่ห่างไกล คิดเป็นร้อยละ 67.47 ส่วนครูผู้สอนที่เชิญทรัพยากรบุคคลมาเป็นวิทยากรในการสอน คิดเป็นร้อยละ 31.40 ซึ่งส่วนใหญ่มีการเชิญทรัพยากรบุคคลที่เป็น ครู อาจารย์ พระภิกษุ สามเณร คิดเป็นร้อยละ 76.32

การใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น คิดเป็นร้อยละ 71.07 โดยมีการนำมาใช้ประกอบการสอนจำนวน 1 ครั้ง / ภาคเรียนเป็นส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 73.26 ที่เกี่ยวกับสภาพการใช้ที่ดิน (พื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่เพาะปลูก พื้นที่แหล่งน้ำ) คิดเป็นร้อยละ 68.60 ส่วนครูผู้สอนที่ไม่เคยใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น คิดเป็นร้อยละ 28.93 เนื่องจากแหล่งทรัพยากรอยู่ห่างไกล คิดเป็นร้อยละ 85.71

การใช้แหล่งทรัพยากรสังคมประกอบการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนมากมีการใช้แหล่งทรัพยากรสังคมประกอบการสอน คิดเป็นร้อยละ 89.26 โดยมีการนำมาใช้ประกอบการสอนจำนวน 1 ครั้ง / ภาคเรียนเป็นส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 46.30 ที่เกี่ยวกับเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 95.37 ส่วนครูผู้สอนที่ไม่เคยใช้แหล่งทรัพยากรสังคมประกอบการสอน คิดเป็นร้อยละ 10.74 เนื่องจากแหล่งทรัพยากรอยู่ห่างไกล คิดเป็นร้อยละ 61.54

การพานักเรียนไปทัศนศึกษาและการนำแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในชั้นเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนมากไม่เคยพานักเรียนไปทัศนศึกษาและไม่มีการนำแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในชั้นเรียน คิด

เป็นร้อยละ 50.41 เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายมาก คิดเป็นร้อยละ 93.44 ส่วนครูผู้สอนที่เคยพานักเรียนไปทัศนศึกษาและมีการนำแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 49.59 โดยมีการนำมาใช้ประกอบการสอนจำนวน 1 ครั้ง / ภาคเรียนเป็นส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 76.67

การประสบผลสำเร็จในการนำแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ประกอบการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนมาก ประสบผลสำเร็จในการสอน มีการนำแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ประกอบการสอนอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 48.76

การคิดว่าจะนำแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ประกอบการสอน พบว่า ครูผู้สอนคิดที่จะใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมาประกอบการสอน คิดเป็นร้อยละ 95.04

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น

ปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ครูผู้สอนมีปัญหาพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 6 ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.99$) และมีระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 1 ความรู้ความสามารถและทักษะการวางแผนการศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.14$) โดยมีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาของครูผู้สอนในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น

1. ปัญหาของครูผู้สอนในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ครูผู้สอนมีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.46$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 9 ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{x} = 4.11$) และมีระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 4 ความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติได้เหมาะสมกับวิธีสอน เช่น การสอนแบบทัศนศึกษา การสอนแบบอภิปราย ($\bar{x} = 3.12$) โดยมีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาของครูผู้สอนในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรบุคคล ครูผู้สอนมีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรบุคคลโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 5 งบประมาณสนับสนุนที่เป็นค่าตอบแทนวิทยากรบุคคล ($\bar{x} = 4.02$) และมีระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 4 ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของทรัพยากรบุคคล ($\bar{x} = 3.17$) โดยมีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

3. ปัญหาของครูผู้สอนในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ครูผู้สอนมีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.37$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 6 ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ($\bar{x} = 3.98$) และมีระดับปัญหา

อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 5 การเลือกใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมา มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวิธีสอน ($\bar{x} = 3.17$) โดยมีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

4. ปัญหาของครูผู้สอนในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรสังคม ครูผู้สอนมีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรสังคมโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.27$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 5 การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรสังคม ($\bar{x} = 3.49$) และมีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 2 ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรสังคมต่อการนำมาใช้ประกอบการสอน ($\bar{x} = 3.07$) โดยมีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาของครูผู้สอนในการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น

ปัญหาของครูผู้สอนในการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ครูผู้สอนมีปัญหาในการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.34$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 6 ความปลอดภัยของนักเรียน ($\bar{x} = 3.93$) และมีระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 5 ระเบียบการเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นต่าง ๆ ยุ่งยาก ($\bar{x} = 2.74$) โดยมีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาของครูผู้สอนในการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาของครูผู้สอนในการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา และภูมิสำเนา ดังนี้

ปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น

1. ครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ครูผู้สอนที่เพศต่างกัน มีปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ครูผู้สอนที่วุฒิการศึกษาต่างกัน มีปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูที่มีวุฒิต่างกัน มีปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ในข้อ 2 การวางแผนการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น สอดคล้องกับสภาพของแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่จริง และข้อ 5 การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหามูลฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาเอกต่างกัน มีปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหามูลฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ในข้อ 1 ความรู้ความสามารถและทักษะการวางแผนการศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ข้อ 2 การวางแผนการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น สอดคล้องกับสภาพแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่จริง ข้อ 4 การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชน เพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ข้อ 5 การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ข้อ 6 ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. ครูที่มีภูมิสำเนาต่างกัน มีปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหามูลฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัญหาของครูผู้สอนในการเลือกใช้ประเภทแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น

แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ

1. ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหามในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ในข้อ 8 ความเหมาะสมในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติกับเวลาเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ครูที่มีเพศต่างกัน มีปัญหามในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหามในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ครูที่มีอายุต่างกัน มีปัญหามในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหามในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีปัญหามในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหามในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ในข้อ 2 ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ที่เป็นป่าไม้ ไร่ นา ทุ่ง แม่น้ำ ลำห้วย และลักษณะดินหรือหินประเภทต่าง ๆ อยู่ห่างไกลจากโรงเรียน ข้อ 3 ความรู้ความเข้าใจ

ใจในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ข้อ 4 ความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติได้เหมาะสมกับวิธีการสอน เช่น การสอนแบบทัศนศึกษา การสอนแบบอภิปราย ข้อ 5 การใช้ข้อมูลใหม่ทันสมัยของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติมาประยุกต์เข้ากับเนื้อหาวิชาและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ข้อ 6 ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของรัฐและเอกชนในการส่งเสริมการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ครูที่สำเร็จสาขาวิชาเอกต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ในข้อ 8 ความเหมาะสมในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติกับเวลาเรียน ข้อ 9 ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. ครูที่มีภูมิสำเนาต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

แหล่งทรัพยากรบุคคล

1. ครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรบุคคล โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรบุคคล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรบุคคล โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรบุคคล ในข้อ 1 ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรบุคคลอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรบุคคล โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรบุคคล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ครูที่วุฒิการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรบุคคล โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรบุคคล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ครูผู้สอนที่ประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรบุคคล โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรบุคคล ในข้อ 4 ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของทรัพยากรบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แหล่งทรัพยากรสังคม

1.ครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรสังคม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรสังคม ในข้อ 1 ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรสังคมอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรสังคม โดยรวมแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาในการเลือกใช้
แหล่งทรัพยากรสังคม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรสังคม โดยรวมแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาในการเลือกใช้
แหล่งทรัพยากรสังคม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.ครูผู้สอนที่วุฒิการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรสังคม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรสังคม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรสังคม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรสังคม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาเอกต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรสังคม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมี ปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรสังคม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7. ครูผู้สอนที่มีภูมิสำเนาต่างกัน มีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรสังคม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรสังคม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัญหาของครูผู้สอนเกี่ยวกับวิธีการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในการพานักเรียนไปศึกษาแหล่ง
ทรัพยากรและการนำแหล่งทรัพยากรมาใช้ในชั้นเรียน

1.ครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการใช้แหล่ง
ทรัพยากรท้องถิ่น โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
ครูผู้สอนมีปัญหา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาในข้อ 2 ความร่วมมือและสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานในการไปช่วยดูแลนักเรียน ข้อ 3 การเดินทางของนักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ข้อ 4 ระเบียบการขออนุมัติหลายขั้นตอนในการพานักเรียนไปทัศนศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาในข้อ 1 ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน ข้อ 2 ความร่วมมือและสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานในการไปช่วยดูแลนักเรียน ข้อ 3 การเดินทางของนักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาเอกที่ต่างกัน มีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7. ครูผู้สอนที่มีภูมิสำเนาต่างกัน มีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์และเปรียบเทียบปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

1. ปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งระดับปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น เนื่องจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแล้ว ยังสังกัดกับส่วนกลางที่เป็นสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติอีก ทำให้ต้องรับผิดชอบโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดทั่วประเทศไทยจำนวนมาก จึงมีการกระจายงบประมาณสนับสนุนแต่ละโรงเรียนไม่พอเพียง แต่อย่างไรก็ตามกระทรวงศึกษาธิการก็ยังมียกยอบนโยบายให้ครูผู้สอนต้องศึกษาค้นคว้าหรือสำรวจแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนทุกสาขาวิชา โดยเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องมีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นทั้งในเขตบริการของโรงเรียน เขตจังหวัด และเขตภาค เป็นต้น เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้ของตนเอง รวมทั้งควรเข้ารับการอบรมระยะสั้นจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดที่มีการจัดอบรมแต่ละเนื้อหา สอดคล้องกับงานวิจัยของนิเวศน์ คิฉายา (2542 : 113) ที่ทำการวิจัยเรื่องความต้องการนิเทศภายใน

ในโรงเรียนของครูผู้สอนเกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเองหรือได้รับความรู้จากการประชุมอบรมระยะสั้นอยู่เสมอเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของตนในการใช้ความรู้ประกอบการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ปัญหาของครูผู้สอนในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น

- 2.1 ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ
- 2.2 ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรบุคคล
- 2.3 ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น
- 2.4 ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรสังคม

จากการวิจัย พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรสังคม ครูผู้สอนมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรบุคคล ครูผู้สอนมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ซึ่งปัญหาระดับมากที่สุดที่พบของครูผู้สอนในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นทั้ง 4 ประเภท คือ ปัญหาปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของประพนธ์ จันทรัตน์ (2533 : 130) ที่พบว่า ปัญหาการดำเนินการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นที่โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบ คือ การขาดงบประมาณสนับสนุน และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนิจพร สุขสวัสดิ์อำนวย (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาในการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนเกี่ยวกับการขาดงบประมาณสนับสนุน ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระยะไม่นานนัก คือ ประมาณ 12 ปี ทำให้โรงเรียนมีความจำเป็นในการใช้งบประมาณสนับสนุนไปใช้ในส่วนอื่น ๆ ที่มีความสำคัญเร่งด่วน เช่น การปรับปรุงอาคารเรียน อาคารห้องสมุด สื่อการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เป็นต้น จึงทำให้โรงเรียนขาดงบประมาณสนับสนุนพอเพียงที่จะจัดสรรให้ครูผู้สอนเพื่อการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมาประกอบการสอน

3. ปัญหาของครูผู้สอนในการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น

ปัญหาของครูผู้สอนในการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาระดับมากที่สุด คือ ความปลอดภัยของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของภิญญ์ ดันพิทนคุปต์ (2514 : จ) ที่พบว่า ปัญหาอุปสรรคที่ครูผู้สอนไม่ค่อยใช้วิธีการจัดพานักเรียนไปทัศนศึกษา คือ ความปลอดภัยของนักเรียน อาจเป็นเพราะในปัจจุบันเกิดอุบัติเหตุในการเดินทางมากขึ้น โดยเฉพาะการเดินทางโดยรถยนต์ ที่ประสบอุบัติเหตุบ่อย ๆ จึงทำให้ครูผู้สอนไม่ค่อยพานักเรียนออกไปทัศนศึกษา นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ระยะทางของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของประสิทธิ์ อำมาตย์ (2529 : จ) ที่พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการใช้แหล่งความรู้ในชุมชนของครู คือ แหล่งทรัพยากรชุมชนมีระยะทางอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน ทำให้ค่าใช้จ่ายสูง และโรงเรียนขาดงบประมาณสนับสนุน จึงเป็นสาเหตุให้ครูผู้สอนไม่ค่อยพานักเรียนออกไปทัศนศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น

4. การเปรียบเทียบปัญหาของครูผู้สอนเกี่ยวกับวิธีการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ทั้ง 3 ปัญหา ได้แก่ ปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นซึ่งจำแนกตามขนาดโรงเรียน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา และภูมิสำเนา ดังนี้

4.1 ปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น จำแนกตามขนาดโรงเรียน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และภูมิสำเนา ผลการวิจัยพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนมีสภาพปัญหาที่คล้ายกัน เนื่องจากครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีภูมิสำเนาอยู่ในจังหวัดที่ทำการสอน จึงทำให้รู้จักแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมีการศึกษาค้นคว้าและเยี่ยมชม มีการสำรวจข้อมูล รวมทั้งมีการได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรคล้ายคลึงกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของประสิทธิ์ อำนวย (2529 : 38) ที่กล่าวว่า ครูผู้สอนควรมีพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นที่ตนเองทำการสอน เพื่อจะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ เพราะท้องถิ่นทุกแห่งต่างมีทรัพยากรท้องถิ่นที่เป็นแหล่งวิชา

เมื่อจำแนกตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาเอกอื่นๆ มีปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมากกว่าครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาสาขาสังคมศึกษา หรือ ภูมิศาสตร์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความแตกต่างระหว่างเนื้อหาทางด้านหลักสูตรของแต่ละสาขาวิชาเอก ซึ่งสาขาวิชาเอกสังคมศึกษาหรือภูมิศาสตร์เน้นการศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสภาพและการเปลี่ยนแปลงทางด้านภูมิศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมโดยตรง จึงทำให้ครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาเอกสังคมศึกษาและภูมิศาสตร์ เมื่อมารับหน้าที่สอนในวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ มีปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นน้อยกว่าครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาเอกอื่นๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของจิตรา ศาสณั (2542 : 62) ที่พบว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาส่วนใหญ่ไม่ตระหนักถึงความสำคัญในการบรรจุแต่งตั้งครูผู้สอนที่มีคุณวุฒิตรงตามสาขาวิชา และมักละเลยในปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าผู้บริหารแต่ละโรงในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ควรจัดให้ครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสอนให้ตรงกับสาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา เพราะครูผู้สอนแต่ละสาขาวิชาเอกมีความรู้ความสามารถ และความเข้าใจเฉพาะสาขาวิชาโดยตรงเฉพาะด้าน ทำให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนเกิดความสนุกสนานและมีความสุขในการเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริง

4.2 ปัญหาของครูผู้สอนในการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น จำแนกตามขนาดโรงเรียน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา และภูมิสำเนา ดังนี้

4.2.1 แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามขนาดโรงเรียน เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน สาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา และภูมิสำเนาของครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องมาจากครูผู้สอนมีสภาพปัญหาการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่คล้ายกัน เพราะครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นผู้มีภูมิสำเนาในจังหวัดที่ทำการสอน จึงรู้จักแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นคล้ายๆ กัน สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชัย ครุฑอรัญ (2543 : 110) ที่พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง มีปัญหาในการเลือกใช้ทรัพยากรในการบริหารงานวิชาการคล้ายคลึงกัน

จำแนกตามวุฒิการศึกษาของครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ซึ่งเป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ผ่านการเรียนทางเทคนิคการสอนและวิชาการสูงกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาตรี จึงทำให้มีปัญหาในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประกอบการสอนน้อยกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาตรี สอดคล้องกับงานวิจัยของสมนึก จันทรแดง (2538 : 120) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ไม่ดีเหมือนกับครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี

4.2.2 แหล่งทรัพยากรบุคคล จำแนกตามขนาดโรงเรียน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และภูมิสำเนา ผลการวิจัยพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากครูผู้สอนมีสภาพปัญหาการเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรบุคคลคล้ายกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของทศพร เชาวดี (2517 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาที่ต่างกัน โดยมีการจำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน มีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของทรัพยากรท้องถิ่นคล้าย ๆ กัน

จำแนกตามสาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งครูผู้สอนที่สำเร็จสาขาวิชาเอกอื่นๆ มีปัญหาในการเลือกใช้ประเภทของทรัพยากรบุคคลมากกว่าครูผู้สอนที่สำเร็จสาขาวิชาเอกสังคมศึกษาหรือสาขาภูมิศาสตร์ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของมรกต อิศรานุวัฒน์ (2541 : 82) ที่พบว่า การสอนของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่จะมีครูที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาเฉพาะมาสอนในสาขาวิชาที่ได้รับมอบหมาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตรา ศาสณัส (2542 : 60) ที่พบว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนมากไม่ตระหนักถึงความสำคัญในการบรรจุแต่งตั้งครูที่มีคุณวุฒิตรงสาขาวิชา และถูกละเลยในปัญหาที่เกิดขึ้นหรือได้รับการพิจารณาแก้ปัญหาการขาดแคลนครูวิชา จึงทำให้ครูผู้สอนไม่รู้จักเลือกใช้ประเภทของแหล่งทรัพยากรบุคคลที่สำคัญในท้องถิ่นมาใช้ประกอบการสอน

4.2.3 แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น จำแนกตามขนาดโรงเรียน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน สาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา และภูมิสำเนาของครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนมีสภาพปัญหาการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นคล้ายกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของปาริชาติ วรรณประภา (2518 : 80) ที่พบว่า ผู้บริหารและนักเรียนให้ความเห็นเกี่ยวกับตัวผู้สอน

พานักเรียนออกทัศนศึกษามาก่อน ทำให้พบปัญหาว่าระยะทางของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน เพื่อนร่วมงานขาดความร่วมมือในการช่วยดูแลนักเรียน ปัญหาการเดินทางของนักเรียน ที่เป็นปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นอยู่บ่อยครั้ง จึงมีความคิดที่จะพานักเรียนออกทัศนศึกษาน้อยกว่าครูผู้สอนที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี สอดคล้องกับมรกต อิศรานุวัฒน์ (2541 : 82) ที่พบว่า ครูผู้สอนที่มีอายุระหว่าง 35 - 45 ปี และสูงกว่า 45 ปี ถือว่าเป็นวัยผู้ใหญ่ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานและมีความคิดรอบคอบ และมีความตระหนักถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นในภายหน้าได้ดีกว่าผู้ที่มีอายุน้อย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ควรพิจารณาเลือกครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอนให้ตรงสาขาวิชาที่ครูผู้สอนสำเร็จการศึกษาโดยตรง เพราะครูผู้สอนจะได้ใช้เทคนิคทางวิชาการที่ศึกษามาโดยเฉพาะสาขา นำมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนทุกสาขาวิชาเอกไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อเพิ่มศักยภาพของครูผู้สอน

3. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมสัมมนาในสาขาวิชาที่ตนรับผิดชอบในการสอน เพื่อให้ครูผู้สอนได้พัฒนาเพิ่มพูนทักษะความรู้ความสามารถและเทคนิควิชาการเฉพาะสาขา ไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัญหาของครูผู้สอนในการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาอื่นๆ ในกลุ่มวิชาสังคมศึกษาและกลุ่มวิชาอื่น ๆ

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัญหาในการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ระหว่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน(เดิม) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ทั้ง 3 เขต

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ระหว่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (เดิม) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์แต่ละเขตกับโรงเรียนสามัญศึกษา(เดิม)ในเขตนั้น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล เกตุศิริ. (2526). "ประเพณีเก่าของจังหวัดสุรินทร์", ในประวัติศาสตร์ไทยส่วนภูมิภาคจังหวัดสุรินทร์. หน้า 63 - 65. สุรินทร์ : สำนักงานจังหวัดสุรินทร์.
- กรมวิชาการ. (2538 ข). สรุปผลการติดตามการเยี่ยมโรงเรียนในโครงการการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ระหว่างวันที่ 4 - 25 มิถุนายน พ.ศ. 2538. กรุงเทพฯ : กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ อัดสำเนา.
- _____. (2538 ก). รายงานผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา (การศึกษา 2537). กรุงเทพฯ : กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ อัดสำเนา.
- _____. (2535). หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 (สังคมศึกษา ส.101). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2526). คู่มือการบริหารการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์.
- กระทรวงมหาดไทย. (2526). ประวัติศาสตร์ไทยส่วนภูมิภาคจังหวัดสุรินทร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เอเซียเพลส.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2531). หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2531). กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กฤตยา อาชวนิจกุล. (2538). "ท้องถิ่นแห่งปริบทเรื่องเพศกับเพศศึกษา", ในผลงานวิจัยเสนอในการประชุมระดับชาติ เรื่องการตั้งครุฑไม้พื้ประสงค์ : ประเด็นท้าทายการให้บริการทางด้านสาธารณสุขของรัฐ. ณ โรงแรมปรีซ์พาเลส. กรุงเทพฯ : ม.ส.พ. อัดสำเนา.
- กิตติศักดิ์ วชิสุวรรณ. (2537). ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา.วิทยานิพนธ์ ค.ม.(มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เกติณี โชติเสถียร. (2533). การใช้เทคโนโลยีทางการสอนในห้องเรียน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรูญ คุณมี. (2520). การสอนสังคมศึกษา. กพลินซ์ : โรงพิมพ์ประสานการพิมพ์.
- จิตรา ศาสน์ส. (2542). ความต้องการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครูศิลปศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- จิราพร กองทอง. (2540). ปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปที่ท่องเที่ยวบริเวณด่านช่องจอม อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ภูมิศาสตร์).มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

บรรณานุกรม

- กมล เกตุศิริ. (2526). "ประเพณีเก่าของจังหวัดสุรินทร์", ในประวัติศาสตร์ไทยส่วนภูมิภาคจังหวัดสุรินทร์. หน้า 63 - 65 .สุรินทร์ : สำนักงานจังหวัดสุรินทร์.
- กรมวิชาการ. (2538 ข). สรุปผลการติดตามการเยี่ยมโรงเรียนในโครงการการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ระหว่างวันที่ 4 - 25 มิถุนายน พ.ศ. 2538. กรุงเทพฯ : กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ อัดสำเนา.
- _____. (2538 ก). รายงานผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา (การศึกษา 2537). กรุงเทพฯ : กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ อัดสำเนา.
- _____. (2535). หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 (สังคมศึกษา ส.101). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2526). คู่มือการบริหารการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์.
- กระทรวงมหาดไทย. (2526). ประวัติศาสตร์ไทยส่วนภูมิภาคจังหวัดสุรินทร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เอเซียเพลส.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2531). หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2531). กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กฤตยา อาชวนิจกุล. (2538). "ท้องถิ่นกับบริบทเรื่องเพศกับเพศศึกษา", ในผลงานวิจัยเสนอในการประชุมระดับชาติ เรื่องการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ : ประเด็นท้าทายการให้บริการทางด้านสาธารณสุขของรัฐ. ณ โรงแรมปรีซ์พาลาส. กรุงเทพฯ : ม.ส.พ. อัดสำเนา.
- กิตติศักดิ์ วชิสุวรรณ. (2537). ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา.วิทยานิพนธ์ ค.ม.(มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เกศินี โชติเสถียร. (2533). การใช้เทคโนโลยีทางการสอนในห้องเรียน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรรยา อุณมี. (2520). การสอนสังคมศึกษา. กาลสินธ์ : โรงพิมพ์ประสานการพิมพ์.
- จิตรา ศาสณัธ. (2542). ความต้องการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครูศิลปศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- จิราพร กองทอง. (2540). ปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปที่ท่องเที่ยวบริเวณด้านช่องจอมอำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ภูมิศาสตร์).มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

- จิราวรรณ ช้างลำลี. (2530). การใช้แหล่งวิทยาการในชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาชีววิทยาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.วิทยานิพนธ์ ค.ม.(มัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชำนาญ วัฒนะ. (2529). การศึกษาสภาพการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การมัธยมศึกษา).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน เทศวานิช. (2530). หลักสูตรและการจัดการประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอนคณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูพระนคร สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์.
- ทศพร ขวัญสุวรรณ. (2526). เจตคติต่ออาชีพครูของผู้บริหารโรงเรียนและครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม (บริหารการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทศพร เชาว์ดี. (2516). การใช้ประโยชน์แหล่งความรู้ในชุมชนประกอบการสอนวิชาภูมิศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ภูมิศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนีย์ ทองสว่าง ; และทวี ทองสว่าง. (ม.ป.ป.). พฤติกรรมการสอนวิชาภูมิศาสตร์. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2532). หลักสูตรและการจัดการประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์วิทยาลัยครูธนบุรี.
- นพมาศ พระทอง. (2536). การพัฒนาชนบทในรูปแบบการเกษตรแบบผสมผสาน : กรณีศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดและงานของมหาอยู่ สุนทรชัย เกษตรกรตัวอย่างแห่งจังหวัดสุรินทร์. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิจพร สุขสวัสดิ์อำนวย. (2541). การศึกษาการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาชีววิทยาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา10. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาวิทยาศาสตร์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นิตยา สุวรรณศรี. (2534). หลักสูตรและการจัดการประถมศึกษา .กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ สหวิทยาลัยล้านนา.
- พันธ์ นิลพงษ์. (2537). การใช้แหล่งวิชาการชุมชนตามทฤษฎีของครูผู้สอนกลุ่มการงานและอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา).พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- นิพนธ์ สุขปรีดี. (2528). โสดทัศน์ศึกษา. กรุงเทพฯ : แพร่วิทยา.
- นิเวศน์ คิตยาว. (2542) ความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอนเกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2524). รูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน.ปริญญาโท กศ.ด. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- _____. (2537). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ : สุริยาสาน.
- ประทักษ์ เจียรรรยง. (2516). การสำรวจการใช้วิธีการสอนกิจกรรมและอุปกรณ์ในการสอนวิชา
ภูมิศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา ปีการศึกษา 2514. ปริญญาโท กศ.ม.
(ภูมิศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประทุม ฤกษ์กลาง. (2538). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์กรและผลการปฏิบัติงานของ
อาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน. ปริญญาโท กศ.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต-
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประเทือง จินตสกุล. (2528). ภูมิศาสตร์กายภาพภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
บูรพาสาส์น.
- ประพนธ์ จันทรัตน์. (2533). การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์วิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ประสิทธิ์ อ๋ามาตร์. (2529). การใช้แหล่งความรู้ในชุมชนในการสอนกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ของครูโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ประเสริฐ วิทย์รัฐ. (2500). วิธีสอนภูมิศาสตร์แผนใหม่ในชั้นประถม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาพร.
- ประหยัด สายวิเชียร. (2516). การใช้ประโยชน์ของแหล่งชุมชนประกอบการสอนสังคมศึกษาในชั้นมัธยม
ศึกษาดอนดั้น จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (มัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ปราณี วงศ์เทศ. (2528). " แนวการศึกษาการเล่นทางมานุษยวิทยาความสัมพันธ์ของพิธีกรรม ", ใน
ประวัติมหาดไทยส่วนภูมิภาค จังหวัดสุรินทร์. หน้า 12-15. สุรินทร์ : สำนักงานจังหวัดสุรินทร์.
- ปรีชา นิพนธ์พิทยา. (2524). ประถมศึกษากับการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- ปาริชาติ วรรณประภา. (2518). ปัญหาการเรียนการสอนวิชาภูมิศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.
วิทยานิพนธ์ ค.ม.(ภูมิศาสตร์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525. (2525). กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- พรณราย คำโสภา. (2542). การวิเคราะห์เพลงพื้นบ้านกันตรึมของหมู่บ้านดงมัน จังหวัดสุรินทร์.
ปริญญาโท กศ.ม. (มนุษยดุริยางค์วิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พระธรรมปิฎก. (2540). การศึกษาพัฒนาการหรือบูรณาการ. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพุทธธรรม.

- พิชยา นันทวิเชตพงษ์. (2536). การใช้แหล่งชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ศึกษาศาสตรจารย์การสอน).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พินุลย์ศรี วาสนสมสิทธิ์. (2526) "ปัญหาและแนวโน้มของวิชาสังคม", ในเอกสารการสอนชุดวิชาการสอนสังคมศึกษา หน่วยที่ 10-15. หน้า 32 - 40. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งศิลป์.
- พิภพ กาญจนะ. (2533). การประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ปัญญา ดันพิทยคุปต์. (2514). การใช้แหล่งความรู้ในชุมชนในการสอนประวัติศาสตร์ไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(มัธยมศึกษา).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- มรกต อิศรานุวัฒน์. (2526) การศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียน. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- มีชัย วรสายัณห์. (2513). การศึกษาปัญหาและอุปสรรคของครูอาจารย์ผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2513. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.(ภูมิศาสตร์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ยุพดี จรรย์ยานนท์. (2542). การศึกษานิทานชาวบ้าน คำบลจอมพระ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัชณี ดุชนารมย์. (2528). แหล่งวิทยาการเพื่อการศึกษา. เชียงใหม่ : ภาควิชามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- โรจน์ ดุลยากร. (2507). การศึกษาเพื่อการใช้แหล่งวิชาในชุมชนเพื่อประกอบการสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนฝึกหัดครูและวิทยาลัยครูของกรมการฝึกหัดครูในประเทศไทย. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (ภูมิศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ลัดดา ศุขปริดี. (2523). เทคโนโลยีการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนต.
- วนิดา เลาหวัฒน์. (2527). การใช้ประโยชน์จากแหล่งวิชาชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วรลักษณ์ รัตติกาลชลากร. (2525). การใช้แหล่งชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วรลักษณ์ ปาลี. (2537). การศึกษาสมรรถภาพและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(วิทยาศาสตร์). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.

- วรรณ วลัยวานิช. (2529). เอกสารประกอบการสอนวิชา 301 , 302 หลักสูตรและการสอนวิชา
ภูมิศาสตร์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วาสนา ชาวหา. (2522). เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิชัย ครุฑอารัญ. (2543). ปัญหาการติดต่อสื่อสารในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยม-
ศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดตราด. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิชัย เทียนน้อย. (2533). การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรวัฒนา.
- วิชัย ราษฎร์ศิริ. (2524). หลักสูตรและแบบเรียนประถมศึกษาหลักการและการปฏิบัติในหลักสูตรใหม่
สัมฤทธิ์ผล. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครูนครปฐม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2530 ,ตุลาคม - ธันวาคม). " การวิจัยที่จำเป็นต่อการปฏิบัติเพื่อพัฒนาบุคคลและสังคม"
การวิจัยทางการศึกษา. 18 (3) : 28 - 31 .
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538 , กุมภาพันธ์ - มีนาคม). " คำเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่ายๆ ที่บาง
ครั้งก็พลาดได้." ข่าวสารวิจัยการศึกษา. 18 (3) : 43 - 45 .
- วันสาธิต ดริสุวรรณ. (2540). ความต้องการทางการศึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
ของกรมวิชา สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิสุทธ์ ชาติรี. (2532). ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียนที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนในโครงการ
การศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด (บริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริ ศิริพันธ์แก้ว. (2525). เอกสารประกอบการสอนวิชาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมคิด เพ็งปรีชา. (2538). สภาพการใช้แหล่งวิชาการชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาช่างระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมจิต จริยะโสภิต. (2537). การสำรวจและการใช้แหล่งวิชาการชุมชนจังหวัดภูเก็ตประกอบการสอน
วิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. ภูเก็ต : โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัยจังหวัดภูเก็ต. อัดสำเนา.
- สมบัติ สมบูรณ์. (2528). เอกสารประกอบการสอนวิชาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ. มหาสารคาม :
ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- สันต์ ชรรณบำรุง. (2523). การสอนสังคมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บพิข.
- สมิทธิ์ สระอุบล และคนอื่น ๆ. (2529). หลักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ. ภาพสีนู้ : โรงพิมพ์รุ่งไก่อ.

- สวัสดี้ โนนสูง. (2543). *ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ โอ. เอส. พรินติ้งเฮาส์.
- สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (2537). *รายงานการวิจัยโครงการปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษาประชาชน*. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สมปอง วิฑูรย์. (2529). *การประเมินโครงการฝึกสอนแบบกลับภูมิสำเนาของวิทยากรกาญจนบุรี*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมนึก จันทรแดง. (2536). *การศึกษาการปฏิบัติงานของกลุ่มการงานและพนักงานอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (อุตสาหกรรมการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- สิริวรรณ ศรีพล. (2525). *การจัดระบบการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษาในเอกสารการสอนชุดวิชาการสอนสังคมศึกษา เล่มที่ 1. หน่วยที่ 1-4. หน้า 135-185*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุชินดิษฐ์ หลีกคำ. (2541). *ปัญหาในการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุญานี สุทธิพงษ์. (2540). *ความต้องการในการพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครูธุรกิจโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพ*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- สุนันท์ วิเชียรรัตน์. (2529). *การใช้แหล่งวิชาการชุมชนตามธรรมชาติของครูผู้สอนกลุ่มการงานและอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุนทร สุนันชัย. (2514). *เทคนิคและวิธีการสอนสังคมศึกษา*. กรุงเทพฯ : สหบัณฑิต.
- สุนทร หัสภาดลและคนอื่นๆ. (2533). *แผนการใช้ที่ดินจังหวัดสุรินทร์ กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดินกระทรวงเกษตรและสหกรณ์*. กรุงเทพฯ : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สุบิน จันทะนันท์. (2543). *การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพจน์ เต็มแย้ม. (2542). *การศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญ*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สุพัตรา เทียนฤกษ์. (2536). การเปรียบเทียบความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดชัยนาท. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การแนะแนว) พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- สุเมธ คงสวัสดิ์. (2531). ความเชื่อชาวบ้านพลวง ตำบลก้งแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์. ปรินญาณิพนธ์. กศ.ม. (ไทยคดีศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร - วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- สุวัฒน์ พุทรเมฆา. (2524). ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2538). จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. เสนอ
- มุลศาสตร์. (2526). " การละเล่นพื้นเมือง เพลง - ดนตรี ", ในประวัติศาสตร์ไทยส่วนภูมิภาคจังหวัด สุรินทร์. หน้า 35 - 42 . สุรินทร์ : สำนักงานจังหวัดสุรินทร์.
- สำนักงานการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2539). รายงานประจำปีการดำเนินงานขยาย โอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2539. โรงเรียนใน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา. จัดสำเนา.
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. (2542). ทะเบียนโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษาจังหวัดสุรินทร์. สุรินทร์ : ม.ส.พ. จัดสำเนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พรักหวานกราฟฟิค.
- _____. (2539). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 - 2544). กรุงเทพฯ : ม.ส.พ. จัดสำเนา.
- _____. (2538) คู่มือการปฏิบัติงานของหัวหน้าการการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ. กรุงเทพฯ : พี.เอ.ลิฟวิ่ง.
- _____. (2538). รายงานผลการศึกษาสภาพเบื้องต้นเกี่ยวกับการ ดำเนินงานของโรงเรียนโครงการ นำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับต่อจากระดับประถมศึกษาปีที่ 6 อีก 3 ปี. กรุงเทพฯ : ม.ส.พ. จัดสำเนา.
- _____. (2538). แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อรรถพล.
- _____. (2535). รายงานผลการสัมมนาเรื่องการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ. จัดสำเนา.
- _____. (2534). แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2534. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองสาส์น.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรื. (2543). แผนที่แสดงเขตอำเภอ ตำบล เทศบาลและข้อมูล พื้นฐานของจังหวัด 2543. กรุงเทพฯ : สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

- สำนักงานศึกษาธิการเขต 6. (2534). รายงานการวิจัย เรื่องการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนและความต้องการการศึกษาของนักเรียนและผู้ปกครองของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 6. ฉะบือ : สำนักงานศึกษาธิการเขต 6 . อัดสำเนา.
- อารี ยังสกุล. (2514). อิทธิพลของสภาพแวดล้อมบางประการที่อาจส่งผลต่อความต้องการในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2513 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดพระนคร. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา . ถ่ายเอกสาร.
- อุไรพร พานิชกุล. (2539). พฤติกรรมการสอนและความต้องการการพัฒนาของครูผู้สอนคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (คณิตศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อเนก นาคะบุตร. (2531, มกราคม - เมษายน). " ชนบทไทยในสามทศวรรษที่ผ่านมา กับบทเรียนของภูมิปัญญาชาวบ้านสู่ทิศทางการพึ่งตนเองของชนบทในอนาคต," ทางเลือกการพัฒนา.2 (1). 20 -23.
- Alexander – Miniter, Rae. (1982 , April). *Boundary Living : Black and White Students and Adults Study their Community Through and Ethnographic / Ethnohistoric Perspective.*
- Best , John W. (1970) *Research in Education.* 2 nd ed. Englewood Cliff, N.J., : Prentic - Hall.
- Boonruagrutana , Samremg. (1997) . *A Model of School.* Dissertation , Ed.D. (Education - Development). Illinois : Graduate School. Illinois University. Photocopied.
- Feldman , Alan Herbert. (1982, November). " Local History and Secondary Schools : An Historiographic Perspective," *Dissertation Abstracts International.* 57 (2) : 83 - A.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education* .3 rd ed. New york : Mc Graw - Hill Book.
- Howe C.W. (1979). *Natural Resource Economics.* New York : John Wiley & Sons.
- Krejcia, Rober V. and Morgan , Daryle E. (1970 , November). "Determining Sample Sixe for Research Activities", *Journal of Education and Prychological.* Measurement 30 (3) : 608.
- Lehmen, Richard S. (1991). *Statistics and Research Design in Behavioral Sciences.* California : Wadsworth .
- Peter, Jarvis. (1990). *An International Dictionary of Adult and Continuing Education.* London : Prentic - Hall.

- Rogers , Everelte M. and Others . (n.d.). *The Diffusion of Education Innovations in The Government Secondary School of Thailand*. Trans. by Education Planing Office Ministry of Education Thailand , New york : Regents Publishing.
- Theera, Samrkaew. (1987). *Organizational Climate and Effectiveness of Colleges of Physical Education in Thailand*. Dissertation , Ed.D. (Education Development). Kuala Lumpur : Philippines University. Photocopied.

ภาคผนวก

ภาคผนวก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รศ.ชูศรี วงศ์รัตนะ ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
วิโรฒ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มสว โทร. 5726, 5644

ที่ ทบ 1012/2545

วันที่ 13 มีนาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวกัญฉฐ์ บัวสาย นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณ พุทธาวุฒิไกร และ รองศาสตราจารย์วรรณ วังษ์วานิช เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียน รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวกัญฉฐ์ บัวสาย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือ

ที่ กน 1012 ...

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

13 มีนาคม 2545

เรื่อง ขอกวามร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และรายชื่อโรงเรียนในสังกัด

เนื่องด้วย นางสาวกัญญ์ฐ บัวสาย นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา : ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณี พุทธาภูมิไกร และ รองศาสตราจารย์วรรณา วงษ์วานิช เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้ครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ดังเอกสารที่แนบ ตอบแบบสอบถามปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา : ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในระหว่างเดือนมีนาคม 2544

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวกัญญ์ฐ บัวสาย ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 576, 5644

โทรสาร. 258-4119

ภาคผนวก ค
รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้ (Try Out) แบบสอบถาม

โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 301 คนขึ้นไป)

ลำดับที่	โรงเรียน	สป.อ/ ก
1	หนองโคง	เมืองสุรินทร์
2	บ้านดงมัน	เมืองสุรินทร์
3	เมืองที	เมืองสุรินทร์
4	พรหมปราสาท(ราษฎร์นุกูล)	เมืองสุรินทร์
5	บ้านปริง	ท่าตูม
6	บ้านพรหมเทพ (พรหมเทพราษฎร์)	ท่าตูม
7	บ้านธาตุ	รัตนบุรี
8	บ้านปะนอยโคง	ศีขรภูมิ
9	บ้านตะกุก(คำคุณบำรุง)	ศีขรภูมิ
10	บ้านตาพรหม	สังขะ
11	บ้านตาโมม	สังขะ
12	บ้านตะเคียน	ลำโรงทับ
13	บ้านโชคเหนือ	ลำดวน
14	บ้านสตอ	เขวาสินรินทร์
15	บ้านผักไหม	โนนนา-rayณ์
16	ศรีณรงค์วิทยาการ	ศรีณรงค์

โรงเรียนขนาดกลาง จำนวนนักเรียน 121 - 300 คน

ลำดับที่	โรงเรียน	สปอ/ก
1	บ้านม่วง	จอมพระ
2	บ้านโพธิ์ห้วย	ชุมพล
3	บ้านโนนโพ	ท่าตูม
4	บ้านหนองไม้ก่	ท่าตูม

จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 301 ขึ้นไป)

ลำดับที่	โรงเรียน	สป.อ/ ก
1	บ้านโคกวัด	เมืองสุรินทร์
2	บ้านตะแสง	เมืองสุรินทร์
3	บ้านโคกเมือง	เมืองสุรินทร์
4	บ้านสำโรงโคกเพชร	เมืองสุรินทร์
5	บ้านอังกัญแสงอ	เมืองสุรินทร์
6	บ้านจันรม	เมืองสุรินทร์
7	บ้านแกใหญ่	เมืองสุรินทร์
8	บ้านโสน (พิทยศึกษา)	เมืองสุรินทร์
9	บ้านทัพกระปือ	เมืองสุรินทร์
10	บ้านเกาะระโยง	เมืองสุรินทร์
11	บ้านขามเค็ดราชภูธรสงเคราะห์	จอมพระ
12	บ้านตากวน	จอมพระ
13	ไตรมิตรวิทยาสวรรค์	จอมพระ
14	บ้านอาแวะ	จอมพระ
15	บ้านชุมแสง	จอมพระ
16	บ้านผางอุดมสมบูรณ์วิทยา	จอมพระ
17	บ้านดึกชุม	ชุมพระบุรี
18	บ้านดู่หนองไผ่	ชุมพลบุรี
19	บ้านทิพย์นวด	ชุมพลบุรี
20	บ้านไพรขลา (ไพรขลาราชภูธร)	ชุมพลบุรี
21	บ้านโพนม่วง	ชุมพลบุรี
22	สระขุดดงสำราญวิทยา	ชุมพลบุรี
23	บ้านอ้อยดลิ่งชัน	ชุมพลบุรี
24	บ้านสำโรง	ชุมพลบุรี
25	บ้านหมากหมี	ท่าตูม
26	บ้านสะเอ็ง	ท่าตูม
27	ชุมชนบ้านบัวโค	ท่าตูม
28	บ้านท่าศิลา	ท่าตูม
29	บ้านกระโพ(กระโพราชภูธรวิทยาคาร)	ท่าตูม
30	บ้านตระมุง	ท่าตูม

ลำดับที่	โรงเรียน	สป.อ/ก
31	บ้านลุงปุง	ทำคูม
32	บ้านทนาง (รัฐราษฎร์วิทยา)	ปราสาท
33	บ้านตาเสาะ	ปราสาท
34	บ้านโคกทม	ปราสาท
35	บ้านกระดาด	ปราสาท
36	นิคมสร้างตนเองปราสาท	ปราสาท
37	บ้านโซคณาสาม	ปราสาท
38	บ้านล้งโกม	ปราสาท
39	บ้านกุน	ปราสาท
40	บ้านถาวร	ปราสาท
41	วันเจริญสามัคคี	ปราสาท
42	อมรินทร์ทราวารี	ปราสาท
43	เจริญราษฎร์วิทยา	ปราสาท
44	บ้านน้ำเขียว	รัตนบุรี
45	บ้านลำเพ็ญ	รัตนบุรี
46	บ้านดงเปือย	รัตนบุรี
47	บ้านคอนสวรรค์	รัตนบุรี
48	บ้านระเวียง	รัตนบุรี
49	รัตนวิทยาคม	รัตนบุรี
50	บ้านยางเดี่ยว	ศีขรภูมิ
51	บ้านสว่างโนนแดง	ศีขรภูมิ
52	บ้านกุดหวาย	ศีขรภูมิ
53	บ้านนารุ่ง	ศีขรภูมิ
54	บ้านคาสะมะะ	ศีขรภูมิ
55	บ้านบึงขวาง	ศีขรภูมิ
56	บ้านหนองบัว	ศีขรภูมิ
57	บ้านโพธิ์(โพธิ์ศรีวิทยา)	ศีขรภูมิ
58	บ้านประกูดายอง	ศีขรภูมิ
59	บ้านชะเนก	ศีขรภูมิ
60	บ้านกระโดนค้อ	ศีขรภูมิ
61	บ้านหัวแรตนาโพธิ์	ศีขรภูมิ
62	บ้านพันศรี	ศีขรภูมิ
63	บ้านลำดวน	ศีขรภูมิ

ลำดับที่	โรงเรียน	สป.อ /ก
64	บ้านดรมไพร	ศิษรภูมิ
65	บ้านดริม "วิทยานุเคราะห์ "	ศิษรภูมิ
66	บ้านนาศรีสุข	สนม
67	บ้านโนนเปือย	สนม
68	บ้านแคน	สนม
69	บ้านนานวน	สนม
70	บ้านหัวจัว " แทนศิลาวิทยา "	สนม
71	ชุมชนบ้านนาดี	สนม
72	บ้านโดง	สังขะ
73	บ้านกระสัง	สังขะ
74	บ้านแสนปาง	สังขะ
75	ราษฎร์พัฒนา	สังขะ
76	บ้านพระแก้ว	สังขะ
77	บ้านจารย์	สังขะ
78	บ้านโคกไทร	สังขะ
79	บ้านเลิศอรุณ	สังขะ
80	บ้านลำหาด	สังขะ
81	บ้านโดงน้อย	สังขะ
82	บ้านเกลิง	ลำโรงทาบ
83	บ้านหนองเหล็ก	ลำโรงทาบ
84	บ้านสะโน	ลำโรงทาบ
85	การรุณวิทยา	ลำโรงทาบ
86	บ้านหมื่นศรีใหญ่	ลำโรงทาบ
87	บ้านดู่	ลำโรงทาบ
88	บ้านสระทอง	กาบเชิง
89	ประชาสามัคคี	กาบเชิง
90	บ้านเกษตรถาวร	กาบเชิง
91	บ้านตะเคียน	กาบเชิง
92	บ้านด่าน	กาบเชิง
93	อมรินทร์ราษฎร์วิทยา	ลำดวน
94	บ้านสะเดา	ลำดวน
95	บ้านอาโพน	ลำดวน

ลำดับที่	โรงเรียน	สป.อ /ก
96	บ้านสระแ	ลำดวน
97	บ้านจรัส	ลำดวน
98	บ้านตรวจ	ศรีณรงค์
99	บ้านฉลิก	ศรีณรงค์
100	บ้านตาเมียง	ศรีณรงค์
101	บ้านแสรออ	เขวาสินรินทร์
102	บ้านอำเปล(ดาวรุ่งรัฐวิทยา)	เขวาสินรินทร์
103	บ้านชาต(มงคลวิทยา)	โนนนารายณ์
104	บ้านหนองแวง	โนนนารายณ์
105	บ้านสน	บัวเชด

จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

โรงเรียนขนาดกลาง

ลำดับที่	โรงเรียน	สป.อ./ ก
1	บ้านโคกอารักษ์	เมืองสุรินทร์
2	บ้านดงเค็ง	จอมพระ
3	บ้านทุ่งนาค	จอมพระ
4	ลุ่มระวีวิทยา	จอมพระ
5	บ้านหนองเหล็ก(ราษฎร์วิทยา)	จอมพระ
6	บ้านกันโจง	จอมพระ
7	บ้านผือ	จอมพระ
8	โพนทองพิทยาคม	ชุมพล
9	บ้านยางบ่อภิรมย์	ชุมพล
10	บ้านยางบ่ออี	ชุมพล
11	บ้านศรีณรงค์	ชุมพล
12	บ้านไกลเสนียด	ท่าตูม
13	บ้านปอหมัน	ท่าตูม
14	บ้านโสมม	ท่าตูม
15	บ้านโนนสูง	ท่าตูม
16	บ้านอาญา	รัตนบุรี
17	บ้านดงถาวร	ศีขรภูมิ
18	บ้านช้างปี	ศีขรภูมิ
19	บ้านเป่า	สนม
20	บ้านศรีนวล	สังขะ
21	บ้านโคกรัมย์	สังขะ
22	สหราษฎร์วิทยา	สังขะ
23	บ้านขอนแก่น	ลำโรงทับ
24	บ้านกะเลา-ศรีพัฒนา	ลำโรงทับ
25	บ้านหนองโจงโง	บัวเชด
26	บ้านเกาะแฉนแวน	ศรีณรงค์
27	บ้านตาถูก	เขวาสินรินทร์
28	บ้านสนวนนางแก้ว	เขวาสินรินทร์

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง

ปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1
ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ขอให้ท่านตอบให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์เพื่อการปรับปรุงและการพัฒนาการสอน วิชา ประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

แบบสอบถาม มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของครูผู้สอนเกี่ยวกับทรัพยากรท้องถิ่น

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามทุกข้อของท่านมีค่ามากสำหรับงานวิจัยฉบับนี้และข้อมูลที่ได้จะนำผลมาใช้โดยรวมเพื่อการวิจัยเท่านั้น และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่อนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หรือเติมคำลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ขนาดโรงเรียน ที่ท่านทำการสอน (โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 301 คนขึ้นไป
โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 121 – 300 คน
โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 120 คน)

- ☐ ขนาดใหญ่
☐ ขนาดกลาง
☐ ขนาดเล็ก

2. เพศ

- ☐ ชาย
☐ หญิง

3. อายุ

- ☐ ตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป
☐ ต่ำกว่า 35 ปี

4. วุฒิการศึกษา

- ☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาตรี

5. ประสบการณ์ในการสอน

- ☐ ประสบการณ์ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป
☐ ประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี

6. สาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา

- ☐ สังคมศึกษาหรือภูมิศาสตร์
☐ อื่น ๆ (ระบุ) และ
วิชาโท.....(ระบุ)

7. ภูมิสำเนาของครูผู้สอน

- ☐ ภูมิสำเนาในจังหวัดที่ทำการสอน
☐ ภูมิสำเนานอกเขตจังหวัดที่
ทำการสอน.....(ระบุ)

ตอนที่ 2

ข้อมูลพื้นฐานของครู (ผู้ตอบแบบสอบถาม) ผู้สอนเกี่ยวกับทรัพยากรท้องถิ่น

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นการตอบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับทรัพยากรท้องถิ่นในฐานะที่ท่านเป็นผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ว่าท่านมีความรู้พื้นฐานและการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นแต่ละประเภทเพื่อประโยชน์ในการสอนวิชานี้ในลักษณะใดบ้าง

กรอบแนวคิดสำหรับการตอบแบบสอบถาม

พื้นฐานของครูผู้สอน หมายถึง สิ่งที่ครูผู้สอนสามารถรู้ถึงแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและเรื่องราวรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น เช่น การสำรวจ การเยี่ยมชม การแนะนำจากบุคคล วารสาร หรือสื่อต่างๆ เป็นต้น

การใช้ทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง การนำแหล่งความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ในการสอนวิชาประเทศของเรา 1 เช่น การใช้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า การเชิญวิทยากร เป็นต้น

1. ท่านรู้จักแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นของจังหวัดสุรินทร์หรือไม่ (เลือกตอบได้มากกว่า 1)

☐ ไม่รู้จัก เนื่องจาก

- ☐ มีภูมิสำเนาที่อื่น
- ☐ ไม่ได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์จากแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น
- ☐ อื่นๆ(ระบุ)_____

☐ รู้จัก (โปรดกาเครื่องหมาย / หน้าแหล่งทรัพยากรที่ท่านรู้จัก)

- ☐ แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ลักษณะภูมิประเทศ เขตการปกครอง แหล่งน้ำธรรมชาติ ป่าไม้ ลักษณะดิน ลักษณะธรณีวิทยา ภูมิอากาศ เป็นต้น
- ☐ แหล่งทรัพยากรบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ ได้แก่ ครู-อาจารย์ พระภิกษุ-สามเณร ชาวนา ชาวไร่ ชาวสวน ชาวประมง นักการเมืองท้องถิ่น คณะกรรมการ อ.บ.ต เป็นต้น
- ☐ แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ สภาพการใช้ที่ดิน การพัฒนาแหล่งน้ำ การปลูกป่า โบราณสถาน โบราณวัตถุ โบราณคดี พิพิธภัณฑ์ เป็นต้น
- ☐ แหล่งทรัพยากรสังคม ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา เพลง-ดนตรี การละเล่นพื้นเมือง เป็นต้น

2. ท่านเคยสำรวจข้อมูลของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นหรือไม่

☐ ไม่เคย เนื่องจาก

- ☐ ขาดงบประมาณสนับสนุน
- ☐ มีหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทำอยู่แล้ว
- ☐ อื่น ๆ(ระบุ)_____

☐ เคย จำนวน _____ ครั้ง/ภาคเรียน (แหล่งทรัพยากรที่ท่านเคยสำรวจข้อมูล ได้แก่...)

- ☐ แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ
 - ☐ ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะธรณีวิทยา และลักษณะธรณีสัณฐานวิทยา
 - ☐ ลักษณะภูมิอากาศ ระบบระบายน้ำ
 - ☐ ลักษณะดิน ป่าไม้ และแร่ธาตุต่าง ๆ
 - ☐ อื่น ๆ (ระบุ)
- ☐ แหล่งทรัพยากรบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ
 - ☐ ครู - อาจารย์ พระภิกษุ - สามเณร
 - ☐ ชาวนา ชาวไร่ ชาวสวน ชาวประมง
 - ☐ นักการเมืองท้องถิ่น คณะกรรมการ อ.บ.ต
- ☐ อื่น ๆ(ระบุ).....

- ☐ แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น
 - ☐ สภาพการใช้ที่ดิน (พื้นที่อยู่อาศัย, พื้นที่เพาะปลูก, พื้นที่แหล่งน้ำ)
 - ☐ การพัฒนาแหล่งน้ำ (โครงการชลประทาน โครงการแหล่งน้ำที่ดิน)
 - ☐ สถานที่หรือสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ ได้แก่ (ปราสาทต่าง ๆ , แหล่งโบราณคดี เป็นต้น)
 - ☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____
- ☐ แหล่งทรัพยากรสังคม
 - ☐ การละเล่น , เพลง – ดนตรี
 - ☐ การประกอบพิธีกรรมต่างๆ
 - ☐ ขนบธรรมเนียมประเพณีและความ เป็นอยู่ของประชากร
 - ☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____

3. ท่านเคยเข้าไปศึกษาค้นคว้าหรือเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นบ้างหรือไม่

- ☐ ไม่เคย เนื่องจาก
 - ☐ รู้จักแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นน้อย
 - ☐ การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรลำบาก
 - ☐ ขาดงบประมาณสนับสนุน
 - ☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____
- ☐ เคย จำนวน _____ ครั้ง/ภาคเรียน
 - ☐ แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ
 - ☐ ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะธรณีวิทยา และลักษณะธรณีสัณฐานวิทยา
 - ☐ ลักษณะภูมิอากาศ ระบบระบายน้ำ
 - ☐ ลักษณะดิน ป่าไม้ และแร่ธาตุต่างๆ
 - ☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____
 - ☐ แหล่งทรัพยากรบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ
 - ☐ นายอยู่ สุนทรชัย (เกษตรกรต้นแบบ การทำการเกษตรแบบผสมผสาน)
 - ☐ ดร.อัจฉรา ภานุวัฒน์ (อธิการบดีของ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด สถาบันราชภัฏ)
 - ☐ ร.ศ.เจริญ ไวรวิจกุล (ผู้จัดการศูนย์ ละครศึกษา)
 - ☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____
 - ☐ แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น
 - ☐ สภาพการใช้ที่ดิน (พื้นที่อยู่อาศัย, พื้นที่เพาะปลูก, พื้นที่แหล่งน้ำ)
 - ☐ การพัฒนาแหล่งน้ำ (โครงการชลประทาน

โครงการแหล่งน้ำใต้ดิน)

- ☐ สถานที่หรือสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ
(ปราสาทต่าง ๆ ,แหล่งโบราณคดี เป็นต้น)

☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____

☐ แหล่งทรัพยากรสังคม

- ☐ การละเล่น ,เพลง - ดนตรี
- ☐ การประกอบพิธีกรรมต่างๆ
- ☐ ขนบธรรมเนียมประเพณีและความ
เป็นอยู่ของประชากร

☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____

4. ท่านเคยได้รับทราบข่าวสารการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นหรือไม่

☐ ไม่เคย เนื่องจาก

- ☐ อยู่ไกลจากแหล่งทรัพยากร
- ☐ การติดต่อสื่อสารไม่ค่อยสะดวก
- ☐ อื่น ๆ(ระบุ) _____

☐ เคย จำนวน _____ ครั้ง/ภาคเรียน
(ท่านได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์อย่างไร)

- ☐ จากเอกสารแนะนำของแหล่งทรัพยากรเอง
- ☐ โทรทัศน์ วิทยุ
- ☐ หนังสือสารคดี หนังสือแนะนำการท่องเที่ยว
- ☐ อื่น ๆ(ระบุ) _____

5. ท่านเคยติดต่อประสานงานกับหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนเพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นหรือไม่

☐ ไม่เคย เนื่องจาก

- ☐ ไม่รู้จักแหล่งที่ตั้งของหน่วยงาน
- ☐ ผู้บริหารไม่สนับสนุน
- ☐ อื่น ๆ(ระบุ) _____

☐ เคย จำนวน _____ ครั้ง/ภาคเรียน
(หน่วยงานที่ติดต่อ ได้แก่.....)

- ☐ แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ
(หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)
- ☐ กรมป่าไม้ , กรมประมง
- ☐ กรมอุทยานวิทยา
- ☐ กรมพัฒนาที่ดิน
- ☐ อื่น ๆ(ระบุ) _____

☐ แหล่งทรัพยากรบุคคล
(หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

- ☐ องค์การอิสระ (N.J.O)
- ☐ หน่วยงานของรัฐ
- ☐ หน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ
- ☐ อื่น ๆ(ระบุ) _____

- ☐ แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น
(หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)
 - ☐ กรมพัฒนาที่ดิน กรมทรัพยากรธรณี
 - ☐ สำนักงานแร่รัตนพัฒนาชนบท
สำนักงานจังหวัด
 - ☐ สำนักงานพัฒนาชุมชน ศูนย์ศึกษา
 - ☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____
- ☐ แหล่งทรัพยากรสังคม
 - ☐ ศูนย์วัฒนธรรมตำบล/อำเภอ/จังหวัด
 - ☐ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
 - ☐ แหล่งโบราณคดี
 - ☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____

6. ท่านเคยใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติมาประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 หรือไม่

- ☐ ไม่เคย เนื่องจาก
 - ☐ เวลาเรียนมีจำกัด
 - ☐ แหล่งทรัพยากรอยู่ห่างไกล
 - ☐ แหล่งทรัพยากรธรรมชาติไม่ตรงกับเนื้อหาวิชา
 - ☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____
- ☐ เคยจำนวน _____ ครั้ง/ภาคเรียน
(โปรดระบุแหล่งทรัพยากรที่ท่านใช้)
 - ☐ ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะธรณีวิทยา
ลักษณะธรณีสัณฐานวิทยา ลักษณะดิน
ป่าไม้ แร่ธาตุต่าง ๆ
 - ☐ ลักษณะภูมิอากาศ ระบบระบายน้ำ
 - ☐ ข้อมูลประชากรและแรงงานที่ใหม่ ๆ
 - ☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____

7. ท่านเคยเชิญทรัพยากรบุคคลมาเป็นวิทยากรประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 หรือไม่

- ☐ ไม่เคย เนื่องจาก
 - ☐ ทรัพยากรบุคคลอยู่ห่างไกล
 - ☐ ทรัพยากรบุคคลที่มีความชำนาญหรือเชี่ยวชาญมีจำนวนน้อย
 - ☐ ทรัพยากรบุคคลที่มีความชำนาญหรือเชี่ยวชาญไม่ตรงกับเนื้อหาวิชา
 - ☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____
- ☐ เคยจำนวน _____ ครั้ง/ภาคเรียน
(โปรดระบุแหล่ง)
 - ☐ ครู - อาจารย์ พระภิกษุ - สามเณร
 - ☐ ช่างนา ช่างไร่ ช่างสวน ชาวประมง
 - ☐ นักอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - ☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____

8. ท่านเคยใช้แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมาประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 หรือไม่

☐ ไม่เคย เนื่องจาก

- ☐ แหล่งทรัพยากรอยู่ห่างไกล
- ☐ แหล่งทรัพยากรมีไม่เพียงพอ
- ☐ แหล่งทรัพยากรมีไม่ตรงกับเนื้อหาวิชา
- ☐ อื่นๆ(ระบุ)_____

☐ เคย จำนวน_____ ครั้ง/ภาคเรียน
(โปรดระบุแหล่ง)

- ☐ สภาพการใช้ที่ดิน (พื้นที่อยู่อาศัย, พื้นที่เพาะปลูก, พื้นที่แหล่งน้ำ)
- ☐ การพัฒนาแหล่งน้ำ (โครงการชลประทาน โครงการแหล่งน้ำใต้ดิน)
- ☐ สถานที่หรือสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ (ปราสาทต่าง ๆ ,แหล่งโบราณคดี เป็นต้น)
- ☐ อื่นๆ (ระบุ)_____

9. ท่านเคยใช้แหล่งทรัพยากรสังคมมาประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 หรือไม่

☐ ไม่เคย เนื่องจาก

- ☐ แหล่งทรัพยากรอยู่ห่างไกล
 - ☐ แหล่งทรัพยากรมีไม่เพียงพอ
 - ☐ แหล่งทรัพยากรมีไม่ตรงกับเนื้อหาวิชา
 - ☐ อื่นๆ(ระบุ)_____

☐ เคย จำนวน_____ ครั้ง/ภาคเรียน
(โปรดระบุ.....)

- ☐ ขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ
- ☐ วัฒนธรรมต่าง ๆ
- ☐ ความเชื่อ - ความศรัทธา
- ☐ อื่นๆ(ระบุ)_____

10. ท่านเคยพานักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นหรือไม่

☐ ไม่เคย เนื่องจาก

- ☐ ระเบียบการนำนักเรียนไปศึกษาและระเบียบการขอใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นยุ่งยาก
- ☐ ความปลอดภัยของนักเรียน
- ☐ ต้องใช้ค่าใช้จ่ายมาก
- ☐ อื่นๆ(ระบุ)_____

☐ เคย จำนวน_____ ครั้ง/ภาคเรียน

- ☐ แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ
(แหล่งทรัพยากรที่ท่านเคยพานักเรียนไป ได้แก่)
 - ☐ ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะธรณีวิทยา และลักษณะธรณีสัณฐานวิทยา
 - ☐ ลักษณะภูมิอากาศ ระบบระบายน้ำ
 - ☐ ลักษณะดิน ป่าไม้ และแร่ธาตุต่างๆ
 - ☐ อื่นๆ(ระบุ)_____
- ☐ แหล่งทรัพยากรบุคคล (ที่ท่านเคยไป ได้แก่..)
 - ☐ นายอยู่ สุนทรชัย เกษตรกรต้นแบบการทำ การเกษตรแบบผสมผสาน(องค์กรอิสระ(N.J.O)
 - ☐ ดร.อัจฉรา ภาณุวัฒน์ อธิการบดีของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด สถาบันราชภัฏ

(หน่วยงานของรัฐ)

☐ รศ.เจริญ ไวรวิจกุล ผู้จัดการศูนย์
การศึกษา (หน่วยงานของรัฐ)

☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____

☐ แหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น

☐ สภาพการใช้ที่ดิน (พื้นที่อยู่อาศัย , พื้นที่
เพาะปลูก , พื้นที่แหล่งน้ำ)

☐ การพัฒนาแหล่งน้ำ (โครงการชลประทาน
โครงการแหล่งน้ำใต้ดิน)

☐ สถานที่หรือสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ (ปราสาท
ต่าง ๆ , แหล่งโบราณคดี เป็นต้น)

☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____

☐ แหล่งทรัพยากรสังคม

☐ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุรินทร์

☐ ศูนย์วัฒนธรรมตำบล/อำเภอ/จังหวัด

☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____

**11. ถ้าเคย ท่านคิดว่าทรัพยากรท้องถิ่นช่วยให้ท่านประสบผลสำเร็จในการสอนมากน้อย
เพียงใด**

☐ มาก

☐ ปานกลาง

☐ น้อย

12. ถ้าไม่เคย ท่านคิดจะใช้ทรัพยากรท้องถิ่นหรือไม่

☐ ใช่

☐ ไม่ใช่

ตอนที่ 3

ปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของท่านในฐานะครูผู้สอนวิชาประเทศของเรา 1 ว่าท่านมีปัญหาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนในแต่ละลักษณะต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ปัญหาของครูผู้สอนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์แบ่งออก 3 หัวข้อ คือ

1. ปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น
2. ปัญหาของครูผู้สอนในการเลือกใช้ประเภทของทรัพยากรท้องถิ่น
3. ปัญหาของครูผู้สอนเกี่ยวกับวิธีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น

ในการตอบแบบสอบถาม โปรดใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบว่าท่านได้ประสบปัญหาในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 ในภาคเรียนที่ท่านได้ทำการสอนวิชานี้มากน้อยเพียงใด โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด	ใช้ค่าเฉลี่ย	0	ครั้ง/ภาคเรียน
ระดับ 4	หมายถึง	มีปัญหามาก	ใช้ค่าเฉลี่ย	1	ครั้ง/ภาคเรียน
ระดับ 3	หมายถึง	มีปัญหาปานกลาง	ใช้ค่าเฉลี่ย	2	ครั้ง/ภาคเรียน
ระดับ 2	หมายถึง	มีปัญหาน้อย	ใช้ค่าเฉลี่ย	3	ครั้ง/ภาคเรียน
ระดับ 1	หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุด	ใช้ค่าเฉลี่ย	4	ครั้งขึ้นไป/ภาคเรียน

ค่าเฉลี่ยจำนวนครั้ง/ภาคเรียน = $\frac{\text{จำนวนครั้งที่ครูผู้สอนใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น}}{1}$

ตัวอย่าง ปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น

ข้อ	สภาพปัญหา	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1	การรู้จักแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นประเภทต่างๆ		✓			

หมายความว่า ท่านมีปัญหาพื้นฐานการไม่รู้จักแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ระดับมาก

1.ปัญหาพื้นฐาน ของครูผู้สอนเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ที่ท่านประสบมีอย่างน้อยเพียงใด

กรอบแนวคิดสำหรับการตอบแบบสอบถาม ปัญหาพื้นฐานของครูผู้สอนเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคหรือสิ่งขัดขวางที่ทำให้ครูผู้สอนไม่สามารถรู้ถึงแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและเรื่องราวรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในจังหวัดสุรินทร์

ข้อ	สภาพปัญหา	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	ความรู้ความสามารถและทักษะ การวางแผน การศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น					
2	การวางแผนการใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นที่มีอยู่จริง ๆ					
3	การใช้นวัตกรรมทางการศึกษาที่จำเป็น เพื่อพัฒนาการศึกษาพื้นฐาน					
4	การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชน เพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น					
5	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น					
6	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับทรัพยากรท้องถิ่น					

2. ปัญหาของครูผู้สอนในการเลือกใช้ประเภทของทรัพยากรท้องถิ่น ที่ท่านประสบมีอย่างน้อยเพียงใด

กรอบแนวคิดสำหรับการตอบแบบสอบถาม	
ทรัพยากรธรรมชาติ	หมายถึง สิ่งที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติทั้งสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตรวมทั้งมนุษย์ที่ครูผู้สอนไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการสอนวิชาประเทศของเรา 1 เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ เช่น ป่าไม้ ดิน แหล่งน้ำ ลำธาร ภูมิอากาศ ภูเขา การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม ประชากร เป็นต้น

ข้อ	สภาพปัญหา	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1	ทรัพยากรธรรมชาติ ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติทางด้านกายภาพในการนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน					
2	ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่เป็น ป่าไม้ แร่ธาตุ แม่น้ำ ลำห้วย และดินชนิดต่าง ๆ อยู่ห่างไกลจากโรงเรียน					
3	ความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้ แหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา					
4	ความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้แหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติ ที่เหมาะสมกับวิธีสอนของครู เช่น การสอนแบบทัศนศึกษา การสอนแบบอภิปราย เป็นต้น					
5	การใช้ข้อมูลปัจจุบันด้านทรัพยากรธรรมชาติประยุกต์ เข้ากับเนื้อหาวิชาและวิธีสอนแบบต่าง ๆ					
6	ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของรัฐ และเอกชนในการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ					
7	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ					
8	ความเหมาะสมในการเลือกใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ กับเวลาเรียน					
9	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการใช้แหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติ					

กรอบแนวคิดสำหรับการตอบแบบสอบถาม

ทรัพยากรบุคคล หมายถึง บุคคลทั้งของรัฐและเอกชนที่ครูผู้สอนไม่สามารถนำมาเป็นวิทยากรประกอบการสอนวิชาประเทศของเรา 1 เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ เช่น ครู อาจารย์ วิทยุ สามเณร พ่อค้า ขาวนา ชาวไร่ ช่างต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จเฉพาะด้าน

ข้อ	สภาพปัญหา	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	ทรัพยากรบุคคล ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรบุคคลอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน					
2	การติดต่อประสานงานกับทรัพยากรบุคคล					
3	ความร่วมมือสนับสนุนจากทรัพยากรบุคคล					
4	ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของทรัพยากรบุคคล					
5	งบประมาณสนับสนุนที่เป็นค่าตอบแทนวิทยากรบุคคล					
6	ความเหมาะสมในการเลือกใช้ทรัพยากรบุคคลเหมาะสมกับเวลาเรียน					
7	การเลือกใช้ทรัพยากรบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญตรงตามเนื้อหาวิชา					

กรอบแนวคิดสำหรับการตอบแบบสอบถาม

ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น หมายถึง สถานที่และอุปกรณ์ต่างๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นมาโดยครูผู้สอนไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการสอนวิชาประเทศของเรา 1 เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ เช่น สภาพการใช้ที่ดิน การพัฒนาแหล่งน้ำ การปลูกสร้างสวนป่า การพัฒนาอุตสาหกรรมเหมืองแร่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ สถานประกอบการ สถานที่ราชการ พิพิธภัณฑ์ โสภณสถานต่างๆ ในหน่วยงานของรัฐและเอกชน เป็นต้น

ข้อ	สภาพปัญหา	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น สภาพการใช้ที่ดิน การพัฒนาแหล่งน้ำ แหล่งปลูกสวนป่า การพัฒนาอุตสาหกรรม เป็นต้น อยู่ห่างไกลจากโรงเรียน					
2	ความพอเพียงของแหล่งทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นในการนำมาใช้ประกอบการสอน					
3	การอนุรักษ์ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษา					
4	ความสามารถและทักษะในการวางแผนการใช้ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น					
5	การเลือกใช้ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวิธีการสอน					
6	ปริมาณการได้รับงบประมาณสนับสนุนในการใช้ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น					
7	การร่วมมือสนับสนุนของผู้บริหาร					

กรอบแนวคิดสำหรับการออกแบบสอบถาม

ทรัพยากรสังคม หมายถึง สิ่งที่สังคมสร้างขึ้นไว้อย่างมีจุดประสงค์เพื่อความรู้ความเข้าใจอันเป็นแบบอย่างในการประพฤติและความเพลิดเพลิน โดยครูผู้สอนไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการสอนวิชาประเทศของเรา 1 เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณี การละเล่น ความเชื่อ ความศรัทธาในพระพุทธศาสนา เพลง ดนตรี และความเป็นอยู่ของประชาชน เป็นต้น

ข้อ	สภาพปัญหา	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	ทรัพยากรสังคม ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรสังคมอยู่ห่างจากไกลจากโรงเรียน					
2	ความพอเพียงของแหล่งทรัพยากรสังคมในการนำมาใช้ประกอบการสอน					
3	การอนุรักษ์ทรัพยากรสังคมไว้เพื่อการศึกษาค้นคว้า					
4	การส่งเสริมและสนับสนุนจากชุมชนท้องถิ่น					
5	การเดินทางไปศึกษาแหล่งทรัพยากรสังคม					
6	ความเหมาะสมในการเลือกใช้ทรัพยากรสังคมกับเวลาเรียน					
7	ความสามารถในการประยุกต์ใช้ทรัพยากรสังคมสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวิธีสอน					

3.ปัญหาของครูผู้สอนเกี่ยวกับวิธีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นที่ท่านประสบมีอย่างน้อยเพียงใด

กรอบแนวคิดสำหรับการตอบแบบสอบถาม	
ปัญหาของครูผู้สอนเกี่ยวกับวิธีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง สภาพที่เป็นอุปสรรคหรือสิ่งขัดขวางที่ครูผู้สอนไม่สามารถนำทรัพยากรท้องถิ่นเข้ามาสู่ห้องเรียนและการนำนักเรียนไปสู่แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นได้	

ข้อ	สภาพปัญหา	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1	การนำนักเรียนไปสู่แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นและการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาสู่ห้องเรียน ระยะทางจากแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน					
2	ความร่วมมือและสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานในการไปช่วยควบคุมดูแลนักเรียน					
3	การเดินทางของนักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นต่าง ๆ					
4	ระเบียบเกี่ยวกับการขออนุมัติหลายขั้นตอนในการนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น					
5	ระเบียบการขอเยี่ยมชมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นต่าง ๆ ยุ่งยาก					
6	ความปลอดภัยของนักเรียน					

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวกัญญ์ฉัฐ บัวสาย
วันเดือนปีเกิด	7 กรกฎาคม 2512
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	23 หมู่ 1 บ้านเจนีง ตำบลเจนีง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 5
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเจริญราษฎร์วิทยา ตำบลประตักบู อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ 32140
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2525	สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา จากโรงเรียนราชวิถี (ปราสาทราษฎร์บำรุง) จังหวัดสุรินทร์
พ.ศ. 2528	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนศรี ไผทสมันต์ จังหวัดสุรินทร์
พ.ศ. 2531	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียน ศรีไผทสมันต์ จังหวัดสุรินทร์
พ.ศ. 2536	ค.บ. (ภูมิศาสตร์) จากวิทยาลัยครูนครราชสีมา
พ.ศ. 2547	กศ.ม. (ภูมิศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ